

**Školský vzdelávací program
2026/2027
Umenie farby, hudby, tanca a divadla**

názov školy: Súkromná základná umelecká škola

adresa : Osloboditeľov 8, 976 66 Polomka

kontakt : 0911 579 111

www : talentarium.sk
sskladacka@gmail.com

IČO : 42308674

riaditeľka : Mgr. Stanislava Skladaná

zriaďovateľ : Mgr. Stanislava Skladaná

platnosť dokumentu: školský rok 2026/2027
vyučovací jazyk: slovenský

Podpis riaditeľky školy

Mgr. Stanislava Skladaná

**Dokument prerokovaný pedagogickou radou školy dňa 31.8.2026 a
Radou školy dňa 14.10.2026**

1. Charakteristika základného umeleckého vzdelávania

ZUŠ svojimi špecifickými vzdelávacími a kultúrno-výchovnými cieľmi, obsahom a organizáciou umeleckého vzdelávania v značnej miere spĺňa atribúty školy s významným kultúrno-výchovným poslaním. ZUŠ vytvárajú podmienky pre aktívnu umeleckú činnosť žiakov škôl a stávajú sa tak významnou a zmysluplnou súčasťou programu výchovy a vzdelávania a účinným nástrojom úsilia proti negatívnym prejavom.

ZUŠ poskytuje umelecké vzdelávanie pre veľmi širokú vzorku záujemcov o štúdium, vo vekovom rozpätí detí predškolského veku až dospelých uchádzačov. Vzhľadom na špecifiká umeleckého vzdelávania si základná umelecká škola aj v súčasnosti zachováva rozsah svojej pôsobnosti tak ako v predchádzajúcom období. Záujemcom o štúdium ponúka prípravné štúdium, základné štúdium, ktoré sa člení na I. a II. stupeň, rozšírené štúdium, skrátené štúdium a štúdium pre dospelých.

Väčšina žiakov navštevujúcich SZUŠ uplatní nadobudnuté vedomosti, zručnosti a návyky priamo v rámci záujmovej umeleckej činnosti alebo v individuálnej umeleckej tvorbe.

ZUŠ poskytuje mnohým svojim žiakom v rámci základného štúdia základné umelecké vzdelanie v uvedených stupňoch, ktoré je východiskom pre ďalšie umelecké vzdelávanie. Z tohto dôvodu možno chápať štúdium v ZUŠ ako prípravu mnohých žiakov pre ich profesionálne pôsobenie v oblasti umenia.

V ZUŠ možno zriadiť hudobný, výtvarný, tanečný, literárno-dramatický odbor a odbor audiovizuálnej a multimediálnej tvorby.

V hudobnom odbore získavajú žiaci hudobné vedomosti a rozvíjajú svoje zručnosti v hre na strunových, klávesových, dychových, bicích nástrojoch a v sólovom a zborovom speve, v komornej a orchestrálnej hre.

Vo výtvarnom odbore získavajú žiaci základné vedomosti v oblasti výtvarného umenia, rozvíjajú svoje schopnosti v predmetoch kresba, maľba, grafika, modelovanie, priestorové a akčné vytváranie a v ďalších predmetoch určených v Rámcových učebných plánoch.

V tanečnom odbore získavajú žiaci základné informácie z dejín tanečného umenia a rozvíjajú svoje pohybové schopnosti v predmetoch hudobno-pohybová výchova, tanečná príprava, klasický tanec, ľudový tanec, kreatívny tanec, džezový tanec, historický tanec, moderný tanec, tance iných národov a predmety v rámci voľných vyučovacích hodín.

Literárno-dramatický odbor je syntetizujúcim odborom, ktorý obsahuje dramatické, pohybové, rečové, prednesové a slovesné tvorivé činnosti, hru s bábkou a písané slovo, prostredníctvom ktorých pôsobí na celkový rozvoj myslenia, cítenia a konania žiakov.

2. Stupne základného umeleckého vzdelania a ich charakteristika

Podľa ustanovenia § 17 ods. 1 zákona o výchove a vzdelávaní môže žiak získať úspešným absolvovaním vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v ZUŠ základné umelecké vzdelanie.

Základné umelecké vzdelanie sa člení na:

- a) **primárne umelecké vzdelanie**, ktoré získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu pre prvú časť prvého stupňa základného štúdia ZUŠ; dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou,
- b) **nižšie sekundárne umelecké vzdelanie**, ktoré získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu pre druhú časť prvého stupňa základného štúdia ZUŠ; dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED – International Standard Classification of Education)

Pre vypracovanie Štátneho vzdelávacieho programu podľa jednotlivých stupňov vzdelávania používame aj na Slovensku klasifikáciu ISCED (UNESCO, 1999) pre obsahové oblasti vzdelávania, podľa ktorej sa postupuje v Európskej únii a ktorú akceptujú aj iné medzinárodné organizácie (napr. OECD).

Základný stupeň umeleckého vzdelania, podľa International Standard Classification of Education (ďalej len ISCED), poskytujú v Slovenskej republike základné umelecké školy. V tejto súvislosti ide o primárne vzdelanie – 1B a nižšie sekundárne vzdelanie – 2B. Zároveň sú ZUŠ súčasťou sústavy základných a stredných škôl.

Medzinárodná klasifikácia vzdelávania ISCED

Stupeň ISCED

Stupeň školskej sústavy - opis v slovenskej školskej sústave ISCED 0

Predprimárne vzdelávanie nultého stupňa – všetky druhy vzdelávania predchádzajúce primárnu úroveň. Vzdelávanie prebiehajúce v materských školách.

ISCED 1 ISCED 1B Primárne umelecké vzdelanie - vzdelávanie na primárnej úrovni.
Primárne umelecké vzdelanie - 1. časť I. stupňa základného štúdia ZUŠ

ISCED 2 ISCED 2B Nižšie sekundárne vzdelávanie – vzdelávanie na nižšom sekundárnom stupni. Nadväzuje na primárne vzdelávanie pred vstupom na vyššie sekundárne vzdelávanie.
Nižšie sekundárne vzdelávanie - 2. časť I. stupňa základného štúdia ZUŠ

Prvá časť prvého stupňa základného štúdia – primárne umelecké vzdelanie – ISCED 1 B

a) Základné štúdium sa člení na prvý stupeň, ktorý nadväzuje na prípravné štúdium a na druhý stupeň, ktorý nadväzuje na prvý stupeň základného štúdia. Štúdium na prvom stupni má najviac deväť ročníkov a na druhom stupni má najviac štyri ročníky. Je určené pre žiakov, ktorí preukázali požadovanú úroveň umeleckých schopností, zručností a návykov umožňujúci ich ďalší úspešný rozvoj v príslušnom umeleckom odbore.

b) Prvý stupeň základného štúdia sa člení na prvú časť, ktorá má najviac štyri ročníky a na druhú časť, ktorá má najviac päť ročníkov. Úspešným absolvovaním posledného ročníka prvej časti prvého stupňa základného štúdia získa žiak primárne umelecké vzdelanie.

Ťažisko výučby spočíva v zapojení poznávacieho procesu (v zmysle racionálnom i mimoracionálnom) do vzťahu s tvorením.

Ciele primárneho vzdelávania

Súčasná ZUŠ svojimi špeciálnymi vzdelávacími a kultúrno-výchovnými cieľmi, obsahom a organizáciou vzdelávania v značnej miere spĺňa požadované atribúty školy s významným kultúrno-výchovným poslaním. ZUŠ vytvárajú podmienky pre aktívnu umeleckú činnosť žiakov základných a stredných škôl v čase mimo vyučovania v popoludňajších hodinách, ich náplň sa tak stáva významnou a zmysluplnou súčasťou programu výchovy a vzdelávania a účinným nástrojom úsilia proti negatívnym prejavom správania, drogovej závislosti a kriminalite.

V ontogenetickom vývoji jedinca existujú obdobia, v ktorých sú vytvorené najvhodnejšie podmienky na formovanie určitých vlastností osobnosti. Potreba koordinovať formovanie určitých vlastností a postojov osobnosti počas psychického a somatického vývoja jedinca je

vedecky podložená. Jej uplatňovanie je obzvlášť dôležité pri rozvíjaní schopností a najmä zručností a návykov, ktoré sú predmetom umeleckého vzdelávania. Práve tieto procesy, vyžadujúce si rovnomerný rozvoj a koordináciu viacerých zložiek osobnosti a zosúladienie činností viacerých systémov, možno úspešne rozvíjať spravidla v období mladšieho a staršieho školského veku.

V postpubertálnom období a v období adolescencie ich už spravidla nie je možné efektívne rozvíjať. Vyššie uvedené je potrebné chápať v súvislosti so špecifikami výchovy a vzdelávania v jednotlivých umeleckých odboroch. Preto aj odporúčaný vek na prijatie do ZUŠ je uvedený v platných učebných plánoch pre ZUŠ podľa jednotlivých umeleckých odborov. Z toho vyplýva opodstatnenosť, v mnohých prípadoch nevyhnutnosť, začať umelecké vzdelávanie v mladšom školskom, prípadne už v predškolskom veku dieťaťa. Učebné plány to umožňujú.

Z vyššie uvedeného jednoznačne vyplývajú nasledovné ciele výchovy a vzdelávania:

- rozvíjať kreatívne myslenie,
- rozvíjať emočnú inteligenciu, pestovať zmysel pre dobro a krásu,
- budovať v dieťati hodnotový systém a obranyschopnosť voči tlaku reklamy, gýču, preferencii materiálnych hodnôt a pod.,
- usmerňovať dieťa k vyšším duchovným hodnotám,
- prispôbovať sa potrebám konkrétnych oblastí, zohľadňovať nové trendy vo vývoji umení, viac sa venovať vývoju vkusovej orientácie detí,
- úzka spoluprácu ZUŠ nielen so základnými školami v mieste pôsobenia, ale i s obcou, kultúrnymi centrami či umeleckými súborami v mieste školy a pod.,
- sústavne vzdelávať a rozširovať obzor žiakov – nielen ich odbornej umeleckej úrovne, ale i v oblasti komunikačno-ludskej,

Druhá časť prvého stupňa základného štúdia ZUŠ – nižšie sekundárne umelecké vzdelanie – ISCED 2 B

Prvý stupeň základného štúdia sa člení na prvú časť, ktorá má najviac štyri ročníky a na druhú časť, ktorá má najviac päť ročníkov. Úspešným absolvovaním posledného ročníka druhej časti prvého stupňa základného štúdia získa žiak nižšie sekundárne umelecké vzdelanie.

Nižšie sekundárne vzdelávanie – vzdelávanie na nižšom sekundárnom stupni. Nadväzuje na primárne vzdelávanie pred vstupom na vyššie sekundárne vzdelávanie - 2. časť I. stupňa základného štúdia ZUŠ.

Predpokladom dosiahnutia cieľov nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania je zaistenie kontinuity a plynulého prechodu z primárneho na nižšie sekundárne vzdelanie. Uvedený stupeň vzdelania ZUŠ zodpovedá spravidla nižšiemu sekundárnemu vzdelaniu na základnej škole (5. – 9. ročník). Nadväzuje na primárne vzdelanie v jednotlivých odboroch ZUŠ.

Základom nižšieho sekundárneho vzdelania je hlbšie rozvíjanie a utvrdzovanie odborných zručností, uprednostňovanie kreativity žiakov schopnosťou hľadať a nachádzať originálne riešenia, príprava na štúdium v odborných umeleckých školách alebo v amatérskej umeleckej sfére. Ťažisko výučby spočíva v zapojení poznávacieho procesu (v zmysle racionálnom i mimoracionálnom) do vzťahu s tvorením. ZUŠ formujú žiakov mnohostranne, priamo ovplyvňujú ich odborný umelecký rast variabilnými študijnými programami a alternatívnymi metódami práce. Vychováva návštevníkov kultúrnych umeleckých podujatí, pre ktorých sa

umenie stáva neoddeliteľnou súčasťou ich života. Pre najtalentovanejších žiakov a pre štúdium pre dospelých, ktorí majú zvlášť intenzívny záujem o štúdium v rôznych odboroch ZUŠ pokračuje rozšírené štúdium z primárneho vzdelania až do ukončenia nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania. Zaradenie žiaka do rozšíreného štúdia navrhuje triedny učiteľ. Návrh predkladá riaditeľovi školy do 31. marca školského roka, ktorý predchádza školskému roku, v ktorom má byť žiak zaradený do rozšíreného štúdia.

Ciele nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania

Umelecké školstvo na Slovensku predstavuje ucelenú sústavu škôl, ktoré poskytujú mladej generácii možnosť rozvíjať svoj talent a nadanie v niektorej z tvorivých umeleckých disciplín. Jednotlivé zložky tejto sústavy a ich výstupy sú usporiadané tak, že umožňujú žiakovi pokračovať v umeleckej príprave na vyššom stupni (konzervatórium, stredné umelecké odborné školy, pedagogické školy a pod.) a postupne sa kvalifikovať pre profesionálny výkon niektorého umeleckého povolania alebo sa stať umeleckým amatérom.

Súčasná ZUŠ svojimi špeciálnymi vzdelávacími a kultúrno-výchovnými cieľmi, obsahom a organizáciou vzdelania v značnej miere spĺňa požadované atribúty školy s významným kultúrno-výchovným poslaním. ZUŠ vytvárajú podmienky pre aktívnu umeleckú činnosť žiakov základných a stredných škôl v čase mimo vyučovania v popoludňajších hodinách, ich náplň sa tak stáva významnou a zmysluplnou súčasťou programu výchovy a vzdelávania a účinným nástrojom úsilia proti negatívnym prejavom správania, drogovej závislosti a kriminalite.

Z vyššie uvedeného jednoznačne vyplývajú nasledovné ciele výchovy a vzdelávania:

- upevňovať kreatívne myslenie,
- naďalej rozvíjať emočnú inteligenciu,
- neustále pestovať zmysel pre dobro a krásu,
- pokračovať v budovaní hodnotového systému žiaka a obranyschopnosti voči tlaku reklamy, gýču, preferencii materiálnych hodnôt a pod.,
- usmerňovať žiaka k vyšším duchovným hodnotám,
- prispôbovať sa potrebám konkrétnych oblastí, zohľadňovať nové trendy vo vývoji umení,
- usmerňovať vkusovú orientáciu žiakov,
- prispôbovať sa potrebám konkrétnych oblastí, zohľadňovať nové trendy vo vývoji umení,
- naďalej úzko spolupracovať nielen so základnými školami v mieste pôsobenia, ale i s obcou, kultúrnymi centrami či umeleckými súborami v mieste školy a pod.,
- sústavne vzdelávať a rozširovať obzor žiakov – nielen ich odbornej umeleckej úrovne, ale i v oblasti komunikačno-ludskej,
- využívanie systému projektového vyučovania je možné realizovať dvojakým spôsobom:
 - 1 . formou vytvárania integratívnych výtvarno-hudobno-scénických projektov rôznych typov (vyžaduje medziodborovú spoluprácu v rámci škôl, prípadne i zaangažovanie profesionálnych umelcov z umeleckých súborov, pôsobiach v mieste školy) alebo
 - 2 . analytickým spôsobom v rámci teoretických predmetov,
- primerane veku rozvíjať kľúčové spôsobilosti, zmysluplné základné vedomosti a znalosti a vypestovať základ pre záujem o celoživotné vzdelávanie,
- naďalej upevňovať povedomie národného a svetového kultúrneho dedičstva,
- precizovať záujem a potrebu zmysluplnej aktivity a tvorivosti.

3. Charakteristika SZUŠ Polomka

SZUŠ POLOMKA JE PLNOORGANIZOVANOU ŠKOLOU, MÁ 4 ODBORY:

HUDOBNÝ (HO),
LITERÁRNO-DRAMATICKÝ (LDO),
TANEČNÝ (TO),
VÝTVARNÝ (VO).

VYUČUJE SA NA 4 STUPŇOCH ŠTÚDIA :

PRÍPRAVNÝ (PŠ: PHV, PDV, PTV, PVV)

ZÁKLADNÝ – I. STUPEŇ – 1., 2. ČASŤ;

ZÁKLADNÝ – II. STUPEŇ;

ŠTÚDIUM PRE DOSPELÝCH (ŠPD).

DĹŽKA ŠTÚDIA:

PŠ: 1 – 2 ROKY

HO, LDO, TO, VO

I. STUPEŇ – 1.ČASŤ, I. STUPEŇ – 2. ČASŤ MAXIMÁLNE 5 ROKOV

II. STUPEŇ A ŠPD – HO, VO, TO MAXIMÁLNE 4 ROKY

FORMA ŠTÚDIA:

individuálne a skupinové vyučovanie,

ZOZNAM študijných odborov a učebných odborov a ich zameraní na SZUŠ Polomka :

hudobný odbor (HO):

hra na nástrojoch: klavír, keyboard, akordeón, husle, gitara, basgitara, zobcová flauta, priečna flauta, spev, hlasová výchova. Hudobná náuka, obligátne nástroje, komorná hra, hra v orchestri, korepetícia.

literárno-dramatický odbor (LDO) – oddelenie dramatické a slovesné:

dramatická príprava, dramatika a slovesnosť, pohyb, umelecký prednes, práca v súbore;

tanečný odbor:

hudobno-pohybová výchova, tanečná príprava,

klasický, ľudový, kreatívny, džezový, moderný tanec, tanečná prax,

výtvarný odbor:

výtvarná činnosť obsahuje súbor hlavných predmetov: kresba, maľba, grafika, dekoratívne činnosti, modelovanie a práca s materiálom

POSLANIE SZUŠ POLOMKA

Poslaním je, aby SZUŠ Polomka vychovávala pre umenie – príprava na ďalšie štúdium na stredných a vysokých umeleckých školách a tým na profesionálnu umeleckú činnosť. Chceme,

aby naša ZUŠ vychovávala umením a tým formovala osobnosť nášho žiaka, harmonicky vyrovnaného v rozumových a citových oblastiach. Aby vychovávala k umeniu a tým rozvíjala schopnosti tvoriť a prijímať umenie, vychovať vnímavé a vzdelané obecnstvo. Naším poslaním je poskytovať žiakom kvalitný, zaujímavý a všestranný výchovno - vzdelávací program a bola tak priazlivým priestorom pre tvorivý rozvoj umeleckých schopností našich žiakov.

Systém podpory žiakov v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania

Základná umelecká škola Polomka vytvára podmienky na rovný prístup žiakov k umeleckému vzdelávaniu a rešpektuje ich individuálne výchovno-vzdelávacie potreby, schopnosti, možnosti, nadanie, zdravotný stav a individuálne osobitosti.

Vzhľadom na charakter umeleckého vzdelávania škola uplatňuje individuálny prístup k žiakovi a podľa jeho potrieb primerane prispôsobuje metódy, formy, tempo a organizáciu výchovno-vzdelávacieho procesu tak, aby podporovala rozvoj jeho umeleckých schopností, tvorivosti a nadania a umožnila mu aktívne sa zapájať do výchovno-vzdelávacieho procesu.

Pedagogickí zamestnanci priebežne sledujú potreby a možnosti žiakov. Pri potrebe osobitnej podpory spolupracuje škola so zákonným zástupcom žiaka a podľa potreby aj s kmeňovou ZŠ alebo ŠZŠ, prípadne detský domov, alebo s ďalšími organizáciami.

Ak škola vzdeláva žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, vytvára mu podmienky na vzdelávanie v súlade so školským zákonom. Podpora môže byť realizovaná najmä primeranou úpravou podmienok, metód, foriem a organizácie umeleckého vzdelávania, individuálnym vzdelávacím programom alebo poskytovaním podporných opatrení podľa potrieb žiaka.

Pri poskytovaní podpory škola rešpektuje princípy inkluzívneho vzdelávania, rovnosti príležitostí, individuálneho prístupu a zákazu diskriminácie a segregácie.

Stratégia digitálnej transformácie vzdelávania

Súkromná základná umelecká škola Talentárium síce v menšej miere ale využíva digitálne technológie ako podporný nástroj umeleckého vzdelávania, komunikácie, tvorby, prezentácie umeleckých výstupov a efektívneho zabezpečovania výchovno-vzdelávacieho procesu.

Cieľom školy je primerane charakteru jednotlivých umeleckých odborov rozvíjať digitálne kompetencie žiakov a pedagogických zamestnancov a účelne prepájať tradičné formy umeleckého vzdelávania s možnosťami moderného sveta digitálnych technológií.

V rámci výchovno-vzdelávacieho procesu škola podľa možností a potrieb jednotlivých odborov využíva najmä digitálne zariadenia, audiovizuálnu techniku, elektronické vzdelávacie materiály, digitálne záznamy, aplikácie a programy podporujúce umeleckú tvorbu, vzdelávanie, či reprezentáciu. Digitálne technológie môžu byť využívané aj na zaznamenávanie, prezentáciu a hodnotenie umeleckých výkonov žiakov.

Škola podporuje pedagogických zamestnancov v rozvíjaní digitálnych kompetencií a vo využívaní vhodných digitálnych nástrojov pri príprave a realizácii vyučovania, tvorbe vzdelávacích materiálov, komunikácii so žiakmi a zákonnými zástupcami a pri prezentácii činnosti školy.

Pri využívaní digitálnych technológií škola dbá na ich bezpečné, zodpovedné, etické a primerané používanie, ochranu osobných údajov, rešpektovanie autorských práv a ochranu žiakov v digitálnom prostredí.

Digitálne technológie škola vníma ako doplnok a podporu umeleckého vzdelávania. Ich využívanie nenahrádza osobný kontakt učiteľa so žiakom, praktickú umeleckú činnosť ani bezprostrednú umeleckú tvorbu a interpretáciu.

Hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov

Hodnotenie výsledkov vzdelávania žiakov poskytuje samotným žiakom, ale hlavne ich rodičom informáciu o zvládnutí vzdelávacieho programu, o napredovaní žiaka, jeho umeleckej aktivite, možných rezervách a dosahovaných výsledkoch v danej umeleckej oblasti. Súčasťou hodnotenia sú triedne, interné a verejné vystúpenia žiaka, súťaže, výstavy. Hodnotenie a klasifikácia je realizovaná v súlade s platnou vyhláškou o základnej umeleckej škole. V procese hodnotenia je dôležité uplatňovať objektivitu s prihliadnutím na osobnosť dieťaťa a veľkosť jeho talentu a vrodených daností.

Hudobný odbor – HUDOBNÁ NÁUKA

Charakteristika a poslanie predmetu: poslaním predmetu PHV a HN je vytvárať a usmerňovať záujem a vzťah žiaka k hudbe, kultivovať jeho osobnosť, rozširovať a rozvíjať hudobné skúsenosti, vedomosti a zručnosti. Predmet má poskytovať žiakom základy odborného vzdelania a vychovávať poslucháča hudby i aktívneho hudobníka, ktorému je hudba životnou potrebou.

Aby sme dosiahli tieto ciele, treba rozvíjať najmä:

- hudobnú predstavivosť, fantáziu, orientáciu v hudobnom priestore a výraze,
- spevácke návyky žiakov, potrebné pre správny kultivovaný vokálny prejav,
- schopnosť rozlišovať jednotlivé vyjadrovacie prostriedky: metrum, tempo, rytmus, melodiku, harmóniu, dynamiku, farbu tónu,
- hudobnú pamäť v spojení s jednotlivými činnosťami,
- orientáciu v hudobných formách, žánroch a slohoch,
- schopnosť samostatne vyhľadávať, vyberať, vyhodnotiť a spracovať informácie a uviesť ich do vzťahu s obsahom hudobného diela (sociálna funkcia hudby).

PHV a HN sú samostatné predmety s vlastnými cieľmi a alternatívnymi formami práce. Diferencovať treba výučbu tých žiakov, ktorí sa pripravujú na ďalšie odborné štúdium. Žiakov je potrebné aktivizovať využívaním hudobných nástrojov, súvisiacimi pohybovými, výtvarnými a dramatickými aktivitami a využívaním audiovizuálnych a multimediálnych pomôcok.

Na rozdiel od individuálnej nástrojovej a speváckej výučby sa PHV a HN systematicky zaoberajú tými disciplínami, ktoré individuálne vyučovanie môže dať len okrajovo. PHV a HN pripravuje a dopĺňa inštrumentálne a spevácke predmety a súčasne nadväzuje na poznatky a skúsenosti z individuálneho a skupinového vyučovania, prehľbuje ich, zovšeobecňuje a uvádza do širších súvislostí celej hudobnej kultúry.

CIELE:

1 . Poskytnúť žiakovi **zážitok** a od neho odvíjať niť **poznania**. Od vnímania celku prejsť cez preniknutie do hudobnej štruktúry k abstrakcii poznatku, osvetliť ho z rôznych strán a v rôznych súvislostiach a zafixovať tak, aby ho žiak vedel sám vedome používať.

2 . Umožnenie vytvorenia a usporiadania obsahovej náplne predmetov PHV a HN tak, aby boli pre žiakov príťažlivé, zvýšili ich **záujem** počúvať hudbu a porozumieť jej, aktivizovali ich schopnosť vnímania a súčasne ich pripravili na vlastnú interpretačnú činnosť. ZUŠ vychovávajú nielen budúcich profesionálnych hudobníkov, ale i budúcich poslucháčov – milovníkov umenia, preto je náročnosť hudobno-teoretických vedomostí rozdelená do dvoch úrovní:

- základná, povinná pre všetkých žiakov.
- rozširujúca, určená žiakom mimoriadne talentovaným, pripravujúcim sa na profesionálnu dráhu (pre ostatných žiakov ako dopĺňujúca ponuka).

3 . viesť žiakov k vlastnému hudobnému vyjadreniu, hľadaniu hudobných tvarov, ktoré zodpovedajú ich osobnej skúsenosti na úrovni doterajšieho poznania. Postupne prechádzať k drobnokresbe, spoznávať **význam** hudobných tvarov a štruktúr a viesť k tvarovaniu väčších, zmysluplných celkov.

4 . Hľadať spolu širšie súvislosti – s históriou, s inými druhmi umenia, s kognitívnymi predmetmi, s prírodou, životným prostredím a životom človeka v spoločnosti všeobecne.

Východiská pre učiteľa:

Ak dieťaťu predložíme akýkoľvek problém (úlohu, neznámu skutočnosť, umelecké dielo) zaujímavo, zaktivizujeme jeho vnútorné dispozície v celej šírke a tým pozitívne ovplyvníme rozvoj jeho osobnosti. Dieťa má silne vyvinutú potrebu zmyslu – hľadanie zmyslu všetkého, čo dieťa robí, je nevyhnutné.

Abstraktné myslenie, pochopenie systému, princípu musí ísť cez zážitkovú formu. Cez konkrétne zážitky, ktoré postupne prechádzajú viacerými zmyslovými orgánmi (receptormi) – cez pohyb celého tela, zrak, hmat a sluch so zapojením reči, jazyka pochopí systém. Zovšeobecňovanie, hľadanie spoločných znakov tvorí základ pre abstraktné myslenie. Cez návraty a vzájomné prieniky tento abstraktný systém spoľahlivo ukladáme do pamäti.

Žiadne umelecké dielo nevzniklo oddelene od spoločensko-historických súvislostí, bez spojitosti so životom skladateľa – jeho individuálneho osudu i aktuálnej spoločenskej situácie. Toto poznanie nám pomôže dešifrovať obsah.

OBSAH: je v každom ročníku zoradený do **tematických celkov** (okruhov), ktoré umožňujú prepojenie jednotlivých hodín v rámci mesačného (vo vyšších ročníkoch dvojmesačného) celku, a tým prirodzené návraty a opakovanie prebratej látky. Tematické celky sú vo všetkých ročníkoch v priereze v každom mesiaci rovnaké, resp. nadväzujúce alebo príbuzné s ohľadom na celkový vývoj žiaka. Výber hudobného materiálu je v kompetencii učiteľa (odporúčané sú všetky dostupné učebnice, metodické príručky či alternatívne učebné osnovy s metodikami, tlačené, zvukové i audiovizuálne materiály). Pri výbere hudobných ukážok zohľadňujeme predovšetkým prístupnosť z hľadiska vývinovej psychológie, schopnosť pochopiť, vyhodnotiť a použiť jednotlivé prvky a zákonitosti hudobnej štruktúry.

METODICKÉ A DIDAKTICKÉ POKYNY: prvá hodina v mesiaci (resp. tematickom celku) je motivačná – aktívna perцепcia alebo hudobná dielňa, príp. kombinovaný útvar pripravený učiteľom, nasledujúce 2 – 3 hodiny sú určené na prácu s detailom, utvrdzovanie poznatkov a tvorivé rozvíjanie. Úlohou učiteľa je novými spôsobmi približovať a osvetľovať jednotlivé problémy, nadväzovať a smerovať svoje výchovno-vzdelávacie pôsobenie tak, aby na konci mesiaca mali deti všetko uložené v pamäti bez nutnosti učiť sa doma a mali schopnosť kedykoľvek vedome čokoľvek použiť; postupne a čo najskôr treba prechádzať k poukázaniu na systém (hlavne pri spoznávaní hudobnej abecedy, teda stupnice, intervaly, akordy atď.). Zafixovanie poznatku robíme formou hier, súťaží, rozhovorov okolo „okrúhleho stola“ a pod. Základným princípom je: čo najviac pracovať s jedným hudobným tvarom, aby deti abstrahovali na základe zmien – teda najdôležitejšie je hľadanie podobnosti a rozdielnosti, príbuznosti a kontrastu a vzťahov medzi jednotlivými prvkami a výrazovými polohami.

Odporúčané metodické postupy:

1) workshop (dielňa - v našom prípade tvorivá hudobná, kde sa dieťa zoznamuje s jednotlivými prvkami, motívami, výrazotvornými prostriedkami hudby a v priaznivých podmienkach môžu vzniknúť i malé "súčiastky" - krátke motívy alebo malé celky, ktoré sa dajú spájať a rôzne kombinovať - sem patrí napríklad osvedčená hra na otázku a odpoveď, ale hrať sa dajú aj rôzne predmety a činnosti, napríklad cukríky, pečenie klobások pri ohníku či cesta autobusom a pod.),

2) round-table (rozhovor okolo okrúhleho stola, kedy každý, vrátane učiteľa, pridá svoj poznatok, názor, postreh...),

3) brainstorming (spoločné uvažovanie, tvorivé rozvíjanie myšlienok a nápadov),

4) aktívna percepcia (opakované počúvanie, kedy dieťa sleduje určitý prvok, motív, hudobný nástroj a pod. a reaguje naň vlastnou činnosťou - spevom, pohybom, hrou na telo a na ľahkoovládateľné nástroje),

5) metaforizácia (prirovnávanie obsahu, formotvorných zákonitostí, výrazových a systémových prvkov hudby k reálnemu životu, doterajšej životnej skúsenosti dieťaťa – priestor pre medzipredmetové vzťahy),

6) samostatná práca s informáciami (vyhľadanie, vyhodnotenie a výber podľa určených kritérií, ich spracovanie a prezentácia),

7) vytvorenie projektu, kde sa spoja výsledky všetkých metód a foriem práce a výsledkom je nielen samotná prezentácia (vystúpenie), ale predovšetkým to, čo v deťoch zostane (teda nielen zážitok a vedomosť, ale hlavne chuť do ďalšieho poznávania...).

Postup preberaného učiva je zoradený špirálovito. Tematické celky v priereze jednotlivými ročníkmi majú spravidla rovnaké alebo nadväzujúce zameranie, pričom je zohľadnený didaktický postup, psychologicky premyslený s ohľadom na priebeh školského roka, tematickú príbuznosť a súčasne pestrosť. Tematické celky sú zoradené so zámerom, aby sa učiteľ v jednom mesiaci (dni, týždni) zaoberal príbuznou problematikou vo všetkých ročníkoch, čo mu umožní lepšie sa sústrediť na danú oblasť a prípadne môže pracovať v rôznych ročníkoch s tým istým materiálom. Aktuálne možno zaradiť i iné témy – učiteľ môže urobiť napríklad mozartovský (bachovský, beethovenovský a pod.) týždeň, týždeň slovenskej hudby či zohľadniť iné aktuálne výročia z oblasti hudby vrátane regionálnych udalostí či špecifik.

V PHV a na primárnom stupni hudobného vzdelávania má vyučovací proces prevažne činnostný charakter, ktorý sa postupne na nižšom sekundárnom stupni prikloní k percepčným a analytickým činnostiam.

*Interpretačné činnosti: **spevacké a intonačné, rytmicko-pohybové, improvizčné a inštrumentálne. Činnosti možno pestovať oddelene i spájať.***

*Percepčné činnosti: **počúvanie hudby, verbalizácia hudobného zážitku, sluchová analýza.***

Hudobno-náukové pojmy: vyvodzujeme zásadne zo znejúcej hudby. Hudobno- teoretické poznatky fixujeme hravou formou a overujeme ich zvládnutie opätovným spojením so živou hudbou.

Práca s informáciami, výchova k porozumeniu hudbe a k estetickému cíteniu:

Dejiny hudby, hudob

né slohy a žánre, sociálna funkcia hudby. Využívanie literatúry i moderných informačných zdrojov.

Využívame možnosti IKT (solfeggio, fixácia poznatkov, vytváranie vlastných hudobných štruktúr).

Prípravné štúdium – UP č. 1a, 1b

V PHV je úvodná hodina v mesiaci orientovaná na zážitok v zázračnej krajine hudby, ku ktorému sa priebežne vraciame na ďalších hodinách a venujeme sa dielčím hudobným problémom, smerujúcim k rozvíjaniu motorických zručností, rytmického cítenia, intonácie a základom

hudobnej gramotnosti. Témy sú postavené tak, aby obsahovali potenciálne možnosti rozvíjania na ďalších hodinách a prenášania ťažiska vždy na jeden problém. Využívame najmä deťom blízke rozprávkové motívy a hry. Žiaci sú na konci 1. polroka pripravení na hru na hudobnom nástroji, na konci školského roka ovládajú základy hudobnej abecedy (notová osnova, husľový a basový kľúč, takt a taktová čiara, čítanie nôt v jednočiarkovanej oktáve, rozoznávajúce základných dĺžkových hodnôt nôt a pomlčiek) a informatívne sa orientujú v rytme, tempe, dynamike a farbe tónu. Pri vyučovaní využívame tvorivé metódy – improvizácia, pohyb, spev s inštrumentálnym (najmä rytmickým) sprievodom, postupne hra a transpozícia jednoduchých známych motívov na melodických nástrojoch, dramatická akcia.

CIELE: cieľom prípravnej hudobnej výchovy je vyvolať tvorivú aktivitu žiaka a jeho radosť z objavovania hudobného krásna. Vychádzať pritom z detskej mentality – hravosti, spontánnosti, napodobňovacej schopnosti, obrazotvornosti a doterajšieho stupňa vyspelosti. Prostredníctvom primeraného hudobného materiálu rozvíjať elementárne hudobné zručnosti, návyky, poznatky, vedomosti, hudobnú pamäť, predstavivosť a fantáziu. Poskytovať základné informácie o hudbe a kultúrnom živote okolia.

Interpretačné činnosti: základné spevácke zručnosti a návyky. Spev jednoduchých piesní. Melodické cítenie a orientácia v rozsahu oktávy (c1 – c2).

Zmysel pre pravidelnú pulzáciu (metrum) v rozličných tempách. Rytmické cítenie v dvojdobom a trojdobom takte. Schopnosť vyjadrenia hudobného toku pohybom.

Schopnosť zapamätať si a reprodukovat' krátky rytmický alebo melodický motív, rytmizovať a melodizovať slová, detské texty a riekanky. Motorické zručnosti získané hrou na ľahkoovládateľné nástroje.

Percepčné činnosti: rozoznať kontrasty v hudbe. Poznať hudobné nástroje – klavír, akordeón, husle, violončelo, flauta, gitara. Zapojením predstavy a fantázie sledovať obsah krátkych hudobných skladbičiek a hudobných rozprávok. Čítanie tonálneho centra od trichordálnych a tetrachordálnych melódií po orientáciu v rozsahu oktávy.

Sluchové rozlišovanie dvojdobého a trojdobého taktu. Vlastnosti tónu – výška, dĺžka, dynamika a farba.

Hudobno-náukové pojmy: notová osnova, husľový kľúč, basový kľúč (informatívne).

Taktová čiara, dvojštvrtový, trojštvrtový a štvorštvrtový takt. Dvojica osminových nôt, nota štvrtová, polová, polová s bodkou, celá a pomlčky. Základné dynamické označenia – piano, mezzoforte, forte. Opakovacie znamienko. Noty c1- c2 . Rozlišovanie základných vyjadrovacích prostriedkov hudby: veselo-smutne, rázne - nežne, rýchlo-pomaly, vyššie - nižšie, silno-slabo, zosilňovať-zoslabovať a pod.. Pochod, tanec, uspávanka.

Prehľad tematických celkov:

september Čo hudba vie – maľuje, rozpráva, tancuje... prvé kroky k orientácii v hudobnom priestore

október Hudobná abeceda a gramatika I – orientácia v hudobnom priestore

november Tónový priestor, prenikanie do hudobnej štruktúry I – hudobné hry

december Rozhovory rozumných bytostí – rozvoj motorických zručností, znaky

január	Výrazové a formotvorné prostriedky hudby – pokračovanie, cesta k notopisu
február	Pohyb v hudbe – rozvíjanie rytmického cítenia a zmyslu pre tempo
marec	Základy hudobnej formy I – rozvíjanie motívu, „sadenie hudobných semienok“
apríl	Hudobná rozprávka I – zameranie na viachlas a harmóniu
máj	Rozvoj sluchovej predstavivosti – „vidieť ušami“
jún	Sociálna funkcia hudby – hudba okolo nás

Odporúčaná hudobná literatúra a materiál:

V. Pospíšilová, M. Vozar - Notovníček
 J. Hatrík: Medzi Trpaslúškami - cyklus hudobných rozprávok
 O. Podstavková: Hudobná prípravka I, II
 F. Chopin: Prelúdium
 J. Hatrík: Pieseň o čiernom Jánovi, Motýľ, Litanie okamihu – úryvok (časť Motýľ)
 P. I. Čajkovskij: Škovránok
 R. Schumann: Trällerliedchen
 J. Hatrík: Mechúrik – Koščúrik s kamarátmi
 A. Vivaldi: Zima
 P. Dukas: Čarodejníkov učeň (Fantázia 2000 – vizualizácia)
 Schumann: Divoký jazdec, Rytier na drevenom koni
 Čajkovskij: Pochod drevených vojačikov
 Eben: Vlak sa rozbieha
 A. Dvořák: Rusalka (Motív Ježibaby)
 M.P. Musorgskij: Gnomus
 J. Hatrík: Blší odzemok (in: Krajinou Šťastného princa II)
 S. Prokofiev: Peter a vlk
 A. Podhorná – O. Podhorná: Krtko v krajine tónov

učebné osnovy a plány prispôsobené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania

žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

Primárny stupeň vzdelávania - I. stupeň základného štúdia, ISCED 1 B

V 1. až 4. ročníku (primárny stupeň vzdelávania, ISCED 1 B) na základe spoznávania hudobnej štruktúry od prvotného zážitku cez uvedenie nálady, charakteru a výrazu prichádzame k racionálnemu uchopeniu jednotlivých štruktúrnych prvkov, pracujeme s nimi, abstrahujeme ich a ukladáme do pamäti. V 3. ročníku, čiastočne už skôr, vlastný hudobný prejav detí usmerňujeme k uvedenému používaniu prvkov v službe očakávaného účinku, teda prejavu, zodpovedajúcemu výrazu daného obsahu, jeho významu. Využívame metaforu ako prostriedok, ktorý deti privedie k odhaleniu princípov a systému, k abstrakcii. Preto v tejto vekovej kategórii prevažujú prírodné témy a prepojenia s doterajšou životnou skúsenosťou. Vo 4. ročníku sa orientujeme na pieseň a tanec a ich podoby z hľadiska historického, územného, funkčného a umeleckého. Kompletizujeme teoretické poznatky a pestujeme schopnosť ich vedome používať. Preniknutie do hudobnej štruktúry je na úrovni schopnosti sledovať viacero melodických línií, charakterizovať typy melodiky, rytmické figúry tancov, udržať svoj part v rytmickom viachlase a cítiť základný tonálny a harmonický priestor.

1 . ročník

CIELE: nadväzne na PHV hravou formou motivovať žiakov, rozvíjať ich záujem o hudbu, aktivizovať ich tvorivosť, fantáziu a predstavu. Rozvíjať vnímanie základných výrazových prostriedkov hudby. Zdokonaľovať melodicko-rytmické cítenie a pamäť. Spoznávať hudobnú abecedu a pestovať prepojenie sluchová skúsenosť – znak – predstava.

*Interpretačné činnosti: **správna intonácia jednohlasných piesní, správne dýchanie, výslovnosť a nenásilné tvorenie tónu. Intonácia trichordálnych a tetrachordálnych detských piesní z listu, durových a molových melódií a piesní bez náročných intervalových skokov, s návratom k základnému tónu, s možnosťou uplatnenia solmizačnej metódy. Intonácia durového a molového kvintakordu, intonácia celého tónu a poltónu ako príprava na uvedenú intonáciu modálnych melódií. Schopnosť interpretovať základné metrické hodnoty dvojdobé a trojdobé s rozlišovaním prízvuchej a neprízvučej doby, ich kombinácie a spájanie s pohybom (napr. pochod, valčík).***

S udávaním základného metra vedieť interpretovať rytmické útvary s použitím páru šestnástinových a osminových nôt, štvrtovej, štvrtovej s bodkou, polovej, polovej s bodkou, celej noty a pomlčky v štvorštvrtových a osminových taktach. Taktovať dvojdobý a trojdobý takt. Rytmické ozveny, rytmicko-melodické dialógy, rytmizácia a melodizácia riekaniak, detských alebo vlastných textov. Schopnosť zahrať na melodicko-rytmických nástrojoch jednoduché piesne, transponovať ich a vytvárať k nim sprievod (ostínatne rytmické a melodické modely).

*Percepčné činnosti: **schopnosť sústredeného počúvania krátkych skladbičiek rôzneho charakteru. Vybrané skladby sledovať v notovom zápise. Na základe ich počúvania charakterizovať náladu skladby, pohyb melódie, dynamiku, tempo, metrum, tonálny charakter***

skladby, farbu. Schopnosť sluchom rozpoznať základné stavebné prvky hudobnej formy (opakovanie, kontrast, rozvíjanie motívu, fráza, prízvuk, záver).

Rozlišovať durový a molový charakter skladby, piesne alebo úryvku. Rozpoznať základný tón, durový a molový trojzvuk, celý tón a poltón.

Hudobno-teoretické poznatky:

Noty v husľovom kľúči c1 – g2, noty v basovom kľúči c – c1, posuvky #, b, odrážka, stupnica a tónina durová (do 2 # a 1b), molová tónina (rozpoznávanie sluchom podľa tercie), trojzvuk, 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 4/8 takt, nota s bodkou, p, mf, f.

Fermata, predznamenanie, legato, staccato, ligatúra, pp, ff, crescendo, decrescendo, moderato, adagio, allegro, allegretto, ritardando, accelerando; triola, synkopa; ľudské hlasy (soprán, alt, tenor, bas).

Tematické celky:

September	Čo hudba vie – maľuje, rozpráva, tancuje... II
október	Hudobná abeceda a gramatika II – špecifikácia hudobného priestoru, základné hudobné pojmy a znaky
november	Tónový priestor, prenikanie do hudobnej štruktúry II – aplikácia: Ideme na výlet
december	Rozhovory rozumných bytostí – účinky hudby, spoznávanie jej zložiek
január	Výrazové a formotvorné prostriedky hudby – „domček hudby“
február	Pohyb v hudbe – premeny hudobného výrazu
marec	Základy hudobnej formy II – „pestovanie hudobných rastlín“
apríl	Hudobná rozprávka II – hudobné charakteristiky postáv a ich vzťahy
máj	Rozvoj sluchovej predstavivosti – „televízor v hlave“
jún	Blížia sa prázdniny – čo nás čaká?

Odporúčaná hudobná literatúra a materiál:

M. Vozar: Hudobná náuka, pracovný zošit 1
I. Oplištilová, Z. Hančilová: Klavirhrátky, pracovný sešit 1
E. Backová: Hudobníček
G. Badinová: Krajina Hudba a jej obyvatelia
I. Hurník: Umění poslouchat hudbu - Pohádka o princezně žabce, Měsíc nad rybníkem
J. Hatrík: Medzi Trpaslíkmi - výber
J. Hatrík: Záhadné pesničky - výber
B. Britten: Simple symphony - Hravé pizzicato
D. Hevier / J. Hatrík: Keď v nebi vyhrávajú
E. Suchoň: Maličká som – 1. cyklus z cyklu Obrázky zo Slovenska
C. Saint-Saëns: Karneval zvierat - Akvárium
M. Schneider-Trnavský: Ružičky, Oráč
J. Letňan: Zázračná muzika
V. Trojan: Kuriatko a slon
J. Hatrík: Krajinou Šťastného princa II - Pod balkónom dvornej dámy
J. S. Bach: Gajdy
E. Krák: Collectio clavichordium I, II
Tabulatura Vietoris a iné staré hudobné pamiatky z územia Slovenska

mazurky, menuety, polonézy, valčíky, iné spoločenské a ľudové tance
J. K. Vaňhal: Allegretto

obsah 1. ročníka	kompetencie	výstupy
Tematické celky: Čo hudba vie - <i>maľuje, rozpráva, tancuje...</i> Hudobná abeceda a gramatika Tónový priestor <i>-špecifikácia hudobného priestoru, základné hudobné pojmy a znaky</i> Rozhovory rozumných bytostí <i>-účinky hudby, spoznávanie jej s rozlišovaním prízvučnej a neprízvučnej zložiek, vzájomné súvislosti</i> Výrazové a formotvorné prostriedky hudby – <i>„domček hudby“</i> Pohyb v hudbe – <i>premeny hudobného výrazu</i> Základy hudobnej formy – <i>„pestovanie hudobných rastliniek“</i> Hudobná rozprávka –	Interpretačné činnosti: Žiak je schopný správne intonovať jednohlasné detské ľudové a umelé piesne v rozsahu jednočiarkovanej oktávy, ovláda správne dýchanie, výslovnosť a nenásilné tvorenie tónu. Intonuje trichordálne a tetra-chordálne detské piesne z listu, durové a molové melódie bez náročných intervalových skokov, s návratom k základnému tónu. Má schopnosť interpretovať základné metrické hodnoty dvoj-dobé a trojdobé doby, ich kombinácie a spájanie s pohybom (napr. pochod, valčík). S udávaním základného metra vie interpretovať rytmické útvary s použitím páru šestnástinových a osminových nôt, štvrtovej, štvrtovej s bodkou, polovej, polovej s bodkou, celej noty a pomlčky v štvorštvrtových a osminových taktoch. Percepčné činnosti: Žiak má schopnosť sústredeného rytmicko-melodického dialógu, počúvania krátkych skladbičiek rôzneho charakteru. Vybrané skladby sleduje v notovom zápise. Na	Zaspievať podľa notového záznamu alebo zahrať na nástroji podľa sluchu určenú melódiu. Vytvárať rytmické ozveny, rytmicko- melodické dialógy, rytmizovať a melodizovať riekanky, detské alebo vlastné texty.

<i>hudobné charakteristiky postáv a ich vzťahy</i> Rozvoj sluchovej predstavivosti - „televízor v hlave“ Hudobný materiál: Hudobné rozprávky a príbehy (Juraj Hatrík: Medzi Trpaslíkmi, Záhadné pesničky výber), Ilja Hurník: Umění poslouchat hudbu) a iné, detské piesne a skladby podľa odporúčania Učebných osnovHN, Učebných osnovProjektového vyučovania HN, učebníc HN, zbierok detských piesní pod.	základe počúvania vie charakterizovať náladu skladby, pohyb melódie, dynamiku, tempo, metrum, tonálny charakter skladby, farbu. Sluchom rozpozná základné stavebné prvky hudobnej formy (opakovanie, kontrast, rozvíjanie motívu). Rozlišuje durový a molový charakter skladby, piesne alebo úryvku. Rozpozná základný tón, durový a molový trojzvuk, celý tón a poltón. Cíti frázu, prízvuk, záver, opakovanie, kontrast. Hudobno-teoretické poznatky: Z Noty v husľovom kľúči g – c3, noty v basovom kľúči c – e1, posuvky #, b, odrážka, stupnica a tónina durová a molová (do 2 # a 2 b), rovnomenné stupnice, predzna-menanie, trojzvuk, 2/4, 3 /4, 4/4, 3/8, 4/8 takt, bodkovaný rytmus, p, mf, f. R Fermata, legato, staccato, ligatúra, pp, ff, crescendo, decrescendo, moderato, adagio, allegro, allegretto, ritardando, accelerando; triola, synkopa; ľudské hlasy (soprán, alt, tenor, bas).	Zahrať na Melodicko-rytmických nástrojoch jednoduché piesne, transponovať ich a vytvárať k nim sprievod (ostinátne rytmické a melodické modely.) Určenie základných stavebných prvkov hudobnej formy (opakovanie, kontrast, rozvíjanie motívu). Rozlíšenie a molového durového charakteru vybranej skladby, piesne alebo úryvku. Určenie základného tónu, durového a molového trojzvuku, celotónovej a poltónovej vzdialenosti. Žiak ovláda hudobno-teoretické poznatky v určenom rozsahu.
--	--	--

učebné osnovy a plány prispôsobené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup

vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania

žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

2.ročník

CIELE: ďalej rozvíjať kreatívne myslenie a emočnú inteligenciu, pestovať zmysel pre dobro a krásu. V špecificky odbornom vzdelávaní rozvíjať hudobnú predstavivosť a pamäť, sledovať účinok hudobných tvarov, rozoznávať zmeny výrazu, jeho závislosti od jednotlivých hudobných zložiek a vypestovať schopnosť sledovať vzájomné vzťahy v hudobnej štruktúre. Rozširovať piesňový repertoár, upevňovať správne spevácke návyky a citlivo reagovať na učiteľovo gesto. Viesť žiakov k uvedomovaniu si hodnoty a krásy ľudovej piesne a položiť základy poznávania hudobnej histórie Slovenska.

1. Interpretáčnej činnosti:

Spevácke a intonačné:

Rozšírenie hlasového rozsahu žiakov (a – d²). Rozlíšenie ľudových piesní podľa regiónu (východné, stredné a západné Slovensko). Kánonické spievanie, resp. jednoduchý ľudový dvojhlas. Uvedomená intonácia durových a molových piesní s melodikou, obsahujúcou sekundové postupy, durový a molový kvintakord aj rozšírený, resp. so spodnou kvintou.

Intonácia základného tónu kvintakordu, sextakordu a kvartsextakordu.

Rytmicko – pohybové, improvizáčnej a inštrumentálnej:

Metrické cítenie a schopnosť rytmizovať 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 4/8, 6/8 takt. Pohybom reagovať na prízvukné doby. Taktovať štvordobý takt. Schopnosť rytmizovať triolový, synkopický a bodkovaný rytmus, tiež rytmické útvary začínajúce pomlčkou a predtaktím.

Rytmizácia a melodizácia riekaniak a schopnosť sprevádzať ich ostinátnym rytmickým alebo melodickým sprievodom s využitím základných tónov toniky, dominanty a subdominanty (T D S). Vyhľadávanie jednoduchého harmonického sprievodu, napríklad v C dur: T (c - g), D (h - g), S (c - a). Schopnosť reagovať na partnera (spoluhráča) a viesť hudobný rozhovor.

Percepčné činnosti: rozoznávajúce zvukovo kontrastných nástrojov (napr. husle – kontrabas, flauta – fagot, trúbka – pozauna, triangel – bubon). Rozlišovanie vokálnych a inštrumentálnych zoskupení (sólo, duo, trio, ďalej zbory mužský, ženský, miešaný a detský). Poznanie základných zákonitostí stavby hudobnej formy a rozvíjania hudobného procesu. Rozlišovať durový a molový charakter tóniny, durové a molové kvintakordy, sextakordy a kvartsextakordy. Vedieť určiť metrum skladby, príp. jej rytmické zvláštnosti.

Hudobno-teoretické poznatky:

Z Orientácia v durových stupniciach do 3 # a 2 b; paralelné molové (informatívne), dynamické označenia pp, ff, tempové označenia moderato, allegretto; pomenovanie stupňov v stupnici: prima – oktáva; kvintakord, sextakord, kvartsextakord; fermata, legato, staccato, ligatúra, crescendo, decrescendo.

R Stavba prirodzenej molovej stupnice, paralelné (rovnobežné) stupnice; predtaktie, synkopa, triola; adagio; ritardando, rallentando, accelerando; prima volta, seconda volta.

Tematické celky:

september **Čo hudba vie**

október **Hudobná abeceda a gramatika III – z čoho sa robí hudba**

november **Tónový priestor, prenikanie do hudobnej štruktúry III – aplikácia:**

História hudby na Slovensku

december **Rozhovory rozumných bytostí – o spolupráci**

január **O čom hudba hovorí – o obsahu**

február **Pohyb v hudbe – o premene**

marec **Základy hudobnej formy III – časopriestor hudby**

apríl **Hudobný príbeh – špecifikácia použitých hudobných prostriedkov**

máj **Rozvoj sluchovej predstavivosti – hudba ako tajomstvo**

jún **Ideme na koncert – pripravme sa!**

Odporúčaná hudobná literatúra a materiál:

M. Vozar: Hudobná náuka, pracovný zošit 2

I. Oplištilová, Z. Hančilová: Klavihrátky, pracovný sešit 1

J. Hatrík: Záhadné pesničky - výber

P.I. Čajkovskij: Október

R. Schumann: Poľovníčka

Tabulatura Vietoris - Polonica, Corant

Píseň o zámku Muránském

E. Krák: Collectio clavichordium – Hungaricus, Mazurka, Turcicus march

W.A. Mozart: Turecký pochod čardáš, polka, mazurka, valčík ap. – podľa vlastného výberu

M. Schneider-Trnavský: Keby som bol vtáčkom

A. Moyzes: Trávnice

C. Debussy: Cakewalk

A. Vivaldi: Zima

W.A. Mozart: Sláčikové kvarteto

R. Schumann: Divoký jazdec

W.A. Mozart: Sonáta C dur

P.I. Čajkovskij: Chorá bábika, Pohreb bábiky

L. van Beethoven: Veselo – smutne

J. Hatrík: Vysoký otec, široká mať
P.I. Čajkovskij: Škovránok
A. Vivaldi: Jar
D. Kardoš: Bagately
J. Letňan: Zázračná muzika
B. Britten: Sprievodca mladého človeka orchestrom

obsah 2. ročníka	kompetencie	výstupy
Tematické celky: Čo hudba vie Hudobná abeceda a gramatika - z čoho sa robí hudba Tónový priestor - prenikanie do hudobnej štruktúry, téma História hudby na Slovensku Rozhovory rozumných bytostí - o spolupráci O čom hudba hovorí – o obsahu v hudbe Pohyb v hudbe – o premene Základy hudobnej formy – časopriestor hudby Hudobný príbeh – špecifikácia použitých hudobných prostriedkov	Interpretačné činnosti: Žiak je schopný správne intonovať záznamu alebo zahrať na jednohlasné detské ľudové a umelé piesne v rozsahu a - d2.. Intonuje melódiu. Intonuje jednoduché piesne z listu. V skupine udrží svoj hlas pri kánonickom speve. Má schopnosť interpretovať metrické hodnoty v párnom a nepárnom metre s rozlišovaním prízvukovej a neprízvukovej doby a ich kombinácie v živej hudbe. Rytmizuje triolový, synkopický bodkovaný rytmus. Žiak vie vyhľadať vhodný jednoduchý harmonický sprievod a reaguje na spoluhráča. Percepčné činnosti: Žiak má schopnosť sústredeného počúvania krátkych skladbičiek rôzneho charakteru. Vybrané skladby sleduje v notovom zápise. Na základe počúvania vie charakterizovať náladu skladby, pohyb melódie, dynamiku, tempo, metrum, tonálny charakter skladby. Sluchom rozpozná základné stavebné prvky hudobnej formy (opakovanie, kontrast,	Zaspievať podľa notového záznamu alebo zahrať na nástroji podľa sluchu určenú melódiu. Vytvárať rytmické ozveny, rytmicko-melodické dialógy, rytmizovať a melodizovať riekanky, detské alebo vlastné texty. Zahrať na melodicko-rytmických nástrojoch jednoduché piesne, transponovať ich a vytvárať k nim sprievod (ostinátne rytmické a melodické modely.) V závislosti od hudobného obsahu v znejúcej (interpretovanej) hudbe určenie základných stavebných prvkov hudobnej formy (opakovanie, kontrast, rozvíjanie motívu, fráza, záver). Rozlíšenie durového a molového charakteru vybranej skladby, piesne alebo úryvku. Určenie základného tónu, durového a molového kvintakordu a obrátov, celotónovej a poltónovej vzdialenosti, veľkej a malej tercie, čistej kvinty a kvarty. Sluchové rozlíšenie ľudských hlasov a nástrojov symfonického orchestra.

Hudobný materiál: Hudobné rozprávky a príbehy (Juraj Hatrík: Záhadné pesničky - výber, návrat k vybraným príbehom z cyklu Medzi Trpaslíkmi, Ilja Hurník: Umění poslouchat hudbu), staré hudobné pamiatky z územia Slovenska, detské piesne a primerané jednoduché klavírne a komorné skladby alebo úryvky (Čajkovskij, Schumann, Mozart, Bach, Vivaldi, Hatrík, Schneider-Trnavský, Kardoš a i.) podľa odporúčania Učebných osnov HN, Učebných osnov Projektového vyučovania HN, učebníc HN, zbierok detských piesní pod.	rozvíjanie motívu). Cíti frázu, prízvuk, záver. Rozlišuje durový a molový charakter skladby, piesne alebo úryvku. Rozpozná základný tón, durový a molový kvintakord a jeho obraty. Rozlišuje ľudské hlasy a zvukový charakter hudobných nástrojov symfonického orchestra. Viem určiť metrum skladby a jej rytmické zvláštnosti. Hudobno-teoretické poznatky: Žiak sa orientuje v durových stupniciach do 3 # a 2 b, v paralelných molových (informatívne), dynamických tempových označeniach moderato, allegretto; vie pomenovať stupne v stupnici : prima – oktáva, ovláda kvintakord, sextakord, kvartsextakord; fermatu, legato, staccato, ligatúru, crescendo, decrescendo. R Paralelné (rovnobežné) stupnice; predtaktie, synkopa, triola; adagio; ritardando, rallentando, accelerando; prima volta, seconda volta.	Žiak ovláda hudobno-teoretické poznatky v určenom rozsahu.
---	---	---

učebné osnovy a plány prispôsobené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní.

Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania

žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

3 . ročník

CIELE: upevňovať, rozširovať a aktívne využívať melodickú, tonálnu, metrickú, tempovú a rytmickú predstavivosť a hudobnú pamäť. Prehľbovať harmonickú predstavivosť.

Zdokonaľovať dvojhlasný spev a oboznámiť žiakov s niektorými hudobnými žánrami a s funkciou hudby pri rôznych spoločenských príležitostiach.

Interpretačné činnosti:

Spevacké a intonačné:

Z Kultivovať spevácky prejav, schopnosť vyspievať dlhšie frázy. Oboznamovať žiakov s ľudovou piesňou, ktorá sa delí podľa obsahu (svadobné, žatevné, uspávanky, vojenské atď.) a podľa regiónu. Spievať detské umelé piesne aj s klavírnym sprievodom. Intonácia intervalov: veľká a malá tercia, čistá kvinta a kvarta, veľká a malá sekunda ako paralela celého tónu a poltónu.

R Intonácia jednoduchých piesní a melódií s charakterom lýdickej tóniny. Schopnosť preniesť tóny a úryvky melódií zo vzdialenejších oktáv do svojej hlasovej polohy.

Rytmicko – pohybové, improvizačné a inštrumentálne:

Viesť žiakov k správnej rytmizácii príkladov pomocou vankúšikov, ceruzy alebo predlaktia. Zvýraznením prízvuchnej doby vedieť rytmizovať striedavé takty v piesňach i cvičeniach.

Na podporu harmonického cítenia viesť žiakov k vyhľadávaniu jednoduchého harmonického sprievodu s použitím základných funkcií, napríklad: C dur – T (c-g), D (h-g), S (c-a). Na melodicko-rytmických nástrojoch kánonicky sa zapojiť do jednoduchej piesne. Dopĺňať predvetie závetím a vytvárať melodické a rytmické vety.

*Percepčné činnosti: **prostredníctvom skladieb rozšíriť poznávanie hudobných nástrojov.***

Viesť žiakov k sledovaniu súčasne znejúcich dvoch alebo troch melodických pásiem, resp. dvoch pásiem so sprievodom. Z predhrávaných alebo interpretovaných skladieb či piesní vedieť určovať jednodielnu, dvojdielnu či trojdielnu formu. Rozlišovať durový a molový charakter piesní a skladieb, rozšírené o lýdicú tóninu. Na základe vnútornej predstavy kvintakordov a

ich obrátov vedieť rozlišovať veľkú a malú terciu, čistú kvintu a kvartu a veľkú a malú sextu. Precvičovať veľkú a malú sekundu ako celý tón a poltón.

Hudobno-teoretické poznatky:

Z Orientácia v intervaloch (nie ako stupeň, ale ako interval) prima – oktava, predtaktie, kánon, dvojdielna a trojdielna forma, durové a molové stupnice do 5# a 5b, rovnomerné stupnice, striedavé takty, dvojité posuvky, nástrojové skupiny v symfonickom orchestri, komorný orchester, komorné telesá.

R Stavba lýdickej stupnice, druhy ľudových piesní, čo je zbor a jeho rozdelenie, partitúra, niektoré gitarové značky.

Tematické celky:

September	Čo sme zažili na prázdninách – ozvena, intervaly.
Október	Ľudová pieseň – ako studnička živej vody
November	Intervaly v piesňach
December	Rozdielnosť – kontrast – valčík, prelúdium; Aké zbory poznáme
Január	Rytmické zvláštnosti
Február	Spoznáme ďalší druh piesní - znárodnené
Marec	Nový druh stupníc – paralelné, Nový tanec - mazúrka
Apríl	Kánon, viachlas, invencia, triová sonáta
Máj	Komorná hudba – spoznáme rôzne nástrojové skupiny
Jún	Zopakujeme si, čo sme sa naučili, a čo sme si zapamätali

Odporúčaná hudobná literatúra a materiál:

M. VOZAR: Hudobná náuka, pracovný zošit 3
 I. OPLIŠTILOVÁ, Z. HANČILOVÁ: Klavihrátky, pracovný sešit 1
 B. TURZA, V. SLUJKOVÁ, R. FISLA, L. GANZER: Hudobná náuka pre 3. roč. ZUŠ
 Metodická príručka HN pre 3. ročník ZUŠ
 D. Kardoš: Bagately
 B. Bartók: Deťom, Duetá pre dvoje huslí
 S. Prokofiev: Peter a vlk
 C. Saint-Saëns: Karneval zvierat
 A. Dvořák: Moravské dvojspevy
 N. Paganini: Capriccio
 P. Hindemith: Skladby pre sólovú violu
 Z. Fibich: Selanka pre klarinet
 B. Britten: Sprievodca mladého človeka orchestrom
 I. Hurník: Umění poslouchat hudbu
 P. Hindemith: Stavíme mesto

obsah 3. ročníka	Kompetencie	Výstupy
Tematické celky: Čo sme zažili na prázdninách – ozvena, intervaly	Interpretačné činnosti: Žiak má viac vyvinutý spevácky prejav, nemá s dlhšou frázou a zadelit ľudovú	Zaspievať ľudovú pieseň, aj s dlhšou frázou a zadeliť ľudovú pieseň podľa regiónu

Ľudová pieseň studnička živej vody Intervaly v piesňach Rozdielnosť – kontrast – valčík, prelúdium; zbory Rytmické zvláštnosti Spoznáme ďalší druh piesní – znárodné Nový druh stupníc paralelné Nový tanec – mazúrka Kánon, viachlas, invencia, triová sonáta Komorná hudba – rôzne nástrojové skupiny Zopakujeme si, čo sme sa naučili, a čo sme si zapamätali Hudobný materiál: Podľa odporúčania učebných osnov HN, výber z učebných osnov, učebnice HN.	problém vyspievať aj dlhšie frázy, vie rozlišovať ľudové piesne podľa obsahu a regiónu. Je schopný spievať aj s klavírnym sprievodom, intonácia intervalov veľká tercia, malá tercia, čistá kvarta, čistá kvinta, veľká sekunda a malá sekunda je čistejšia, a vie intervaly od seba rozlíšiť. Úryvky jednoduchých melódii si vie sám preniesť do svojej hlasovej polohy v ktorej sa mu dobro spieva. Žiak má schopnosť správne rytmicky zaspievať piesne so striedavými taktami. Je schopný si sám zahrať sprievod k piesňam s použitím základných harmonických funkcií. A takisto je schopný sám správne doplniť Sluchové rozlíšenie intervalov, melódiu alebo ukončiť pieseň. Percepčné činnosti: Žiak pozná viac hudobných nástrojov. Je Sluchové rozlíšenie nástrojových schopný sledovať súčasne dve alebo tri melodické pásma. Má schopnosť určiť v skladbe jednodielnu, dvojdielnu či trojdielnu formu. Rozlišuje durový a molový charakter piesní a skladieb, rozšírených o lýdickú tóninu. Má vnútornú predstavu kvintakordov a ich obrátov, a na základe toho vie rozlíšiť veľkú a malú terciu, čistú kvintu a kvartu a veľkú a malú sextu. Veľkú a malú	Zaspievať pieseň so striedavým taktom a správne zvýrazniť prízvuknú dobu. Zahrať na hudobnom nástroji sprievod k jednoduchej ľudovej piesni. V znejúcej (interpretovanej) hudbe určiť jednodielnu, dvojdielnu či trojdielnu formu. Vo vybranej piesni určiť, ak ide o lýdickú tóninu tón, ktorý je pre lýdickú tóninu charakteristický. Sluchové rozlíšenie intervalov, zaspievanie durovej a molovej stupnice. Sluchové rozlíšenie nástrojových skupín. Žiak ovláda hudobno- teoretické poznatky v určenom rozsahu.
---	---	--

Spoznávanie nástrojov (Prokofiev-Peter a vlk) Spoznávanie ďalších hudobných nástrojov (B.Britten-Sprievodca mladého človeka orchestrom)	sekundu pochopil ako celý tón a poltón. Hudobno-teoretické poznatky: Z Žiak už pozná pojem interval (nie stupeň) prima – oktáva, predtaktie, kánon, dvojdielna a trojdielna forma, durové a molové stupnice do 5# a 5b, rovnomé stupnice, striedavé takty, dvojité posuvky, nástrojové skupiny v symfonickom orchestri, komorný orchester, komorné telesá. R <i>Lýdická stupnica, druhy ľudových piesní, čo je zbor a jeho rozdelenie, partitúra, niektoré gitarové značky.</i>	
--	--	--

učebné osnovy a plány prispôsobené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania

žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

4 . ročník

Ciele: poukázať na ľudovú pieseň a tanec ako inšpiračný zdroj v tvorbe skladateľov. Na základe ukážok rôznych štýlových období viesť žiakov k pochopeniu malých foriem a rozlišovaniu charakteristických zvláštností v hudbe rôznych národov a ukázať žiakom formy zachovávaná

a rozvíjania národných tradícií. Rozvíjať silnejúcu racionálnu zložku myslenia, využívať spôsobilosť v oblasti matematického a prírodovedného myslenia na odhaľovanie logických postupov a zákonitostí hudobnej štruktúry diela. Tematické zameranie celého ročníka: **Pieseň a tanec** ako základné zdroje hudobného prejavu.

Interpretačné činnosti: schopnosť intonovať durové a molové melódie, dvojhlas, základné intervaly, durové a molové kvintakordy a ich obraty. Pomocou ľudových piesní intonovať dórske melódie s uvedením si ich charakteru a špecifických tónov. Striedanie dvojdobého a trojdobého taktu. Pohybom alebo melodicko-rytmickými nástrojmi zvládnuť rytmický dvojhlas alebo trojhlas (v skupinách). Využitím IKT trénovať rôzne rytmické kombinácie.

Používanie hlavných harmonických funkcií v sprievode k jednoduchým diatonickým melódiám, ktoré si žiaci môžu vytvárať aj sami.

Percepčné činnosti:

Počúvanie hudby:

Rozlišovanie tradičnej hudby okolitých národov, charakterizovanie rôznych štýlov jej spracovania pre folklórne súbory a v tvorbe skladateľov. Vnímanie premeny piesne v historických a funkčných súvislostiach. Rozoznávanie rytmických figúr najznámejších tancov.

Sluchová výchova:

Z Rozšírenie sluchového vnímania o ďalšie tóniny, rozlišovať hlavné harmonické funkcie ako striedanie napätia a uvoľnenia v hudbe. Analyzovať zväčšenú kvartu.

R Analyzovať zmenšenú kvintu, zväčšený a zmenšený kvintakord. Využitím IKT trénovať sluchovú predstavu intervalov, akordov, stupníc.

Hudobno-teoretické poznatky:

Všetky durové a molové stupnice s bé (kvartový kruh), lýdická stupnica, pentatonická, chromatická a celotónová stupnica, enharmonická zámena, hlavné harmonické funkcie, harmonická kadencia, ľudová a umelá pieseň, ľudový a spoločenský tanec.

Princíp zväčšeného a zmenšeného intervalu, zväčšený a zmenšený kvintakord, dórska stupnica, melodické ozdoby – trilok, nátril, náraz, príraz, obal, skupinka.

Tematické celky:

september	Spevy a tance domova
október	Veda a technika v hudbe I
november	Sme všetci rovnakí? – piesne a tance iných národov
december	Učíme sa počúvať – zo slovenskej histórie
január	Odkiaľ prišiel džez?
február	História piesne a tanca I. - duchovná a svetská pieseň od počiatkov do 17. storočia
marec	História piesne a tanca II. - tanec v období baroka a klasicizmu
apríl	História piesne a tanca III. - cesta k romantickej piesni, za hudobným programom
máj	História piesne a tanca IV. - rozvoj sluchovej predstavivosti, balet a moderný tanec
jún	Hudba okolo nás – organizácia hudobného života, práca s literatúrou a internetom

Obsah tematických celkov:

september Spevy a tance domova

Slovenské ľudové hudobné nástroje. Charakteristické prvky a varianty v ľudovej interpretačnej praxi.

Typy ľudových piesní (príležitostné, pracovné, tanečné, vojenské, regrútske atď.). Spracovanie folklóru pre ľudové súbory (Lúčnica, SĽUK a i.).

Odporúčaná hudobná literatúra a materiál:

M. Vozar: Hudobná náuka, pracovný zošit 4

I. Oplištilová, Z. Hančilová: Klavirhrátky, pracovný sešit 1

Ako sme pesničku obliekali (výchovný koncert – OĽUN)

Spievanky, spievanky

A. Moyzes: Tance z Pohronia

T. Andrašovan: Tance zo Slovenska

Páslo dievča pávy

E. Suchoň: Krútnava

videozáznamy z folklórnych vystúpení

október Veda a technika v hudbe I

Zvukový záznam – história a súčasnosť, základy nahrávacej techniky, kopírovanie. Vývoj notopisu.

Základy notopisu – pravidlá, rozmnožovacie techniky, nototlač. Využitie počítača – počítačová notosadzba. Harmonické funkcie – praktické použitie, improvizácia, transpozícia.

Odporúčaná hudobná literatúra a materiál:

M. Vozar: Hudobná náuka, pracovný zošit 4

I. Oplištilová, Z. Hančilová: Klavirhrátky, pracovný sešit 1

V. Lichnerová: Zahraj mi pesničku

I. Dibák: Nebojme sa improvizácie

Já, písnička

A teraz túto

november Sme všetci rovnakí ?

Ľudové piesne a tance okolitých národov a ich spracovanie skladateľmi (prípadne vplyvy na Slovensko). Tance v histórii hudby. Latinskoamerické tance a ich vplyv na európsku hudobnú kultúru

- samba, rumba, tango, cha-cha.. Polyrytmické hry s rytmickými figúrami tancov (hudobná dielňa).

Odporúčaná hudobná literatúra a materiál:

M. Vozar: Hudobná náuka, pracovný zošit 4

I. Oplištilová, Z. Hančilová: Klavirhrátky, pracovný sešit 1

A. Dvořák: Slovanské tance

L. Janáček: Pilky

M.I. Glinka: Kamarinskaja

B. Bartók: Bulharské tance, Rumunské tance, Variácie na slovenskú ľudovú pieseň (Mikrokozmos IV., č. 112)

F. Chopin: Mazurka

J.S. Bach – výber z klavírnych skladbičiek podľa uváženia

W.A. Mozart (tanečná časť z niektorej symfónie)

J. Haydn: Menuet

december Učíme sa počúvať

Zo slovenskej histórie. Koledy. Prehľad intervalov a akordov, harmonické vzťahy, kontrapunkt, improvizácia, harmonizácia piesní.

Odporúčaný hudobný materiál:

M. Vozar: Hudobná náuka, pracovn zošit 4

I. Oplištilová, Z. Hančilová: Klavihrátky, pracovní sešit 1

ako v októbri a v novembri

koledy rôznych národov

G. Gershwin: Rhapsody in Blue

D. Milhaud: Scharamouche

D. Milhaud: Vól na streche

január Odkiaľ prišiel džez?

Černošské pracovné piesne, blues, gospel, spirituál, ragtime. Čo je improvizácia? Slovenský džez.

Odporúčaný hudobný materiál:

pôvodné blues, gospelové piesne, spirituály

S. Joplin – ragtime, klavírna verzia, rôzne aranžmány (The Entertainer, Cleopha, The Maple Leaf Rag)

L. Armstrong - improvizácie

P. Lipa – výber

W. Marsalis: Džez a dychová hudba

február História piesne a tanca I.

Duchovná a svetská pieseň od počiatkov do 17. storočia.

Odporúčaný hudobný materiál:

Hospodi, pomiluj

Trotto

Dobru noc

Klobucký tanec

Ach, smutná Sýra

J. Hatrík: Turci idú! (výchovný koncert)

marec História piesne a tanca II.

Tanec v období baroka a klasicizmu. Veľkonočné piesne a zvyky.

Odporúčaný hudobný materiál:

W.A. Mozart: Pieseň o jari, Ländler

J.N. Hummel

J.S. Bach: Suita h mol

Rok na dedine (film)

apríl História piesne a tanca III.

Cesta k romantickej piesni. Za hudobným programom. Vzťah obsahu a formy v hudbe.

Odporúčaný hudobný materiál:

F. Schubert: Pstruh

F. Schubert: Klavírne kvinteto A dur

G. Mahler: Šiel som ráno cez pole (Piesne potulného tovariša)

G. Mahler: 1. symfónia Titan, 1. časť

máj História piesne a tanca IV.

Rozvoj sluchovej predstavivosti. Balet a moderný tanec.

Odporúčaný hudobný materiál:

P.I. Čajkovskij: Labutie jazero, Luskáčik

S. Prokofiev: Rómeo a Júlia

I. Stravinskij: Svätenie jari, Príbeh vojaka

W. Marsalis: O hudbe

jún Hudba okolo nás

Organizácia hudobného života. Práca s literatúrou a internetom

Odporúčaný hudobný materiál:

Tanec nad zlato (film, r. J. Bednárík)

Ako Benjamín melódiu našiel (film, r. J. Bednárík)

Obsah 4. ročníka	Kompetencie	Výstupy
Tematické celky: Spevy a tance domova – charakteristické prvky a varianty v ľudovej hudbe Veda a technika v hudbe I – základy notopisu, tlače; improvizácia a transpozícia Sme všetci rovnakí? – <i>piesne a tance iných</i> <i>národov</i> Učíme sa počúvať – zo <i>slovenskej histórie</i>	Interpretačné činnosti: Žiak je schopný intonovať durové a molové melódie, dvojhlas, základné intervaly, durové a molové kvintakordy a ich obraty. Pomocou ľudových piesní je schopný intonovať dórske melódie s uvedomením si ich charakteru a špecifických tónov. Žiak dokáže zvládnuť rytmický dvojhlas alebo trojhlas (v skupinách) a striedanie dvojdobého a trojdobého taktu. Využitím IKT trénovať rôzne rytmické kombinácie. Používanie hlavných harmonických funkcií v	Vedieť zaspievať podľa notového záznamu alebo zahrať na nástroji podľa sluchu určenú melódiu. Pohybom, hrou na telo alebo melodicko-rytmickými nástrojmi udržať svoj part v rytmickom viachlase. Vedieť zharmonizovať jednoduchú diatonickú melódiu hlavnými harmonickými funkciami. Vedieť rozpoznať slovenskú ľudovú hudbu a

Odkiaľ prišiel džez? – čenošské piesne; čo je improvizácia História piesne a tanca I. - duchovná a svetská pieseň od počiatkov do 17. storočia História piesne a tanca II. - tanec v období baroka a klasicizmu História piesne a tanca III. - cesta k romantickej piesni, za hudobným programom História piesne a tanca IV. - rozvoj sluchovej predstavivosti, balet a moderný tanec Hudba okolo nás – organizácia hudobného života, práca s literatúrou a internetom Hudobný materiál : Podľa odporúčania učebných osnov HN, výber z učebných osnov, učebnica HN	<i>sprievode k jednoduchým diatonickým melódiám, ktoré si žiaci môžu vytvárať aj sami.</i> Percepčné činnosti: <i>Počúvanie hudby:</i> Rozlišovanie tradičnej hudby okolitých národov, charakterizovanie rôznych štýlov jej spracovania pre folklórne súbory a v tvorbe skladateľov. Vnímanie premeny piesne v historických a funkčných súvislostiach. Rozoznávajúce rytmičké figúr najznámejších tancov. <i>Sluchová výchova:</i> Z Rozšírenie sluchového vnímania o ďalšie tóniny, rozlišovať hlavné harmonické funkcie ako striedanie napätia a uvoľnenia v hudbe. Analyzovať zväčšenú kvartu. <i>Hudobno-teoretické poznatky:</i> Z Všetky durové a molové stupnice s krížikmi s bé (kvintový kvartový kruh), lýdická stupnica, pentatonická, chromatická a celotónová enharmonická zámena, hlavné harmonické funkcie, harmonická kadencia. R Princíp zväčšeného a zmenšeného intervalu, dórska stupnica, melodické zväčšený a zmenšený kvintakord, dórska ozdoby – trilok, nátril, náraz, stupnica, melodické ozdoby – trilok, nátril, príraz, obal, skupinka. náraz, príraz, obal, skupinka.	charakterizovať spôsob jej spracovania. Vedieť rozlíšiť podľa rytmu európske a latinskoamerické tance (mazurka, menuet, valčík, polka, čardáš, samba, tango, cha-cha,). Vedieť verbalizovať svoj zážitok z hudby. Podľa sluchu určiť základný tón tóniny, kvintakordu a jeho obratov. Vedieť určiť intervaly a obraty kvintakordu. Vedieť určiť podľa sluchu základné harmonické funkcie (T- S-D) Žiak ovláda: Z Všetky durové a molové stupnice s krížikmi s bé (kvintový kvartový kruh), lýdická stupnica, pentatonická, chromatická a celotónová enharmonická zámena, hlavné harmonické funkcie, harmonická kadencia. R Princíp zväčšeného a zmenšeného intervalu, dórska stupnica, melodické zväčšený a zmenšený kvintakord, dórska ozdoby – trilok, nátril, náraz, stupnica, melodické ozdoby – trilok, nátril, príraz, obal, skupinka. náraz, príraz, obal, skupinka.
--	--	---

--	--	--

Vedomosti, zručnosti a postoje absolventa primárneho stupňa vzdelávania:

Kompetencie	Výstupy
Interpretačné činnosti Žiak je schopný intonovať durové a molové melódie, dvojhlas, základné intervaly, durové a molové kvintakordy a ich obraty. Pomocou ľudových piesní je schopný intonovať dórske melódie s uvedením si ich charakteru a špecifických tónov. Žiak dokáže zvládnuť rytmický dvojhlas alebo trojhlas (v skupinách) a striedanie dvojdobého a trojdobého taktu. Využitím IKT trénovať rôzne rytmické kombinácie. Používanie hlavných harmonických funkcií v sprievode k jednoduchým diatonickým melódiám, ktoré si žiaci môžu vytvárať aj sami. Percepčné činnosti <i>Počúvanie hudby:</i> Rozlišovanie tradičnej hudby okolitých národov, charakterizovanie rôznych štýlov jej spracovania pre folklórne súbory a v tvorbe skladateľov. Vnímanie premeny piesne v historických a funkčných súvislostiach. Rozoznávajú rytmických figúr najznámejších tancov. <i>Sluchová výchova:</i> Z Rozšírenie sluchového vnímania o ďalšie tóniny, rozlišovať hlavné harmonické funkcie ako striedanie napätia a uvoľnenia v hudbe. Analyzovať zväčšenú kvartu. R Analyzovať zmenšenú kvintu, zväčšený a zmenšený kvintakord. Využitím IKT trénovať sluchovú predstavu intervalov, akordov, stupníc.	Vedieť zaspievať podľa notového záznamu alebo zahrať na nástroji podľa sluchu určenú melódiu. Pohybom, hrou na telo alebo melodicko-rytmickými nástrojmi udržať svoj part v rytmickom viachlase. Vedieť zharmonizovať jednoduchú diatonickú melódiu hlavnými harmonickými funkciami. Vedieť rozpoznať slovenskú ľudovú hudbu a charakterizovať spôsob jej spracovania. Vedieť rozlíšiť podľa rytmu európske a latinskoamerické tance (mazurka, menuet, valčík, polka, čardáš, samba, tango, cha-cha). Vedieť verbalizovať svoj zážitok z hudby. Podľa sluchu určiť základný tón tóniny, kvintakordu a jeho obratov. Vedieť určiť intervaly a obraty kvintakordu. Vedieť určiť podľa sluchu základné harmonické funkcie (T-S-D) Žiak ovláda: Všetky durové a molové stupnice s krížikmi a s bé (kvintový a kvartový kruh), lýdická stupnica, pentatonická, chromatická a celotónová stupnica, enharmonická záměna, hlavné harmonické funkcie, harmonická kadencia. Princíp zväčšeného a zmenšeného intervalu, zväčšený a zmenšený kvintakord, dórska stupnica, melodické ozdoby – trilok, nátril, náraz, príraz,

Hudobno-teoretické poznatky: Žiak sa orientuje: Z Všetky durové a molové stupnice s krížikmi a s bé (kvintový a kvartový kruh), lýdická stupnica, pentatonická, chromatická a celotónová stupnica, enharmonická záměna, hlavné harmonické funkcie, harmonická kadencia. R Princíp zväčšeného a zmenšeného intervalu, zväčšený a zmenšený kvintakord, dórska stupnica, melodické ozdoby – trilok, nátril, náraz, príraz, obal, skupinka.	obal, skupinka.
--	------------------------

Učebné osnovy a plány prispôsobené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania

žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

Nižšie sekundárne vzdelanie , 1. ročník – ISCED 2 B, (5. ročník).

Ciele: V tomto ročníku sa začínajú vyhraňovať záujmy žiakov, dochádza k postupnej špecializácii, ktorá sa javí v rozličnej intenzite práce (až po výber budúcich profesionálov). Učiteľ musí podporovať snahu žiakov o sebarealizáciu, povzbudzovať sebavedomie menej aktívnych žiakov. Využívať vedomosti žiakov aj z iných predmetov. Vytvárať príjemné a zaujímavé prostredie a postupne im približovať hudbu, aby získali k nej vzťah. Využitím IKT trénovať

sluchovú analýzu, získavať základy počítačovej notosadzby a pravidiel notopisu. Popri práci s literatúrou využívať na prácu s informáciami multimédiá a internet, čo je základný predpoklad prípravy projektov vo vyšších ročníkoch.

Interpretačné činnosti:

Komplexné spevácke, intonačné, rytmické a improvizované:

Z Schopnosť kolektívneho vytvorenia malého hudobnodramatického útvaru. Schopnosť improvizovaného sprevádzania piesní (sólovo alebo kolektívne).

R Kultivovaný prednes aj dvojhlasných, resp. trojhlasných ľudových a umelých piesní. Spev z listu.

Schopnosť zaspievať jednotlivé tóny trojzvuku. Intonovať dominantný septakord, intervaly s použitím rôznych intonačných metód, diatonické melódie obohatené o chromatické striedavé citlivé tóny.

Percepčné činnosti:

Počúvanie hudby:

Vedieť poukázať na rôzne druhy skladieb, kde sa uplatňuje ľudský hlas . Čiže oboznamovať žiakov s piesňou a zborovou tvorbou, operetou, muzikálom, kantátou, oratóriom a melodramou.

Sluchová analýza:

Z Rozpoznať veľkú a malú septimu, zväčšený a zmenšený kvintakord, dominantný septakord, modálne melódie (lýdickú, dórsku, mixolýdickú). Vedľajšie harmonické stupne (informatívne), otvorený (klamný) záver.

R Sledovať melodickú zmenu jedného alebo dvoch tónov trojzvuku a uvedomiť si zväčšovanie alebo zmenšovanie harmonického napätia medzi dvoma až tromi nasledujúcimi akordami.

1. Hudobno-teoretické poznatky:

Z Prepojenie doteraz získaných poznatkov s praktickým uplatnením pri percepcii, vo vlastnej tvorivej (interpretačnej, integratívno-kreatívnej) činnosti či teoretickej reflexii.

R Gregoriánsky chorál, homofónia, polyfónia, šansón, kantáta, chorál, scénická kantáta, oratórium, omša, opera, opereta, ária, recitatív, muzikál, monodráma, melodráma, renesancia, barok, a capella, dominantný septakord, modulácia.

Tematické celky:

september Ľudová pieseň a jej podoby v súčasnosti

október Renesancia, barok – porovnanie hudobno-výrazových prostriedkov

november Klasicizmus, romantizmus- ich znaky, tonalita, harmónia; Kadencie + domin.

december	Národná hudba – americká, poľská, talianská...; Vianočná hudba
január	Hudobný výraz u rôznych skladateľov; Opakovanie stupníc
február	Opera; Tónina a modulácia
marec	Opera a opereta
apríl	Slovenská opereta; Prechádzka storočiami
máj	Muzikál; základy kompozície na PC
jún	Tanečná hudba + opakovanie

Obsah tematických celkov:

september: Ľudová pieseň a jej podoby v súčasnosti

Odporúčaná hudobná literatúra a materiál:

M. Vozar: Hudobná náuka, pracovný zošit 5

Hudobná náuka pre 5. ročník ZUŠ

Ľudová hudba na Slovensku (výchovný koncert HC)

autentický folklór podľa vlastného výberu úpravy pre ľudové súbory (Andrašovan, Stračina) odraz ľudovej

hudby v tvorbe súčasných slovenských skladateľov

október: Renesancia, barok – porovnanie hudobno-výrazových prostriedkov

Odporúčaná hudobná literatúra a materiál:

M. Vozar: Hudobná náuka, pracovný zošit 5

Hudobná náuka pre 5. ročník ZUŠ, N. Hrčková – Renesancia; L. Kačic - Barok

G. P. da Palestrina – Missa brevis; C. Jannequin – Spev vtákov;

J.S. Bach: Umenie fúgy, Temperovaný klavír

J. Hatrík: Ak sa nám fúga vydarí

november: Klasicizmus, romantizmus- ich znaky, tonalita, harmónia; Kadencie + dominantný septakord

Odporúčaná hudobná literatúra a materiál:

M. Vozar: Hudobná náuka, pracovný zošit 5

F. Chopin: Prelúdium č. 4 e mol

L. van Beethoven: Sonáta op. 2 č. 2 A dur (3. časť Rondo)

L. van Beethoven: Sonáta op. 7 Es dur (1. a 4. časť Rondo)

F. M. Bartholdy – Pieseň bez slov

december: Národná hudba – americká, poľská, talianská...; Vianočná hudba

Odporúčaná hudobná literatúra a materiál:

M. Vozar: Hudobná náuka, pracovný zošit 5

Bernstein II – Čo je americká hudba (dokument)

G. Zrunek- Vianočná omša; Bach – Vianočné oratórium; Koledy

január: Hudobný výraz u rôznych skladateľov; Opakovanie stupníc

Odporúčaná hudobná literatúra a materiál:

M. Vozar: Hudobná náuka, pracovný zošit 5
Dvořák – Dumky, Cikker – Spomienky, Chopin – Etuda c mol „Revolučná“, Beethoven – 3. symfónia „Eroica“, 5. symfónia „Osudová“
B. Bartók – Allegro barbaro
I. Zeljenka – Rapotala straka, Kde žijú vtáčiky
J. Hatrík – Litánie okamihu

február: Opera; Tónina a modulácia

Odporúčaná hudobná literatúra a materiál:

M. Vozar: Hudobná náuka, pracovný zošit 5
C. Orff: Carmina burana
C. Monteverdi: Korunovácia Poppey
Amadeus – film M. Formana

marec: Opera a opereta

Odporúčaná hudobná literatúra a materiál:

M. Vozar: Hudobná náuka, pracovný zošit 5
A. Dvořák: Rusalka
G. Puccini: Turandot, Madam Butterfly
Bájka – J. Hatrík (Bájky o levovi), (DVD)
Opereta – J. Strauss ml. (Cigánsky barón),

apríl: Slovenská opereta; Prechádzka storočiami

Odporúčaný hudobný materiál:

G. Dusík – slovenská opereta „Modrá ruža“ (tango), Lebo tu, lebo tam (fox)
skladby, ktoré sme v tomto roku počúvali, zoradiť podľa obdobia vzniku

máj: Muzikál; základy kompozície na PC

Odporúčaná hudobná literatúra a materiál:

Muzikál – L. Bernstein (West side story)
Pavol Hammel, Marián Varga – slovenský muzikál „Cyrano z predmestia“
Staršie i aktuálne muzikály (My Fair Lady, Dracula a i.)
Sibelius

jún: Tanečná hudba + opakovanie

Odporúčaný hudobný materiál:

Slovenské a zahraničné skupiny, podľa výberu žiakov

Obsah 1. ročníka 2 B	Kompetencie	Výstupy
Tematické celky: September: Ľudová pieseň a jej podoby v súčasnosti Október: Renesancia, barok – porovnanie hudobno-výrazových prostriedkov November: Klasicizmus, romantizmus-ich znaky, tonalita, harmónia; Kadencie + domin. sept December: Národná hudba – americká, poľská, talianská...; Vianočná hudba Január: Hudobný výraz u rôznych skladateľov; Opakovanie stupníc Február: Opera; Tónina a modulácia	Interpretačné činnosti: <i>Komplexné spevákcke, intonačné, rytmické a improvizatívne:</i> Z Schopnosť kolektívneho vytvorenia malého hudobnodramatického útvaru. Schopnosť improvizovaného sprevádzania piesní (sólovo alebo kolektívne). R Kultivovaný prednes aj dvojhlasných, resp. trojhlasných ľudových a umelých piesní. Spev stupnice z listu. Schopnosť zaspievať jednotlivé tóny trojzvuku. Intonovať dominantný septakord, intervaly s použitím rôznych intonačných metód, diatonické melódie obohatené o chromatické striedavé citlivé tóny. Percepčné činnosti: <i>Počúvanie hudby:</i> Vedieť poukázať na rôzne druhy skladieb, kde sa uplatňuje ľudský hlas . Čiže oboznamovať žiakov s piesňou a zborovou tvorbou, operetou, muzikálom, kantátou, oratóriom a melodramom. <i>Sluchová analýza:</i> Z Rozpoznať veľkú a malú septimu, zväčšený a zmenšený	Vedieť zaspievať ľudovú pieseň dvojhlasne, poprípade trojhlasne. Správne intonovať dominantný septakord, rôzne intervaly, trojzvuk. Rozoznať operu, operetu, muzikál, zborovú tvorbu ... Rozoznať v.7 a m.7, rôzne stupnice Vedieť prepojiť získané poznatky vo svojej interpretácii.

Marec: Opera a opereta	septakord, kvintakord, dominantný modálnemelódie (lýdickú, dórsku, mixolýdickú). Vedľajšie harmonické stupne (informatívne), otvorený (klamný) záver.	
Apríl: Slovenská opereta; Prechádzka storočiami	R Sledovať melodickú zmenu jedného alebo dvoch tónov trojzvuku a uvedomiť si zväčšovanie alebo zmenšovanie harmonického napätia medzi dvoma až tromi nasledujúcimi akordami. <i>Hudobno-teoretické poznatky:</i>	
Máj: Muzikál; základy kompozície na PC	Z Prepojenie doteraz získaných poznatkov s praktickým uplatnením pri percepcii, vo vlastnej tvorivej (interpretačnej, integratívno - kreatívnej) činnosti či teoretickej reflexii.	
Jún: Tanečná hudba + opakovaní	R Gregoriánsky chorál, homofónia, polyfónia, šansón, kantáta, chorál, scénická kantáta, oratórium, omša, opera, opereta, ária, recitatív, muzikál, monodráma, melodráma, renesancia, barok, a capella, dominantný septakord, modulácia.	

Nižšie sekundárne vzdelanie , 2. ročník – ISCED 2 B, (6. ročník).

Ciele:

V šiestom ročníku pokračovať v cieľavedomom rozširovaní hudobného obzoru žiakov, využívať ich skúsenosti a vedomosti získané v predchádzajúcich ročníkoch. Vytvárať predpoklady pre prepájanie vedomostí z oblasti teórie hudby a dejín hudby a plne ich prepájať s hudobnou praxou žiakov. Brať do úvahy prudký fyzický a psychický vývoj žiaka. Hudobnými činnosťami usmerňovať emocionálny vzťah k životu i okoliu a rozvíjať aj intelektuálnu stránku osobnosti žiaka, formovať prirodzený rešpekt ku skutočným hodnotám. Podľa možnosti okruh pôsobenia hudby na žiaka rozširovať z predmetu HN na návštevy koncertov, rôznych umeleckých podujatí (divadelné a operné predstavenia, výstavy obrazov, hudobné kvízy a i.). Umožniť tak intenzívnejšie prežívať, chápať, hodnotiť hudbu a tvoriť si o nej vlastné názory. Vychovávať žiakov k hudobnému vkusu, všeobecnému estetickému postoju a kontextovému poznávaniu umenia ako celku.

Interpretačné činnosti:

Komplexné spevácke, intonačné, rytmické a improvizáčne:

Intonačné:

Dôraz klásť na neustále zdokonaľovanie intonačných zručností v speváckom prejave jednohlasných a viachlasných melódii. Intonácia základných intervalov, kvintakordov a ich obrátov, dominantného a zmenšeného septakordu a ich kombinácii. Z počutého trojzvuku zaspievať ktorýkoľvek tón.

Rytmické:

Nadalej rozvíjať pochopenie rytmicko-metrických štruktúr na dlhších rytmických príkladoch. Pohybom určiť prízvuky v pravidelne i nepravidelne členených taktoch a v striedaných taktoch. Vytvárať rytmické a melodické sprievody k danej melódii.

Percepčné činnosti:

Počúvanie hudby:

Tematickým okruhom v 6. ročníku sú Cyklické skladby. V ňom sú zahrnuté viacčastové skladby sonátového a suitového cyklu. Žiaci majú možnosť spoznávať cyklické skladby od sólového predvedenia cez rôzne komorné obsadenia až po orchestrálne a symfonické diela.

Sluchová analýza:

V znejúcim zvuku rozlíšiť znenie troch alebo štyroch tónov. Rozvíjať harmonické cítenie žiakov, sledovať melodickú zmenu jedného až dvoch tónov v trojzvuku a štvorzvuku (septakorde) a ich smernosť a citlivosť k ďalším akordom. V nadväznosti na to si uvedomovať zväčšovanie alebo zmenšovanie harmonického napätia medzi dvoma, prípadne tromi po sebe nasledujúcimi akordami a chápať tak funkčné parametre harmónie. Cvičiť hudobnú pamäť na jednoduchých jednotaktových a dvojtaktových melódiách v durových, molových a modálnych tóninách v

dvojdobých, trojdobých a štvordobých taktoch s použitím triol, bodkovaného a synkopického rytmu. Sluchovo rozlišovať intervaly, kvintakordy, septakordy (dominantný a zmenšený). Podľa notovej predlohy poznať predhrávanú ukážku.

2 . Hudobno-teoretické poznatky:

Z Aj v tomto ročníku posilňovať prepojenie získaných poznatkov s inštrumentálnou a vokálnou praxou a zároveň s hudobnou percepciou.

R Hudobno-náukové pojmy vyvodzovať z percepčných a interpretačných činností: cyklická skladba, interpretácia, opus, sonáta, sonatina, suite, concerto grosso, symfónia (sinfonia), divertimento, predohra, tónorod, baroko, klasicizmus, neoklasicizmus; formové členenie: piesňová forma, rondo, variácie, sonátová forma.

Tematické celky:

september	Velikáni barokovej hudby
október	Od concerta grossa ku koncertu, organ, opakovanie harmonických funkcií a kadencie
november	Mannheimská škola, symfónia a sláčikové kvarteto, divertimento, variácie
december	Princíp sonátovosti, sonátová forma, sonátový cyklus, piesňová forma, zmenšený septakord
január	Harmónia – hlavné a vedľajšie harmonické funkcie, Romantizmus a jeho členenie, polročné opakovanie učiva
február	Symfónia v období romantizmu, programovosť v hudbe, symfonická báseň
marec	Hudba 20.storočia – základné myšlienkové a umelecký prúdy v prvej polovici 20. storočia, passacaglia
apríl	Náladovosť a rozmanitosť v cyklických formách
máj	Slovenská hudobná moderna
jún	Musí byť „vážna hudba“ vážna?, augmentácia, diminúcia, opakovanie celoročného učiva

Obsah tematických celkov:

september: Velikáni barokovej hudby

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie:

Rôznorodé nahrávky a partitúry barokovej hudby, videoprojekcie a ukážky barokovej interpretácie na dobových a moderných nástrojoch

Hudobná náuka pre 6.ročník ZUŠ, L. Kačic: Dejiny hudby III. – Barok, M. Bukofzer: Hudba v období baroka

G. F. Händel: Vodná hudba, G. P. Telemann: Suite a mol pre zobcovú flautu a sláčikový

orchester

J.S. Bach: Umenie fúgy, Temperovaný klavír

október: Od concerta grossa ku koncertu, organ, opakovanie harmonických funkcií a kadencie

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie:

M. Vozar: Hudobná náuka, pracovný zošit 6

Hudobná náuka pre 6. ročník ZUŠ, L. Kačic – Barok, L. Zenkl: ABC hudebných forem

J.S. Bach: Brandenburské koncerty

A. Vivaldi: Koncert pre husle a orchester a mol op.3 č.6

november: Mannheimská škola, symfónia a sláčikové kvarteto, divertimento, variácie

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie:

M. Vozar: Hudobná náuka, pracovný zošit 6

Hudobná náuka pre 6.ročník ZUŠ, I. Šišková: Dejiny hudby IV. – Klasicizmus, L. Zenkl: ABC hudebných forem, L. Burlas: Formy a druhy hudobného umenia

J.V. Stamic: Mannheimská symfónia G dur

J. Haydn: Sláčikové kvarteta (podľa výberu)

W.A. Mozart: Divertimento B dur

Rôzne ukážky na variácie

december: Princíp sonátovosti, sonátová forma, sonátový cyklus, sonatína, piesňová forma, zmenšený septakord

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie:

M. Vozar: Hudobná náuka, pracovný zošit 6

Hudobná náuka pre 6.ročník ZUŠ, L.Burlas: Formy a druhy hudobného umenia

L. v Beethoven: Sonáta G dur op. 14, č.2

M. Sch. Trnavský: Slovenská sonatína

január: Harmónia – hlavné a vedľajšie harmonické funkcie, Romantizmus a jeho členenie, polročné opakovanie učiva

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie:

M. Vozar: Hudobná náuka, pracovný zošit 6

Hudobná náuka pre 6.ročník ZUŠ, A. Einstein: Hudba v období romantizmu, Naďa Hrčková: Dejiny hudby V. – Hudba 19.storočia, Dejiny umenia 8

F. Mendelssohn – Bartholdy: Klavírne trio B dur op. 99 (1. a 2. časť)

E.H. Grieg: Peer Gynt

február: Symfónia v období romantizmu, programovosť v hudbe, symfonická báseň

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie:

M. Vozar: Hudobná náuka, pracovný zošit 6

Hudobná náuka pre 6.ročník ZUŠ, A.Einstein: Hudba v období romantizmu, Naďa Hrčková:

Dejiny hudby V. – Hudba 19.storočia
R. Schumann: 1.symfónia B dur - Jarná
F. Liszt: Prelúdia
P.I. Čajkovskij: 6. Symfónia h mol op.74 - Patetická

marec: Hudba 20.storočia – základné myšlienkové a umelecký prúdy v prvej polovici 20. storočia, impresionizmus, neoklasicizmus, expresionizmus, Parížska šestka, passacaglia

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie:

M. Vozar: Hudobná náuka, pracovný zošit 6
Hudobná náuka pre 6. ročník, Naďa Hrčková: Dejiny hudby VI. (1) - Hudba 20.storočia (1),
W.Zillig: Variace na novou hudbu, Dejiny umenia 9
A. Honegger: Symfónia č.4
F. Poulenc: Sonáta pre flautu a klavír
D. Milhaud: Scaramouche

apríl: Náladovosť a rozmanitosť v cyklických formách

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie:

M. Vozar: Hudobná náuka, pracovný zošit 6
Hudobná náuka pre 6. ročník, L. Burlas: Formy a druhy hudobného umenia, L. Zenkl: ABC hudebních forem
Rôznorodé cyklické skladby, výber skladieb zameraný na slohovú a výrazovú rôznorodosť jednotlivých kompozícií

máj: Slovenská hudobná moderna

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie:

M. Vozar: Hudobná náuka, pracovný zošit 6
Hudobná náuka 6. ročník, L. Burlas: Slovenská hudobná moderna
I. Zeljenka: Musica slovaca
E. Suchoň: Serenáda pre sláčikový orchester op.5
A. Moyzes: Musica Istropolitana op. 72

jún: Musí byť „vážna hudba“ vážna?, augmentácia, diminúcia, opakovanie celoročného učiva

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie:

M. Vozar: Hudobná náuka, pracovný zošit 6
Hudobná náuka pre 6. ročník
W.A. Mozart: Hudobný žart
J. Hatrík: Dobrá noc pán Bach, Fúziky Chopinovi
L. Cherubini: Veselý kánon

Obsah 2. ročníka 2 B	Kompetencie	Výstupy
Tematické celky: september: <i>Velikáni barokovej hudby</i> október: <i>Od koncerta grossa ku koncertu, organ, opakovanie harmonických funkcií a kadencie</i> november: <i>Mannheimská škola, symfónia a sláčikové kvarteto, divertimento, variácie</i> december: <i>Princíp sonátovosti, sonátová forma, sonátový cyklus, piesňová forma, zmenšený septakord</i> január : <i>Harmónia – hlavné a vedľajšie harmonické funkcie, Romantizmus a jeho členenie, polročné opakovanie učiva</i> február: <i>Symfónia v období romantizmu, programovosť v hudbe, symfonická báseň</i> marec: <i>Hudba 20.storočia -základné myšlienkové a umelecký prúdy v prvej polovici 20. storočia, passacaglia</i>	Interpretačné činnosti: <i>Komplexné spevákcke, intonačné, rytmické a improvizáčné:</i> <i>Intonačné:</i> Zdokonaľovanie intonačných zručností v speváckom prejave jednohlasyných a viachlasyných melódii. Intonácia základných intervalov, kvintakordov a ich obrátov, dominantného a zmešného septakordu a ich kombinácii. Z počutého trojzvuku zaspievať ktorýkoľvek tón. <i>Rytmické:</i> Rozvíjanie pochopenia rytmicko-metrických štruktúr na dlhších rytmických príkladoch. Pohybom určiť prízvuky v pravidelne i nepravidelne členených taktoch a v striedaných taktoch . Tvorba rytmicko-melodických sprievodov k danej melódii. Percepčné činnosti: <i>Počúvanie hudby:</i> Tematickým okruhom v 6. ročníku sú Cyklické skladby. V ňom sú zahrnuté viacčastové skladby sonátového a suitového cyklu. <i>Sluchová analýza:</i> V znejúcom zvuku rozlíšiť znenie troch alebo štyroch tónov. Rozvíjať harmonické	Spev jednohlasyných a viachlasyných ľudových aj umelých piesní Rytmické cvičenia na hudobných nástrojoch (tlieskanie) zamerané na nepravidelné takty a komplikovanejšie rytmické vzťahy (trioly, synkopy, nepravidelné rytmy a pod.) Rozoznať základné formové útvary cyklických skladieb (sonátový cyklus, koncert, suite a pod.), variácie, passacagliu, symfóniu, sláčikové kvarteto.. Správne určovať smernosť akordov a tónov v nadväznosti na harmonické princípy Zopakovať krátku durovú, molovú alebo modálnu melódiu v rozsahu 2-3 taktov Orientácia v problematike preberaných hudobných foriem a ich vzájomných odlišností Základné a vedľajšie harmonické funkcie

apríl: <i>Náladovosť a rozmanitosť v cyklických formách</i> máj: <i>Slovenská hudobná moderna</i> jún: <i>Musí byť „vážna hudba“ vážna? augmentácia, diminúcia, opakovanie celoročného učiva</i>	cítanie žiakov, sledovať melodickú zmenu jedného až dvoch tónov v trojzvuku a štvorzvuku septakorde) a ich smernosť a citlivosť k ďalším akordom. Cvičiť hudobnú pamäť na jednoduchých jednotaktových a dvojtaktových melódiách v durovýchmolových a modálnych tóninách. Rozlišovať intervaly, kvintakordy, septakordy (dominantný a zmenšený). Podľa notovej predlohy poznať predhrávanú ukážku. Hudobno-teoretické poznatky: Z Posilňovať prepojenie získaných poznatkov s praxou. R Hudobno-náukové pojmy:: cyklická skladba, interpretácia, opus, sonáta, sonatína, suita, concerto grosso, symfónia (sinfonia), divertimento, predohra, tónorod, baroko, klasicizmus, neoklasicizmus; formové členenie: piesňová forma, rondo, variácie, sonátová forma.	Vytváranie rôznych typov akordov v jednotlivých stupniciach (dominantný, zmenšený a ďalšie)
--	---	--

Ciele:

V 7. ročníku ukončia žiaci I. stupeň základného štúdia hudobného odboru ZUŠ.

V predchádzajúcich ročníkoch sa rozvíjala hudobná predstavivosť a schopnosť preniknúť do štruktúry a obsahu hudobného diela. V 7. ročníku by žiaci mali nadobudnúť prehľad o jednotlivých hudobných štýloch, vedieť ich chronologicky usporiadať, v skladbách rozoznať typické znaky štýlových (slohových) období. Tým sa vytvorí predpoklad stať sa aktívnymi poslucháčmi koncertov a reprodukovanej hudby. Vlastnými interpretačnými schopnosťami a skúsenosťami sa môžu zapojiť do hudobného života aj mimo školy.

Interpretačné činnosti:

Komplexné spevácke, intonačné, sluchové, improvizčné a rytmické:

Intonačné:

Intonovať melódie v prebraných tóninách (durové, molové, lýdické, mixolýdické, dórske a podhalanské). Kultivovaný prednes piesní v týchto tóninách s uvedením si ich špecifických znakov. Na základe skúseností z počúvania skladieb 20. storočia pokúsiť sa o intonáciu výrazových úryvkov modálnych, celotónových a pentatonických melódií. Z daného štvorzvuku vedieť spievať jednotlivé tóny.

Sluchové:

Rozvíjať harmonické cítenie žiakov sledovaním melodickej zmeny jedného-dvoch tónov trojzvuku a štvorzvuku. Uvedomiť si zväčšovanie alebo zmenšovanie harmonického napätia medzi dvoma až tromi po sebe znejúcimi akordmi. Rozvíjať hudobnú predstavivosť a pamäť na jednoduchých melódiách v durovej a molovej tónine v rozsahu vety. Sluchovou analýzou opakovať a upevňovať intervaly a akordy. Podľa počutia vedieť zachytiť jednoduché melodicko-rytmické štvortaktia. Sluchovo rozlíšiť stupnicu celotónovú, chromatickú a pentatonickú.

Rytmické a improvizčné:

Rozvíjať rytmickú predstavivosť na základe notovej predlohy a analyzovať rytmus v počúvanej skladbe. Upevňovať rytmickú pamäť aj formou zápisu z počúvanej skladby. Vedieť dokončiť rytmicky a melodicky predvetie závetím a vytvárať samostatné rytmicko-melodické vety.

Percepčné činnosti:

Počúvanie hudby:

V počúvaných skladbách porovnávať **typické znaky jednotlivých období**. Poukázať na **štýlovú rôznorodosť hudby 20.storočia**. Ukážky voliť tak, aby sa na nich mohlo dokumentovať interpretačné umenie našich a svetových umelcov.

Hudobno-teoretické poznatky:

Aj v tomto ročníku posilňovať prepojenie získaných poznatkov s inštrumentálnou a vokálnou praxou a zároveň s hudobnou percepciou.

R Hudobno-náukové pojmy vyvodzovať z percepčných a interpretačných činností: motív, téma, hudobné predvetie a závetie, hudobná veta, stupnica celotónová, chromatická a pentatonická. Modálna hudba, tonálna hudba, atonálna hudba. Dominantný septakord a jeho obraty. Význam akordických značiek. Basso continuo, fúga, symfonická báseň. Časové zadelenie štýlových období: renesancia, baroko, rokoko, klasicizmus, romantizmus, impresionizmus a smery hudby 20. storočia (expresionizmus, neoklasicizmus, neofolklorizmus).

Tematické celky:

september	Renesancia a barok na príklade vývoja hudobných foriem
október	Klasicizmus na príklade vývoja hudobných foriem
november	Raný romantizmus a programová hudba
december	Neskorý romantizmus
január	Programová hudba a symfonická hudba na prelome 19. a 20. storočia
február	Impresionizmus a jeho podoby
marec	Neofolklorizmus a neoklasicizmus
apríl	Atonalita a dodekafónia
máj	Národná hudba na prelome 19. a 20. storočia a v 20. storočí
jún	Slovenská hudba druhej polovice 20.storočia, slovenská súčasná hudba, opakovanie celoročného učiva

Obsah tematických celkov:

september: Renesancia a barok na príklade vývoja hudobných foriem

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie:

M. Vozar: Hudobná náuka, pracovný zošit 7

Rôznorodé nahrávky a partitúry renesančnej a barokovej hudby, videoprojekcie a ukážky renesančnej a barokovej interpretácie na dobových a moderných nástrojoch

Hudobná náuka pre 7.ročník ZUŠ, L. Kačic: Dejiny hudby III. – Barok, M. Bukofzer: Hudba v období baroka

O. di Lasso: Matona mia cara, A. Corelli: Triové sonáty, renesančné tance a piesne

október: Klasicizmus na príklade vývoja hudobných foriem

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie:

M. Vozar: Hudobná náuka, pracovný zošit 7

Hudobná náuka pre 7. ročník ZUŠ, L. Zenkl: ABC hudebních forem, I. Šišková: Dejiny hudby IV. – Klasicizmus

J. Haydn: Symfónia č.104 D dur

J. N. Hummel: Koncert pre trúbku a orchester Es dur

L. v. Beethoven: 5.symfónia c mol op.67

november: Raný romantizmus a programová hudba

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie:

M. Vozar: Hudobná náuka, pracovný zošit 7
Hudobná náuka pre 7.ročník ZUŠ, A. Einstein: Hudba v období romantizmu, Naďa Hrčková:
Dejiny hudby V. – Hudba 19.storočia
F. Chopin: Vybrané skladby
R. Schumann: Detské scény

december: Neskorý romantizmus**Odporúčaný hudobný materiál a publikácie:**

M. Vozar: Hudobná náuka, pracovný zošit 7
Hudobná náuka pre 7.ročník ZUŠ, A. Einstein: Hudba v období romantizmu, Naďa Hrčková:
Dejiny hudby V. – Hudba 19.storočia
A. Bruckner: 4. symfónia Es dur Romatická
C. Franck: Sonáta A dur pre husle a klavír

január: Programová hudba a symfonická hudba na prelome storočí**Odporúčaný hudobný materiál a publikácie:**

M. Vozar: Hudobná náuka, pracovný zošit 7
Hudobná náuka pre 7.ročník ZUŠ, Naďa Hrčková: Dejiny hudby VI. (1) - Hudba 20.storočia (1)
B. Smetana: Má vlast
A. Dvořák: Klavírne kvinteto A dur op.1
R. Strauss: Eulenspiegelove šibalstvá

február: Impresionizmus a jeho podoby**Odporúčaný hudobný materiál a publikácie:**

M. Vozar: Hudobná náuka, pracovný zošit 7
Hudobná náuka pre 7.ročník ZUŠ, Naďa Hrčková: Dejiny hudby VI. (1) - Hudba 20.storočia (1)
C Debussy: Plachetnice
C. Debussy: More
M.Ravel: Španielska rapsódia

marec: Neofolklorizmus a neoklasicizmus**Odporúčaný hudobný materiál a publikácie:**

M. Vozar: Hudobná náuka, pracovný zošit 7
Hudobná náuka pre 7. ročník, Naďa Hrčková: Dejiny hudby VI. (1) - Hudba 20.storočia (1),
B. Bartók: Koncert pre orchester
I. Stravinsky: Svätenie jari
B. Martinů: Sonáta pre flautu a klavír

apríl: Atonalita a dodekafónia**Odporúčaný hudobný materiál a publikácie:**

M. Vozar: Hudobná náuka, pracovný zošit 7
Hudobná náuka pre 7. ročník, Naďa Hrčková: Dejiny hudby VI. (1) - Hudba 20.storočia (1) ,
W.Zillig: Variace na novou hudbu, Dejiny umenia 9
P. Hindemith: Maliar Mathis
A. Schönberg: Komorná symfónia op.9

máj: Národná hudba na prelome 19. a 20. storočia a v 20. storočí

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie:

M. Vozar: Hudobná náuka, pracovný zošit 7
Hudobná náuka 7. ročník, Naďa Hrčková: Dejiny hudby VI. (1) - Hudba 20.storočia (1)
J. Sibelius: 2. symfónia D dur op.43
D. Šostakovič: Koncert pre violončelo a orchester č.1 Es dur

jún: Slovenská hudba druhej polovice 20.storočia, slovenská súčasná hudba, opakovanie celoročného učiva

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie:

M. Vozar: Hudobná náuka, pracovný zošit 7
Hudobná náuka pre 7. ročník
L. Burlas: Planctus
P. Šimai: Concertino rustico
V. Kubička: Jesenná hudba

Obsah 3. ročníka 3 B	Kompetencie	Výstupy
Tematické celky: september: <i>Renesancia a barok na príklade vývoja hudobných foriem</i> október: <i>Klasicizmus na príklade vývoja hudobných foriem</i> november: <i>Raný romantizmus a programová hudba</i> december: <i>Neskorý romantizmus</i>	Interpretačné činnosti: <i>Intonačné:</i> (durové, molové, lýdické, mixolýdické, dórske aj umelých piesní a podhalanské). Kultivovaný prednes piesní v týchto tóninách s uvedením si ich špecifických znakov. Na základe skúseností z počúvania skladieb 20. storočia pokúsiť sa o intonáciu výrazových úryvkov modálnych, celotónových a pentatonických melódií.	Spev jednohlasných a viachlasných ľudových aj umelých piesní Intonácia intervalov, kvintakordov, dominantného a zmešného septakordu, intonácia melódií bez sprievodu z listu Rytmické cvičenia na hudobných nástrojoch (tlieskanie) zamerané na nepravidelné takty a komplikovanejšie rytmické vzťahy (trioly, synkopy, nepravidelné rytmy a pod.)

január : Programová hudba a symfonická hudba na prelome 19. a 20. Storočia február: Impresionizmus a jeho podoby marec: Neofolklorizmus a neoklasicizmus apríl: Atonalita a dodekafónia máj: Národná hudba na prelome 19. a 20. storočia a v 20. storočí jún: Slovenská hudba druhej polovice 20. storočia , slovenská súčasná hudba, opakovanie celoročného učiva	Z daného štvorzvuku vedieť spievať jednotlivé tóny. <i>Sluchové:</i> Rozvíjať harmonické cítenie žiakov sledovaním melodickej zmeny jedného-dvoch tónov trojzvuku a štvorzvuku. Uvedomiť si zväčšovanie alebo zmenšovanie harmonického napätia medzi dvoma až tromi po sebe znejúcimi akordmi. Rozvíjať hudobnú predstavivosť a pamäť na jednoduchých melódiách v durovej a molovej tónine v rozsahu vety. Sluchovou analýzou opakovať a upevňovať intervaly a akordy. Podľa počutia vedieť zachytiť jednoduché melodicko-rytmické štvortaktia. Sluchovo rozlíšiť stupnicu celotónovú, chromatickú a pentatonickú. Rozvíjať rytmickú predstavivosť na základe notovej predlohy a analyzovať rytmus v počúvanej skladbe. Upevňovať rytmickú pamäť aj formou zápisu z počúvanej skladby. Vedieť dokončiť rytmicky a melodicky predvetie závetím a vytvárať samostatné rytmickomelodické vety. Percepčné činnosti: <i>Počúvanie hudby:</i> V počúvaných skladbách porovnávať typické znaky jednotlivých období. Poukázať na štýlovú	Rozoznať základné formové útvary cyklických skladieb (sonátový cyklus, koncert, suite a pod.) variácie, passacagliu, symfóniu, kvarteto, madrigál, symfonická báseň ...), motivická práca a základné bunky hudobnej formy, formový rozbor skladby Orientácia v problematike preberaných hudobných foriem a ich vzájomných odlišností Orientácia v dejinách hudby a jednotlivých štýlových obdobiach, schopnosť teoreticky a najmä sluchovo zaradiť počuté skladby do jednotlivých období, významné skladateľské osobnosti, nástrojový repertoár podľa štýlových období
--	---	---

	rôznorodosť hudby 20.storočia. Ukážky voliť tak, aby sa na nich mohlo dokumentovať interpretačné umenie našich a svetových umelcov. <i>Hudobno-teoretické poznatky:</i> Aj v tomto ročníku posilňovať prepojenie získaných poznatkov s inštrumentálnou a vokálnou praxou a zároveň s hudobnou percepciou. R Hudobno-náukové pojmy vyvodzovať z percepčných a interpretačných činností: motív, téma, hudobné predvetie závetie, hudobná veta, stupnica celotónová, chromatická a pentatonická. Modálna hudba, tonálna hudba, atonálna hudba. Dominantný septakord a jeho obraty. Význam akordických značiek. Basso continuo, fúga, symfonická báseň. Časové zadelenie štýlových období: renesancia, baroko, rokoko, klasicizmus, romantizmus, impresionizmus a smery hudby 20. storočia (expresionizmus, neoklasicizmus, neofolklorizmus).	Základné a vedľajšie harmonické funkcie Vytváranie rôznych typov akordov v jednotlivých stupniciach (dominantný , zmenšený a ďalšie)
--	--	---

**Školský vzdelávací program pre primárny a nižší sekundárny stupeň
vzdelávania**

**Hra na klávesových nástrojoch
Profil absolventa**

Absolvent **prvej časti I. stupňa základného štúdia** - primárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 1 B):

žiak získal základy odborného jazyka a komunikácie v umeleckej oblasti, rozlišuje charakter skladieb podľa obsahu, nálady a tempa a štýlového obdobia, dokáže dbať na farebnosť tónu a dynamickej škály pri hre klavírných skladieb, rozpoznáva hudobnú formu skladby, jej štruktúru, jednotlivé časti, zvládne interpretáciu skladieb podľa obsahového štandardu, dokáže vyjadrovať sa na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých vyjadrovacích prostriedkov študijného zamerania, v ktorom si rozvinul schopnosť tvoriť a prijímať umenie na danej úrovni stupňa ukončeného vzdelania, úroveň rozvinutosti kľúčových kompetencií, ktoré absolvent dosiahol na konci prvej časti primárneho umeleckého vzdelávania I. stupňa základného štúdia nie je ukončená, vytvára len základ pre následné stupne vzdelávania.

Absolvent **druhej časti I. stupňa základného štúdia** - nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2 B):

žiak má osvojené základy umeleckej výchovy a vzdelávania v danom študijnom zameraní, interpretuje zložitejšie polyfónne skladby, interpretuje skladby rôznych období, štýlov a žánrov, systematizuje komplexné vedomosti z hudobnej teórie, dejín hudby a ich praktické využitie v hre na klávesových nástrojoch, venuje pozornosť rozvoju kultivovaného hudobno-interpretačného prejavu, venuje pozornosť rozvoju sluchovo-hudobnej predstavivosti a metro - rytmického cítenia, získal základy pre osvojenie účinných techník celoživotného učenia sa a pre rozvoj nadobudnutých spôsobilostí,

je schopný umelecky pôsobiť v rôznych skupinách, súboroch, umeleckých formáciách, rozpoznáva druhy umenia, ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky, uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote, rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoje názory a postoje k estetickým hodnotám, správa sa kultúrne, kultivovane primerane okolnostiam, situáciám a sociálnym potrebám, je schopný využívať nadobudnuté teoretické i praktické poznatky a dokáže ich uplatniť pri ďalšej samostatnej činnosti, svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať, obnovovať a je schopný primerane reagovať na nové trendy, úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiak dosiahne v druhej časti nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania základného štúdia nie je ukončená, vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa.

Absolvent II. stupňa základného štúdia a štúdia pre dospelých:

je pripravený na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti, absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania počas štúdia je pripravený na vysokoškolské štúdium na školách umelecko-pedagogického zamerania, ovláda hru na hudobnom nástroji na úrovni prislúchajúcej danému stupňu vzdelania, zdokonaľuje interpretačné zvládnutie skladieb, dokáže aktívne pôsobiť v hudobných zoskupeniach ako hráč sólového partu i ako sprievodný hráč, svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať, obnovovať, je schopný primerane reagovať na nové trendy i na spoločenský vývoj, na základe získaných poznatkov a skúsenosti dokáže hodnotiť a kriticky pristupovať k ďalšiemu tvorivému procesu, pozná a primerane uplatňuje technické, výrazové a vyjadrovacie prostriedky hry na klávesových nástrojoch, má vedomosti z dejín hudby a klávesovej literatúry, dokáže odborne vyjadriť svoj umelecký názor, pozná historické a estetické zákonitosti umenia, hudobné diela dokáže interpretovať podľa štýlových období, má vedomosť o harmónii, kontrapunkte, hudobných formách a hudobných druhoch, o hudobných nástrojoch, úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu v závere druhého stupňa základného štúdia nie je ukončená, vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa.

Hudobný odbor - HRA NA KLAVÍRI

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU: klavír je medzi hudobnými nástrojmi veľmi obľúbený. Zvukový rozsah klavíra poskytuje deťom nekonečné možnosti hudobného vyjadrenia. Má stanovenú výšku tónu, preto sa žiaci môžu viac zamerať na jeho farebné možnosti. Veľký rozsah klavíra umožňuje dieťaťu aj väčšie pohybové aktivity, nespočetné improvizačné techniky a tvorivý prístup.

Hudba už v stredoveku bola súčasťou Septem artes liberales (Sedem slobodných umení), ktoré tvorili všeobecné vzdelanie...

Hra na klavíri, tak ako aj hra na iné hudobné nástroje, či spev, má v dieťati prebudiť záujem o krásno, vypestovať u neho estetický vkus, objaviť v dieťati tvorivé schopnosti.

Prípravné štúdium (PŠ)

„ PŠ A“ (Príprava ku hre na nástroji v 2. roku PŠ – PHV II)

„ PŠ B“ (Príprava ku hre na nástroji v 2. polroku školského roka – PHV)

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,0 (vyučovanie v skupine 2 žiakov, 1x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 1a, 1b

CIELE:

- vzbudiť u žiaka záujem o svet hudby,
- rozvíjať sluchové a rytmické predpoklady žiakov,
- využiť veľkú hudobnú predstavivosť detí v hudobnej aktivite,
- cez pôsobenie rôznymi hudobnými podnetmi vypestovať u žiaka hudobnú skúsenosť potrebnú pre aktivovanie hudobnej predstavy,
- zacieliť žiakovu vôľu na vystihnutie charakteru a hudobného obsahu skladby. Dôležitým prostriedkom na dosiahnutie tohto cieľa je mať vedomosť o rytmickej štruktúre skladby (ako sa rytmus podieľa na charaktere skladby prostredníctvom rytmickej výraznosti a tempa). Približná predstava na základe emócie nie je dostačujúca.

OBSAH:

- hmatová a sluchová orientácia na klaviatúre v celom rozsahu,
- uvoľňovacie cvičenia hracieho aparátu – celého tela,
- základné návyky pri sedení za nástrojom,
- hra dieťaťu známych jednoduchých ľudových piesní podľa sluchu a ich transpozícia,
- postupnosť budovania prstovej techniky od hry samostatnými jednotlivými prstami úhozom non-legato (spočiatku 3. alebo 2. prstom v oboch rukách, neskôr všetkými prstami non-legato) ku spájaniu dvojíc tónov (odťah), pričom výstavba hracieho aparátu prebieha cez aktivizáciu sluchovej sféry (hudobný obraz)
- zameranie sluchu dieťaťa na kvalitu tónu (znelosť) a jeho dopyčovanie,
- aktivizovanie vôle k tvorbe tónu presne určeným spôsobom.

NOTOVÝ MATERIÁL: každá z rôznych koncepcií elementárneho vyučovania (notový materiál) má svoje prednosti aj slabé stránky, preto je vhodné prístupy rôznych klavírných škôl kombinovať. Pri výbere vhodného repertoáru pedagóg prihliada na vek, temperament, záujmy žiaka a predpísané výstupy štúdiá.

Po štádiu hry riekaniak a detských piesní podľa sluchu je vhodné zvoliť niektorú z klavírných škôl:

Klavírní škola pro začátečníky – Z. Böhmová, A. Grünfeldová, A. Sarauer,

Klavírna školička – Z. Janžurová, M. Borová,

Nová klavírní škola – Z. Janžurová, M. Borová,

Krajina Hudba a jej obyvatelia - G. Badinová.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
- osvojiť si správne sedenie za nástrojom, uvoľnenie hracieho aparátu, postavenie rúk a orientáciu na klaviatúre, -vedieť zahrať jednoduché ľudové piesne podľa sluchu	- postupová skúška do 1. ročníka (bez ohľadu na dĺžku absolvovaného PŠ – A alebo B) – 2 skladby predvedené verejne, z

kombinovane, jednou rukou a spolu s jednoduchým sprievodom, pričom prioritou je dosiahnuť plynulé vedenie melódie, - rozlišujú tóny na klaviatúre sluchovo: nízke -vysoké, dlhé – krátke, silné – slabé, -poznať notový zápis v husľovom v rozsahu minimálne 1 oktávy , -používajú základné hodnoty nôt, pomlčiek, -zvládnuť hru non legato, tenuto , -poznať základné dynamické znamienka (f, mf, p), - zahrajú ľudové piesne a jednoduché prednesové skladbičky podľa notového zápisu.	toho aspoň 1 ľudová pieseň formou melódie s elementárnym sprievodom; 2. skladba môže byť interpretovaná formou jednohlasu deleného do 2 rúk, príp. ľubovoľná skladba z vybranej klavírnej školy.
--	---

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

Charakteristickými vlastnosťami detí v období prípravného štúdia sú krátkodobá koncentrácia pozornosti, hravosť, nesústredenosť, neschopnosť abstraktného myslenia. Vyučovanie musí byť preto maximálne názorné, spojené s činnosťami a predmetmi, ktoré dieťa pozná z bežného života a prebiehať hravou formou. Odporúča sa prispôsobiť obsah vyučovania záujmom dieťaťa a strieďať rôzne druhy činností. Elementárne návyky si dieťa osvojí spoľahlivejšie, pokiaľ sú do hodiny zapájané všetky jeho zmyslové orgány; je vhodné zaradiť pohybové, dramatické a výtvarné činnosti, využívať rytmizovanú reč – riekanky.

Požiadavky na vyučovanie:

- systematickosť,
- postupnosť, nadväznosť vyučovacej látky od jednoduchšieho ku zložitejšiemu,
- názornosť (vychádzať z každodennej životnej skúsenosti dieťaťa),
- zrozumiteľnosť,
- aktívnosť pedagóga aj žiaka, stimulácia žiaka motivujúcimi otázkami a požiadavkami,
- primeranosť požiadaviek,
- výchovný aspekt – prednosť individuálneho typu vyučovania,
- zásada psychickej uvoľnenosti, podporovať zdravé sebavedomie – každý psychický blok sa zákonite prejaví na fyziológii v hre; kľúčom k úspechu je správnosť metodického postupu pedagóga,
- dbať na prirodzenosť prejavu (agogika, dynamika vychádzajúca z hudobného obrazu),
- vyvarovať sa prílišnej prísnosti, netrpezlivosti, nezadávať neprimerane náročnú látku, neriešiť viacero problémov súčasne (spôsobuje rozptýlenie pozornosti viacerými smermi a krčovitosť aparátu).

Postup vyučovania so začiatčikom:

- 1. etapa - zistiť, ktoré ľudové piesne a slovo-rytmické cvičenia (rytmizovaná reč) žiak pozná; hrať voľným pádom na ktorýkoľvek prst neorganizovanou rukou; ruka sa formuje nepriamo napodobňovaním pedagóga; cieľom je podnietiť fantáziu žiaka pri stvárňovaní skladby – pri menej otvorených deťoch využiť hru z obrázka; najdôležitejšie je docieľať, aby prvé inštrumentálne skúsenosti boli založené na predstave a nie pohybe,
- 2. etapa – organizácia ruky: na materiáli slovo-rytmických cvičení už konkrétnym prstom podľa zadania pedagóga od jednotlivých prstov až po zapojenie všetkých 5 prstov úhozom non-legato, rytmicky presne, znelým tónom a s predstavou charakteru a nálady,
- 3. etapa – hra podľa nôt: keďže dochádza ku zapojeniu zraku, koordinácia všetkých zložiek je náročná, hra žiaka sa môže rapídne zhoršiť; nevyberať rytmicky, melodicky a rozsahovo náročné skladby.

Zaradenie dieťaťa do prípravnej hudobnej výchovy má veľký význam pre jeho budúci psychický a emocionálny rast. Nie každé dieťa je však schopné prípravné štúdium absolvovať – ide o prípady, keď nemá dostatočne vyvinutý hrací aparát (detský kŕč, neschopnosť koordinácie pohybov) a nie je schopné ani krátkodobej koncentrácie pozornosti.

učebné osnovy a plány prispôbené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania

žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

1 . ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1, 5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 3

CIELE: prebudiť u žiaka túžbu preniknúť do sveta hudby, rozvíjať u neho hudobnú predstavivosť, cibriť sluchovú vnímavosť a využiť chuť objavovať stále niečo nové. Nevtieravým spôsobom učiť žiaka milovať hudbu a svoj nástroj, inšpirovať ho vlastnou tvorivosťou a zápalom. Pri vyučovanom procese voliť také metódy práce, ktoré sú primerané chápaniu žiaka, jeho psychickej zrelosti a talentu. Formovať inštrumentálne návyky postupne, čo najviac využívať názorné vyučovanie, postupovať od živého pozorovania k abstraktnému, od hry podľa sluchu k teoretickým vedomostiam. Viesť žiaka k emocionálnemu prežívaniu hudby. Prispieť k rozvoju všestranne rozvinutej osobnosti.

OBSAH:

- zistiť hudobné dispozície žiaka,
- rozvíjať rytmické, tempové a hudobné cítenie,
- delenie taktov, hodnoty nôt a pomlčiek,
- intervalové cítenie,
- upevňovať inštrumentálno-pohybové návyky,
- hra podľa sluchu,
- notové písmo, hra podľa nôt,
- základné dynamické znamienka,
- rozvoj hudobnej pamäti,
- príprava ku hre stupníc a akordov,
- rozvinúť žiakove sluchovo hudobné skúsenosti.

NOTOVÝ MATERIÁL: je možné variovať podľa pedagogických skúseností učiteľa a podľa individuálnych dispozícií žiaka.

Klavírni škola pro začátečníky – Z. Böhmová, A. Grünfeldová, A. Sarauer,
 Snadné klavírní skladbičky – M. Vozar,
 Album etud 1 – E. Kleinová, A. Fišerová, E. Mullerová,
 Škola pre začiatčníkov I. zošit – M. Scabbog
 Zborník pedagogického repertoáru pre klavír 1-2 – N. Ľubomudrová,
 Erste Zeit am Klavier- B. Bartók,
 Fortepiano trieda 1 - B. Milič,
 Klavírní čítanka pro 1. a 2. ročník – J. Dostal,
 Cikánske písničky – Z. Huds,
 Regionálne ľudové a rómske piesne

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
- získať rytmické a hudobné cítenie pomocou riekaniek, hádaniek, hier a piesní, - rozlišovať jednoduché taktové delenie (2/4, 3/4, 4/4 staccato, legato. takt), -poznať a vedieť správne rytmicky zadeliť a zahrať hodnoty nôt a pomlčiek (celé, polové, štvrtkové, osminové, nota s bodkou),	1 durová stupnica 1 pieseň s jednoduchým sprievodom a 2 –3 skladbičky rôzneho charakteru naspamäť. Žiak v rámci polroka vystúpi verejne 1x (sólová hra), hra naspamäť.

- vedieť zahrať jednoduché ľudové piesne podľa sluchu s jednou rukou, kombinovane a spolu s jednoduchým sprievodom, - sluchovo vnímať vzdialenosť dvoch tónov, - zvládnuť hru tenuto, staccato, legato, - osvojiť si: správne sedenie za nástrojom, uvoľnenie hracieho aparátu, postavenie rúk a orientáciu na klaviatúre (celý rozsah), - rešpektovať notový zápis, zdokonaľiť čítanie nôt v husľovom a basovom kľúči, - poznať základné dynamické znamienka (f, mf, p), - rozvíjať hudobnú pamäť, zvládnutím čo najväčšieho množstva skladbičiek, - hrať jednu durovú stupnicu, - zvládnuť zahrať a vystihnúť nálady a tempá rôznorodých skladbičiek, - hra z listu.	Žiak bez PŠ vystúpi až v II. polroku.
---	--

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

Učebnú látku 1. ročníka, ktorú majú žiaci zvládnuť, prispôbujeme jeho primeranej mentálnej úrovni a podľa toho či absolvoval PŠ. Na vyučovanie začiatkov sa musí klásť mimoriadne veľký dôraz. Vstup do hudby v elementárnej klavírnej pedagogike by mal byť nenúteným a hlboko premysleným procesom.

Je veľa metodík významných pedagógov a autorov klavírných škôl, je veľa postupov, ktoré sa generáciami menia, podľa potrieb danej doby a získaných nových poznatkov, ale ani jeden z nich by nevedol k úspechu, keby sme nevníмали individualitu žiaka a nevzbudili v ňom lásku k hudbe. Nevyhnutnou podmienkou na ceste k úspechu v oblasti klavírnej hry je prirodzene rozvíjať hudobné vnímanie, zručnosti, schopnosti, pamäť a talent.

Klavírne školy sú návodom na vyučovanie, ale osobnosť učiteľa je dôležitá pri tvorivej činnosti, v ktorej sa treba zamerať aj na individualitu žiaka. Aby bolo vyučovanie pre žiaka atraktívne, zaujímavé, efektívne a zároveň cieľavedomé, mal by tu pôsobiť ešte prvok zábavnosti. Vzájomné porozumenie učiteľa a žiaka je základnou podmienkou jeho pozitívneho rozvoja.

Moderná klavírna škola by mala interpretovať základné požiadavky súčasnej klavírnej metodiky, predstavuje scenár ako najlepšie dôjsť k naplneniu snáh k osvojeniu si základov klavírnej hry.

Klavírna literatúra je veľmi obsiahla, záleží len na pedagógovi po ktorej siahne a ako s ňou bude pracovať. Niekedy nestačí používať len 1 klavírnu školu, preto je možné ich kombinovať.

učebné osnovy a plány prispôbované špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania

žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

2 . ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1, 5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 3

CIELE: upevňovať a naďalej rozvíjať u žiaka doteraz nadobudnuté nástrojové zručnosti. Prístupovať k žiakovi tak, aby sa prejavila jeho osobnosť, vypestovať u neho vlastnosti, ktoré mu uľahčia prácu s notovým materiálom, nadšenie pre hudbu, lásku ku klavíru, sústredenosť, cieľavedomosť, trpezlivosť, dôslednosť. viesť žiaka k väčšej samostatnosti a čo najefektívnejšej domácej príprave.

OBSAH:

Naďalej rozvíjať hudobné dispozície žiaka, sluchovú sféru, hudobnú predstavivosť.
Zdokonaľovať získané inštrumentálne návyky, neustále dbať na uvoľnenie hracieho aparátu.
Rozvíjať kantilénu v obidvoch rukách.
Oboznámiť žiaka s polyfóniou.
Venovať sa zložitejším rytmickým modelom.
Hra podľa sluchu- improvizácia, transponovanie.
Postupne u žiaka vypestovať harmonické cítenie.
Melodické ozdoby - nátril, mordent.
Rozšíriť výrazové prostriedky o nové dynamické znamienka, používanie pedálu.
Zdokonaľiť hru z nôt.
Rozvíjať intelekt žiaka častejšou hrou spamäti.
Zaradiť molové stupnice.
Do repertoáru zahrnúť skladby z obdobia baroka, klasicizmu, romantizmu i hudby 20. a 21. storočia.

NOTOVÝ MATERIÁL: používa učiteľ podľa svojich skúsenosti, rešpektujúc individualitu žiaka.
 Klavírni škola pro začátečníky – Z. Böhmová, A. Grünfeldová, A. Sarauer,
 Snadné klavírní skladbičky – M. Vozar,
 Album etud 1 – E. Kleinová, A. Fišerová, E. Mullerová,
 Zborník pedagogického repertoáru pre klavír 1-2 – N. Ľubomudrová,
 Škola pre začiatočníkov II. zošit – M. Scabbog,
 The modern course of piano – J. Thompson,
 Fortepiano trieda 2 - B. Milič,
 Etudy trochu jinak – L. Halamíková,
 První knížka polyfonní hry – D. Křížková, V. Vlková,
 Cikánske písničky – Z. Huds,
 Regionálne ľudové a rómske piesne.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY -	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
KOMPETENCIE: - nadobudnúť rytmické a hudobné cítenie zaradením skladieb rôzneho žánru a charakteru, -rozšíriť taktové delenie (2/4, 3/4, 3/8), -prirodzené cítenie bodkového rytmu a trioly, -poznať a sluchovo vnímať intervaly, durové a molové stupnice, - hra stupníc : durové v kombinovanom pohybe spolu, kvintakord s obratmi spolu – tenuto, staccato, legato, molové harmonické, melodické zvlášť (podľa dispozícií žiaka aj rovný pohyb spolu), - vedieť zahrať dieťaťu známe ľudové piesne s jednoduchým sprievodom s použitím hlavných harmonických funkcií - T, S, D, s nadpriemerne nadanými jedincami využívať transponovanie piesní, prípadne ich variácie, - zdokonaľiť hru tenuto, legato, staccato, odťah, bezproblémové čítanie nôt v husľovom kľúči, zdokonaľovanie sa v čítaní nôt v basovom kľúči, zvládnuť skladby po technickej i výrazovej stránke na vyššej úrovni, využívať hru s pedálom, - hrať spamäti nielen prednesové skladby, zvládnuť jednoduché polyfonické skladby, -hra z listu	Zahrať : jednu durovú stupnicu v kombinovanom pohybe s tonickým kvintakordom a jeho obratmi: - tenuto, staccato, legato spolu; jednu molovú stupnicu harmonickú, melodickú zvlášť (prípadne v rovnom pohybe spolu) s tonickým kvintakordom a jeho obratmi: - tenuto, staccato, legato zvlášť. 2 - 3 skladby rôzneho charakteru naspamäť. žiak vystúpi verejne 1x v rámci polroka (sólová hra), hra naspamäť.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

Tak ako rodičia vstúpajú do detí od ich útleho veku hodnoty, návyky, ktoré chcú, aby ich ratolesti prijali za svoje a žili podľa nich, aj učiteľ hudby - klavíra je v istom zmysle „rodičom“, ktorý s láskou žiakovi predostiera určité „pravidlá“ hry na klavíri. Základ je najdôležitejší! Od neho sa odvíja celá budúca cesta hudobníka, či už ako poslucháča vážnej hudby, budúceho učiteľa hry na klavíri (ktorý bude takisto vstúpovať pevné základy hry na nástroji, na ktorých bude môcť dotýchny žiak stavať) alebo výkonného umelca - preto si táto neľahká, ale zato krásna práca vyžaduje nie len pedagóga - absolventa konzervatória či ktorejkoľvek vysokej umeleckej školy, ale predovšetkým človeka, ktorý pracuje sám na sebe, neustále sa profesijne zdokonaľuje prostredníctvom rôznych odborných seminárov, knižných publikácií a tiež je otvorený „hudobnej komunikácii“ medzi učiteľom a žiakom, lebo učiteľ vo vyučovacom procese nie len učí, ale sa aj učí (od každého jedného žiaka). Pedagóg pozná a využíva vo svojom pedagogickom procese „časom overené“ metódy, metodické postupy či vlastné efektívne „ kroky k dokonalosti“, ale nikdy nezabúda na individualitu žiaka, snaží sa nenásilne priviesť dieťa k vlastnému (ale učiteľom kontrolovanému) osobitému prejavu. Nikdy sa neuchýliť k tomu, aby žiakovo hudobné poňatie bolo iba obyčajným plagiátom jeho učiteľa.

učebné osnovy a plány prispôsobené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania

žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

3 . ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1, 5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

1 ,0 (štvorročná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo komorná hra alebo zborový spev, skupinové vyučovanie 1x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 3

CIELE: naučiť žiaka analyzovať jeho vlastnú interpretáciu po umeleckej i technickej stránke a nabádať ho, aby sa pokúsil sám sebe „naordinovať“ určité spôsoby cvičenia na dosiahnutie lepšieho výsledku, no samozrejme neustále na neho odborne vplývať. Viest' žiaka k stále otvorenejšiemu emocionálnemu prejavu, neustále u neho upevňovať a naďalej rozvíjať interpretačné majstrovstvo a veľmi dbať na rozvoj sluchu.

OBSAH:

Naďalej rozvíjať hudobné dispozície žiaka, sluchovú sféru, hudobnú predstavivosť.

Zdokonaľovať získané inštrumentálne návyky, neustále dbať na uvoľnenie hracieho aparátu.

Pracovať s kantilénou v obidvoch rukách.

Dbáť na plasticitu hry a viac sa zaoberať polyfóniou.

Venovať sa zložitejším rytmickým modelom.

Postupne zväčšovať rozpätie ruky nenásilnou formou.

Hra podľa sluchu- improvizácia, transponovanie.

Stále viac u žiaka budovať harmonické cítenie.

Melodické ozdoby: nátril, mordent, príraz, odraz, obal.

Rozšíriť škálu výrazových prostriedkov a dynamických znamienok, používanie pedálu.

Zdokonaľiť hru z nôt.

Rozvíjať intelekt žiaka častejšou hrou spamäti.

Zaradiť ďalšie molové stupnice.

Do repertoáru zahrnúť skladby z obdobia baroka, klasicizmu, romantizmu i hudby 20. a 21. storočia.

NOTOVÝ MATERIÁL: volí učiteľ podľa individuálnych dispozícií žiaka, svojich pedagogických skúseností a dostupnosti študijného materiálu.

Klavírní škola pro začátečníky – Z. Böhmová, A. Grünfeldová, A. Sarauer,

Snadné klavírní skladbičky – M. Vozar,

Album etud 2 – E. Kleinová, A. Fišerová, E. Mullerová,

Zborník pedagogického repertoáru pre klavír 3-4 – N. Ľubomudrová,

Fortepiano trieda 2 - B. Milič,

Mikrokozmos zošit II., III. – B. Bartók,

Detské etudy, op. 37 – H. Lemoine,

78 elementárnych etud – V. Kurz,

Etudy trochu jinak – L. Halamíková,

ZOO – A. Cofalik, R. Twardowski,

Můj klavír – E. Lorenc,

Filmový klavír – R. Linhart,

První knížka polyfonní hry – D. Křížková, V. Vlčková,

Cikánske písničky – Z. Huds,

Regionálne ľudové a rómske piesne.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
- zdokonaľovať rytmické a hudobné cítenie zaradením skladieb rôzneho žánru a charakteru, - rozšíriť taktové delenie (2/4, 3/4, 3/8, 3/2, 5/8), - prirodzené cítenie bodkového rytmu a triol, - poznať a sluchovo lepšie vnímať intervaly i durové a molové stupnice, - hra stupníc: durové v kombinovanom pohybe spolu, kvintakord s obratmi spolu - tenuto, staccato, legato; molové harmonické, melodické spolu v rovnom pohybe - do 4 posuviak, - vedieť zahrať dieťaťu známe ľudové piesne s jednoduchým sprievodom s použitím hlavných harmonických funkcií - T, S, D, - zdokonaľiť hru tenuto, legato, staccato, odťah, - bezproblémové čítanie nôt v husľovom kľúči, zdokonalenie čítania nôt v basovom kľúči, - zvládnuť skladby po technickej i výrazovej stránke na vyššej úrovni, viac využívať hru s pedálom, - hrať spamäti nie len prednesové skladby, - zvládnuť polyfonické skladby primerané veku a intelektu žiaka (napríklad „Knižočka skladieb pre Annu Magdalénu Bachovú“ od J. S. Bacha, „Mikrokozmos“ od B. Bartóka a iné – podľa výberu učiteľa), - hra z listu, - oboznamovať žiaka s komornou hrou, 4-ručnou hrou, kde bude nútený počúvať nie len seba, ale kompaktný zvuk, pričom sa bude učiť súhre s iným žiakom- klaviristom, či iným nástrojom.	- zahrať jednu durovú stupnicu v kombinovanom pohybe s tonickým kvintakordom a jeho obratmi: tenuto, staccato, legato spolu. Jednu molovú stupnicu harmonickú, melodickú spolu v rovnom pohybe s tonickým kvintakordom a jeho obratmi: tenuto, staccato, legato spolu. - 1x verejné vystúpenie v rámci polroka (sólová hra), 2- 3 skladby rôzneho charakteru, hra naspamäť. - v II. polroku vystúpenie aj v rámci štvorročnej hry, príp. v komornom zoskupení.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

Didaktika je veda o umení vyučovania. Pedagógovi by teda toto umenie malo byť vlastné a mal by voliť také činnosti a metódy práce, ktoré by rozvíjali žiakove interpretačné a tvorivé schopnosti. Pedagóg by mal žiaka motivovať aj k častejším návštevám koncertov, počúvaniu

kvalitných nahrávok, čím si vytvára svoj vlastný názor na dobrú či zlú interpretáciu a takisto budovať v žiakovi schopnosť reflexie. Pedagóg by mal viac dbať na využívanie logiky žiaka pri hre, využívať analyticko-syntetickú metódu, ukázať mu vzťahy a súvislosti, ktoré mu pomôžu s nácvikom a interpretáciou skladby, viesť žiaka k vedomým krokom pri zapamätávaní si učiva, rozvíjať myslenie a aktivitu žiaka a postupne mu otvárať cestu k samostatnosti.

učebné osnovy a plány prispôsobené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania

žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

4 . ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1, 5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

1,0 (štvorročná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo komorná hra alebo zborový spev, skupinové vyučovanie 1x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 3

CIELE: priviesť žiaka k vlastnému hudobnému názoru, ktorý bude v súlade s hudobnými zákonitostami a naučiť ho rozlišovať medzi dobrou a zlou interpretáciou. Naďalej pracovať na jeho vôľových vlastnostiach, húževnatosti, cieľavedomosti, dôslednosti. Doviesť žiaka k úspešnému ukončeniu I. časti ISCED.

OBSAH:

Zaoberať sa sluchovou sférou dôležitou pre hudobný prejav žiaka. Dbať na osvojenie si správnych hracích návykov.

Prehľbovať dynamickú škálu v interpretovaných skladbách.

Vedieť v skladbách vyjadriť hrou predpísanú náladu, t.j. ovládať niektoré talianske výrazové označenia (dolce, leggiero, grazioso, con brio, sostenuto, con fuoco, cantabile, agitato).

Viac pracovať s hudobným materiálom rozvíjajúcim techniku hry na nástroji.
 Zdokonaľiť vnímanie kantilény v oboch rukách.
 Vyčistiť hru z nôt.
 Neustále rozvíjať intelekt žiaka častejšou hrou spamäti.
 Upevňovať harmonické cítenie.
 Vieš žiaka k používaniu pedála za vlastnej sluchovej kontroly.
 Melodické ozdoby: trilok, nátril, mordent, príraz, odraz, obal.
 Pridať ďalšie molové stupnice.

NOTOVÝ MATERIÁL: volí učiteľ podľa individuálnych dispozícií žiaka, svojich pedagogických skúseností a dostupnosti študijného materiálu, tak ako v predchádzajúcich ročníkoch.

Klavírní škola pro začátečníky – Z. Böhmová, A. Grünfeldová, A. Sarauer,

Zborník pedagogického repertoáru pre klavír 3-4 – N. Ľubomudrová,

Fortepiano trieda 2 - B. Milič,

Etudy trochu jinak – L. Halamíková,

ZOO – A. Cofalik, R. Twardowski,

Malý virtuos – J. Metelka,

Filmový klavír – R. Linhart,

Můj klavír – E. Lorenc,

První knížka polyfonní hry – D. Křížková, V. Vlková,

Mikrokozmos zošit II., III. – B. Bartók,

Detské etudy, op. 37 – H. Lemoine,

Fortepiano – Kyjev 1978 – B. Milič,

Desať ľahkých klavírných skladieb, EMB – B. Bartók,

Vianočné koledy – V. Bokes,

Leichte Klavierstücke – L. v. Beethoven,

Cikánske písničky – Z. Huds,

Regionálne ľudové a rómske piesne.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
-neustále pracovať na rytmickom cítení, - zdokonaľiť cítenie bodkového rytmu a triol, -viac sa zaoberať artikuláciou v interpretácii, -stále rozvíjať sluchovú predstavivosť, vnímanie -hra stupníc: durové v kombinovanom pohybe spolu, kvintakord s obratmi spolu - tenuto, staccato, legato, - molové harmonické, melodické stupnice spolu v rovnom pohybe - do 4 posuviek, - bezproblémové čítanie nôt v husľovom kľúči aj basovom kľúči, -zvládnuť skladby po technickej i výrazovej stránke na vyššej úrovni ako v	1x verejné vystúpenie polročne (sólová hra), 2 menšie skladbičky alebo 1 skladba väčšieho rozsahu, podmienka hra naspamäť. 1x verejné vystúpenie polročne v rámci štvorročnej hry alebo v komornom zoskupení, príp. sprievod iného nástroja (1 skladba). Záverečná skúška – obsah: 2 skladby primeranej náročnosti rozličných štýlových období, podmienka hra naspamäť.

predchádzajúcich ročníkoch, prirodzene využívať hru s pedálom, - hrať spamäti nie len prednesové skladby, -podstatne viac času venovať hre skladieb s polyfonickým zameraním (výber ostáva na učiteľovi), - hra z listu, -hra v komornom zoskupení alebo 4-ručná hra, prípadne sprievod iného nástroja.	
--	--

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

Pedagóg prirodzene vedie žiaka cestou, ktorá je vlastná jemu samému, no s prihliadnutím na žiakovu osobnosť sa snaží hľadať aj iné možné spôsoby osvojovania si umenia klavírnej hry. Vštepuje mu zdravé návyky, učí ho štýlovosti hry a prebúdza v ňom jeho vlastný názor. Pedagóg pomáha žiakovi zorientovať sa v spleti rôznych pianistických názorov na interpretáciu, žiaden nezavrhuje a snaží sa žiakovi objasniť všetky prednosti či nevýhody toho ktorého pohľadu. Žiak tak nadobúda väčší diapazón svojich vedomostí a na základe tohto poznania sa posúva dopredu. Pedagóg klavírnej hry by mal teda byť tým, ktorý sa postará o technický rast žiaka, ktorý mu ukáže ako sa cez hudbu dá „rozprávať“ a tiež ho dokáže usmerniť a vybrať pre neho ten najvýhodnejší spôsob výchovy i sebavýchovy.

učebne osnovy a plány prispôsobené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania

žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

1 . ročník, 2. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

1 ,0 (štvorročná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo komorná hra alebo zborový spev, skupinové vyučovanie 1x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 3

CIELE: Keďže toto a aj nasledujúce roky štúdia budú sprevádzané telesným, motorickým a psychickým dospievaním detí, učiteľ preto vo vyučovacom procese pristupuje k žiakovi obzvlášť citlivo, pričom dbá na jeho ďalší umelecký rast, ktorý zahŕňa hlbší rozvoj technickej zručnosti, sluchu a sluchových predstáv.

OBSAH:

Neustále rozvíjať najdôležitejší element kvalitnej interpretácie – sluch a sluchovú predstavu hudobného diela

Pracovať na „zdravom“ tóne a na rôznych spôsoboch tónovo „farebnej“ hry

Nadálej objavovať dynamické možnosti nástroja

Vo vyučovacom procese stále viac siahať po polyfonických skladbách

Intenzívnejšie sa zaoberať artikuláciou, štýlovosťou hry a charakterom interpretovaných skladieb

Podnecovať žiaka k vedomému učeniu sa spamäti, kombinovať sluchovú, hmatovo-motorickú, zrakovú, asociatívnu - symbolickú a logickú - analytickú pamäť

Zdokonaľovať drobnú prstovú techniku i pasážovú techniku

Viac času venovať hre stupníc a akordov

Do repertoáru zaradiť skladby, v ktorých sa žiak oboznámi so zložitejšími melodickými ozdobami, chromatikou a glissandami

Pracovať na vylepšení pedalizácie

Hrať rytmicky náročnejšie skladby

Častejšie sa zaoberať hrou z listu

NOTOVÝ MATERIÁL: volí učiteľ podľa individuálnych dispozícií žiaka, svojich pedagogických skúseností a dostupnosti študijného materiálu, tak ako v predchádzajúcich ročníkoch.

Klavírní škola pro začátečníky – Z. Böhmová, A. Grünfeldová, A. Sarauer,

Príprava zručnosti, op. 849 – C. Czerny,

Škola zbehlosti, op. 299 – C. Czerny,

50 etud, op. 37 – H. Lemoine,

Zborník pedagogického repertoáru pre klavír 3-4 – N. Ľubomudrová,

Fortepiano trieda 2 - B. Milič,

Temperovaný klavír – J. S. Bach,

ZOO – A. Cofalik, R. Twardowski,

Malý virtuos – J. Metelka,

Mikrokozmos – B. Bartók,

Album pre mládež – B. Bartók,

Tarantella – M. Glinka,

Vianočné koledy – V. Bokes,

Detské scény, op.15 – Robert Schumann,
První knížka polyfonní hry – D. Křížková, V. Vlková,
Cikánske písničky – Z. Huds, Regionálne ľudové a rómske piesne.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
-zaradiť skladby (samozrejme aj etudy), v ktorých sa bude žiak konfrontovať so zložitejšími technickými a rytmickými problémami, oboznámiť žiaka s hrou 3 ku 4 -hlbšie preniknúť do možností artikulácie - naďalej rozvíjať sluchovú predstavivosť, ktorá podporuje aj fantáziu žiaka - hra stupníc: durové v kombinovanom pohybe spolu v rýchlejšom tempe, kvintakord s obratmi spolu - tenuto, staccato, legato, rozložený dominantný septakord; -molové harmonické, melodické spolu v kombinovanom pohybe - do 4 posuviak, rozložený zmenšený septakord - zdokonaľiť prácu s pedálom -počas štúdia sa zaoberať aj náročnejšími polyfonickými skladbami alebo vyberať diela, v ktorých sa nachádzajú polyfónne úseky - neustále zdokonaľovať hudobnú pamäť -hra z listu -hra v komornom zoskupení alebo 4-ručná hra, prípadne sprievod iného nástroja.	1x verejné vystúpenie polročne (sólová hra), podmienka hra naspamäť. 1x verejné vystúpenie polročne v rámci 4 - štvorročnej hry alebo v komornom zoskupení, príp. sprievod iného nástroja.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

Učiteľ a žiak tvoria dvojicu, ktorá vzájomným pôsobením kooperuje na vytváraní hudobného diela. Ak vo vzťahu pedagóga a jeho zverenca navyše neabsentuje ľudský rozmer, môže takéto spojenie aj pri menej talentovaných jedincoch nadobudnúť uspokojivé pianistické napredovanie vďaka „priaznivej atmosfére“ vyučovacieho procesu. Žiak po nadobudnutí určitých skúseností z predchádzajúceho štúdia dokáže aj sám riešiť niektoré pianistické a hudobné oblasti, no v zásade stále žiada od svojho učiteľa „odobrenie“ svojho názoru na danú problematiku, čo je prirodzené. Učiteľ sa neustále snaží viesť žiaka tak, aby on na základe získavaných poznatkov mohol rýchlejšie zvládať nový notový materiál a pracovať s ním. Motivácia zo strany učiteľa je taktiež samozrejmosťou.

2 . ročník, 2. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1, 5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

1 ,0 (štvorročná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo komorná hra alebo zborový spev, skupinové vyučovanie 1x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 3

CIELE: Do vyučovacieho procesu zaradiť technicky náročnejšie skladby, ktoré však musia korešpondovať so žiakovými technickými možnosťami. Takto postupne a nenútene budeme žiakovi otvárať novú škálu technických výrazových prostriedkov slúžiacich na „vykreslenie“ hudobných emócií, ktoré idú ruka v ruke s technickou vyspelosťou.

OBSAH:

Dbať na pianistickú disciplínu a domácu prípravu

Zdokonaľovať sluchovú predstavu, ktorá už musí byť jasnejšia ako po minulé roky

Upevňovať dobré technické návyky

Postupne sa stretávať pri hre s ťažšími technickými prvkami

Napredovať v štúdiu polyfónnej hry

Dbať na vernú interpretáciu rytmického zápisu

Do repertoáru zaradiť technicky aj výrazovo náročnejšie skladby

Ovládať prednesové a výrazové označenia vyskytujúce sa v skladbách (Attacca, Accelerando, A tempo, Coda, Da capo, Dal segno, Meno mosso, Molto, Ossia, Piú, Subito, Tenuto, Sforzato, Senza, Sempre, Rubato, Poco a poco)

Nadalej cvičiť stupnice a akordy, hra by mala byť plynulejšia a v rýchlejšom tempe

NOTOVÝ MATERIÁL: volí učiteľ podľa individuálnych dispozícií žiaka, svojich pedagogických skúseností a dostupnosti študijného materiálu, tak ako v predchádzajúcich ročníkoch.

Príprava zručnosti, op. 849– C. Czerny,

Škola zbehlosti, op. 299 – C. Czerny,

50 etud, op. 37 – H. Lemoine,

Zborník pedagogického repertoáru pre klavír 3-4 – N. Ľubomudrová,

F. Schubert – Impromptus a Hudobné momenty,

R. Schumann – Detské scény,

Temperovaný klavír- J. S. Bach,

Majstri sonatín – výber a revízia M. Strausz,

Malý album pre mládež – J. B.Foerster,

12 kleine Stücke- J. Haydn,

Mikrokozmos – B. Bartók,

Album pre mládež – B. Bartók,

Fortepiano trieda 2 – B. Milič,

Malý virtuos – J. Metelka,

První knížka polyfonní hry – D. Křížková, V. Vlková,

Cikánske písničky – Z. Huds,

Regionálne ľudové a rómske piesne.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
- voliť repertoár, ktorého obtiažnosť bude oproti predchádzajúcim rokom náročnejšia po technickej i výrazovej stránke, - zdokonaľovať hru 3 ku 4, prípadne podľa dispozícií žiaka oboznámiť ho aj s inými náročnejšími rytmickými postupmi, - v študovaných skladbách sa žiak stretáva s hrou melodických ozdôb, arpeggií, glissánd, chromatiky, tremola, väčších skokov - stále sa zaoberať štýlovosťou hry - hra stupnic: durové v kombinovanom pohybe spolu, s ťahom, rozložený dominantný septakord; molové melodické, harmonické spolu v kombinovanom pohybe - zdatnejší žiaci hrajú všetky stupnice, ostatní preberajú stupnice do 4 posuviek, rozložený zmenšený septakord - zaoberať sa polovičným a štvrtinovým pedálom u nadanejších žiakov, u menej talentovaných dbať na čistotu pedalizácie a sluchovú kontrolu - neustále sa zdokonaľovať v plasticke hre, pričom treba využívať polyfónne skladby - neustále pracovať na zlepšovaní hry z pamäti - hra z listu - hra v komornom zoskupení alebo 4-ručná hra, prípadne sprievod iného nástroja.	1x verejné vystúpenie polročne (sólová hra), podmienka hra naspamäť. 1x verejné vystúpenie polročne v rámci štvorročnej hry alebo v komornom zoskupení, príp. sprievod iného nástroja.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

Pre dosiahnutie určitého cieľa je vždy potrebná motivácia. Preto aj vo vyučovacom procese hry na klavíri sa kladie dôraz na to, aby učiteľ vedel správne namotivovať žiaka a neustále v ňom prebúdzať túžbu po nových vedomostiach. Správne motivovaný žiak je pre samého učiteľa lepším tvárnym „materiálom“, a tým sa vlastne utvrdzujeme v tom, že aj keď veľa krát nie je dieťaťu daná potrebná dávka talentu, dokáže pozitívna motivácia spustiť v žiakovi procesy, ktoré v konečnom dôsledku prinesú výsledky. Keďže v tomto roku štúdia sa kladie dôraz na interpretáciu náročnejších diel, o to viac je potrebné hovoriť so žiakom o trpezlivosti a precíznosti vypracovávaní skladieb. Učiteľ a žiak neustále kooperujú na vytváraní hudobného obrazu, pričom pedagóg za istých priaznivých okolností už ponecháva určitú mieru zodpovednosti na žiakovi, ktorý už nadobudol hudobný vkus, kryštalizuje sa jeho vlastný názor a cítenie.

3 . ročník, 2. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

1 ,0 (štvorročná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo komorná hra alebo zborový spev, skupinové vyučovanie 1x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 3

CIELE: Podľa žiakových možností stupňovať technickú náročnosť repertoáru. Do vyučovacieho procesu zaradiť cyklické alebo viacdielne skladby, ktoré rozvíjajú žiakovu schopnosť pochopenia veľkej hudobnej formy. Neustále pracovať na zreteľnej hudobnej predstave aj v rýchlejších tempách. Rozvíjať žiakovo harmonické myslenie cez hru z listu a vytváranie jednoduchého sprievodu k melódii s využitím základných harmonických funkcií. Pri nadaných žiakoch je možné rozvíjať schopnosť improvizácie sprievodu jeho rôznorodou štylizáciou.

OBSAH:

Pracovať na citlivom využití pedálu v kontexte štýlovosti interpretácie.
Motivovať žiakov k využitiu vedomostí o improvizácii formou komornej spolupráce, resp. klavírneho sprievodu iných hudobných nástrojov.
Rozvíjať schopnosť analýzy vlastnej aj cudzej interpretácie, ktorá zdokonaľuje hudobnú predstavu.
Využívať rôzne kombinácie náročných technických prvkov.
Naučiť žiaka rozoznávať polyfonické prvky v skladbách rôznych štýlov.
Stupnice cvičiť v terciách a sextách (u nadaných žiakov), hrať dominantný a zmenšený septakord.

NOTOVÝ MATERIÁL: volí učiteľ podľa individuálnych dispozícií žiaka, svojich pedagogických skúseností a dostupnosti študijného materiálu, tak ako v predchádzajúcich ročníkoch. Systematicky vytvára žiakovi prehľad o charakteristických znakoch jednotlivých štýlových období. Odporúča sa zaradiť do repertoáru aspoň 1 skladbu slovenského autora.
Príprava zručnosti, op. 849– C. Czerny,
Škola zbehlosti, op. 299 – C. Czerny,
50 etud, op. 37 – H. Lemoine,
Jazzové klavírne etudy – M.Dvořák,
Zborník pedagogického repertoáru pre klavír 3-4 – N. Ľubomudrová,
Impromptus a Hudobné momenty – F. Schubert,
Detské scény – R. Schumann,
Majstri sonatín – výber a revízia M. Strausz,
Malý album pre mládež – J. B.Foerster,
12 kleine Stücke- J. Haydn,
Temperovaný klavír- J. S. Bach,
Fortepiano trieda 2 - B. Milič,
Mikrokozmos – B. Bartók,
První knížka polyfonní hry – D. Křížková, V. Vlková,
Cikánske písničky – Z. Huds,
Regionálne ľudové a rómske piesne.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
- zdokonaľovať rytmické cítenie v skladbách, kde sú za sebou radené pravidelné a nepravidelné rytmické útvary - v študovaných skladbách sa žiak častejšie stretáva s hrou melodických ozdôb, dvojhmatov, arpeggií, glissánd, chromatiky, tremola, väčších skokov – v rôznych kombináciách štvorročnej hry alebo v komornom zoskupení, príp. sprievod iného nástroja. - hra stupníc: durové v kombinovanom pohybe spolu, v terciách a sextách v rovnom pohybe (u nadaných žiakov), s ťahom, rozložený dominantný septakord; molové melodické, harmonické spolu v kombinovanom pohybe - zdatnejší žiaci hrajú všetky stupnice, ostatní preberajú stupnice do 4 posuviok, rozložený zmenšený septakord - oboznámiť žiakov s polovičným a štvrtinovým pedálom, -neustále pracovať na zlepšovaní hry spamäti, -hra z listu, -hra v komornom zoskupení alebo 4-ručná hra, prípadne sprievod iného nástroja.	1x za polrok sólové verejné vystúpenie, podmienka hra naspamäť. 1x za polrok verejné vystúpenie v rámci štvorročnej hry alebo v komornom zoskupení, príp. sprievod iného nástroja.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

V tomto ročníku sa už kryštalizuje budúce profesionálne zameranie žiaka. Bez ohľadu na to, či sa uberie cestou profesionálneho hudobníka alebo umenie ostane len jeho záľubou, treba ho viesť ku racionalite v cvičení a zodpovednej domácej príprave. Žiak má byť do určitej miery schopný vnímať súvislosť medzi procesom cvičenia a konečným výsledkom. Vytváranie sprievodu podľa predpísanej harmónie v žiakovi rozvinie sluchové vnímanie harmonických vzťahov (ich napätie a uvoľnenie). Žiak s pomocou pedagóga pracuje na výstavbe väčších foriem, čo zdokonaľuje všetky už získané inštrumentálne návyky v hudobno-výrazovom kontexte skladby.

4 . ročník, 2. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

1 ,0 (štvorročná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo komorná hra alebo zborový spev, skupinové vyučovanie 1x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 3

CIELE:

- Posilňovať sluchovú sféru transpozíciami piesní jednoduchých melódií
- Viešť žiaka k porovnaniu predstavovaného s reálne počutým zvukom piesne
- Vychovať bezprostrednú sluchovú orientáciu na klaviatúre
- Viešť žiaka k presnejšej reprodukcii skladby, t. j. sluch pozorne kontroluje kvalitu, výraznosť interpretácie aj nepresnosť technického rázu
- Zdokonaľiť pohotovosť čítanie nôt, senzomotorickej pohotovosti, rýchlejšie naštudovanie skladieb, radosť z aktívneho hrania
- Zamerať sa na rozvoj zmyslu pre jednotný, rytmický, tempový a agogický výraz skladby prostredníctvom štvorročnej hry
- V komornej hre dosiahnuť jednotu cítienia hudby napriek rôznorodosti individualít
- Docieliť sústredenú plynulú hru v skladbách väčšieho rozsahu
- Doviešť žiaka k ukončeniu 2. časti I. stupňa základného štúdia

OBSAH:

- Viešť žiaka k vyjadrovaniu svojich citov, myšlienok, k odvahe prezentovať nové hudobné nápady
- Dbáť pri výbere etúd na zdravú rovnováhu techniky aj výrazu
- Pri výbere skladieb počas školského roku dbáť na rozmanitosť obsahu a interpretačných problémov, ktoré len o niečo prevyšujú súčasné možnosti žiaka a perspektívne je predpoklad, že môžu byť dobre zahrané
- Získať u žiaka dobré návyky pedalizácie a rozvinúť schopnosti žiaka v oblasti pedalizácie primerane k jeho chápanosti
- Viešť k tvorivej interpretácii, ktorá je syntézou žiakovej individuality a hudobného obrazu skladby
- Rozvíjať hudobnú pamäť vedomým učením sa

NOTOVÝ MATERIÁL

Pri výbere notového materiálu pedagóg u žiaka zohľadňuje jeho biopsychický a sociálny vývoj, hudobné schopnosti, učebné tempo, záujem ako aj predpísané výstupy štúdia, tiež profil absolventa 2.B časti, I. stupňa základného štúdia.

Průprava zběhlosti – C. Czerny,

50 etud, op. 37 – H. Lemoine,

Zborník pedagogického repertoáru pre klavír 3-4 – N. Ľubomudrová,

F. Schubert – Impromptus a Hudobné momenty,

R. Schumann – Detské scény,

Temperovaný klavír- J. S. Bach,

Majstri sonatín – výber a revízia M. Strausz,

Malý album pre mládež – J. B.Foerster,

12 kleine Stücke- J. Haydn,

Fortepiano trieda 2 - B. Milič,

První knížka polyfonní hry – D. Křížková, V. Vlková,

Cikánske písničky – Z. Huds,

Regionálne ľudové a rómske piesne.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY – KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
V etudách nacvičovať: - Repetícia tónu - Rozdelenie melódie do oboch rúk - Hra lomených dvojhmatov Hra stupníc : -Durové do 4 posuviek v kombinovanom pohybe spolu, v terciách, decimách a sextách v rovnom pohybe, rozložený dominantný septakord spolu, rozklad štvorzvuku spolu -Molové do 4 posuviek harmonické, melodické a decimách v rovnom pohybe, rozložený zmenšený septakord spolu, rozklad štvorzvuku spolu Hra z listu, Hra v komornom zoskupení alebo 4-ručná hra, prípadne sprievod iného nástroja	1 x polročne verejné sólové vystúpenie: - 1 väčšia skladba hraná spamäti - 1 štvorročná skladba hraná z nôt, / alebo hra v komornom zoskupení, prípadne sprievod iného nástroja / Záverečná skúška : 1 skladba z obdobia baroka, 1 skladba z obdobia klasicizmu, 1 skladba z obdobia romantizmu, 1 skladba z 20. a 21. storočia. Výstup v rámci komornej hry

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

- V tomto veku po dlhšej hudobnej skúsenosti žiaka vedieme k analýze hudobno-výstavbových prostriedkov,
- Približujeme technické a umelecké aspekty interpretácie s prihliadnutím na intelektovú a hudobnú úroveň žiaka,
- Individuálne pristupujeme v hodnotení, t.j. posudzujeme pomer medzi výkonom a schopnosťami. V prvom rade hodnotíme pozitívne, pričom pochvala je niečím podložená, je zaslúžená,
- Žiakovi častejšie približujeme skladbu bezprostredne interpretáciou učiteľa hlavne v záverečnej fáze nácviku. Poukážeme aj na nesprávnosť interpretácie skladby aj v prehnanej podobe, čím žiak rýchlejšie odhalí správnu interpretáciu.

1 ., ročník II. stupňa základného štúdia

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 + 0,5 štvorročná hra alebo inštrumentálny sprievod, alebo 1-2 h komorná hra, hra v súbore, alebo hra v orchestri

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 20

NOTOVÝ MATERIÁL:

Pri výbere notového materiálu pedagóg u študenta zohľadňuje jeho biopsychický a sociálny vývoj, hudobné schopnosti, učebné tempo, záujem ako aj predpísané výstupy štúdia.

60 vybraných etud – J. B. Cramer,
Etudy, op. 718 – C. Czerny,

160 osemtaktových cvičení (výber), op. 821 – C. Czerny,
 Poetické etudy II. – M.Hlaváč,
 Poetické nálady (výber), op. 85 – A. Dvořák,
 15 virtuózných etud, op. 72 – M. Moszkowski,
 Dvojhlasné invencie – J. S. Bach,
 Trojhlasné invencie – J.S. Bach,
 Temperovaný klavír – J. S. Bach,
 Ročné doby – P.I. Čajkovskij,
 C. Debussy – Detský kútik,
 Album pre mládež – Robert Schumann,
 Detské scény, op. 15 – Robert Schumann,
 Valčíky – F. Schubert,
 Piesne bez slov (výber) –F.M. Bartholdy.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
Cieľom je syntéza emocionálneho a racionálneho prístupu pri nácviku skladby Poznatky z oblasti hud. IKT technológií Paralelné stup. – hra v súlade s technickými požiadavkami vzdelávacích štandardov II. stupňa zákl. štúdia. Zdokonaľovanie techn. zručností v etudách Rozvoj samostatnosti pri nácviku skladieb Využitie rôznych období, foriem, charakterov, štýlov podľa individuálnych možností žiaka Analýza počutého sluch. hud. prejavu Častá verejná interpretácia v KH i sólovej hre Samostatná tvorba sprievodu podľa akord. značiek, základy hudobnej kompozície Pravidelná hra z listu	-rozoberajú študované skladby z emocionálneho a racionálneho aspektu - definujú pojmy z oblasti hud. IKT technológií -zdokonaľujú hru paralelných stupníc -volia cvičenia, stupnice na zvládnutie technických problémov skladieb - interpretujú technické etudy -prejavujú samostatný prístup k nácviku skladby -podieľajú sa na výbere komplex. repertoáru -kontrolujú sa sluchovo pri interpretácii -analyzujú sluchovo počutý hudobný prejav - preukážu návyky korepetície - vytvorí sprievod k jednoduchým piesňam - aplikujú teoretické základy hud. kompozície pri vlastnej tvorbe - zdokonaľujú pohotovosť v čítaní nôt pri hre

2 ., ročník II. stupňa základného štúdia

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 + 0,5 štvorročná hra alebo inštrumentálny sprievod, alebo 1-2 h komorná hra, hra v súbore, alebo hra v orchestri

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 20

NOTOVÝ MATERIÁL:

160 osemtaktových cvičení (výber), op. 821 – C. Czerny,
 Poetické etudy II. – M.Hlaváč,

Poetické nálady (výber), op. 85 – A. Dvořák,
 15 virtuózných etud, op. 72 – M. Moszkowski,
 Dvojhlasné invencie – J. S. Bach,
 Trojhlasné invencie – J.S. Bach,
 Temperovaný klavír – J. S. Bach,
 Ročné doby – P.I. Čajkovskij,
 C. Debussy – Detský kútik,
 Album pre mládež – Robert Schumann,
 Detské scény, op. 15 – Robert Schumann,
 Valčíky – F. Schubert,
 Piesne bez slov (výber) –F.M. Bartholdy.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
Cieľom je syntéza emocionálneho a racionálneho prístupu pri nácviku skladby Poznatky z oblasti hud. IKT technológií Rovnomenné stup. – hra v súlade s technickými p vzdelávacích štandardov II. stupňa zákl. štúdia Vyšší stupeň interpretač. zvládnutia skladieb Hudobno-výrazové prostriedky v súlade s obsahovými štandardami Kolektívna hra v kapelách pop. hudby i v rôznych nástrojových zoskupeniach Pravidelná hra z listu Uvedomelá sluchová kontrola Pravidelná analýza počutého hud. prejavu Častá korepetícia na škole Samostatná tvorba sprievodu podľa akord. značiek, s využitím zákl. harm. funkcií T,S,D Znalosť základov hudobnej improvizácie Rozvoj tvorivosti interpreta	-rozoberajú študované skladby z emocionálneho a racionálneho aspektu - definujú pojmy z oblasti hud. IKT technológií -zdokonaľujú hru rovnomenných stupníc -samostatne tvoria vlastné cvičenia, hrajú stupnice - zdokonaľujú sa v interpretácii skladieb -v repertoári využívajú čo najpresnejšie hudobno- výrazové prostriedky -pravidelne sa verejne prezentujú v sólovej hre a komorných zoskupeniach -zdokonaľujú sa v čítaní nôt pri hre z listu -kontrolujú sa sluchovo pri interpretácii -analyzujú sluchovo počutý hudobný prejav - preukážu návyky korepetície - vytvoria sprievod k jednoduchým piesňam s T,S,D s využitím základov improvizácie - aplikujú teoretické základy hud. kompozície pri vlastnej tvorbe -tvorivo pristupujú k vlastnej interpretácii skladieb

3., ročník II. stupňa základného štúdia

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 + 0,5 štvorročná hra alebo inštrumentálny sprievod, alebo 1-2 h komorná hra, hra v súbore, alebo hra v orchestri

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 20

NOTOVÝ MATERIÁL:

160 osemtaktových cvičení (výber), op. 821 – C. Czerny,
Poetické etudy II. – M. Hlaváč,
Poetické nálady (výber), op. 85 – A. Dvořák,
15 virtuózných etud, op. 72 – M. Moszkowski,
Dvojhlasné invencie – J. S. Bach,
Trojhlasné invencie – J. S. Bach,
Temperovaný klavír – J. S. Bach,
Ročné doby – P. I. Čajkovskij,
C. Debussy – Detský kútik,
Album pre mládež – Robert Schumann,
Detské scény, op. 15 – Robert Schumann,
Valčíky – F. Schubert,
Piesne bez slov (výber) – F. M. Bartholdy.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
Cieľom je syntéza emocionálneho a racionálneho prístupu pri nácviku skladby, rozbor skladieb z rôznych hľadísk Poznatky z oblasti hud. IKT technológií Komplexná hra stupníc Technické cvičenia na riešenie technických problémov v skladbe Zdokonaľovanie techn. zručností a obsahu v etudách Hud. predstavy, schopnosť interpretácie Prevažná domáca práca a následná konzultácia s pedagógom Využitie rôznych období, foriem, charakterov, štýlov podľa individuálnych možností žiaka Analýza počutého sluch. hud. prejavu Častá verejná interpretácia v KH i sólovej hre Samostatná tvorba sprievodu podľa akord. značiek, základy hudobnej kompozície Pravidelná hra z listu Sluchová analýza – T,S,D	-rozoberajú študované skladby z emocionálneho, technického, formového a harmonického aspektu - definujú pojmy z oblasti hud. IKT technológií -zdokonaľujú komplexnú hru stupníc -samostatne volia vlastné cvičenia na riešenie technických problémov v skladbe - interpretujú technické etudy so zameraním aj na ich obsah -diskutujú o vlastnej vypočutej interpretácii -zdokonaľujú sa v samostatnosti pri nácviku skladby - podieľajú sa na výbere komplex. repertoáru - kontrolujú sa sluchovo pri interpretácii - analyzujú sluchovo počutý hudobný prejav - preukážu návyky korepetície - vytvoria sprievod k jednoduchým piesňam - aplikujú teoretické základy hud. kompozície pri vlastnej tvorbe - zdokonaľujú pohotovosť v čítaní nôt pri hre z listu -analyzujú sluchovo základ. harm funkcie T,S,D

4., ročník II. stupňa základného štúdia

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 + 0,5 štvorročná hra alebo inštrumentálny sprievod, alebo 1-2 h komorná hra, hra v súbore, alebo hra v orchestri

PLÁN ČÍSLO: 20

NOTOVÝ MATERIÁL:

160 osemtaktových cvičení (výber), op. 821 – C. Czerny,
 Poetické etudy II. – M. Hlaváč,
 Poetické nálady (výber), op. 85 – A. Dvořák,
 15 virtuózných etud, op. 72 – M. Moszkowski,
 Dvojhlasné invencie – J. S. Bach,
 Trojhlasné invencie – J. S. Bach,
 Temperovaný klavír – J. S. Bach,
 Ročné doby – P. I. Čajkovskij,
 C. Debussy – Detský kútik,
 Album pre mládež – Robert Schumann,
 Detské scény, op. 15 – Robert Schumann,
 Valčíky – F. Schubert,
 Piesne bez slov (výber) – F. M. Bartholdy.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
Cieľom je syntéza emocionálneho a racionálneho prístupu pri nácviku skladby. Poznatky z oblasti hud. IKT technológií. Paralelné stup. – hra v súlade s technickými požiadavkami vzdelávacích štandardov II. stupňa zákl. štúdia. Zdokonaľovanie techn. zručností v etudách. Rozvoj samostatnosti pri nácviku skladieb. Využitie rôznych období, foriem, charakterov, štýlov podľa individuálnych možností žiaka. Analýza počutého sluch. hud. prejavu. Častá verejná interpretácia v KH i sólovej hre. Samostatná tvorba sprievodu podľa akord. značiek. Základy hudobnej kompozície. Pravidelná hra z listu. Častá diskusia o interpretácii. Verejná prezentácia. Uvedomelá interpretácia skladieb spojená s vlastným ohodnotením sa. Kolektívna hra v rôznych komorných zoskupeniach i kapelách populárnej hudby.	-rozoberajú študované skladby z emocionálneho a racionálneho aspektu - definujú pojmy z oblasti hud. IKT technológií - zdokonaľujú hru paralelných stupníc - volia cvičenia, stupnice na zvládnutie technických problémov skladieb - interpretujú technické etudy - prejavujú samostatný prístup k nácviku skladby - podieľajú sa na výbere komplex. repertoáru - kontrolujú sa sluchovo pri interpretácii - analyzujú sluchovo počutý hudobný prejav - preukážu návyky korepetície - vytvoria sprievod k jednoduchým piesňam - aplikujú teoretické základy hud. kompozície pri vlastnej tvorbe - preukážu rozvoj vlastnej improvizácie - zdokonaľujú pohotovosť v čítaní nôt pri hre - diskutujú o interpretácii - prezentujú verejne výsledky práce - interpretujú skladby s vlastným uvedením - hodnotia vlastný výkon Záverečná skúška: 3 skladby rozličných štýlových období alebo charakterov primeranej náročnosti

Hudobný odbor - HRA NA KEYBOARDE

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU: hudba ako jedna z múz veľmi úzko súvisí s fyzikou a matematikou. Možno práve vďaka fyzikálnej podstate zvuku prenikla do oblasti hudby v značnej miere práve elektronika, ktorá má za sebou približne sto rokov vývoja. Je to celkom logický vývoj hudobného inštrumentária, ktorý ide ruka v ruke s celkovým vývojom technológií.

Do skupiny elektronických klávesových hudobných nástrojov patria: organy, digitálne klavíry, syntetizátory, keyboardy. Práve posledne menovaný sa stal na prelome 20. a 21. storočia veľmi populárny a žiadaný. Tento nástroj, ktorý sa teší rastúcej obľube, nám ponúka široké možnosti využitia. Je veľmi dôležité, aby príslušný systém výučby zodpovedal možnostiam nástroja a želaniam a očakávaniam žiakov.

Elektronický keyboard sa teší stále väčšej obľube u žiakov. Stelesňuje spojenie klasického umenia s modernou technológiou. Nástroj môže byť ovládaný klasickým spôsobom, ale aj elektronicky, prípadne vo vhodnej kombinácii. Vyučujúci predmetu hra na keyboarde musí zvažovať mieru použiteľnosti a vyváženosti klasického, populárneho a folklórneho materiálu s ohľadom na schopnosti a inklináciu žiakov.

Ako najvhodnejší sa javí ten smer výučby, ktorý vychádza z čiastočného prepojenia učebných osnov hry na klavíri s bohatými možnosťami, ktoré poskytuje tento moderný nástroj. Pritom musíme mať na pamäti, že tieto dva nástroje nemožno porovnávať, pretože vo svojej podstate sú úplne odlišné.

PŠ I, II; ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 0,5 (individuálne vyučovanie, 1x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 1a, 1b

CIELE: cieľom predmetu je vzbudiť u žiakov záujem o hudbu a nástroj. Naučiť žiakov počúvať a prežívať hudbu. Vyučovanie viesť hravou formou s využívaním všetkých didaktických zásad - zásad názornosti, primeranosti, postupnosti individuálneho prístupu atď. osvojovať si správne návyky nástrojovej hry

OBSAH:

- získanie základných hudobných návykov - postavenie pravej, ľavej ruky, sedenie za nástrojom, rozvoj sluchovej predstavivosti
- základné znalosti technického ovládania nástroja - funkcií (Acmp., Sync-Start, Voice, Style, Main A/B, Ending),
- sluchová orientácia v nástrojoch Clavi, String, Drum-Perkussion,
- rozvíjanie rytmického cítenia (C, 3/4, 2/4 takt,),
- hra tenuto, legato, dynamika, frázovanie,
- hra jednoduchých ľudových piesní v päťprstovej polohe s využitím akordického sprievodu pomocou harmonických funkcií (T,D),
- orientácia v základných akordických značkách (C, G...)

NOTOVÝ MATERIÁL:

Klavírna škola pre začiatočníkov – Z. Bohmová, A. Grunfeldová, A. Sarauer,
 Klávesová škola Casio - V. Patejdl,
 Hrajeme s Yamahou - E. Spáčil,
 Nová škola hry na keyboarde - A. Benthien,
 Snadné klavírní skladbičky – M. Vozar,
 Yamaha Song Book,
 Európska klavírna škola I. diel – F. Emonts,
 Zahraj mi pesničku – V. Lichnerová,
 Ľudové piesne a prednesové skladby podľa schopností žiaka,
 Cikánske písničky – Z. Huds,
 Regionálne ľudové a rómske piesne,

Hudobná literatúra, ktorá je odporúčaná v týchto učebných osnovách, slúži k základnej orientácii učiteľa a je možné variovať študijný materiál podľa pedagogických skúseností učiteľa a podľa individuálnych dispozícií žiaka.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
Žiak: - má schopnosť zahrať na keyboarde melódiu so sprievodom (T, D) - dodržiava správne uvoľnené držanie ruky a celú polohu tela pri hre, - rozlišujú vedome dĺžku a výšku tónu. - ovláda základné funkcie keyboardu a vie ich použiť pri hre	- 2 prednesové skladbičky (ľudová pieseň, tanec) s použitím základných funkcií (adekvátne vyspelosti žiaka). - postupová skúška do 1. ročníka (bez ohľadu na dĺžku absolvovaného PŠ – A alebo B) – 2 skladby predvedené verejne: 1. Melódia s elementárnym akordickým sprievodom (s využitím / bez STYLE) 2 . ľubovoľná ľudová pieseň - klavírny typ Sprievodu

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: V PHV je hra na primeranej mentálnej úrovni žiaka. Pestujeme predovšetkým sluch, rytmické cítenie hudobnú predstavivosť. Vyučovanie je preto potrebné viesť hravou formou s využívaním zásady názornosti.

učebne osnovy a plány prispôsobené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom

prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania

žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

1 . ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 3

CIELE: cieľom predmetu je naučiť žiakov, že invenčný umelec a interpret môže pomocou elektronických systémov vytvárať veľmi kvalitnú hudbu, ktorá nemusí byť používaná k masovej prezentácii banality.

Vzbudiť u detí záujem o hru na nástroji, naučiť ich hudbu počúvať, prežívať a vytvárať.

Najdôležitejším momentom pri formovaní kladného vzťahu žiaka k hudbe a hudobnému nástroju sú jeho prvé kontakty s hudbou prostredníctvom pedagóga. Preto je potrebné už od začiatku štúdia venovať pozornosť predpokladom žiaka (fyzickým, psychickým) pre hru na nástroji a citlivým prístupom tieto predpoklady rozvíjať. Výučba hry na keyboarde v 1. ročníku sa opiera najmä o hru melódií (ľudových i umelých) s automatickým sprievodom, čiastočne i polyfónnu a kolektívnu hru.

OBSAH:

- upevňovanie základných hudobných návykov - postavenie ruky, sedenie (postoj), rozvoj sluchovej predstavivosti,
- využívanie základných funkcií (Star-Stop, Display, Voice (+, . Style, mód Normal, Demo, Intro),
- sluchová orientácia v nástrojoch Clavi, String, Drum-Perkussion,
- rozvíjanie rytmického cítenia (C, 3/4, 2/4 takt, nota s bodkou),
- hra legato, tenuto, staccato, dynamika, frázovanie,
- podkladanie palca - (príprava k hre stupníc),
- hra durových stupníc do dvoch # a b – v protipohybe, kvintakord,
- dodržiavanie klavírneho prstokladu,
- stupnica a mol prirodzená
- hra jednoduchých ľudových piesní s využitím harmonických funkcií (T,D),
- orientácia v základných akordických značkách (C, F, E, ...)

NOTOVÝ MATERIÁL:

Slovenská klavírna škola - J. Mašinda,
Klávesová škola Casio - V. Patejdl,
Hrajeme s Yamahou - E. Spáčil,

Nová škola hry na keyboarde - A. Benthien,
 Yamaha Song Book,
 Európska klavírna škola I. diel - F. Emonts,
 Klavírna škola pre začiatočníkov 1. a 2. diel - M. Kurteva,
 Zahraj mi pesničku - V. Lichnerová,
 Ľudové piesne a prednesové skladby podľa schopností žiaka,
 Cikánske písničky – Z. Huds,
 Regionálne ľudové a rómske piesne.

Hudobná literatúra, ktorá je odporúčaná v týchto učebných osnovách, slúži k základnej orientácii učiteľa a je možné variovať študijný materiál podľa pedagogických skúseností učiteľa a podľa individuálnych dispozícií žiaka.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
Žiak: - má schopnosť zahrať na keyboarde spolu oboma rukami melódiu so sprievodom, - dodržiava správne uvoľnené držanie ruky a celú polohu tela pri hre, - cíti rytmus v dvoj- a trojdobom metre, začiatok a koniec frázy, dodržiava artikuláciu a tempo, vie zahrať jednoduchú melódiu podľa sluchu a dokáže ju transponovať do inej tóniny, ovláda základné funkcie keyboardu a vie ich použiť pri hre, - hra z listu.	2 prednesové skladbičky (ľudová pieseň, tanec) s použitím základných funkcií (adekvátne vyspelosti žiaka). Verejné vystúpenie najmenej 1x polročne (sólová hra), podmienka hra naspamäť. Žiak bez PŠ vystúpi až v II. polroku.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: v 1. ročníku predmet hra na keyboarde nadväzuje na PHV, preto osvedčeným médiom pedagogického procesu je hra na primeranej mentálnej úrovni žiaka. Pestujeme predovšetkým sluch, rytmus a hudobnú predstavivosť, preto vo výučbe využívame prenášanie melódie do inej tóniny (transpozícia), posúvanie v rámci tóniny (translácia) a zmeny zvukovej kvality (farba). Vyučovanie viesť hravou formou s využívaním zásady názornosti.

učebne osnovy a plány prispôbené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom

prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla: **žiak so zdravotným znevýhodnením**, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania

žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

2 . ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 3

CIELE: podľa schopností a vospelosti žiaka sa snaží pedagóg uskutočniť prechod z počiatočného štádia klavírnej hry. Technicky zdokonaľuje základ vytvorený v predošlom ročníku, rozširuje ho a hudobne smeruje od detských pesničiek a skladbičiek. K náročnejším pesničkám populárnym, folklórnym a prípadne klasickým skladbičkám. Melódie budú zložitejšie, môže dochádzať k rôznym kombináciám na základe možností nástroja samozrejme vždy podľa vospelosti žiaka. Vzťah k hudbe treba pestovať na vysokej úrovni, viesť žiak k poznávaniu hodnotných skladieb.

OBSAH:

- rozširovať znalosť funkcií nástroja – práca s transpozíciou, Voice (hľadanie zvukov), práca s tempom, CACMPV
- 6/8 takt
- a mol, príp. e mol harmonická
- znalosť funkcií septakordov - napr. C 7, D 7, G 7
- čiastočná znalosť mol akordov

NOTOVÝ MATERIÁL:

Etudy, op. 599 - C. Czerny,
Hrajeme s Yamahou - E. Spáčil,
Vianoce s Yamahou - E. Spáčil,
Európska klavírna škola I. diel - F. Emonts,
Ľudové piesne – výber,
Prednesové skladby podľa vospelosti žiaka,
Cikánske písničky – Z. Huds,
Regionálne ľudové a rómske piesne.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
Schopnosť hrať dvoma rukami: melódia + sprievod. Hrať osminové takty.	2 ľudové piesne alebo ľahšie populárne piesne, prípadne klasické ľahké skladbičky, s rôznymi funkciami tohto nástroja.

Reagovať na zmeny v melódii, začiatok improvizácie. Ovládanie funkcií nástroja, akordy dur, mol, dur 7. Hra z listu	Verejné vystúpenie najmenej 1x polročne (sólová hra), podmienka hra naspamäť.
---	---

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: nadväzujeme na prácu a znalosti v 1. ročníku. Melódie môžu byť dlhšie a zložitejšie s použitím zložitejších funkcií nástroja. Cíbrime sluch pre Duál + Harmony (viac farieb a hlasov). Snaha o malú formu – tvorba malej skladbičky ktorá má zmysel. Podľa schopnosti žiaka pedagóg dokáže variovať notový materiál, dáva vznik samostatnej tvorbe.

učebne osnovy a plány prispôsobené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania

žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

3 . ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

1 ,0 (štvorročná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo komorná hra alebo zborový spev, skupinové vyučovanie 1x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 3

CIELE: rozširovať u žiakov štúdium rozmanitých hudobných žánrov (skladby klasické, populárne a tanečné) podľa schopnosti a záujmu jednotlivca. Rozvíjať u žiaka zmysel pre štýlovú reprodukciu. Orientovať sa v tabuľke ťažších akordov ako sú mólové akordy, septakordy, molové septakordy. Rozvíjať hru z listu a fantáziu s cieľom sledovať prípravu neskoršej improvizácie.

OBSAH:

- práca s keyboardom (mód Single Finge, mód Split, mód Fingerd, funkcia DUAL, Harmony

a rôzne štýly ako napr. pop, rock, beat, jazz),
 - znalosť funkcií septakordov - napr. F 7, B 7, Es 7, a mol 7, e mol 7, h mol 7,
 stupnice E dur, h mol, d mol.

NOTOVÝ MATERIÁL:

Etudy, op. 599 - C. Czerny,
 Hrajeme s Yamahou II diel - E. Spáčil,
 Hrajeme na klavír podľa akordových značiek - E. Hradecký,
 S pesničkou u klavíra - Z. Prušová – Z. Janžurová,
 Ľudové piesne – výber,
 Cikánske písničky – Z. Huds,
 Regionálne ľudové a rómske piesne.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
zvyšovať schopnosť hrať dvoma rukami: melódia a sprievod, so správnym rytmickým zadelením, zvyšovať obratnosť pri ovládanie funkcií nástroja. bežná znalosť v obsahu uvedených akordov, durové a molové stupnice do 3 krížikov a bémok hra z listu, zapojiť žiaka podľa schopnosti do štvorročnej hry, sprievodu iného nástroja alebo komornej hry.	: 2 náročnejšie skladby (ľudovú alebo populárnu) prípadne aj s jej úpravou, s využitím rôznych funkcií nástroja Verejné vystúpenie najmenej 1x polročne (sólová hra), podmienka hra naspamäť. V II. polroku prezentácia v rámci štvorročnej hry, sprievodu alebo v komornom zoskupení (podľa schopnosti žiaka).

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: nadväzujeme na prácu a znalosti z 2 . ročníka. Melódie môžu byť dlhšie a zložitejšie s použitím zložitejších funkcií nástroja. Snažiť sa čiastočne dosiahnutie improvizčných schopností jednotlivca. Podľa schopností žiaka pedagóg dokáže variovať notový materiál, dáva vznik samostatnej tvorbe.

učebne osnovy a plány prispôbované špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania

žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

4 . ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

1 ,0 (štvorročná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo komorná hra alebo zborový spev, skupinové vyučovanie 1x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 3

CIELE: obohatiť žiakov zmysel pre rozmanité hudobné žánre o skladby z latinsko-americkej oblasti, príp. alternatívnu populárnu hudbu (rock, art-rock) podľa jeho záujmu. Orientovať sa v tabuľke ťažších akordov ako sú septakordy s veľkou septimou (mai-akordy). Budovať schopnosť improvizácie na vytváraní rôznych foriem hudobnej myšlienky.

OBSAH:

- práca s keyboardom (rozlišovanie charakteru rôznych druhov predvolených sprievodov),
- znalosť funkcií septakordov s veľkou septimou - napr. F mai, e mai
- stupnice g mol, c mol

NOTOVÝ MATERIÁL:

Etudy, op. 261 - C. Czerny,
S pesničkou u klavíra - Z. Prušová – Z. Janžurová,
Album etud II. – Kleinová,
Ľudové, Folkové, Rockové piesne – výber,
Cikánske písničky – Z. Huds,
Regionálne ľudové a rómske piesne.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
Prehliť žiakovo chápanie tempa, dynamiky a charakteru predvolených sprievodov, hra z listu, zapojiť žiaka podľa schopnosti do štvorročnej hry, sprievodu iného nástroja alebo komornej hry.	2 - 3 náročnejšie skladby (ľudovú alebo populárnu) prípadne aj s jej úpravou, s využitím rôznych funkcií nástroja. Verejné vystúpenie najmenej 1x polročne (sólová hra), podmienka hra naspamäť. V rámci štvorročnej hry, sprievodu alebo v komornom zoskupení vystúpenie polročne (1

	skladba). Záverečná skúška – obsah: 1 skladba s použitím základných harmonických funkcií (T, S, D). 1 skladba odlišného charakteru
--	--

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: nadväzujeme na prácu a znalosti z 3 . ročníka. Žiak vie samostatne vybrať charakterovo vhodný sprievod pre danú melódiu. V improvizácii využíva nové znalosti z oblasti harmónie a formy.

1 . ročník, 2. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy ISCED 2 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

1 ,0 (štvorročná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo komorná hra alebo zborový spev, skupinové vyučovanie 1x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 3

CIELE: pracovať so zvukovými možnosťami nástroja vytváraním nových kombinácií predvolených nástrojov, rozvíjať orientáciu v harmonickom priestore tónin s viacerými predznamenaniami, naučiť sa modulovať do príbuzných tónin

OBSAH:

- prehlbovať znalosť durových a molových stupníc s 3 – 5b
- prehlbovať znalosť základných akordov a ich obrátov v durových a molových tóninách s 3 – 5#
- prehlbovať znalosť septakordov a ich obrátov v C dur a a mol
- prehlbovať znalosť štýlov (pop, rock, latino)
- štúdium folklórnej hudby (najmä slovenskej) a znalosť možností jej spracovania

NOTOVÝ MATERIÁL:

vlastné úpravy populárnych skladieb ,
 klavírne etudy na základe vlastného výberu (Czerny op. 599, Yamaha school a pod.),
 notové materiály populárnych skladieb podľa pedagóga (napr. Mládek – pop. piesne, Šlitr/Suchý, Uhlíř a pod.),
 Knižočka skladieb pre A. M. Bachovú – J. S. Bach,
 Malé prelúdium a fugetty – J. S. Bach,
 Zahraj mi pesničku (improvizované sprevádzanie melódií) – V. Lichnerová,
 Album etud, op. 261, op. 849 – C. Czerny,
 Cikánske písničky – Z. Huds,
 Regionálne ľudové a rómske piesne.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
-Používajú pri hre na nástroji hudobno – teoretické východiská z učiva hudobnej náuky -reprodukovujú stupnice, akordy, etudy v súlade s obsahovými štandardmi -Interpretujú polyfonické skladby z obdobia baroka s použitím zvukovej banky keyboardu -Žiak má schopnosť samostatne vytvoriť úpravu ľudovej alebo populárnej piesne s využitím základných harmonických funkcií i septakordov v danej tónine.	3 náročnejšie skladby v aspoň dvoch rôznych štýloch. Verejné vystúpenie najmenej 1x polročne (sólová hra), výhodou je hra spamäti – nie podmienka. V rámci štvorročnej hry, sprievodu alebo v komornom zoskupení aspoň jedno vystúpenie polročne.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: nadväzujeme na prácu a znalosti zo 4. ročníka. Žiak je vedený ku analýze harmonickej stránky a formových postupov originálu upravovanej skladby a využitiu vlastných postupov podľa požadovaného charakteru úpravy.

2. ročník, 2. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy ISCED 2 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne) 1,0 (štvorročná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo komorná hra alebo zborový spev, skupinové vyučovanie 1x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 3

CIELE: pracovať so zvukovými možnosťami nástroja vytváraním nových kombinácií predvolených nástrojov, štýlov, prehlbovať znalosti o možnostiach nástroja- dual, split.....Zdokonaľovať technickú zručnosť ako pravej, tak aj ľavej ruky. Rozvíjať hru z listu a orientovať sa v tabuľke akordov.

OBSAH: prehlbovať znalostí všetkých stupníc, vytvárať sluchovú predstavu u žiaka, využívanie zvukových efektov štúdium rytmov blues, swing, ragtime a i., hra melódie viachlasne

NOTOVÝ MATERIÁL: vlastné úpravy populárnych skladieb využitie klavírnej literatúry podľa toho, ktorý hudobný prvok chceme precvičovať (technika, ľavá ruka, viachlas....); výber skladieb z keyboardovej literatúry (E.Spáčil, K. Baker, Yamaha...)

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
Žiak má schopnosť samostatne vytvoriť úpravu ľudovej alebo populárnej piesne s využitím základných harmonických funkcií i septakordov v danej tónine v zložitejšej forme	3 náročnejšie skladby v aspoň dvoch rôznych štýloch. Verejné vystúpenie najmenej 1x polročne (sólová hra), výhodou je hra spamäti – nie podmienka. V rámci štvorročnej hry,

oproti minulému roku.	sprievodu alebo v komornom zoskupení aspoň jedno vystúpenie polročne.
-----------------------	---

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: nadväzujeme na prácu a znalosti z 1. ročníka, 1. časti, I. st.. Žiak je vedený k analýze harmonickej stránky a formových postupov originálu upravovanej skladby a využitiu vlastných postupov podľa požadovaného charakteru úpravy. Zvyšujeme náročnosť.

3. ročník, 2. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy ISCED 2 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne) 1,0 (štvorročná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo komorná hra alebo zborový spev, skupinové vyučovanie 1x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 3

CIELE: aj naďalej pracovať so zvukovými možnosťami nástroja vytváraním nových kombinácií predvolených nástrojov, štýlov, prehlbovať znalosti o možnostiach nástroja- dual, split. Zdokonaľovať technickú zručnosť pravej aj ľavej ruky. Rozvíjať hru z listu a orientovať sa v tabuľke akordov. Viesť žiaka k samostatnému prístupu k pochopeniu a štúdiu skladby. Učiť žiaka základom improvizácie a transpozície (prostredníctvom hry ľudových piesní).

OBSAH: prehlbovať znalosti všetkých stupníc, hra stupníc v terciách, vytvárať sluchovú predstavu u žiaka využívanie zvukových efektov, štúdium rytmov blues, swing, ragtime., hra melódie viachlasne, využívanie aj zložitejších možností funkcií nástroja (základy programovania – práca so sequencerom, prepojenie nástroja s PC, intervalové posuny, využívanie pamäte nástroja...)

NOTOVÝ MATERIÁL: vlastné úpravy populárnych skladieb, využitie klavírnej literatúry podľa toho, ktorý hudobný prvok chceme precvičovať (technika, ľavá ruka, viachlas....), výber skladieb z keyboardovej literatúry (E.Spáčil, K. Baker, Yamaha, Jak hrát pop & rock album 1. – 5....), výber z literatúry iných nástrojov, najmä pre gitaru (populárne skladby s akordickými značkami)

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
Žiak má schopnosť samostatne vytvoriť úpravu ľudovej alebo populárnej piesne s využitím základných harmonickej funkcií a septakordov s použitím oboch rúk (pravá ruka akord, ľavá ruka bas), v zložitejšej forme oproti minulému roku. aplikujú pri hre spájanie akordických sledov formou zadržiavania spoločného tónu (príbuznosť akordov).	3 náročnejšie skladby v aspoň dvoch rôznych štýloch. Verejné vystúpenie najmenej 1x polročne (sólová hra), výhodou je hra spamäti – nie podmienka. V rámci štvorročnej hry, sprievodu alebo v komornom zoskupení aspoň jedno vystúpenie polročne.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: nadväzujeme na prácu a znalosti z 2. ročníka, 1. časti, I. st.. Žiak je vedený k analýze harmonickej stránky a formových postupov originálu upravovanej skladby a využitiu vlastných postupov podľa požadovaného charakteru úpravy. Zvyšujeme náročnosť.

4. ročník, 2. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy ISCED 2 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne) 1,0 (štvorročná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo komorná hra alebo zborový spev, skupinové vyučovanie 1x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 3 V tomto ročníku sa uzatvára základné vzdelanie žiaka na I. stupni štúdia ZUŠ záverečnou skúškou.

CIELE: aj naďalej pracovať so zvukovými možnosťami nástroja vytváraním nových kombinácií predvolených nástrojov, štýlov, prehľbovať znalosti o možnostiach nástroja- dual, split..... Zdokonaľovať technickú zručnosť pravej aj ľavej ruky. Rozvíjať hru z listu a orientovať sa v tabuľke akordov (dur, mol, septakordy, malé, zmenšené akordy, nonakordy). Viest žiaka k samostatnému prístupu k pochopeniu a štúdiu skladby. Učiť žiaka základom improvizácie a transpozície (prostredníctvom hry ľudových piesní/populárnych piesní a pod.).

OBSAH: prehľbovať znalosti všetkých stupníc - DUR/mol/chromatická hra stupníc v terciách, hra akordov (trojzvuk, štvorzvuk, D7, D9) - melodicky, harmonicky rozvíjať sluchovú predstavu u žiaka využívanie zvukových efektov štúdium rytmov blues, swing, ragtime, disco, gospel.... hra melódie viachlasne, využívanie zložitejších možností funkcií nástroja (základy programovania – práca so sequencerom, prepojenie nástroja s PC, intervalové posuny, využívanie pamäte nástroja...)

NOTOVÝ MATERIÁL: vlastné úpravy populárnych skladieb, využitie klavírnej literatúry podľa toho, ktorý hudobný prvok / štýl chceme precvičovať (technika, ľavá ruka, viachlas....) výber skladieb z keyboardovej literatúry (E. Spáčil, K. Baker, Yamaha, Jak hrať pop & rock album 1. – 5., ...) výber skladieb z klavírnej literatúry (J. S. Bach: Malé prelúdiá a fugetty, M. Dvořák: Jazzové klavírne etudy I. diel, B. Bartók: Mikrokosmos), výber z literatúry iných nástrojov, najmä pre gitaru (populárne skladby s akordickými značkami)

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
Žiak má schopnosť samostatne vytvoriť úpravu ľudovej alebo populárnej piesne s využitím základných harmonických funkcií a septakordov s použitím oboch rúk (pravá ruka akord, ľavá ruka bas), v zložitejšej forme oproti minulému roku. aplikujú pri hre spájanie akordických sledov formou zadržiavania spoločného tónu (príbuznosť akordov).	3 náročnejšie skladby v aspoň dvoch rôznych štýloch. Verejné vystúpenie najmenej 1x polročne (sólová hra), výhodou je hra spamäti – nie podmienka. V rámci štvorročnej hry, sprievodu alebo v komornom zoskupení aspoň jedno vystúpenie polročne. Záverečná skúška: 1 skladba z obdobia baroka 1 skladba v úprave s možnosťou použitia hudobného podkladu 1 autorská skladba (20. a 21. storočie) 3 piesne v rozličného charakteru

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: nadväzujeme na prácu a znalosti z 3. ročníka, 2. časti, I. st.. Žiak je vedený k hlbšej analýze harmonickej stránky a formových postupov pri úprave originálu skladby a k využitiu vlastných postupov podľa požadovaného charakteru úpravy. Zvyšujeme náročnosť.

1. ročník, druhého stupňa základného štúdia

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 + 0,5 štvorročná hra alebo inštrumentálny sprievod, alebo 1-2 h komorná hra, hra v súbore, alebo hra v orchestri

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 20

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY:
Poznanie klasickej literatúry, poznanie vplyvu svetskej, ľudovej a národnej hudobnej kultúry na vznik a vytvorenie svetovej neklasickej resp. populárnej hudby, vznik swingu a jazzu do 30-tých rokov. Samovzdelávanie (literatúra, knižnice, internet –YouTube apod.). Znalosť všetkých základných technických možností a parametrov hudobného nástroja v škole i doma. Znalosť stupníc: Dur-všetky krížikové -rovný pohyb, protipohyb, 3hlasné/4hlasné akordy, veľké obraty, dom.7, Mol-všetky krížikové -harmonická, melodická: rovný pohyb, protipohyb, 3hlasné /4hlasné akordy, veľké obraty, zm.7. Absolvovanie vhodných technických cvičení, etúd i prednesov z klasickej klavírnej i inej literatúry s apelom na štandardné 5 oktávové keyboardy. Rozvíjanie hry akordov podľa akordických značiek. Hra všetkých dostupných skladieb so sprievodom max. 4 hlasných akordov typu –7,Mi7, Dim7, Maj7,Mimaj7, 6, Mi6,Mi7/5-a pod....	aplikujú teoretické východiska pri štúdiu hry na keyboarde, definujú všetky základné technické možnosti a parametre hudobného nástroja, aplikujú samostatne základné nastavenia nástroja v novej skladbe, ovládajú všetky bežné 3-4 hlasné akordy, vytvárajú až 4 taktové úseky pravou rukou v akordoch podľa jednoduchej, jednohlasnej melódie vdanej harmónii, reprodukovujú správne stupnice v súlade s obsahovými štandardmi, reprodukovujú správne vhodné technické cvičenia, etudy i prednesové skladby vsúlade s obsahovými štandardmi, zahrajú skladby so sprievodom podľa akordových značiek, interpretujú všetky dostupné skladby so sprievodom max. 4 hlasných akordov, navrhnu čo najvhodnejší rytmický štýl, popr. jeho variáciu, najvhodnejší zvuk, popr.kombináciu v duál režime, rozpoznajú zvuky i farby akordov a základné farby nástrojovej časti keyboardu i v duálnych kombináciách....

2 .ročník, druhého stupňa základného štúdia

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 + 0,5 štvorročná hra alebo inštrumentálny sprievod, alebo 1-2 h komorná hra, hra v súbore, alebo hra v orchestri

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 20

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
Poznanie klasickej literatúry, poznanie histórie	aplikujú teoretické východiska pri štúdiu

neklasickej, resp. populárnej hudby 30-40-tych rokov 20-teho storočia. Samovzdelávanie (literatúra, knižnice, internet – YouTube a pod.). Znalosť rozšírejších technických možností a parametrov hudobného nástroja v škole i doma. Znalosť stupníc : Dur-všetky béčkové –rovňý pohyb, protipohyb, delené tercie, 3-hlasné /5-hlasné akordy, veľké obraty, dom.7, Mol-všetky béčkové –harmonická, melodická: rovňý pohyb, protipohyb, 3-hlasné/4-hlasné akordy, veľké obraty, zm.7.....	hry na keyboarde, definujú všetky základné technické možnosti a parametre hudobného nástroja, orientujú sa vo všetkých bežných hudobných žánroch populárnej hudby, reprodukujú správne stupnice v súlade s obsahovými štandardmi, ovládajú hru akordov podľa akordických značiek, reprodukujú správne vhodné technické cvičenia, etudy i prednesové skladby v súlade s obsahovými štandardmi, ovládajú všetky bežné 3-5-hlasné akordy....
---	--

učebné osnovy a plány prispôsobené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania

žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

3., ročník druhého stupňa základného štúdia

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 + 0,5 štvorročná hra alebo inštrumentálny sprievod, alebo 1-2 h komorná hra, hra v súbore, alebo hra v orchestri

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 20

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY:
Poznanie klasickej literatúry, poznanie histórie neklasickej, resp. populárnej hudby 50-80-tych rokov 20-teho storočia. Samovzdelávanie tohto obdobia (literatúra, knižnice, internet – YouTube a pod.). Znalosť rozšírených technických možností a parametrov hudobného nástroja v škole i doma. Znalosť stupníc: Dur-všetky krížikové - rovný pohyb, protipohyb, tercie , 3hlasné/4hlasné akordy, veľké obraty, dom.7, Mol-všetky krížikové -harmonická, melodická: rovný pohyb, protipohyb, tercie , 3hlasné/4hlasné akordy, veľké obraty, zm.7. Absolvovanie vhodných technických cvičení, etúd i prednesov z klasickej klavírnej i inej literatúry s apelom na štandardné 5 oktávové keyboardy. Rozvíjanie hry akordov podľa akordických značiek.	reprodukovujú stupnice vsúlade s obsahovými štandardmi, reprodukovujú správne technické cvičenia, etudy a prednesy vsúlade s obsahovými štandardmi, ovládajú hru podľa akordických značiek, hrajú všetky dostupné skladby so sprievodom max. 6-hlasných akordov, navrhnu čo najvhodnejší rytmický štýl, popr. jeho variáciu, najvhodnejší zvuk, popr. kombináciu v dual režime, interpretujú skladby bežných hudobných žánrov populárnej hudby, ovládajú všetky bežné 3-6 hlasné akordy, vytvárajú až 12 taktové úseky pravou rukou v akordoch podľa jednoduchej, jednohlasnej melódie v danej harmónii, aplikujú samostatne vedomosti v rozšírenom nastavení nástroja v novej skladbe, ovládajú jednoduché nepravidelné rytmy pod....

4., ročník druhého stupňa základného štúdia

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 + 0,5 štvorročná hra alebo inštrumentálny sprievod, alebo 1-2 h komorná hra, hra v súbore, alebo hra v orchestri

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 20

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY:
Poznanie klasickej literatúry, poznanie histórie neklasickej, resp. populárnej hudby 90.-tych rokov 20.-teho storočia –posúčasnosť. Samovzdelávanie v oblasti tohto obdobia (literatúra, knižnice, internet –YouTube a pod.). Znalosť všetkých technických možností a parametrov hudobného nástroja v škole i doma. Znalosť stupníc : Dur-všetky béčkové - rovný pohyb, protipohyb, tercie, 3-hlasné/4-hlasné akordy, veľké obraty, dom.7, Mol-všetky béčkové -harmonická, melodická: rovný pohyb, protipohyb, tercie, 3-hlasné/4-hlasné akordy, veľké obraty, zm.7. Rozvíjanie hry akordov podľa akordických značiek. Absolvovanie vhodných technických cvičení, etúd i prednesov z klasickej klavírnej i inej literatúry s apelom na štandardné 5 oktávové keyboardy.	Pracujú s informáciami pre zlepšenie procesu aktívneho učenia sa, vysvetlia technické možnosti a parametre hudobného nástroja, aplikujú teoretické východiská do vyučovacieho procesu, reprodukovujú stupnice v súlade s obsahovými štandardmi, reprodukovujú správne technické cvičenia, etudy a prednesy v súlade s obsahovými štandardmi, interpretujú skladby všetkých bežných hudobných žánrov populárnej hudby, ovládajú všetky bežné 3-7 hlasné akordy, vytvárajú až 16 taktové úseky pravou rukou v akordoch podľa jednoduchej, jednohlasnej melódie v danej harmónii, zahrajú z listu skladbu z literatúry nižších ročníkov, aplikujú samostatne vedomosti v kompletnom nastavení nástroja v novej skladbe, ovládajú prakticky zložitejšie nepravidelné rytmy, navrhnu čo najvhodnejší

Znalosť a ovládanie enharmonických zámen 7 hlasných akordoch, odporúčaných obrátov 7 hlasných akordov. Intonačná, dynamická i rytmická nezávislosť v zložitejších skladbách. Zložitejšie nepravidelné rytmy. Schopnosť nájsť čo najvhodnejší rytmický štýl, popr. jeho variáciu, najvhodnejší zvuk, popr. kombináciu v dual režime v spojení s podporou živej ľavej ruky v splitovom režime v zložitejších skladbách. Tvorba zložitejších hudobných aranžmánov s použitím i internal memory nástroja / popr. Interného midi sequencera. Harmonizácia ľud. piesní i piesní pop hudby.	rytmický štýl, popr. jeho variáciu, najvhodnejší zvuk, popr. kombináciu v dual režime, vytvorí aranžmán skladby s použitím i internal memory nástroja, zharmonizujú ľudovú i populárnu pieseň. Záverečná skúška: - 2 skladby rôznych štýlových období, - 1 skladba v úprave s možnosťou použitia hudobného podkladu (Memory Song, resp. MIDI sequencera).
---	--

Hra na AKORDEÓNE

Profil absolventa

Absolvent **prvej časti I. stupňa základného štúdia** - primárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 1 B):

osvojil si základnú hudobnú gramotnosť a odbornú terminológiu, nadobudol správne základné návyky pri sedení a ovládaní hracieho aparátu, manipulácie s nástrojom a získal samostatnosť pri cvičení,

- dokáže adekvátne hudobne vyjadriť tempovo a štýlovo kontrastné skladby,
- v rámci nadobudnutých kompetencií dokáže samostatne naštudovať technicky a výrazovo náročnejšiu prednesovú skladbu,
- reprodukuje primerane náročnú skladbu spamäti,
- je schopný zahrať z listu hudobnú literatúru nižších ročníkov, transponovať jednoduché piesne a melódie do blízkych tónin,
- dokáže zahrať jednoduché improvizácie,
- je schopný zapojiť sa do komornej alebo súborovej hry,
- úroveň rozvinutosti kompetencií však nie je ukončená, vytvára len základ pre následné stupne vzdelania.

Absolvent **druhej časti I. stupňa základného štúdia** - nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2 B):

- je schopný vlastného inštrumentálneho prejavu, dokáže primerane preniknúť do výrazu a štruktúry hudobného diela, naštudovať nové skladby podľa svojho záujmu a možností,
- orientuje sa v rôznych hudobných štýloch a žánroch,
- má schopnosť súhry s akordeónmi a inými hudobnými nástrojmi (komorná, súborová a orchestrálna hra),
- je schopný jednoduchšej improvizácie (melodické ozdoby, rytmické obmeny a harmonická zmena – obohatenie),
- vie prakticky využiť teoretické poznatky, orientuje sa v hre z listu, je pripravený verejne

vystupovať a dokáže sa primerane správať na javisku.

Absolvent II. stupňa základného štúdia a štúdia pre dospelých:

- dokáže sa orientovať v akordeónovej literatúre, vie posúdiť audio nahrávky z portálov internetu, ich technickú a umeleckú kvalitu ako aj technickú vybavenosť akordeónu,
- je schopný profilovať sa v sólovej a skupinovej hre,
- má zvládnuté spôsobilosti techniky hrania na akordeóne, rozumie prstovej a mechovej artikulácii a tvorí kultivovaný tón, ktorý vie správne nasadiť i ukončiť (mäkké, rovné a ostré nasadenie a ukončenie tónu),
- dokáže zahrať skladbu z rôznych hudobných štýlov a charakterov,
- svojou interpretáciou dokáže vyjadriť charakter skladieb rôznych období a štýlov,
- v rámci svojich daností dokáže harmonizovať, melodicky a rytmicky obohatiť ľudovú pieseň alebo populárnu melódiu.

Prípravné štúdium (PŠ)

„ PŠ A“ (Príprava ku hre na nástroji v 2. roku PŠ – PHV II)

„ PŠ B“ (Príprava ku hre na nástroji v 2. polroku školského roka – PHV)

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 0, 5 (1x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 1a, 1b

CIELE:

- vzbudiť u žiaka záujem o svet hudby,
- rozvíjať sluchové a rytmické predpoklady žiakov
- využiť hudobnú predstavivosť detí v hudobnej aktivite,
- zacieliť žiakovu vôľu na vystihnutie charakteru a hudobného obsahu skladby.
- hravou formou vzbudiť záujem žiaka o hru na nástroji.
- rozvíjať jeho tvorivé schopnosti a hudobnosť.
- osvojovať si správne návyky nástrojovej hry.

OBSAH:

- Oboznámenie sa s nástrojom.
- Sedenie, držanie, upevnenie nástroja a postavenie pravej ruky.
- Základy mechovej artikulácie.
- Hra jednoduchých piesní pravou rukou v päťprstovej polohe. Hra celých, polových a štvrtových nôt. Hra melodických basov- F,C,G,D a príslušných durových akordov ľavou rukou.
- hmatová a sluchová orientácia na klaviatúre
- uvoľňovacie cvičenia hracieho aparátu – celého tela,

NOTOVÝ MATERIÁL:

O. HRICOVÁ - Abeceda akordeonistu

J. VAŠICA - Praktická škola hry na akordeóne.

MACHALIČKOVÁ – HAVLÍČEK – ONDRUŠ- Škola hry na akordeón

OBSAHOVÝ ŠTANDARD - KOMPETENCIE	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
- osvojiť si správne sedenie za nástrojom, uvoľnenie hracieho aparátu, postavenie rúk a orientáciu na klaviatúre, držanie nástroja, základy mechovej artikulácie päťprstovej polohe v pravej ruke a spolu s jednoduchým sprievodom v ľavej ruke, - poznať notový zápis v husľovom kľúči (rozsahu minimálne 1 oktávy) a v basovom kľúči (aj akordy k základným basom C, G, D, F) - poznať a vedieť správne rytmicky zadeliť a zahrať hodnoty nôt ,pomlčiek (celé, polové, štvrtové)	- postupová skúška do 1. ročníka (bez ohľadu na dĺžku absolvovaného PŠ – A alebo B) 2 skladby predvedené verejne, melódia s elementárnym sprievodom; 2. skladba môže byť ľubovoľná ľudová skladba so sprievodom učiteľa

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

Charakteristickými vlastnosťami detí v období prípravného štúdia sú krátkodobá koncentrácia pozornosti, hravosť, nesústredenosť, neschopnosť abstraktného myslenia. Vyučovanie musí byť preto maximálne názorné, spojené s činnosťami a predmetmi, ktoré dieťa pozná z bežného života a prebiehať hravou formou. Odporúča sa prispôbiť obsah vyučovania záujmom dieťaťa a striedať rôzne druhy činností. Elementárne návyky si dieťa osvojí spoľahlivejšie, pokiaľ sú do hodiny zapájané všetky jeho zmyslové orgány; je vhodné zaradiť pohybové činnosti, využívať rytmizovanú reč – riekanky.

Požiadavky na vyučovanie:

- systematickosť, postupnosť, názornosť zrozumiteľnosť, primeranosť,
 - dbať na prirodzenosť prejavu (agogika, dynamika vychádzajúca z hudobného obrazu),
- Zaradenie dieťaťa do prípravnej hudobnej výchovy má veľký význam pre jeho budúci psychický a emocionálny rast.

1 . ročník, 1.časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 4

CIELE: prebudiť u žiaka záujem preniknúť do sveta hudby, rozvíjať jeho hudobnú predstavivosť, cibriť sluchovú vnímavosť a využiť chuť objavovať stále niečo nové. Primeraným spôsobom učiť žiaka mať rád hudbu a svoj nástroj, inšpirovať ho vlastnou tvorivosťou i zápalom. Pri vyučovanom procese voliť také metódy práce, ktoré sú primerané chápaniu žiaka, jeho psychickej zrelosti a talentu. Formovať inštrumentálne návyky postupne, čo najviac využívať názorné vyučovanie, postupovať od živého pozorovania k abstraktnému, od hry podľa sluchu k teoretickým

vedomostiam. Viesť žiaka k emocionálnemu prežívaniu hudby. Snažiť sa rozvíjať žiaka vo všestranne rozvinutú osobnosť.

OBSAH:

Ak žiak neabsolvoval PŠ

- zistiť hudobné dispozície žiaka (intonácia, sluch, rytmus), manuálne a fyzické predpoklady žiaka,
- vzbudiť záujem žiaka o hru na nástroji hravou formou.

Ak žiak absolvoval PŠ:

- rozvíjať záujem žiaka o hru na nástroji,
- upevňovať správne pracovné návyky k základom mechovej a prstovej artikulácie,
- rozvíjať jeho tvorivé schopnosti a hudobnosť,
- osvojovať si správne návyky nástrojovej hry.
- viesť žiaka ku sluchovej kontrole (bez zrakovej) hracieho aparátu,
- rozvíjať zmysel pre súhru oboch rúk,
- hra podľa sluchu, notové písmo, hra podľa nôt,
- rozvíjať hru naspamäť,
- rozširovať intonačné schopnosti, rytmické, harmonické a muzikálne cítenie,
- prebúdzajú tvorivé schopnosti žiaka
- rozvíjať hru naspamäť, rozvoj hudobnej pamäti,
- rozširovať intonačné schopnosti, rytmické, harmonické a muzikálne cítenie,
- prebúdzajú tvorivé schopnosti žiaka.

NOTOVÝ MATERIÁL:

O. Hricová - Abeceda akordeonistu

J. Vašica - Praktická škola pre akordeón

T. Lunquist – L.Holm Akordeon Schulle

P. Londonov Škola hry na akordeóne

J. Demjan - B. Lenko – M. Urdová – I. Vlakh: Škola hry na akordeóne

V. Tátoš – A teraz túto

Jednoduché ľudové a umelé piesne (podľa sluchu)

Regionálne ľudové a rómske piesne

Prípadne iná vhodná dostupná literatúra. Pri vyučovaní melodického basu možnosť využiť klavírnu literatúru.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD - KOMPETENCIE	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
- osvojiť si správne sedenie s nástrojom, uvoľnenie hracieho aparátu, postavenie rúk a orientáciu na klaviatúre (celý rozsah), - základy mechovej artikulácie (ťah mechu	1 pieseň s jednoduchým sprievodom a 1 - 2 skladbičky rôzneho charakteru Verejné vystúpenie (sólová hra) najmenej 1x

smerom von a dnu), - rešpektovať notový zápis, zdokonaľiť čítanie nôt v husľovom a basovom kľúči, - hra legato, staccato - rozšíriť 5 prstovú polohu pravej ruky, - orientácia na základných a terciových basoch s príslušnými durovými akordami, -dvojmaty, - získať rytmické a hudobné cítenie pomocou riekaniek, hádaniek, hier , piesní, rozlišovať jednoduché taktové delenie (2/4, 3/4, 4/4 takt), -poznať a vedieť správne rytmicky zadeliť a zahrať hodnoty nôt a pomlčiek, - vedieť zahrať ľudové piesne podľa sluchu, spolu s jednoduchým sprievodom, - poznať základy dynamiky a druhy tempa, - rozvíjať hudobnú pamäť,	v polroku, hra naspamäť podmienkou. Žiak bez PŠ vystúpi až v II. polroku.
--	---

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: učebnú látku 1. ročníka, ktorú majú žiaci zvládnuť, prispôbujeme jeho primeranej mentálnej úrovni a podľa toho či absolvoval PŠ. Na vyučovanie začiatkov sa musí klásť mimoriadne veľký dôraz. Vstup do hudby by mal byť nenúteným a hlboko premysleným procesom.

Napriek tomu, že existuje veľa metodík významných pedagógov a autorov, veľa postupov, ktoré sa generáciami menia, podľa potrieb danej doby a získaných nových poznatkov, ak chceme byť úspešní, musíme vnímať individualitu žiaka a vzbudiť v ňom lásku k hudbe. Nevyhnutnou podmienkou je prirodzene rozvíjať hudobné vnímanie, zručnosti, schopnosti, pamäť a talent.

Osobnosť učiteľa je dôležitá pri tvorivej činnosti žiaka. Aby bolo vyučovanie pre žiaka zaujímavé, efektívne a zároveň cieľavedomé, musí tu pôsobiť ešte prvok uvoľnenosti. Vzájomné porozumenie učiteľa a žiaka je základnou podmienkou jeho pozitívneho rozvoja.

Literatúra je pomerne obsiahla, záleží len na pedagógovi, po ktorej siahne a ako s ňou bude pracovať.

učebné osnovy a plány prispôbujeme špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom

prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania

žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

2 . ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 4

CIELE: usmerňovať správne pracovné návyky z 1. ročníka. Podporovať rozvoj muzikality a technickú stránku žiaka. Rozvíjať základy prstovej a mechovej artikulácie. Viesť žiaka k hre spamäti.

OBSAH:

- upevňovať správne doteraz získané pracovné návyky,
- rozvíjať základy prstovej a mechovej artikulácie,
- základy hry z listu,
- rozvíjať tvorivý prístup k harmonizácii jednoduchých piesní,
- viesť sústavne žiaka k hre bez zrakovej kontroly,
- podporovať rozvoj muzikality v súlade s technickým napredovaním žiaka.

NOTOVÝ MATERIÁL:

O. Hricová - Abeceda akordeonistu

J. Vašica - Praktická škola pre akordeón

Dukanová - Ondruš - Akordeónové etudy I.

Czerny-Tomšík Opus 599 (výber)

P. Londonov - Škola hry na akordeóne

J. Kotík - 50 ľudových piesní

S. Stračina - Svet a deti (výber)

J. Letňan - Slovenské ľudové piesne 1., 2. zväzok (výber)

J. Demjan - B. Lenko – M. Urdová – I. Vlakh: Škola hry na akordeóne

V. Tátoš – A teraz túto

Cikánske písničky – Z. Bude

Jednoduché ľudové a umelé piesne (podľa sluchu)

Regionálne ľudové a rómske piesne

Ľudové piesne a prednesové skladby podľa schopností žiaka , prípadne iná vhodná dostupná literatúra.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD - KOMPETENCIE	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
- rozšíriť 5 prstovú polohu ruky, - zdokonaľovať hru legato, staccato, - vedieť zahrať jednoduché ľudové piesne podľa sluchu, spolu s jednoduchým sprievodom, - hra v rôznych durových tóninách, začiatky hry v molovej tónine, - pri nácviku akordického sprievodu použiť terciový a kvintový bas, - rozšíriť oblasť dynamiky a tempa, - nácvik jednoduchých melodických ozdôb, - bodkovaný rytmus, - stupnice durové (C, G, D) oboma rukami spolu, rozsah 1 oktáva, začiatky molovej stupnice, - hra naspamäť pri prednesových skladbách podmienkou,	1 pieseň s jednoduchým sprievodom a 2 – 3 skladbičky rôzneho charakteru. Verejné vystúpenie (sólová hra) najmenej 1x v polroku, hra naspamäť podmienkou.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: naďalej rešpektovať individualitu žiaka voľbou vhodných a primeraných spôsobov a metód práce, ktoré budú rozvíjať jeho interpretačné a tvorivé schopnosti. Pedagóg má žiaka motivovať aj k návštevám koncertov, počúvaniu kvalitných nahrávok, čím si žiak vytvára svoj vlastný názor na dobrú či zlú interpretáciu a takisto budovať v žiakovi schopnosť reflexie a postupnej samostatnosti.

3 . ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)
 1,0 komorná hra alebo inštrumentálny sprievod, 2,0 hra v súbore alebo hra v orchestri
 (skupinové vyučovanie 1x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 4

CIELE: pestovať zmysel pre pekný tón a dynamický výraz. Viest' k správne mu pochopeniu a správnej interpretácii skladieb rôzneho charakteru. Naďalej rozvíjať prstovú a mechovú techniku, rozšíriť ju o ďalšie technické prvky. Podporovať tvorivý prístup žiaka pri úprave piesní.

OBSAH:

- rozvíjať prstovú a mechovú techniku o ďalšie technické prvky,
- rozvíjať tvorivý prístup pri úprave jednoduchých piesní,

- pestovať zmysel pre kultúru tónu a výraz,
- viesť žiaka k pochopeniu a k správnej interpretácii skladieb rôzneho charakteru,
- začiatky komornej hry.

NOTOVÝ MATERIÁL:

O. Hricová - Abeceda akordeonistu
 Dukanová-Ondruš - Akordeónové etudy I.
 Czerny-Tomšík - Opus 599 (výber)
 J. Bažant - Akordeón – automat, I. a II. zošit
 S. Stračina - Svet a deti (výber)
 J. Letňan - Slovenské ľudové piesne 1., 2., 3. zošit (výber)
 J. Demjan - B. Lenko – M. Urdová – I. Vlakh - Škola hry na akordeóne
 V. Tátoš – A teraz túto
 Cikánske písničky – Z. Bude
 Jednoduché ľudové a umelé piesne (podľa sluchu)
 Regionálne ľudové a rómske piesne

Ľudové piesne a prednesové skladby podľa schopností žiaka , prípadne iná vhodná dostupná literatúra.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD - KOMPETENCIE	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
-sústavne zdokonaľovať hru legato, tenuto, staccato, súhra oboch rúk, rôzne kombinácie, -melodické ozdoby – rozšíriť o ďalšie druhy jednoduchých ozdôb, -zdokonaľovať hru dvojhmatov (tercie), rozšíriť o jednoduchý dvojhlas v pravej ruke, -osvojovať si zásady správneho nácviku, - viesť žiaka k schopnosti transponovať melódie, tvoriť k nim sprievod (v dur a mol tóninách), -interpretovať skladbičky rôzneho charakteru s pestovaním vnútornej predstavy (kontrast, výraz, tempo, dynamika) - stupnice durové (C - H, F - As) oboma rukami spolu, rozsah 1 oktáva, -stupnice molové harmonické (a – cis, d – f), každou rukou zvlášť, -durový kvintakord trojhlasný s obratmi, harmonicky a melodicky, oboma rukami spolu, -molový kvintakord s obratmi, harmonicky a melodicky, každou rukou zvlášť -hra naspamäť pri prednesových skladbách podmienkou, - etudy	2 –3 skladbičky rôzneho charakteru. Verejné vystúpenie (sólová hra) najmenej 1x v polroku, hra naspamäť podmienkou. v II. polroku vystúpenie aj v komornom (súborovom) zoskupení.

-prednesové skladbičky menšieho rozsahu -zapojiť žiaka podľa schopnosti do hry sprievodu alebo komornej (súborovej) hry.	
--	--

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: pedagóg pozná a využíva vo svojom pedagogickom procese overené metódy, metodické postupy či vlastné efektívne „kroky k dokonalosti“, ale nikdy nezabúda na individualitu žiaka, sústavne a intenzívne sa snaží nenásilne priviesť dieťa k vlastnému (ale učiteľom kontrolovanému) osobitému prejavu. Nikdy sa neuchýli k tomu, aby žiakovo hudobné poňatie bolo iba obyčajným plagiátom jeho učiteľa. Pedagóg by mal viac dbať na využívanie logiky žiaka pri hre, využívať analyticko-syntetickú metódu, ukázať mu vzťahy a súvislosti, ktoré pomôžu s nácvikom a interpretáciou skladby, viesť žiaka k vedomým krokom pri zapamätávaní si učiva, rozvíjať myslenie a aktivitu žiaka a tak ho postupne viesť k samostatnosti.

4 . ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

1,0 komorná hra alebo inštrumentálny sprievod, 2,0 hra v súbore alebo hra v orchestri (skupinové vyučovanie 1x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 4

CIELE: zvyšovanie nárokov na technickú vyspelosť žiaka. Rozvíjať harmonické cítenie a hudobnú predstavivosť žiaka. Pestovať hru z listu a súhru v komornej a súborovej hre. Upevňovať správne návyky pri hre na vyučovaní i pri domácej príprave.

OBSAH:

- v súlade s výrazovou stránkou hry sústavne zvyšovať nároky na technickú vyspelosť žiaka (prstovú, mechovú, registračnú),
- upevňovať správne návyky pri hre na vyučovacej hodine a domácej príprave,
- rozvíjať tvorivé schopnosti v súčinnosti s harmonickým cítením a hudobnej predstavivosti,
- pestovať hru z listu a zmysel pre súhru v komornej a súborovej hre.

NOTOVÝ MATERIÁL:

J. Vašica - Praktická škola pre akordeón
 Dikanová- Ondruš - Etudy II. (výber)
 S. Stračina - Svet a deti
 M. Szokeová – Nácvik artikulácie a frázovanie na akordeóne
 J. Letňan - Slovenské ľudové piesne II., III.
 M. Chudoba - Malý akordeonista
 J. Pospíšil -5 drobných skladieb
 J. Demjan - B. Lenko – M. Urdová – I. Vlakh - Škola hry na akordeóne
 V. Tátoš – A teraz túto

Cikánske písničky – Z. Bude
 Jednoduché ľudové a umelé piesne (podľa sluchu)
 Regionálne ľudové a rómske piesne

Ľudové piesne a prednesové skladby podľa schopností žiaka , prípadne iná vhodná dostupná literatúra, , výber prednesovej literatúry rozšíriť o skladby rôznych žánrov a štýlových období.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD - KOMPETENCIE	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
-nadviazať na doposiaľ získané schopnosti technického a muzikálneho rozvoja a rozšíriť ich o ďalšie prvky, - zvyšovať náročnosť prstovej techniky v zmysle tempa, -zdokonaľovať prstovú mechovú techniku a kombinácie prstovej a mechovej artikulácie, - využívať registráciu, -dvojhmaty, viachlas, začiatky polyfónnej hry, -stupnice durové a molové harmonické spolu cez dve oktávy, -akordy – durové a molové troj a štvorzvuky s obratmi oboma rukami, -rozvíjať tvorivé schopnosti žiaka (samostatnosť pri úprave piesní, improvizáčne obohatenie melódie), -pestovať hru spamäti, -hra sprievodu alebo v komornom (súborovom) zoskupení	2 menšie skladbičky rôzneho charakteru alebo 1 väčšia skladba. Verejné vystúpenie (sólová hra) najmenej 1x v polroku, hra naspamäť podmienkou. Verejné vystúpenie 1x v polroku, v komornom (súborovom) zoskupení. Záverečná skúška – obsah: 1 etuda 1 polyfonická skladba 2 prednesové skladby

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: pedagóg vedie žiaka k samostatnosti, naďalej systematicky rozvíja a podporuje jeho osobný prejav. Nezanedbáva technickú stránku, nakoľko skladby stále náročnejšie to vyžadujú. Vyzýva k návštevnosti kultúrnych podujatí, vedie o nich so žiakom diskusiu, úrovňou vhodnú k jeho veku. Naďalej dbá o presnosť a správnosť hry notového zápisu, o rozvoj hudobnosti, učí žiaka rozoznávať charakter skladieb podľa jednotlivých období, prípadne programovosti skladby.

učebné osnovy a plány prispôsobené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom

prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania

žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

1 . ročník, 2. časť, I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, dvakrát týždenne)

1 ,0 komorná hra alebo inštrumentálny sprievod, 2,0 hra v súbore alebo hra v orchestri (skupinové vyučovanie 1x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN: č. 4

OBSAH:

- upevňovať získané teoretické vedomosti a manuálnu zručnosť, rozšíriť interpretačnú náročnosť o zložitejšie rytmické útvary a ich kombinácie pri súhre oboch rúk.
- zvyšovať náročnosť na získanie techniky v rýchlejších tempách, ozdoby.
- interpretácia polyfónnych a viachlasných skladieb.
- mechová artikulácia - BELOWSHAKE.
- zamerať sa aj na oblasť zábavnej hudby

NOTOVÝ MATERIÁL:

J. Bažant - Akordeón – automat II.

S. Stračina - Svet a deti

O. Kvěch - Momentky

J. Letňan - Slovenské ľudové piesne

J.M.Chudoba - Malý akordeonista

J. Demjan - B. Lenko – M. Urdová – I. Vlakh - Škola hry na akordeóne

V. Tátoš – A teraz túto

Cikánske písničky – Z. Bude

Regionálne ľudové a rómske piesne

Ľudové piesne a prednesové skladby podľa schopností žiaka , prípadne iná vhodná dostupná literatúra, , výber prednesovej literatúry rozšíriť o skladby rôznych žánrov a štýlových období.

Klasické sonatíny, menuety, rondá a iné staré tance rôznych starých majstrov
Výber skladieb z inej vhodnej našej aj zahraničnej hudobnej literatúry

OBSAHOVÝ ŠTANDARD - KOMPETENCIE	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
-rozširovať hudobný repertoár o skladby rôznych žánrov a štýlových období, osvojovať si zásady správnej štýlovej interpretácie. -zvyšovať náročnosť v oblasti hudobného rozvoja, technickej, prednesovej a pamäťovej zložky -viesť žiaka k pochopeniu skladby prostredníctvom analýzy a formového rozboru. -pestovať zmysel pre kultúru tónu, prednesovú výstavbu a využívanie registrácie nástroja. -zvyšovať nároky a rozvíjať zmysel pre harmonizáciu ľudových piesní s obohatením melódie i sprievodu s možnosťou využitia rytmov moderných tancov. - rozvíjať cit pre kolektívne muzicírovanie. - pohotové sprevádzanie nenáročných piesní a melódií. - stupnice - durové a molové harmonické a melodické v rovnom pohybe a protipohybe v rozsahu dvoch oktáv. -akordy - durový a molový štvorhlasný s obratmi, dominantný septakord s obratmi	3- 4 piesne so sprievodom a 3 –4 skladbičky rôzneho charakteru. Verejné vystúpenie najmenej 1x v polroku, hra naspamäť podmienkou, v II. polroku aj v komornom (súborovom) zoskupení.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: pedagóg pozná a využíva vo svojom pedagogickom procese overené metódy, metodické postupy či vlastné efektívne „kroky k dokonalosti“, ale nikdy nezabúda na individualitu žiaka, sústavne a intenzívne sa snaží nenásilne priviesť dieťa k vlastnému (ale učiteľom kontrolovanému) osobitému prejavu. Nikdy sa neuchýli k tomu, aby žiakovo hudobné poňatie bolo iba obyčajným plagiátom jeho učiteľa. Pedagóg by mal viac dbať na využívanie logiky žiaka pri hre, využívať analyticko-syntetickú metódu, ukázať mu vzťahy a súvislosti, ktoré pomôžu s nácvikom a interpretáciou skladby, viesť žiaka k vedomým krokom pri zapamätávaní si učiva, rozvíjať myslenie a aktivitu žiaka a tak ho postupne viesť k samostatnosti.

2 . ročník, 2. časť, I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

1,5 komorná hra alebo inštrumentálny sprievod, 2,0 hra v súbore alebo hra v orchestri
(skupinové vyučovanie 1x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN: č. 4

OBSAH:

- zdokonaľovať a prehľbovať získanú zručnosť a vedomosti.
- hudobný repertoár rozšíriť o rozsiahlejšie a obsahovo náročnejšie skladby (variácie, suita, sonatina)
- rešpektovať zásady štýlovej a žánrovej interpretácie.
- pestovať zmysel na udržanie tempa, vyrovnanosť rytmu, gradáciu, agogické a dynamické zmeny.
- usmerňovať záujmy a vkus žiaka v oblasti pop hudby.

NOTOVÝ MATERIÁL:

J.Ondruš – Harmonika pre pokročilých
J.B.Duvernoy – Opus 176, opus 120 – výber etud
J. Bažant – Akordeón – automat II
H.Lemoine – Výber detských etud
G.Vas – Malý akordeonista
J.Podprocký- Suita choreica
D.Harvan – Na ľudovú nôtu
J.Hurt – Capriccia
J.Pospíšil – Päť dobrých skladieb
K.Bartók – Malé prednesové skladby pre akordeón
J. Demjan - B. Lenko – M. Urdová – I. Vlakh - Škola hry na akordeóne
V. Tátoš – A teraz túto
Cikánske písničky – Z. Bude
Regionálne ľudové a rómske piesne

Ľudové piesne a prednesové skladby podľa schopností žiaka , prípadne iná vhodná dostupná literatúra, , výber prednesovej literatúry rozšíriť o skladby rôznych žánrov a štýlových období.

Klasické sonatíny, menuety, rondá a iné staré tance rôznych starých majstrov
Výber skladieb z inej vhodnej našej aj zahraničnej hudobnej literatúry

OBSAHOVÝ ŠTANDARD - KOMPETENCIE	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
-rozvíjať zmysel pre formu, prednesovú výstavbu a obsahové pochopenie skladby. -neustále skvalitňovať mechovú a prstovú artikuláciu, hru v tempách. -rozvíjať schopnosť samostatnej, dokonalej interpretácie a pochopenia diela na základe analýzy (práce s témou a motívom).	3- 4 piesne so sprievodom a 3 –4 skladbičky rôzneho charakteru. Verejné vystúpenie najmenej 1x v polroku, hra naspamäť podmienkou,

-zvyšovať nároky na interpretáciu náročnejších melodických ozdôb, rytmických kombinácií a viachlasu. -úpravy ľudových piesní, pop skladieb s obohatením melódie a sprievodu -podporovať kreativitu, harmonizáciu a transpozíciu ľudových piesní, rozšírenú aj o oblasť populárnej hudby. -Hra z listu, pohotové sprevádzanie nenáročných piesní a melódií. -stupnice – durové a molové harmonické a melodické v rovnom pohybe a protipohybe v rozsahu dvoch oktáv(alebo podľa veľkosti nástroja). -akordy - durový a molový štvorhlasný s obratmi, dominantný septakord s obratmi -žiaci, ktorí hrajú na nástroji s melodickými basmi: -stupnice – durové a molové v rovnom pohybe a protipohybe, durové stupnice v terciách v pravej ruke -akordy – hrať tak ako na nástroji so SB, ale na melodickom manuáli	v II. polroku aj v komornom (súborovom) zoskupení.
---	---

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: pedagóg pozná a využíva vo svojom pedagogickom procese overené metódy, metodické postupy či vlastné efektívne „kroky k dokonalosti“, ale nikdy nezabúda na individualitu žiaka, sústavne a intenzívne sa snaží nenásilne priviesť dieťa k vlastnému (ale učiteľom kontrolovanému) osobitému prejavu. Nikdy sa neuchýli k tomu, aby žiakovo hudobné poňatie bolo iba obyčajným plagiátom jeho učiteľa. Pedagóg by mal viac dbať na využívanie logiky žiaka pri hre, využívať analyticko-syntetickú metódu, ukázať mu vzťahy a súvislosti, ktoré pomôžu s nácvikom a interpretáciou skladby, viesť žiaka k vedomým krokom pri zapamätávaní si učiva, rozvíjať myslenie a aktivitu žiaka a tak ho postupne viesť k samostatnosti.

3 . ročník, 2. časť, I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

1 ,0 komorná hra alebo inštrumentálny sprievod, 2,0 hra v súbore alebo hra v orchestri (skupinové vyučovanie 1x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN: č. 4

CIELE: Štúdium náročnejších prednesových skladieb, rozvíjanie zmyslu pre štýlovú hudobnú interpretáciu, rozvíjanie hudobnej pamäte, estetického cítenia, rozvoj technických zručností a práce s nástrojom (registrácia, práca s mechrom)

OBSAH:

- zdokonaľovať a prehĺbovať získanú zručnosť a vedomosti.
- rozvíjať zmysel na udržanie tempa, vyrovnanosť rytmu, gradáciu, agogické a dynamické zmeny
- hra stupníc cez 2 oktávy s príslušnými akordami (troj-zvuky, štvor-zvuky, D7) akordicky, melodicky
- hudobný repertoár i naďalej rozširovať o rozsiahlejšie a obsahovo náročnejšie skladby (variácie, suite, sonatina)
- rešpektovať zásady štýlovej a žánrovej interpretácie.
- rozvíjať schopnosť samostatného naštudovania skladieb
- využívanie všetkých zvládnutých technických prvkov – mechová artikulácia, prstová artikulácia, registrácia, hra v rýchlych tempách po celej klaviatúre i basovej tastatúre...
- zložitejšie úpravy ľudových piesní a populárnych skladieb pri sprievode iných nástrojov, spevu, tance.
- oboznamovať sa s charakterom jednotlivých tancov, rytmov a tempa.

NOTOVÝ MATERIÁL:

J. Ondruš – Harmonika pre pokročilých
 J. B. Duvernoy – Opus 276, opus 120 – výber etud
 J. S. Bach: 15 malých prelúdií
 C. Czerny – výber etud, opus 599, 849
 H. Lemoine – Výber detských etud
 J. Podprocký- Partita Regenscholica
 J. Hurt – Capriccia
 K. Bartók – Malé prednesové skladby pre akordeón
 Š. Eperješi: Zborník viachlasných skladieb II
 B. Bláha: Jazzový akordeon I., II.
 J. Demjan - B. Lenko – M. Urdová – I. Vlakh - Škola hry na akordeóne
 V. Tátoš – A teraz túto
 Cikánske písničky – Z. Bude
 Regionálne ľudové a rómske piesne

Ľudové piesne a prednesové skladby podľa schopností žiaka , prípadne iná vhodná dostupná literatúra, , výber prednesovej literatúry rozšíriť o skladby rôznych žánrov a štýlových období.

Klasické sonatíny, menuety, rondá a iné staré tance rôznych starých majstrov
 Výber skladieb z inej vhodnej našej aj zahraničnej hudobnej literatúry

OBSAHOVÝ ŠTANDARD - KOMPETENCIE	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
--	-------------------------------------

-naďalej rozvoj zmyslu pre formu, prednesovú výstavbu a obsahové pochopenie skladby. -neustále skvalitňovanie mechovej, prstovej techniky a mechovej artikulácie artikuláciu. - hra v tempách na oboch tastatúrach. - naďalej rozvíjať schopnosť samostatnej štýlovej interpretácie na základe analýzy (práce s témou a motívom) a pochopenia diela. -zvyšovať nároky na interpretáciu náročnejších melodických ozdôb, rytmických kombinácií a viachlasu. -úpravy ľudových piesní, pop skladieb s obohatením melódie a sprievodu a schopnosť transpozície melódií. -podporovať kreativitu, harmonizáciu a transpozíciu ľudových piesní, rozšírenú aj o oblasť populárnej hudby. - hra z listu, pohotové sprevádzanie nenáročných piesní a melódií. -prehľbovanie technickej zručnosti pri hre stupníc a akordov žiakov so štandardnými i melodickými basmi	3- 4 piesne so sprievodom a 3 skladby rôzneho charakteru, aj rozsahu. Verejné vystúpenie najmenej 1x v polroku, hra naspamäť podmienkou, v II. polroku aj v komornom (súborovom)
---	--

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: pedagóg naďalej využíva vo svojom pedagogickom procese overené metodické postupy, ktoré sú v súlade s individualitou žiaka. Sústavne sa snaží viesť žiaka k vlastnému (učiteľom kontrolovanému) osobitému prejavu. Snaha o rozvoj hudobnej pamäte, rozvoj hudobného cítenia a myslenia v súvislostiach s cieľom priviesť žiaka k samostatnosti v štúdiu i interpretácii.

4 . ročník, 2. časť, I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

1 ,5 komorná hra alebo inštrumentálny sprievod, 2,0 hra v súbore alebo hra v orchestri (skupinové vyučovanie 1x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN: č. 4

V tomto ročníku sa uzatvára základné vzdelanie žiaka na I. stupni štúdia ZUŠ záverečnou

skúškou.

CIELE: Štúdium náročnejších prednesových skladieb, i naďalej rozvíjanie zmyslu pre štýlovú hudobnú interpretáciu, rozvíjanie hudobnej pamäte, estetického cítenia, rozvoj technických zručností a práce s nástrojom (registrácia, práca s mechom), všeobecný záujem o kultúru a hudbu (o nástroj).

OBSAH:

- zdokonaľovať a prehľbovať získanú zručnosť a vedomosti.
- rozvíjať zmysel na udržanie tempa, vyrovnanosť rytmu, gradáciu, agogické a dynamické zmeny
- hra stupníc cez 2 oktávy s príslušnými akordami (troj-zvuky, štvor-zvuky, D7) akordicky, melodicky
- hudobný repertoár i naďalej rozširovať o rozsiahlejšie a obsahovo náročnejšie skladby (variácie, suite, sonatina)
- rešpektovať zásady štýlovej a žánrovej interpretácie.
- rozvíjať schopnosť samostatného naštudovania skladieb
- zdokonaľovanie využívania všetkých zvládnutých technických prvkov – mechová artikulácia, prstová artikulácia, registrácia, hra v rýchlych tempách po celej klaviatúre i basovej tastatúre.
- zložitejšie úpravy ľudových piesní a populárnych skladieb pri sprievode iných nástrojov, spevu, tanca.
- oboznamovať sa s charakterom jednotlivých tancov, rytmov a tempa.

NOTOVÝ MATERIÁL:

J. Ondruš – Harmonika pre pokročilých
J. B. Duvernoy – Opus 276, opus 120 – výber etud
J. S. Bach: 15 malých prelúdií
C. Czerny – výber etud, opus 599, 849
H. Lemoine – Výber detských etud
J. Podprocký- Partita Regenscholica
J. Hurt – Capriccia
K. Bartók – Malé prednesové skladby pre akordeón
Š. Eperješi: Zborník viachlasných skladieb II
B. Bláha: Jazzový akordeon I., II.
D. SCARLATTI: Sonaty – výber
P. FIALA: Nálady
I. KURZ: Elégie
J. KOFRON: Furiant SR č. 9
I. HAVLÍČEK: Variácie a mol
I. HAVLÍČEK: Variácie d mol
J. Demjan - B. Lenko – M. Urdová – I. Vlakh - Škola hry na akordeóne
V. Tátoš – A teraz túto
Cikánske písničky – Z. Bude
Regionálne ľudové a rómske piesne

Ľudové piesne a prednesové skladby podľa schopností žiaka , prípadne iná vhodná dostupná literatúra, , výber prednesovej literatúry rozšíriť o skladby rôznych žánrov a štýlových období.

Klasické sonatíny, menuety, rondá a iné staré tance rôznych starých majstrov
Výber skladieb z inej vhodnej našej aj zahraničnej hudobnej literatúry.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD - KOMPETENCIE	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
- naďalej rozvoj zmyslu pre formu, prednesovú výstavbu a obsahové pochopenie skladby. -neustále skvalitňovanie mechovej, prstovej techniky a mechovej artikulácie artikuláciu. -hra v tempách na oboch tastatúrach. - naďalej rozvíjať schopnosť samostatnej štýlovej interpretácie na základe analýzy (práce s témou a motívom) a pochopenia diela. -zvyšovať nároky na interpretáciu náročnejších melodických ozdôb, rytmických kombinácií a viachlasu. -náročnejšie úpravy ľudových piesní, pop skladieb s obohatením melódie a sprievodu a schopnosť transpozície melódií. -naďalej podporovať kreativitu, harmonizáciu a transpozíciu pre hre ľudových piesní a populárnej hudby. -hra z listu, pohotové sprevádzanie nenáročných piesní a melódií. -prehlbovanie technickej zručnosti pri hre stupníc a akordov žiakov so štandardnými i melodickými basmi	3- 4 piesne so sprievodom a 3 skladby rôzneho charakteru, aj rozsahu. Verejné vystúpenie najmenej 1x v polroku, hra naspamäť podmienkou, v II. polroku aj v komornom (súborovom) zoskupení. Záverečná skúška: - 1 etuda, - 1 polyfonická skladba, - 2 skladby odlišného charakteru, - 1 prednesová skladba.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: pedagóg i naďalej využíva vo svojom pedagogickom procese overené metodické postupy, ktoré sú v súlade s individualitou žiaka. Sústavne sa snaží viesť žiaka k vlastnému (učiteľom kontrolovanému) osobitému prejavu. I naďalej prehľbuje snaha o rozvoj hudobnej pamäte a rozvoj hudobného cítenia a myslenia v súvislostiach s cieľom priviesť žiaka k samostatnosti v štúdiu i interpretácii skladieb.

Hra na sláčikových nástrojoch

Profil absolventa

Absolvent **prvej časti I. stupňa základného štúdia** - primárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 1 B):

nadobudol základnú gramotnosť a znalosť odbornej terminológie v danom študijnom zameraní, má rozvinutý zmysel pre vnímanie hudby a umenia, ovláda technickú a interpretačnú zložku počas hudobného prejavu, rozumie hudobno-výrazovým, technickým a artikulačným označeniam notového zápisu interpretovanej skladby a uplatňuje ich počas hry, dokáže vyjadriť jednoduché emócie v rámci interpretácie.

Absolvent **druhej časti I. stupňa základného štúdia** - nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2 B):

ovláda na vyššej úrovni základy hudobnej štruktúry, hudobnú abecedu, terminológiu a techniku umeleckej interpretácie na vekovo primeranej úrovni a individuálnymi psychofyzologickými dispozíciami, orientuje sa v historickom vývoji a uplatnení svojho nástroja v sólovej, komornej, súborovej a orchestrálnej hre, počas interpretácie spája všetky získané technické, hudobno-výrazové a interpretačné schopnosti a zručnosti, dokáže samostatne naštudovať primerane náročnú hudobnú skladbu, speje k intonačnej a rytmickej sebakontrolle, aplikuje všetky doposiaľ osvojené interpretačné prostriedky a možnosti hudobného nástroja na vyjadrenie vlastných emócií a predstáv počas interpretácie, zvláda hru z listu a jednoduchú improvizáciu primerane svojim schopnostiam a nadaniu, nadobudnuté vedomosti a zručnosti z individuálnej výučby aplikuje v rámci skupinových predmetov komorná hra, hra v súbore, orchestri, ľudová hudba, hra v ľudovom orchestri.

Hudobný odbor - HRA NA HUSLIACH

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU: Hra na husliach rozvíja hudobný sluch, intonáciu, rytmické cítenie, kvalitu tónu, frázovanie, hudobnú pamäť a tvorivú predstavivosť. Výučba podporuje vytrvalosť, samostatnosť a spoluprácu pri spoločnom muzicírovaní. Veľkosť nástroja, spôsob práce a tempo napredovania sa prispôsobujú veku, telesným dispozíciám a individuálnym potrebám žiaka. Dôraz sa kladie na prirodzený postoj, uvoľnenosť pohybov a pozitívny vzťah k hudbe.

Notový materiál

Uvedená literatúra predstavuje odporúčaný výber husľových škôl, etúd, technických cvičení a prednesových skladieb. Pedagóg vyberá konkrétny materiál podľa schopností, technickej a interpretačnej úrovne žiaka a cieľov ročníka. Žiak nemusí absolvovať všetky publikácie v celom rozsahu. Možno doplniť ďalšie tituly porovnateľnej náročnosti, ľudové piesne a vhodné úpravy skladieb rozličných žánrov s dôrazom na región v ktorom žiak vyrastá.

Výučba spája ukážku pedagóga, sluchovú predstavu, spev, rytmické a pohybové činnosti s vedomým nácvikom hry. Náročnejšie úlohy sa členia na krátke kroky. Domáca príprava zahŕňa pomalé cvičenie, opakovanie krátkych úsekov, kontrolu rytmu a intonácie a postupné spájanie skladby. Podľa potreby sa využíva metronóm, sprievod a vlastná nahrávka na sebahodnotenie. Pri mladších žiakoch sa podporuje spolupráca s rodičom.

Podpora žiakov sa uplatňuje v celom štúdiu: primerané tempo, názorné ukážky, dostupný notový materiál, úprava rozsahu úloh a priebežná spätná väzba. Konkrétne postupy sa volia podľa individuálnych potrieb; sociálne znevýhodnenie sa nezamieňa so zdravotným znevýhodnením.

Husľové školy

- J. Beran – J. Čermák: Husľová škola, 1. diel.
- Josef Míka – Magdaléna Micková: Škola hry na housle, 1. díl.
- Václav Krůček: Škola houslových etud I – 1. poloha, zošity 1–2.
- Václav Krůček: Škola houslových etud II – Hra v polohách, zošity 3 a 4.
- V. Kořínek: Melodické etudy.
- Josef Míka: Elementárne etudy.
- Franz Wohlfahrt: 60 etud, op. 45.
- H. E. Kayser: Etudy, op. 20.
- J. F. Mazas: Etudy, op. 36.
- H. Schradieck: Škola prstovej techniky.

Prednesové zbierky a súhra

- První setkání s mistry – vybral a upravil Josef Míčka; skladby v 1. polohe s klavírnym sprievodom alebo druhými husľami.
- Violin Recital Album – First Position, Volume 2 – edícia Bärenreiter's Sassmannshaus; skladby pre husle a klavír alebo dvoje huslí.
- Eva Bublová – Vladimír Roubal: Houslová knížka pro radost 3 – Přednesové skladby ve 3. poloze, vrátane klavírných sprievodov.
- The Young Violinist's Repertoire Book 4 – výber a redakcia Paul de Keyser a Fanny Waterman; skladby pre husle a klavír.
- Gudrun Jeggle – Christiane Schmidt, výber a redakcia: Piccolo Paganini for Violin and Piano, Vol. 1 – zbierka 30 pôvodných skladieb pre husle a klavír v 1. polohe; Edition Peters.

Žiacke koncerty a koncertiná

Diela pre husle s klavírnym sprievodom. Uvedené polohy vyjadrujú základné technické zaradenie

Oskar Rieding

- Koncert G dur, op. 34 – 1. poloha.
- Koncert h mol, op. 35 – 1. poloha.
- Koncert D dur, op. 36 – 1. poloha.
- Concertino a mol v maďarskom štýle, op. 21 – 1. a 3. poloha.
- Concertino G dur, op. 24 – 1., 3. a 5. poloha.
- Concertino D dur, op. 25 – 1., 3. a 5. poloha.

Ferdinand Küchler

- Concertino G dur, op. 11 – 1. poloha.
- Concertino D dur, op. 12 – 1. a 3. poloha.
- Concertino D dur, op. 14 – 1. poloha.
- Concertino D dur v štýle Antonia Vivaldiho, op. 15 – 1. a 3. poloha.
- Concertino v pedagogickej úprave Foresta Etlinga, Alfred, č. 00-12683 – upravený výber častí z op. 12 a op. 15; nejde o samostatné piate pôvodné dielo.

Paul Essek

- Concertino G dur, op. 4 – 1. poloha.

Sumarizácia žiackych koncertov

Nasledujúci prehľad spája rozsah polôh s odporúčaným pedagogickým využitím. Využitie je orientačné; konkrétne zaradenie závisí od pripravenosti žiaka a zvoleného vydania.

Oskar Rieding

- **Koncert G dur op. 34 – 1. poloha.** Upevnenie intonácie v 1. polohe, rytmickej istoty, artikulácie a súhry s klavírom.

- **Koncert h mol op. 35 – 1. poloha.** Rozvoj spevného tónu, legata, frázovania a dynamického výrazu.
- **Koncert D dur op. 36 – 1. poloha.** Upevnenie techniky oboch rúk, plynulosti hry a interpretácie kontrastných častí.
- **Concertino a mol v maďarskom štýle op. 21 – 1. a 3. poloha.** Rozvoj výmen polôh, prstovej pohyblivosti a sláčikovej techniky; výrazové odlíšenie pomalých a tanečných úsekov.
- **Concertino G dur op. 24 – 1., 3. a 5. poloha.** Rozšírenie orientácie na hmatníku, istoty výmen a technickej pohotovosti.
- **Concertino D dur op. 25 – 1., 3. a 5. poloha.** Upevnenie hry vo vyšších polohách, intonačnej sebakontroly a prednesovej istoty.

Ferdinand Küchler

- **Concertino G dur op. 11 – 1. poloha.** Úvod do koncertinového repertoáru, práca na rytme, intonácii, frázovaní a súhre.
- **Concertino D dur op. 12 – 1. a 3. poloha.** Upevnenie 3. polohy a výmen medzi 1. a 3. polohou v prednesovej skladbe.
- **Concertino D dur op. 14 – 1. poloha.** Rozvoj spevného tónu, sláčikovej kontroly a súvislého hudobného prejavu.
- **Concertino D dur v štýle Antonia Vivaldiho op. 15 – 1. a 3. poloha.** Rozvoj artikulácie, rytmickej presnosti, výmen polôh a základov interpretácie skladby v barokovom štýle.
- **Concertino v úprave Foresta Etlinga – výber častí op. 12 a op. 15.** Skrátená pedagogická verzia na nácvik väčšieho celku. Nejde o ďalšie samostatné pôvodné concertino; rozsah polôh sa posúdi podľa upraveného partu.

Paul Essek

- **Concertino G dur op. 4 – 1. poloha.** Upevnenie základnej techniky, intonácie a rytmu v 1. polohe; rozvoj frázovania a súhry s klavírnym sprievodom.

Výber pre výučbu

Pre žiakov hrajúcich v 1. polohe: Rieding op. 34, 35 a 36; Küchler op. 11 a 14; Essek op. 4. Po zvládnutí 3. polohy: Rieding op. 21 a Küchler op. 12 a 15. Po zvládnutí 5. polohy: Rieding op. 24 a 25. Pedagóg môže vyberať jednotlivé časti namiesto celého diela.

Ľudové piesne a ich úpravy

- Ladislav Burlas: Na strunách a klávesoch – slovenské ľudové piesne v úprave pre husle a klavír.
- Pesničky pre všetkých I – v úprave pre husle – zbierka 79 ľudových piesní s jednoduchým harmonickým sprievodom pre husľovú kontru a kontrabas.
- 50 lidových písní a koled pro dvoje housle – zbierka na rozvíjanie súhry.
- Jaromír Gelnar: Národní zpěvník – doplnkový zdroj českých, moravských, sliezskych a slovenských ľudových piesní; výber a úprava melódii pre husle podľa pedagóga.

- Slovenské ľudové piesne a regionálny repertoár Horehronia a Podpoľania vo výbere a úprave pedagóga.

Výber a využitie literatúry

Pedagóg vyberá konkrétne cvičenia, celé skladby alebo jednotlivé časti podľa veku, individuálnych schopností, technickej a interpretačnej úrovne žiaka a cieľov príslušného ročníka. Žiak nemusí absolvovať všetky publikácie v celom rozsahu. Literatúru možno doplniť ďalším materiálom porovnateľnej náročnosti.

Ľudové piesne sa využívajú na rozvoj sluchovej predstavivosti, intonácie, rytmu, hry spamäti a súhry. Spevníky slúžia ako doplnkový zdroj melódií; podľa potreby sa upravujú alebo transponujú pre husle.

Prípravné štúdium

Učebný plán: PŠ A /PŠ B

CIELE : Vzbudiť záujem o husle a radosť z muzicírovania. Oboznámiť žiaka s nástrojom, vytvárať základné návyky držania huslí a sláčika a rozvíjať sluchovú, rytmickú a intonačnú predstavivosť.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
Poznávanie huslí, sláčika a starostlivosti o nástroj. Prirodzený postoj, založenie huslí, držanie sláčika. Spev a rytmizácia riekaniak a piesní. Hra pizzicato na prázdnych strunách, neskôr arco; krátke ťahy a ťahy celým sláčikom. Postupné kladenie prstov ľavej ruky. Jednoduché melódie, počúvanie a napodobňovanie, prvé skúsenosti so sprievodom.	Žiak: Pomenuje základné časti nástroja a s pomocou pedagóga si pripraví nástroj na hru. Predvedie primerane uvoľnený postoj a základné držanie huslí a sláčika. Reprodukuje jednoduchý rytmus a zahrá na prázdnych strunách pizzicato a arco. V PHV na konci roka používa krátke ťahy aj celý sláčik a postupne zapája všetky prsty, minimálne tri. Zahrá aspoň dve známe jednoduché melódie alebo ľudové piesne.

NOTOVÝ MATERIÁL

Josef Míčka – Magdaléna Micková: Škola hry na housle, 1. díl. 2.díl.

J. Čermák a J. Beran: Houslová Přípravka a Škola Pro Začátečníky
Prednes: jednoduché ľudové piesne a drobné skladby primeranej náročnosti.

OVERENIE SPÔSOBILOSTI NA POSTUP

Správne držanie huslí a sláčika. Hra spamäti: 1 ľudová pieseň a 1 prednesová skladba z literatúry pre prípravné štúdium.

DIDAKTICKÉ POSTUPY

Postupujeme pomalšie a hravou formou podľa zrelosti dieťaťa. V PŠ sa tempo prispôbuje schopnostiam žiaka. Krátke činnosti sa striedajú s pohybom a spevom; rodič dostáva zrozumiteľné pokyny k domácej príprave.

1 . ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 4

CIELE: Rozvíjať záujem o hru, upevniť správne držanie nástroja a základy činnosti oboch rúk.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
Postoj a držanie nástroja, vedenie sláčika a tvorba tónu; hladké prechody cez struny. Durový a molový hmat v 1. polohe. Detaché, legato a ich kombinácie. Jednooktávové stupnice a rozložený kvintakord. Čítanie nôt, hra z listu a spamäti. U pripravených žiakov možno zaradiť prípravné cvičenia na vibrato a výmeny polôh.	Žiak: Udrží husle v správnej polohe a kontroluje vedenie sláčika. Zahrá celým sláčikom aj jeho časťami detaché a jednoduché legato. Rozlíši a použije durový a molový hmat so sluchovou kontrolou. Zahrá G dur, D dur a A dur v rozsahu jednej oktávy od prázdnej struny s rozloženým kvintakordom. Prečíta jednoduchý notový zápis a zahrá krátku primeranú melódiu z listu.

NOTOVÝ MATERIÁL

Školy, etudy a technické cvičenia:

J. Čermák a J. Beran: Houslová Přípravka a Škola Pro Začátečníky
Josef Míčka – Magdaléna Micková: Škola hry na housle, 1. díl.

Václav Krůček: Škola houslových etud I – 1. poloha, zošity 1–2; výber.

V. Kořínek: Melodické etudy; príslušný diel a výber podľa úrovne žiaka.

Prednes a súhra:

První setkání s mistry – vybral a upravil Josef Míčka; malé skladby v 1. polohe s klavírnym sprievodom alebo druhými husľami.

Možno doplniť vhodné zahraničné školy, napr. Baklanovú, podľa dostupnosti a uváženia pedagóga.

HODNOTENIE, VYSTÚPENIA A SKÚŠKA

Skúška: 2 melodické etudy v detaché, prípadne v kombinácii detaché a legato, a 2 prednesové skladbičky. Verejné sólové vystúpenie raz za rok, spamäti v sprievode klavíra.

DIDAKTICKÉ POSTUPY

Využívať melodické cvičenia, ukážku a napodobňovanie. Pri domácej príprave oddeliť úlohy na rytmus, intonáciu a sláčik; následne ich spojiť.

2 . ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 4

CIELE: Upevniť návyky z 1. ročníka, koordináciu rúk, kvalitu tónu a výraz; rozvíjať pódiové skúsenosti.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
Intonačná kontrola a sebakontrola, uvoľnenosť rúk. Durový a molový hmat; zvýšený 3. a znížený 1. prst. Detaché, legato, staccato a nácvik martelé. Prípravné cvičenia na vibrato bez sláčika a na výmeny polôh. Jedno- a dvojtákové stupnice v 1. polohe; čítanie nôt, hra z listu a spamäti.	Koordinuje činnosť oboch rúk pri pripravenom materiáli. Používa jednotlivé časti sláčika a hrá detaché, legato a staccato. Ukladá prsty minimálne v troch hmatoch: durovom, molovom a s vyšším 3. alebo nižším 1. prstom. Sluchom rozpozná nepresný tón a s primeranou pomocou ho opraví. Zahrá vybrané jedno- a dvojtákové stupnice v 1. polohe. Zahrá krátku jednoduchšiu melódiu z listu a pri súhre reaguje na nástup a ukončenie.

NOTOVÝ MATERIÁL

Školy, etudy a technické cvičenia:

Václav Krůček: Škola houslových etud I – 1. poloha, zošity 1–2; výber.

V. Kořínek: Melodické etudy; príslušný diel a výber podľa úrovne žiaka.

Josef Míčka – Magdaléna Micková: Škola hry na housle, 1. díl. a 2. díl.

J. Čermák a J. Beran: Houslová Příprava a Škola Pro Začátečníky

J. Čermák a J. Beran: Houslová Příprava a Škola Pro Začátečníky

Violin Recital Album – First Position, Volume 2, edícia Bärenreiter's Sassmannshaus; výber pre husle a klavír alebo dvojce huslí.

Stabilizovať základy, rozvíjať sebakontrolu držania nástroja, kladenia prstov a tvorby tónu. Zaráďovať jednoduché duá s pedagógom .

3 . ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

Ďalej podľa pôvodného plánu: 1,0 komorná hra alebo inštrumentálny sprievod; 2,0 hra v súbore alebo orchestri – skupinové vyučovanie 1× týždenne.

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 4

CIELE: Zdokonaľovať techniku a muzikálny prejav, začať nácvik vibrata a výmen medzi 1. a 3. polohou; rozvíjať súhru.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
- Nové hmaty v 1. polohe; kombinácie sláčikových ťahov. Príprava a nácvik vibrata, výmeny do 3. polohy. Dvojoktávové stupnice v 1. polohe aj s výmenou polohy. Dynamika a frázovanie, hra z listu a jednoduchá komorná hra.	Kontroluje držanie nástroja, uvoľnenosť rúk a tvorbu tónu. Orientuje sa v durovom a molovom hmate a používa zvýšený 3. a znížený 1. prst. Vykoná výmenu z 1. do 3. polohy aspoň v jednej dvojoktávovej stupnici. Predvedie prípravné pohyby vibrata; podľa pripravenosti ho uplatní 1. a 2. prstom v skladbe. Použije základné dynamické rozdiely a jednoduché frázovanie. Pri komornej hre udrží svoj hlas a reaguje

	na spoluhráča.
--	----------------

NOTOVÝ MATERIÁL

Školy, etudy a technické cvičenia:

Václav Krůček: Škola houslových etud I – 1. poloha, zošity 1–2; výber.

Václav Krůček: Škola houslových etud II – Hra v polohách, zošity 3 a 4; výber podľa zvládnutých polôh.

V. Kořínek: Melodické etudy; príslušný diel a výber podľa úrovne žiaka.

Franz Wohlfahrt: 60 etud, op. 45; výber podľa technickej náročnosti.

Prednes a súhra:

První setkání s mistry – vybral a upravil Josef Míka; malé skladby v 1. polohe s klavírnym sprievodom alebo druhými husľami.

Violin Recital Album – First Position, Volume 2, edícia Bärenreiter's Sassmannshaus; výber pre husle a klavír alebo dvojce huslí.

Eva Bublová – Vladimír Roubal: Houslová knížka pro radost 3 – Přednesové skladby ve 3. poloze; husľový part a klavírne sprievody.

DIDAKTICKÉ POSTUPY

Spájať technické cvičenia s hudobným cieľom; výmeny a vibrato pripravovať bez nadmerného napätia. Pri súhre používať jednoduché piesne a duá

4 . ročník, 1. část, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

Ďalej podľa pôvodného plánu: 1,0 komorná hra alebo inštrumentálny sprievod; 2,0 hra v súbore alebo orchestri – skupinové vyučovanie 1x týždenne.

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 4

CIELE: Tvorba intonačne čistého tónu. Zvyšovanie technickej, interpretačnej úrovne a tempa skladieb. Prstoklady v zníženej polohe, prvý s druhým prstom a zvýšený tretí prst. Upevniť hru v 3. polohe, výmeny polôh a vibrato; rozvíjať vlastnú hudobnú predstavu a komornú či súborovú hru.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
Hmatová istota v 1. a 3. polohe, intonačná	

sebakontrola a uvoľnené výmeny. Tvorba tónu, vibrato, dynamika a frázovanie. Stupnice a akordy s výmenou polohy. Hra z listu a súhra.	Kontroluje intonáciu v 1. polohe a získava istotu v 3. polohe. Zahrá stupnicu a rozložený akord s výmenou do 3. polohy; dvojoktávový alebo primeraný trojoktávový rozsah sa volí podľa tóniny a prstokladu. V pripravenom materiáli vykoná plynulú výmenu medzi 1. a 3. polohou. Podľa pripravenosti uplatní vibrato aspoň tromi prstami. Vyjadří charakter skladby dynamikou a frázovaním. Uplatní získané zručnosti v komornom alebo súborovom zoskupení.

NOTOVÝ MATERIÁL

Školy, etudy a technické cvičenia:

Václav Krůček: Škola houslových etud I – 1. poloha, zošity 1–2; výber.

Václav Krůček: Škola houslových etud II – Hra v polohách, zošity 3 a 4; výber podľa zvládnutých polôh.

Franz Wohlfahrt: 60 etud, op. 45; výber podľa technickej náročnosti.

H. E. Kayser: Etudy, op. 20; výber.

Prednes a súhra:

Violin Recital Album – First Position, Volume 2, edícia Bärenreiter's Sassmannshaus; výber pre husle a klavír alebo dvoje huslí.

Oskar Rieding

Koncert h moll, op. 35

Koncert G Dur, op. 34

Koncert D-Dur op.36

Concertino G-Dur op. 24

HODNOTENIE, VYSTÚPENIA A SKÚŠKA

Záverečná skúška: 2 stupnice (durová a molová) 2 etudy primeranej náročnosti. 1 prednes hra spamäti v sprievode klavíra. Verejné sólové vystúpenie raz za rok.

1 . ročník, 2. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

Ďalej podľa pôvodného plánu: 1,0 komorná hra alebo inštrumentálny sprievod; 2,0 hra v súbore alebo orchestri – skupinové vyučovanie 1× týždenne.

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 4

CIELE Nadviazať na predchádzajúce štúdium, posilniť samostatnosť, technický rozvoj a hudobný výraz.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
Upevňovanie 3. polohy, uvoľnené výmeny a podľa možností aj ďalšie polohy. Vyššie nároky na techniku oboch rúk; martelé, príprava spiccata. Frázovanie, dynamika, vibrato, štýl skladby, hra z listu a súhra.	Intonačne kontroluje hmaty v 1. polohe a upevňuje istotu v 3. polohe. Zahrá stupnicu s akordom s výmenou do 3., prípadne 4. polohy; pri trojoktávovom rozsahu použije prstoklad a ďalšie polohy potrebné pre danú tóninu. Podľa pripravenosti rozvíja vibrato všetkými prstami. Samostatne pripraví krátky úsek skladby podľa pokynov pedagóga. Použije frázovanie, dynamiku a vibrato primerane charakteru skladby. Orientuje sa v jednoduchšom neznámom notovom texte a spolupracuje pri súhre.

NOTOVÝ MATERIÁL

Školy, etudy a technické cvičenia:

Václav Krůček: Škola houslových etud I – 1. poloha, zošity 1–2; výber.

Václav Krůček: Škola houslových etud II – Hra v polohách, zošity 3 a 4; výber podľa zvládnutých polôh.

Franz Wohlfahrt: 60 etud, op. 45; výber podľa technickej náročnosti.

H. E. Kayser: Etudy, op. 20; výber.

Prednes a súhra:

Eva Bublová – Vladimír Roubal: Houslová knížka pro radost 3 – Přednesové skladby ve 3.

poloze; husľový part a klavírne sprievody.

The Young Violinist's Repertoire Book 4 – výber a redakcia Paul de Keyser a Fanny Waterman; výber skladieb pre husle a klavír.

Violin Recital Album – First Position, Volume 2, edícia Bärenreiter's Sassmannshaus; výber pre husle a klavír alebo dvojce huslí.

HODNOTENIE, VYSTÚPENIA A SKÚŠKA

Verejné sólové vystúpenie hra spamäti v sprievode klavíra. Didaktické postupy

Viesť k uvedomelej príprave, výberu účelného spôsobu cvičenia a vyváženiu technickej a výrazovej stránky.

2 . ročník, 2. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

Ďalej podľa pôvodného plánu: 1,5 komorná hra alebo inštrumentálny sprievod; 2,0 hra v súbore alebo orchestri – skupinové vyučovanie 1x týždenne.

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 4

CIELE: Rozvíjať samostatný nácvik, orientáciu v zápise a kultivovaný hudobný prejav; rozširovať hudobný obzor.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
Pohyblivosť prstov, vedenie sláčika, hladké výmeny sláčika a polôh. Intonačná čistota, tvorba tónu a vibrato. Dynamika, výstavba fráz a kontrasty. Hra z listu, komorná a súborová hra.	Pripraví základnú rytmickú a tónovú podobu primeranej skladby z notového zápisu. Rozpozná a opraví nepresnú intonáciu v pripravenom materiáli. Vykoná uvoľnené výmeny polôh a používa rôzne druhy a rýchlosti ťahov. Kultivuje tón vedením sláčika a primeraným použitím vibrata. Uplatní dynamické kontrasty a vedome člení frázy. Pri súhre udrží pulz, sleduje spoluhráčov a vyvažuje hlasitosť.

NOTOVÝ MATERIÁL

Školy, etudy a technické cvičenia:

Václav Krůček: Škola houslových etud I – 1. poloha, zošity 1–2; výber.

Václav Krůček: Škola houslových etud II – Hra v polohách, zošity 3 a 4; výber podľa zvládnutých polôh.

Franz Wohlfahrt: 60 etud, op. 45; výber podľa technickej náročnosti.

H. E. Kayser: Etudy, op. 20; výber.

Prednes a súhra:

The Young Violinist's Repertoire Book 4 – výber a redakcia Paul de Keyser a Fanny Waterman; výber skladieb pre husle a klavír.

HODNOTENIE, VYSTÚPENIA A SKÚŠKA

Verejné sólové vystúpenie raz za rok, hra spamäti v sprievode klavíra.

DIDAKTICKÉ POSTUPY

Rozvíjať samostatnosť v príprave a hudobnej predstave. Porovnávať vlastnú hru so zámerom; pri počúvaní nahrávky pomenovať jeden úspech a jeden cieľ ďalšieho cvičenia.

3 . ročník, 2. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE : 1,5 – individuálne vyučovanie, 2× týždenne.

Ďalej podľa pôvodného plánu: 1,5 komorná hra alebo inštrumentálny sprievod; 2,0 hra v súbore alebo orchestri – skupinové vyučovanie 1× týždenne.

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 4

CIELE: Upevniť návyky a zručnosti, rozvíjať interpretačný nadhľad, technickú istotu a štýlové cítěnie.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
Trojoktávové durové a molové stupnice; podľa schopností dvojmaty a akordické kadencie.	Zahrá vybrané trojoktávové stupnice v primeranom tempe a s určeným prstokladom.

Koordinácia rúk, pohyblivosť prstov, rôzne sláčikové ťahy a ich rýchlosti. Plynulé výmeny polôh, vibrato, dynamika, frázovanie a kontrasty. Hra z listu a súhra.	Sluchovo zhodnotí intonáciu a samostatne opraví nepresné tóny. Orientuje sa v osvojených polohách a vykoná výmeny s priebežnou kontrolou tónu. Použije rôzne druhy a rýchlosti ťahov podľa hudobného zámeru. Kultivuje tón a primerane využíva vibrato, dynamiku a frázovanie. Rozlíši základný charakter skladieb rôznych štýlov a uplatní ho v prednese.
---	---

NOTOVÝ MATERIÁL

Školy, etudy a technické cvičenia:

Václav Krůček: Škola houslových etud I – 1. poloha, zošity 1–2; výber.

Václav Krůček: Škola houslových etud II – Hra v polohách, zošity 3 a 4; výber podľa zvládnutých polôh.

Franz Wohlfahrt: 60 etud, op. 45; výber podľa technickej náročnosti.

H. E. Kayser: Etudy, op. 20; výber.

H. Schradieck: Škola prstovej techniky; výber cvičení.

Prednes a súhra:

The Young Violinist's Repertoire Book 4 – výber a redakcia Paul de Keyser a Fanny Waterman; výber skladieb pre husle a klavír.

Ďalšie prednesové a komorné skladby primeranej úrovne; výber pedagóga.

HODNOTENIE, VYSTÚPENIA A SKÚŠKA

Verejné sólové vystúpenie raz za rok hra spamäti v sprievode klavíra. Komorné alebo súborové vystúpenie.

DIDAKTICKÉ POSTUPY

Vhodným repertoárom motivovať k technickému a interpretačnému rastu. Zaradovať porovnanie charakteru skladieb a samostatný návrh dynamiky či frázovania.

4 . ročník, 2. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

Ďalej podľa pôvodného plánu: 1,5 komorná hra alebo inštrumentálny sprievod; 2,0 hra v súbore alebo orchestri – skupinové vyučovanie 1× týždenne.

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 4

CIELE: Prepojiť technické a interpretačné zručnosti, podporiť osobný hudobný prejav a pripraviť záverečný koncert

OBSAHOVÝ ŠTANDARD - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
Trojoktávové durové a molové stupnice; podľa schopností dvojhmaty a akordické kadencie. Koordinácia rúk, plynulé a isté výmeny polôh. Rozvoj martelé, spiccata a podľa pripravenosti sautillé. Intonačná sebakontrola, kultivovaný tón, vibrato, dynamika a frázovanie. Hra spamäti, z listu a v zoskupení.	Aktívne využíva sluchovú predstavu a samostatnú intonačnú kontrolu. Koordinuje obe ruky a používa osvojené ťahy v rôznych rýchlostiach. V pripravenom repertoári vykoná plynulé výmeny a orientuje sa vo vyšších osvojených polohách. Vyjadrí charakter a štýl skladby tónom, frázovaním, dynamikou a primeraným vibratom. Samostatne naplánuje nácvik náročnejšieho úseku a zhodnotí výsledok. Predvedie pripravený sólový program a spolupracuje v komornom alebo súborovom zoskupení. Vystúpenie v rámci KH, alebo orchestra či súboru.

NOTOVÝ MATERIÁL

Školy, etudy a technické cvičenia:

Václav Krůček: Škola houslových etud I – 1. poloha, zošity 1–2; výber.

Václav Krůček: Škola houslových etud II – Hra v polohách, zošity 3 a 4; výber podľa zvládnutých polôh.

Franz Wohlfahrt: 60 etud, op. 45; výber podľa technickej náročnosti.

H. E. Kayser: Etudy, op. 20; výber.

J. F. Mazas: Etudy, op. 36; výber.

H. Schradieck: Škola prstovej techniky; výber cvičení.

Prednes a súhra:

The Young Violinist's Repertoire Book 4 – výber a redakcia Paul de Keyser a Fanny Waterman; výber skladieb pre husle a klavír.

Prednesová skladba alebo časť rozsiahlejšieho diela primeranej náročnosti a štýlovo vhodný komorný repertoár.

HODNOTENIE, VYSTÚPENIA A SKÚŠKA

Ukončenie I. stupňa: záverečný koncert a komisionálna skúška durová a molová stupnica v rozsahu 2 a viacerých oktáv ; 2 etudy rôzneho technického zamerania; 1 prednes; vystúpenie v komornej hre, orchestri alebo súbore. Verejné sólové vystúpenie raz za rok hra spamäti v sprievode klavíra. Didaktické postupy výberom programu prepájať technickú pripravenosť so štýlovou interpretáciou. Nácvik koncertného programu zahŕňa súhru so sprievodom, hranie celku a zvládanie pódiovej situácie.

Hudobný odbor - HRA NA SOPRÁNOVEJ - ZOBICOVEJ FLAUTE

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU: vyučovanie hry na zobcovej flaute je vhodnou metódou v systéme hudobno-vzdelávacej elementaristiky. Táto skutočnosť má viacero príčin. Základy hry na tomto nástroji môžu z hľadiska fyziologického a psychologického zvládnuť deti od 5 rokov. Okrem toho hra na zobcovej flaute je akousi základnou bázou pre hru na iných dychových nástrojoch – drevených alebo plechových. Význam takejto iniciatívy má u dieťaťa aj veľmi vyhranený zdravotný rozmer. Dychová hygiena, držanie tela, práca rúk v súčasnosti s dychom – to všetko sú veľmi dôležité atribúty zdravého vývinu detského organizmu. Nie je to isto náhoda, že hra na zobcovej flaute slúži ako podporná liečba pri astmatických poruchách, prípadne môže slúžiť ako prevencia pred negatívnymi prejavmi v dýchaní jedinca.

Nezanedbateľná je aj ekonomická stránka. Zobcová flauta je cenovo jedným z najdostupnejších hudobných nástrojov, čo je možné využiť pri vytváraní zdrojov motivácie.

Prípravné štúdium - dvojročné

POČET HODÍN TÝŽDENNE:

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO - prípravné štúdium 1a, alebo 1b. (počet hodín je podmienený zaradením žiaka, či už na jedno – alebo dvojročné prípravné štúdium).

CIELE: Poskytnúť žiakovi motiváciu pri vytváraní jeho vzťahu k umeniu, k hudbe a k hudobnému nástroju. Oboznámiť ho s možnosťami hry na sopránovej zobcovej flaute a jej stavbou. Vo vyučovacom procese brať veľký ohľad na mentálne, citové a fyziologické možnosti žiaka. Vytvoriť základné hygienické návyky pri udržiavaní nástroja. V oblasti fyziológie venovať veľkú pozornosť elementárnym návykom a úkonom: postoj, držanie nástroja, držanie rúk, nasadenie, bránicové dýchanie, správne pochopenie funkcie ľavého palca. Podporovať rozvoj hudobnej predstavivosti - kreativity (výška tónu) a rytmického cítenia. Hravou formou viesť žiaka k rozvíjaniu nielen hudobných daností, ale aj schopností sebadisciplíny. Od začiatku výučby

upozorňovať na intonačné zákonitosť – zvukovo vyrovnané tóny (intenzita, farba tónu). Motivovať žiaka k hre spamäti, vedieť sa počúvať, k súhre s pedagógom (duo - sopránové zobcové flauty), v prípade daností aj s klavírnym sprievodom. Cieľom prípravného štúdia je prvom rade vytvoriť pevný základ pre ďalšie plynulé a prirodzené napredovanie v štúdiu hry na sopránovej zobcovej flaute.

OBSAH: Dbáť na vývoj rytmického cítenia – porozumieť základným metroritmickým prvkom a ich úlohe: nota, pomlčka celá, polová, štvrtová, metrické predpisy 4/4, 2/4, 3/4, značenie nádychu a repríz. Naučiť sa začať tón a ukončiť ho. Hmatový rozsah: f1 - , zad2, začať tónom h1.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
Správny postoj, držanie nástroja. Základy tvorby tónu. Reberno-bránicové dýchanie, nasadzovanie tónu. Hudobno-teoretické poznatky v súlade s obsahom prípravnej hudobnej výchovy. Hra v rozsahu g1-d1. Rozvíjanie melodicko-rytmického cítenia hravou formou (rytmizácia a melodizácia riekaniak). Hra krátkych rytmických a melodicko-rytmických motívov imitáciou.	Žiaci ovládajú základné zásady dýchania, poznajú základy postoja a držania flauty, tvorby tónu, nasadzovania, vedia správne zostaviť flautu, zahrajú jednoduchú melódiu (pieseň) podľa sluchu, zahrajú jednoduchú skladbičku sólo alebo so sprievodom harmonického nástroja z nôt a spamäti. V druhom roku štúdia nasleduje skúška , na ktorej sa rozhodne, či žiak postupuje do základného štúdia – 2 skladby rozličného charakteru primeranej náročnosti.

NOTOVÝ MATERIÁL:

Vlasta Pospíšilová: Docela malé ježčí pískaní s Písničkou a Fučíkem
Eva Čunderlíková: Slovenské ľudové piesne pre sopránovú zobcovú flautu
ŽILKA, Václav: Veselé pískanie, zdravé dýchanie – Malá škola hry na sopránovú zobcovú flautu
KLEMENT, Miloslav: Škola hry pre sopránovú zobcovú flautu
DANIEL, Ladislav: Škola hry pre sopránovú zobcovú flautu

Prednesové sklady:

GRUBER, Rudolf: Rozfúkaj sa, písťalôčka – výber
KLEMENT, Miloslav: Prednesová časť Školy hry pre sopránovú zobcovú flautu (príloha)

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: Práca je postavená na vzťahu učiteľ – žiak. Zamerať sa na čo najdokonalejšie zafixovanie správnych interpretačných návykov už v ranom veku. Neustále vštepovať žiakovi základné hudobné návyky, pestovať rytmické aj agogické cítenie. Vystupovať verejne s jednoduchšími skladbičkami. Hudobná literatúra uvedená vyššie slúži k základnej orientácii učiteľa. Hra na primeranej mentálnej úrovni žiaka. Materiál je potrebné vyberať na základe individuálneho vývoja. Žiaka motivujeme k verejným vystúpeniam a návštevám koncertov.

Prípravné štúdium – jednoročné.

CIELE: Pokračovať v motivácii žiaka pri vytváraní jeho vzťahu k umeniu, k hudbe a k hudobnému nástroju. Vo vyučovacom procese brať ohľad na mentálne, citové a fyziologické danosti žiaka. Usmerňovať ho v hygienických návykoch pri udržiavaní nástroja. Dbáť na kultiváciu základných fyziologických návykov a úkonov: držanie nástroja, držanie tela (postoj, ruky), nasadenie, bránicové dýchanie. Pokračovať v podporovaní rozvoji hudobnej predstavivosti - kreativity, rytmického cítenia a frázovania. Viest žiaka k rozvíjaniu hudobných schopností aj schopností sebadisciplíny. Upozorňovať na intonačnú zákonitosť – zvukovo vyrovnané tóny. Motivovať žiaka k hre naspamäť (počúvať sa), k súhre s pedagógom (duo zobcové flauty) aj s klavírnym sprievodom. Vytvárať pevný základ pre ďalšie plynulé a prirodzené napredovanie v štúdiu hry na sopránovej zobcovej flaute.

OBSAH: Rytmika – zautomatizovať chápanie žiaka základným metrorýtmickým prvkom (nota, pomlčka celá, polová, štvrtová) a metrické predpisy (4/4, 2/4, 3/4). Hmatový rozsah: c1 – f2.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
Správny postoj, držanie nástroja. Základy tvorby tónu. Reberno-bránicové dýchanie, nasadzovanie tónu. Hudobno-teoretické poznatky v súlade s obsahom prípravnej hudobnej výchovy. Hra v rozsahu g1-d1. Rozvíjanie melodicko-rytmického cítenia hravou formou (rytmizácia a melodizácia riekaniak). Hra krátkych rytmických a melodicko-rytmických motívov imitáciou.	Žiaci ovládajú základné zásady dýchania, poznajú základy postoja a držania flauty, tvorby tónu, nasadzovania, vedia správne zostaviť flautu, zahrajú jednoduchú melódiu (pieseň) podľa sluchu, zahrajú jednoduchú skladbičku sólo alebo so sprievodom harmonického nástroja z nôt a spamäti. V druhom roku štúdia nasleduje skúška , na ktorej sa rozhodne, či žiak postupuje do základného štúdia – 2 skladby rozličného charakteru primeranej náročnosti.

NOTOVÝ MATERIÁL:

Vlasta Pospíšilová: Docela malé ježčí pískaní s Písničkou a Fučíkem

Eva Čunderlíková: Slovenské ľudové piesne pre sopránovú zobcovú flautu

Hana Řeřábková: Hraj si a maluj 1

ŽILKA, Václav: Veselé pískanie, zdravé dýchanie – Malá škola hry na sopránovú zobcovú flautu

KLEMENT, Miloslav: Škola hry pre sopránovú zobcovú flautu

DANIEL, Ladislav: Šola hry pre sopránovú zobcovú flautu

Prednesové sklady:

GRUBER, Rudolf: Rozfúkaj sa, písťalôčka – výber

KLEMENT, Miloslav: Prednesová časť Školy hry pre sopránovú zobcovú flautu (príloha)

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: Práca je postavená na vzťahu učiteľ – žiak. Zamerať sa na čo najdokonalejšie zafixovanie správnych interpretačných návykov už v ranom veku. Neustále vštepovať žiakovi základné hudobné návyky, pestovať rytmické aj agogické cítenie.

Hudobná literatúra uvedená vyššie slúži k základnej orientácii učiteľa. Hra na primeranej mentálnej úrovni žiaka. Materiál je potrebné vyberať na základe individuálneho vývoja. Pestovať u žiaka hudobnú predstavivosť a farebnosť nástroja, žiakovi často na nástroji hrať a tak pestovať u neho i hudobnú predstavu tónov a melódie. Hrou učiteľa motivovať žiaka.

Učebné osnovy a plány prispôsobené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia .

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania

žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

1 .ročník 1. časť I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 5

CIELE: V záujme ďalšieho napredovania neustále pestovať v žiakovi lásku k umeniu, k hudbe a k nástroju. V oblasti fyziológie trénovať hrudníkovo – bránicové dýchanie a tým zabezpečiť zvyšovanie kvality tónu. Pokračovať v pestovaní zmyslu pre metrorytmiku, postupne aktivizovať cizelovanie základných intonačných návykov. Poukazovať na rozdiel hry tenuto a legato. Zdokonaľovať prstovú techniku žiaka.

OBSAH: Dbieť na vývoj rytmickej sebakontroly. Do tréningu rytmického cítenia pribrať prvok osminovej noty a pomlčky, vysvetliť princíp bodky pri note, resp. pomlčke. Pokračovať v pestovaní citlivosti voči základným metrickým predpisom (takty). Rozširovať záber hmatov do ambitu c1 - a2. vysvetliť princíp stupnice dur a mol. Stupnice hrať zo školy L. Daniela.

NOTOVÝ MATERIÁL:

Hana Řeřábková: Hraj si a maluj 1 - pokračovanie

ŽILKA, Václav: Veselé písanie, zdravé dýchanie – Malá škola hry na sopránovú zobcovú flautu
 KLEMENT, Miloslav: Škola hry pre sopránovú zobcovú flautu
 DANIEL, Ladislav: Škola hry pre sopránovú zobcovú flautu

Prednesové skladby:

GRUBER, Rudolf: Rozfúkaj sa, písťalôčka – výber

Kol.: Chrestomatija dľa flejty – Album prednesových skladieb (výber), Editio Muzyka, Moskva

GRUBER, Rudolf: 50 ľudových piesní pre 2 – 3 sopránové zobcové flauty (výber), Editio Supraphon, Praha

Hudobná literatúra slúži k základnej orientácii učiteľa a je možné variovať študijný materiál podľa pedagogických skúseností učiteľa a podľa individuálnych dispozícií žiaka.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
Upevňovanie základných návykov a zručnosti (dýchanie rebernobráničné, držanie nástroja, postoj, tvorba kultivovaného plného a čistého tónu). Rozširovanie hmatového záberu do ambitu c1 – a 2 . Hra v celých, polových, štvrtových a osminových hodnotách. Hra tenuto a legato. Správne nasadenie tónu. Artikulácia - ukončovanie fráz. Stupnice C, G, D, F, a malý rozklad akordu. Čítanie notového zápisu a aplikácia teoretických poznatkov, nadobudnutých v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja. Rozvoj melodicko-rytmického cítenia podľa sluchu. Hra krátkych melodicko-rytmických motívov imitáciou. Transpozícia motívov podľa sluchu. Rytmická a intonačná sebakontrola žiaka.	Žiaci poznajú nástroj, zvládajú zloženie a rozloženie nástroja a základnú údržbu nástroja, majú osvojené základné návyky pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja, základy reberno-bránicového dýchania), v rámci artikulácie ovládajú hru tenuto a legato, rozlišujú hru piano a forte, zahrajú jednoduchú pieseň spamäti, interpretujú jednoduché piesne a krátke prednesové skladby so sprievodom klavíra, príp. duetá. Majú správny základ k základným návykom a zručnostiam (dýchanie rebernobráničné, držanie nástroja, postoj, tvorba kultivovaného plného a čistého tónu). Hmatový záber v ambite od c1 – a 2 . Vedia zahrať noty v celých, polových, štvrtových a osminových hodnotách. Majú základy hry tenuto a legato. Ovládajú správne nasadenie tónu. Dbajú na správnu artikuláciu - ukončovanie fráz. Stupnice C, G, D, F, a malý rozklad akordu.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: v 1. ročníku predmet hra na zobcovej flaute nadväzuje na PHV, preto osvedčeným médiom pedagogického procesu je hra na primeranejšej mentálnej úrovni žiaka. Ak žiak nenavštevoval prípravné štúdium, snažiť sa dosiahnuť primeraným spôsobom v rámci intelektu žiaka stanovenú učebnú látku, vstúpiť žiakovi do základných hudobných pojmov od notácie až po dynamiku, základné osvojenie si návykov pri hraní – dýchanie, postoj, práca rúk, synchronizácia jazyka, prstov a dychu. Prirodzeným spôsobom, primerane veku pestovať rytmické cítenie, v prípade šikovnejších žiakov aj agogické cítenie. Celá práca je postavená na vzťahu učiteľ - žiak, uvedomovať si na strane učiteľa, že sa pracuje so živým materiálom, vhodne vyberať notové materiály i spôsob komunikácie vzhľadom k veku žiaka.

Už v rámci 1. ročníka verejne vystupovať, snažiť sa prilákať žiaka s rodičmi o návštevy koncertov a snažiť sa vzbudiť u dieťaťa o čo najväčší záujem o hudobné dianie v škole.

Učebné osnovy a plány prispôsobené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia:

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania

žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

2 . ročník 1. časť I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 5

CIELE: v záujme ďalšieho napredovania neustále pestovať v žiakovi lásku k umeniu, k hudbe a k nástroju. V oblasti fyziológie trénovať hrudníkovo – bránicové dýchanie a tým zabezpečiť zvyšovanie kvality tónu. Pokračovať v pestovaní zmyslu pre metroritmiku, postupne aktivizovať cizelovanie základných intonačných návykov. Zdokonaľovať prstovú techniku žiaka. Rozlišovať typy artikulácie (staccato, legato, nonlegato, portamento).

OBSAH: nácvik elementárnych úkonov (rytmus, intonácia, tvorba tónu) – postupne viesť smerom k výrazovosti prednesu a tým pestovať estetické cítenie žiaka, jeho hudobnícky intelekt. Zaviesť nácvik šestnástinovej rytmickej hodnoty (noty – pomlčka) v rámci základných metrických predpisov (2/4, 3/4, 4/4). Zavádzať tónový rozsah do úrovne c1 - c3. Venovať pozornosť štúdiu stupníc do 2 predznamenaní (F, B, C, G, D dur, d, g, a, e, h mol). Zaviesť nácvik rozloženého T5 ak.

NOTOVÝ MATERIÁL:

Hana Řežábková: Hraj si a maluj 2

ŽILKA, Václav: Veselé pískanie, zdravé dýchanie – Malá škola hry na sopránovú zobcovú flautu - pokračovanie

KLEMENT, Miloslav: Škola hry pre sopránovú zobcovú flautu – pokračovanie

DANIEL, Ladislav : Škola hry pre sopránovú zobcovú flautu – pokračovanie 2. dielu

Prednesové sklady:

Ján Melkovič: Čačky hračky (výber)

GRUBER, Rudolf: Rozfúkaj sa, píšťalôčka – výber

Kol.: Chrestomatija dľa flejty – album prednesových skladieb (výber), Editio Muzyka, Moskva

GRUBER, Rudolf: 50 ľudových piesní pre 2 – 3 sopránové zobcové flauty (výber), Editio

Supraphon, Praha

GRUBER, Rudolf: Snadná dueta (výber), Editio Panton, Praha

BLAHA, Oldřich: Album populárnych skladieb pre zobcovú flautu a klavír (výber)

Iný notový materiál podľa výberu a skúseností učiteľa.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
Prehlbovanie a fixovanie reberno-bránicového dýchania. Práca na zdokonaľovaní kvality tónu a prstovej technike. Rôzne spôsoby artikulácie (tenuto, legato, staccato). Hmatový ambit v rozsahu od c1 – po a3 . Čítanie notového zápisu a aplikácia teoretických poznatkov, nadobudnutých v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja. Rozvoj melodicko-rytmického cítenia. Pestovanie estetického cítenia (tvorba kultivovaného plného a čistého tónu). Rozširovanie dynamickej škály piano – forte podľa individuálnych schopností žiaka. Hra motívov a melodických fráz podľa sluchu. Hra pamäti. Jednoduché skladby so sprievodom klavíra, príp. v komornom zoskupení.	Žiaci ovládajú zloženie a rozloženie nástroja, základnú údržbu, naďalej pracujú na správnych návykoch pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja, základy reberno-bránicového dýchania), interpretujú jednoduché rytmické útvary – hra v základných rytmických hodnotách (celé, polové, štvrtové, osminové noty a pomlčky), používajú nové hodnoty nôt – štvrtová nota s bodkou, polová nota s bodkou, v rámci základných metrických predpisov (2/4,3/4,4/4), rozpoznávajú nové hudobné tvary 3/8 metre a alla breve, ovládajú hru stupníc dur a mol do 2 predznamenaní, zahrajú akordy T5 s rozloženým T5 v tenute, legate,rozlišujú širšiu dynamickú škálu piano - forte podľa individuálnych schopností žiaka,hrajú jednoduché piesne v miernejších tempách,zahrajú jednoduchú pieseň pamäti,hrajú jednoduché skladby so sprievodom klavíra, príp. v komornom zoskupení.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: v 2. ročníku predmet hra na zobcovej flaute nadväzuje na 1. ročník, preto osvedčeným médiom pedagogického procesu je hra na primeranejšej mentálnej úrovni žiaka. Snažiť sa dosiahnuť primeraným spôsobom v rámci intelektu žiaka stanovenú učebnú látku, vstúpiť žiakovi základné hudobné pojmy od notácie až po dynamiku, základné osvojenie si návykov pri hraní – dýchanie, postoj, práca rúk, synchrón jazyka, prstov

a dychu. Prirodzeným spôsobom, primerane veku pestovať rytmické cítenie, v prípade šikovnejších žiakov aj agogické cítenie. Práca je naďalej postavená na vzťahu učiteľ – žiak. Výber notového materiálu aj spôsob komunikácie je stále primerané veku žiaka. Verejne vystupovať, naďalej motivovať žiaka aj rodičov na návštevy koncertov. Pokračovať vo vytváraní vzťahu dieťaťa k hudobnému nástroju a povzbudzovať jeho záujem o hudobné dianie.

Učebné osnovy a plány prispôsobené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia:

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania

žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

3 . ročník 1. časť I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

1 ,0 komorná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo hra v súbore (skupinové vyučovanie, 1x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 5

CIELE: udržiavať v žiakovi záujem o umenie a hudobný nástroj. Motivovať žiaka k verejným vystúpeniam a poskytnúť mu tým priestor na sebarealizáciu. Podľa možnosti postupne zmierňovať pocit trémy, poukázať na zmysel hudobnej interpretácie a hudobného zážitku. Pracovať na rozvíjaní schopností v oblasti interpretačnej techniky, ako aj na výrazotvorných prostriedkoch (dynamika, agogika...). Stále venovať dostatočnú pozornosť správne dýchaniu, postoju pri hre a držaniu tela (hlava, ruky, prsty...) aj nástroja. Venovať sa otázkam súhry, zdôrazniť podstatu komornej hudby a spôsob súhry dvoch resp. viacerých hudobných nástrojov. Do vyučovacieho procesu zakomponovať hru z listu.

OBSAH: nácvik ornamentiky v hraných skladbách. V oblasti metrrytmiky vysvetliť a nacvičovať prvok ligatúry. Oboznámiť žiaka so základnými dynamickými a tempovými predpismi.

Rozširovať tónový ambitus do úrovne $c^1 - d^3$. Začať s nácvikom dvojitého jazyka. Pokračovať v nácviku vibráta. Stupnice do 4 # a 4 b, dur aj mol (harmonický a melodický variant). T5 ak. aj s obratmi.

NOTOVÝ MATERIÁL:

MARTINČEK, Dušan: 13 malých cvičení pre sopránovú zobcovú flautu, 1. časť (u nadaných žiakov, prípadne ak žiak hrá aj v 4. ročníku na sopránový nástroj, presunúť do 4. roč.). Opus, Bratislava

DANIEL, Ladislav: Základy techniky I. pre sopránovú zobcovú flautu, Edition panton, Praha
CERHA, Vlastimil: Štúdie pre sopránovú zobcovú flautu, Editiom Suraphon, Praha

Prednesové skladby:

PEPUSCH, Johann Christoph: sechs sonaten fur Sopranblockflote und Klavier, Editio Peters, Leipzig

(6 sonát pre sopránovú zobcovú flautu a klavír)

EBEN, Petr: Duetina pre sopránový nástroj a klavír (výber), Editio Panton, Praha

DIBÁK, Igor: Kavatina pre zobcovú flautu a klavír, Editio slovenský hudobný fond

GASTOLDI, Giovanna G.: Renaissance Tänze fuer 2 Floeten (Blockfloeten) und Gitare, Editio Musica, Budapest (Renesanční tance pre 2 zobcové flauty a gitaru)

Duá starých majstrov – pre sopránové zobcové flauty v úprave Ľubomíra Onačila, Editio Slovenský hudobný fond, Bratislava

MELKOVIČ, Ján: Čo je čo – skladby pre 2 zobcové flauty a klavír, Opus, Bratislava

HATRÍK, Juraj: Tance detí – pre sopránové zobcové flauty, čembalo (klavír) a violončelo, Editio Slovenský hudobný fond, Bratislava

LOEILLET, Jacques: Sis Sonata for Two flutes (or Oboes, Recorders in C) without Bass op. 4, Editio Musica Rara, Montreux, France (6 sonát pre sopránové zobcové flauty bez sprievodu)

GRUBER, Rudolf: Snadná dueta (výber), Editio Panton, Praha

GRUBER, Rudolf: 50 ľudových piesní (výber), Editio Panton, Praha

Iný notový materiál podľa výberu učiteľa.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
Hygiena nástroja. Základné návyky pri hre na nástroj. Rozvíjanie schopností v oblasti agogiky. Rôzne spôsoby artikulácie tenuto, legato, staccato. Základy ornamentiky. Rozširovanie tónového ambitu v rozsahu $c1 - d3$. Stupnice dur a mol do 3 predznamenaní. Čistota spojov. Rozvíjanie schopnosti hry z listu. Čítanie notového zápisu a aplikácia teoretických poznatkov, nadobudnutých v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja. Zvládnutie sólových aj komorných skladieb rôznych štýlových období. Rozpoznávanie intervalov sluchom. Rozlišovanie jednotlivých tém v ľudových	Žiaci praktizujú zloženie a rozloženie nástroja, základnú údržbu, ovládajú správne základné návyky pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja, základy reberno-bránicového dýchania), ovládajú rôzne spôsoby artikulácie tenuto, legato, staccato, používajú základnú ornamentiku, hrajú v rozsahu $c1 - c3$, ovládajú hru stupníc dur a mol do 3 predznamenaní, zahrajú akordy T5, D7, zm7 tenuto, legato, pri technických cvičeniach dbajú na čistotu spojov v pomalších aj rýchlejších tempách, ovládajú základné rytmické útvary – hra v základných rytmických hodnotách (celé, polové, štvrtové, osminové

piesňach a malých piesňových formách. Transpozícia ľudových piesní podľa sluchu. Hra v rámci párných a nepárných štvrtových a osminových taktov s dôrazom na správne metrické cítenie a prízvuky.	noty a pomlčky), používajú novú rytmickú hodnotu – šestnástinovú notu aj pomlčku v rámci základných metrických predpisov (2/4, 3/4, 4/4), používajú nové rytmické prvky - synkopa, bodkovaný rytmus (hra v polových, štvrtových, osminových notách a pomlčkách), dodržia vedenie jednoduchšej melodickej línie - frázovanie, pri melodických frázach používajú správnu dychovú techniku, rozlišujú základné dynamické rozdiely piano, mezzoforte, forte.
---	--

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: v 3. ročníku predmet hra na zobcovej flaute nadväzuje na 2. ročník, preto osvedčeným médiom pedagogického procesu je hra na primeranej mentálnej úrovni žiaka. Dosiahnuť stanovenú učebnú látku, prehľbovať a rozširovať hudobné pojmy, neprestajne sa venovať návykom pri hraní. Primerane schopnostiam žiaka pokračovať v upevňovaní rytmického a agogického cítenia. Práca je naďalej postavená na vzťahu učiteľ – žiak. Motivovať žiaka k rôznym verejným vystúpeniam a návštevám koncertov.

4 .ročník 1. časť I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

1 ,0 komorná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo hra v súbore (skupinové vyučovanie, 1x týždenne)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 5

CIELE: rozvíjať v žiakovi vzťah k umeniu a k hudobnému nástroju. Motivovať žiaka k verejným vystúpeniam a poskytnúť mu priestor na sebarealizáciu. Podľa potreby neprestávať zmiernovať pocit trémy, poukázať na zmysel hudobnej interpretácie a hudobného zážitku. Pokračovať v rozvíjaní schopností v oblasti interpretačnej techniky – zautomatizovať používanie dvojitého jazyka a vibráta, viesť žiaka k vedomému riešeniu výrazotvorných prostriedkov (dynamika, agogika...). Rozširovať znalosti v oblasti odbornej terminológie a hudobných foriem, pestovať zmysel pre rozlišovanie hudobných štýlov. Nepretržite venovať dostatočnú pozornosť správne dýchaniu, postoju pri hre a držaniu tela (hlava, ruky, prsty...) aj nástroja. Riešiť otázky súhry, zdôrazniť podstatu komornej hudby a spôsob súhry dvoch resp. viacerých hudobných nástrojov.

OBSAH: zdokonaľovanie hry melodických ozdôb v hraných skladbách. Rozvíjanie prstovej techniky v celom rozsahu nástroja. Upevňovanie metrorytmického cítenia a rytmickej predstavivosti na podklade základných rytmických hodnôt (celá – šestnástinová, bodka pri note, pomlčky...). Pokračovať v nácviku dvojitého jazyka a vibráta. Stupnice do 5 # a 5 b, dur aj mol (harmonický a melodický variant). T5 ak. aj s obratmi.

NOTOVÝ MATERIÁL:

J. NYKL: 32 pre sopránovú zobcovú flautu
 S. BALASANJAN: 25 ľahkých etud
 MARTINČEK, Dušan: 13 malých cvičení pre sopránovú zobcovú flautu, 1. časť, Opus, Bratislava
 , Ladislav: Základy techniky I. pre sopránovú zobcovú flautu, Edition panton, Praha
 CERHA, Vlastimil: Štúdie pre sopránovú zobcovú flautu, Editiom Suraphon, Praha
Prednesové skladby:
 CORELLI, Arcangelo: Sarabanda
 CORELLI, Arcangelo: Sonáta a – mol
 DE LA LAVIGNE, Paul: Sonata (Gracieusement, Sarabande, Legerment)
 LOILLET, Jean Baptiste: Sonata F – dur
 DIEUPART, Charles: Sarabanda
 H. LIPPMANN: Tanec harlekýna
 NOVÁK, Milan: Bukolika
 A. REITER: Malý koncert
 PEPUSCH, Johann Christoph: Sechs sonaten fur Sopranblockflote und Klavier, Editio Peters, Leipzig
 (6 sonát pre sopránovú zobcovú flautu a klavír)
 EBEN, Petr: Duetina pre sopránový nástroj a klavír (výber), Editio Panton, Praha
 Duá starých majstrov – pre sopránové zobcové flauty v úprave Ľubomíra Onačila, Editio
 Slovenský hudobný fond, Bratislava
 MELKOVIČ, Ján: Čo je čo – skladby pre 2 zobcové flauty a klavír, Opus, Bratislava
 HATRÍK, Juraj: Tance detí – pre sopránové zobcové flautu, čembalo (klavír) a violončelo, Editio
 Slovenský hudobný fond, Bratislava
 LOEILLET, Jacques: Sis Sonata for Two flutes (or Oboes, Recorders in C) without Bass op. 4, Editio
 Musica Rara, Montreux, France (6 sonát pre sopránové zobcové flauty bez sprievodu)
 GRUBER, Rudolf: 50 ľudových piesní (výber), Editio Panton, Praha
 Iný notový materiál podľa výberu učiteľa.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
Dotváranie hry výrazovými prostriedkami: rôzne spôsoby artikulácie (tenuto, legato, portamento, staccato). Zdokonaľovanie hráčskej techniky (prstová, dychová technika), Hmatový ambit v rozsahu od c1 – po es3 . Zdokonaľovanie hry melodických ozdôb (príraz zhora, príraz zdola, nátril, mordent, trilok). Obohatenie techniky hry o škálu pomocných hmatov. Čítanie notového zápisu a aplikácia teoretických poznatkov, nadobudnutých v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja. Stupnice do 4 predznamenaní dur aj mol (harmonický aj melodický variant) s rozložením T5 aj D7 a zm7. Základné dynamické rozdiely s prihliadnutím na intonáciu. Upevňovanie rytmického čítania rozlišovaním párneho a nepárneho metra a akcentov. Tvorba	Žiaci ovládajú rôzne spôsoby artikulácie tenuto, legato, staccato, portamento, používajú nový prvok z oblasti metrorýtmiky – ligatúra, využívajú hmatový ambit v rozsahu od c1 – po c3 , v rámci technických cvičení a jednoduchých barokových skladieb začínajú využívať melodické ozdoby /príraz zhora, príraz zdola, nátril, mordent, trylok/, pomocné hmaty, ovládajú hru stupníc dur a mol do 4 predznamenaní, zahrajú akordy T5 + obraty v tenute, legate, staccate, rozlišujú základné dynamické rozdiely piano, mezzoforte, forte s prihliadnutím na intonáciu, poznajú jednoduché piesňové formy, vedia rozlíšiť jednotlivé témy (vhodná je hra ľudových piesní), hrajú v rámci štvrtových a osminových taktov s prihliadnutím na správne metrické čítanie (pochopenie prízvuku na

kultivovaného plného a čistého tónu. Rozlišovanie výrazových prostriedkov hudby pri hre prednesov rôznych štýlových období.	ťažkej dobe), zahrajú náročnejšiu skladbu so sprievodom klavíra alebo v komornom zoskupení. Záverečná skúška: - 1 etuda, alebo cvičenie, - 1 prednesová skladba.
--	---

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: v 4.ročníku predmet hra na zobcovej flaute nadväzuje na 3. ročník, preto osvedčeným médiom pedagogického procesu je hra na primeranej mentálnej úrovni žiaka. Dosiahnuť stanovenú učebnú látku, prehľbovať a rozširovať hudobné pojmy, neprestajne sa venovať návykom pri hraní. Primerane schopnostiam žiaka pokračovať v rozvíjaní rytmického a agogického cítenia. Práca je postavená na vzťahu učiteľ – žiak. Motivovať žiaka k rôznym verejným vystúpeniam a návštevám koncertov.

Učebné osnovy a plány prispôsobené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia:

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania

žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

1.ročník 2. časť I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

1 ,0 komorná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo hra v súbore (skupinové vyučovanie, 1x týždenne)

Ciele: Oboznámiť žiaka s novým – altovým nástrojom. Zvládnuť základy hry na tento väčší nástroj. Pestovať v žiakovi zmysel pre farebnosť tónu. Predhrávať žiakovi jednotlivé skladby a vytvárať tak zvukovú predstavu tónu a technickú vyspelosť hry.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
Upevňovanie základných návykov a zručnosti (dýchanie rebernobránicové, držanie nástroja, postoj, tvorba kultivovaného plného a čistého tónu) Preorientovanie žiaka na hmatovú orientáciu altovej zobcovej flauty. Rozsah hmatového záberu chromaticky od f1 – es3 . Hra na podklade všetkých základných rytmických hodnôt (celá polová, štvrtová, osminová, šestnástinová nota aj pomlčka, bodka pri note. Upevňovanie metro - rytmického cítenia. Hra tenuto a legato. Artikulácia - ukončovanie fráz. Tónový rozsah f1 – es3 . Stupnice C, G, D, F, a, e, h, malý rozklad akordu. Čítanie notového zápisu a aplikácia teoretických poznatkov, nadobudnutých v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja. Hra krátkych melodicko-rytmických motívov imitáciou. Hra jednoduchých duet, trií. Rytmická sebakontrola žiaka pri hre bodkovaného a synkopického rytmu.	Žiaci majú osvojené základné návyky pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja, rebernobránicové dýchanie - vzhľadom na prechod na väčší typ nástroja – altovú zobcovú flautu, majú zvládnuté preorientovanie sa na altový nástroj in F (žiaci, ktorí nespĺňajú fyziologické predpoklady na tento typ nástroja pokračujú, v štúdiu hry na sopránovej alebo sopraninovej flaute, ovládajú hru stupníc dur a mol do 2 predznamenaní, zahrajú akordy T5 s rozloženým T5 v tenute, legate, zahrajú jednoduché piesne, alebo krátke prednesové skladby so sprievodom klavíra, príp. duetá.

2.ročník 2. časť I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

1 ,0 komorná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo hra v súbore
(skupinové vyučovanie, 1x týždenne)

Ciele: U žiakov naďalej rozvíjať už získané základy a spôsoby hry na novom nástroji. Postupne viesť žiaka k pohyblivejšiemu prejavu, dbať pri tom na výrazovosť a dynamiku. Pestovať u žiaka špecifický a vlasný jedinečný prejav. Žiakovi veľa hrať na nástroji, aby mal skúsenosť počuť skutočnú hru a chcel sa jej priblížiť. Hrávať skladby aj spolu so žiakom, viesť ho k citlivosti na muzicírovanie.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
Prehlbovanie a fixovanie rebernobránicového dýchania. Práca na zdokonaľovaní kvality tónu a prstovej technike. Práca na zdokonaľovaní palcovej techniky pri hre tónov vo vyšších	Praktizujú hru stupníc dur a mol do 3 predznamenaní, zahrajú akordy T5 s rozloženým T5 v tenute, legate, ovládajú nástroj hmatovo aj rytmicky, zahrajú

registrech. Rôzne spôsoby artikulácie (tenuto, legato, staccato). Hmatový ambit v rozsahu od f1 – po g3 . Aplikácia teoretických poznatkov, nadobudnutých v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja. Hra stupníc do 3 predznamenaní durové aj molové (harmonická, melodická), malý rozklad akordu so zavedením rozloženého T5 . V oblasti výrazu práca na tvorivej samostatnosti žiaka s využívaním výrazových prostriedkov. Pestovanie estetického cítenia (tvorba kultivovaného plného a čistého tónu).	jednoduché prevažne barokové skladby (vzhľadom na typ nástroja) v miernejších tempách so sprievodom klavíra, prípadne v komornom zoskupení.
--	---

3.ročník 2. časť I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

1 ,0 komorná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo hra v súbore (skupinové vyučovanie, 1x týždenne)

Ciele: U žiakov naďalej rozvíjať už získané základy a spôsoby hry na novom nástroji. Postupne viesť žiaka k pohyblivejšiemu prejavu, dbať pri tom na výrazovosť a dynamiku. Pestovať u žiaka špecifický a vlasný jedinečný prejav. Žiakovi veľa hrať na nástroji, aby mal skúsenosť počuť skutočnú hru a chcel sa jej priblížiť. Hrať skladby aj spolu so žiakom, viesť ho k citlivosti na muzikovanie. Ovládať hru na troch farebne odlišných nástrojoch – sopráninov, sopránovej a altovej zobcovej flaute.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
Prehľbovanie a fixovanie reberno-bránicového dýchania vzhľadom na možnosť prechodu na väčší typ nástroja - tenorový nástroj in C. Pri prechode na tenorový nástroj preorientovania žiaka na hmatovú orientáciu tenorovej zobcovej flauty. Rozvíjanie schopností v oblasti agogiky. Využívanie ornamentiky Rozširovanie hmatového záberu v rozsahu f1 – as3 . Rozvíjanie schopnosti hry z listu hrou jednoduchých skladieb alebo hrou jednoduchých duet. Pohotovejšie čítanie notového zápisu a aplikácia teoretických poznatkov, nadobudnutých v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja. Hra stupníc do 3 predznamenaní	Ovládajú hru stupníc dur a mol do 3 predznamenaní, dokážu zahrať stupnice dur a mol (harmonickú aj melodickú) do 3 predznamenaní, zahrajú akordy T5 , D7 ,zm7 s rozloženým T5 a D7 ,zm7 v tenute, legate, zahrajú náročnejšie skladby v rýchlejších tempách so sprievodom klavíra, alebo v komornom zoskupení (duo, trio, kvarteto).

durové aj molové (harmonická, melodická) T5 ,D7 ,zm7 s rozloženým T5 ,D7 ,zm7 v tenute, legate. Zvládnutie náročnejších sólových aj komorných skladieb rôznych štýlových období. Pestovanie estetického cítenia (zvuková predstava plného a čistého tónu). Zdokonaľovanie rytmickej súhry a intonácie pri komornej hre / duo, trio, kvarteto/ v kombinácii s inými hudobnými nástrojmi.	
---	--

4.ročník 2. časť I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

1 ,0 komorná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo hra v súbore (skupinové vyučovanie, 1x týždenne)

Ciele: Postupne viesť žiaka k muzikálnemu výrazu, jemu vlasnému prejavu. Do hry podľa možnosti zapojiť nástroj tenotvý a basový – v komornej hre, alebo hra sólo. Pestovať v žiakovi istotu pri hre a radosť s ovládania nástrojov.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
Prehlbovanie a fixovanie reberno-bránicového dýchania vzhľadom na možnosť prechodu na väčší typ nástroja - basový nástroj. Pri prechode na basový nástroj viesť žiaka k schopnosti hrať basso continuo (generálbass). Pri prechode na basový nástroj viesť žiaka k správne držaniu nástroja a postavenie rúk a prstov, vzhľadom na prechodu na väčší typ nástroja. Používanie rôznych spôsobov artikulácie (tenuto, legato, portamento, staccato, rôzne spôsoby nasadenia tónu jazykom (mäkké, tvrdé nasadenie). Riešenie technických problémov podriaďiť hudobnému výrazu a interpretácii skladby. Hmatový ambit v celom rozsahu od f1 - po as3 . Obohatenie hry o nové melodické ozdoby (skupinový príraz, odraz, obal, obal na note s bodkou). Aplikácia teoretických poznatkov, nadobudnutých v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja. Melodické ozdoby (skupinový príraz, odraz, obal, obal na	Ovládajú správne držanie nástroja a postavenie rúk a prstov, majú osvojenú hru stupníc z hľadiska tempa (durové a molové - harmonické aj melodické) do 4 predznamenaní, vedia zahrať akordy T5 ,D7 ,zm 7 s obratmi T5 a D7 ,zm 7 v tenute, legate, staccate v celom rozsahu nástroja, dokážu sa zapojiť do komornej alebo súborovej hry, vedia zahrať technicky náročnejšiu aj rozsahovo dlhšiu skladbu, vedia kriticky zhodnotiť vlastný výkon a výkony iných. Záverečná skúška: - 2 stupnice - 1 durová, 1 molová, - 2 etudy rozličného charakteru, - 2 prednesové skladby rozličného charakteru.

notes bodkou). Stupnice do 4 predznamenaní dur aj mol (harmonický aj melodický variant) s rozložením T5 aj D7 a zm7. Hra zložitejších rytmických motívov. Melodické a technické cvičenia zamerané na problematiku vyskytujúcu sa v prednesových skladbách. Prednesové skladby s prihliadnutím na možnosti aj schopnosti žiaka, ktoré mu umožnia úspešne prezentovať sa na absolventskom koncerte.	
--	--

Hudobný odbor

HRA NA PRIEČNEJ FLAUTE

Charakteristika predmetu

Na štúdium hry na priečnej flaute sa zväčša prijímajú žiaci, ktorí ukončili prvú časť I. stupňa základného štúdia hry na sopránovej zobcovej flaute (žiaci vo veku 10 – 12 rokov podľa telesnej vyspelosti, ktorí preukážu fyziologické predpoklady, hudobné nadanie), ale je možné prijať aj vekovo starších študentov (študenti, ktorí ukončili druhú časť I. stupňa, študenti, ktorí predtým hrali na inom hudobnom nástroji, študenti, ktorí majú vo vyššom veku záujem naučiť sa hrať na hudobnom nástroji), ktorí javia záujem o štúdiu hry na tomto nástroji pokiaľ spĺňajú požiadavky na prijatie (dostatočne rozvinuté hudobné schopnosti, fyziologické danosti). Vhodná je príprava na zobcovej flaute.

Priečna flauta patrí k dreveným (historicky z dreva, dnes sa vyrába najmä z kovov, ako je striebro, zlato či niklová mosadz) dychovým nástrojom s jasným, vzdušným a farebným tónom. Často sa označuje za „kráľovnú dychových nástrojov“. Je nástrojom ktorý vedie dieťa k ovládaniu náročnejšej dychovej techniky, ktorá smeruje ku krásnemu a zvučnému tónu. Je možné na tomto nástroji dosiahnuť ľahkú a pohyblivú techniku, hlavne pri hre vysokých tónov. Má široké uplatnenie v symfonickom orchestri, dychových hudbách, komornej hudbe, jasse aj popovej hudbe. Do rodiny príbuzných nástrojov patria napríklad pikola, altová flauta či basová flauta. Hráč drží nástroj vodorovne vpravo od tela. Skladá sa z troch častí: hlavice (kde sa tvorí tón), stredného dielu (s klapkami) a spodného dielu. Zvuk nevzniká cez plátok, ale fúkaním úzkeho prúdu vzduchu priamo na hranu fúkacieho otvoru na hlavici (špecifické zovretie pier a nátlak). Zmenou dychu a polohy pier (prefukovaním) dokáže hráč zahrať tóny vo viacerých oktávach.

A/ Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Pedagogický zamestnanec postupuje podľa tohto vzdelávacieho programu vtedy, ak žiak po ukončení 2. ročníka primárneho umeleckého štúdia prestúpil na priečnu flautu.

Po ukončení prvého ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia je možné:

- a) pokračovať v klasickom štúdiu hry na priečnej flaute, ktoré trvá ďalšie 3 roky,
- b) pokračovať v rozšírenom štúdiu po ukončení prvého ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia.

1. ročník, druhej časti I. stupňa - základného štúdia

Ciele: Nadviazať na zručnosti a schopnosti získané v 1. a 2. ročníku, rozvíjať ich o ďalšie technické a výrazové prostriedky, ktoré sú potrebné na zvládnutie náročnejších a rozsiahlejších skladieb. V súčinnosti s tým zdokonaľovať dychovú techniku, kvalitu tónu a vyrovnanosť registrov. Rozvoj prstovej, dychovej a tónovej techniky rozvíjať v súčinnosti s rozvojom muzikality. Vyžadovať kultivovanú hru, tónovo, výrazovo akceptovateľnú, s presnou rytmickou, artikulačnou, intonačnou a štýlovou reprodukciou. Prostredníctvom komornej hry v rôznych ensembloch pestovať zmysel pre kolektívnu hru a význam prispôsobovania sa. Do ročníkového plánu zaradiť v školskom roku zaradiť dve sólové vystúpenia na hudobnom večierku školy a jedno vystúpenie v komornom zoskupení.

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Sústrediť sa na dokonaľovanie hráčskej techniky (dychovej, tónovej, prstovej techniky). Dbáť na tvorbu kultúrneho tónu a intonácie. Venovať sa tvorbe nácviku jednoduchého staccata. Do hry zapájať hru jednoduchých melodických ozdôb. Orientovať sa na čistotu spojov v pomalších aj rýchlejších tempách. Neustále pracovať na upevňovaní hmatového ambitu u žiaka v rozsahu od c1 po g 3 s následným rozširovaním. Hra stupníc dur a mol (harmonické a melodické) do 4 predznamenaní v zvládnutom rozsahu, T5 , D 7 , zm7 - veľké rozklady a obraty po 4 v tenute, legate, staccate. Prehlbovať vedomostí v oblasti štýlových období. Pracovať na zväčšovaní dynamických plôch s prihliadnutím na intonáciu a výraz. Riešenie technických problémov podriaďovať hudobnému výrazu a interpretácii skladby, voliť náročnejšie skladby s prihliadnutím na výraz a interpretačné schopnosti žiaka.	Žiaci po ukončení ročníka ovládajú zloženie a rozloženie nástroja, základnú údržbu, majú osvojené kompetencie primerane ich veku a dispozíciám postoj, držanie nástroja, základy reberno-bránicového dýchania), sústreďujú sa na tvorbu kultúrneho tónu a intonácie, aplikujú jednoduché staccato, zdokonaľujú hru jednoduchých melodických ozdôb, pri technických aj melodických cvičeniach dbajú na čistotu spojov v pomalších aj rýchlejších tempách, upevňujú hmatový ambit v rozsahu od c1 po g3 s následným rozširovaním, ovládajú hru stupníc dur a mol (harmonické, melodické) do 4 predznamenaní (harmonické, melodické), zahrajú akordy T5 - veľký rozklad T5 , D 7 , zm7 v tenute, legate a obraty po 4 cez 2 oktávy, vedia používať výrazové prostriedky vo väčších dynamických škálach, hrajú náročnejšie skladby so sprievodom klavíra, príp. v komornom zoskupení.

Odporúčaný notový materiál:

Školy:

M. MOYSE: De la sonorité (O tvorení tónu)
 E. TOWARNICKI: Škola hry na flautu II. diel
 ČERNÝ – BOK: Škola hry na flautu (výber)

Etudy:

G. GARIBOLDI: Cvičenia pre začiatočníkov
 BÁNTAI – KOVÁCS: Výber etud I. diel (ed. Budapest)
 M. MOYSE: 25 etud pre stredný stupeň
 T. BERBIGUIER: 18 etud
 E. KÖHLER: op. 33/I. zošit
 W. POPP: op. 413/I. zošit
 F. TOMASZEWSKI: Výber etud II. zošit
 BÁNTAI – KOVÁCS: Výber etud II. zošit

Prednesové skladby:

G.F.. HÄNDEL: Sonáta g mol
 G. F. HÄNDEL: Halské sonáty
 G. FINGER: Sonáty F a G dur Aus Notenbüchern des 18. Jahrhunderts (ed. Hoffmeister Lipsko)

W. A. MOZART: 2 sonatíny (ed. Peters)
 J. HÄSSLER: 2 sonatíny (ed. Peters)
 BÁNTAI – KOVÁCS: Album skladieb pre flautu (ed. Budapest)
 Zborník skladieb pre flautu (ed Ukrajina – Kyjev)
 E. TOWARNICKI: Škola hry na flautu – výber prednesov
 I. DIBÁK: Impromptu
 V. ŠRÁMEK: Sonatína
 Album Musiculus
 M. IGLO: Maličkosť pre flautu
 I. KAPR: Pískanky
 M. KLEMENT: Škola hry na altovú flautu – výber prednesov

2. ročník, druhej časti I. stupňa - základného štúdia

Ciele: Dotvárať výrazové prostriedky na štúdium rôznych štýlových období. Pokračovať v ensemblovej hre, v sólovej hre so sprievodom akordického nástroja. Zdokonaľovať kultúru tónu a čistotu hudobného prejavu. Zdokonaľovať technickú zručnosť hry, aplikovať v hre prednesových skladieb. Do ročníkového plánu zaradiť najmenej dvakrát v školskom roku účinkovanie na hudobných večierkoch a jedno verejné absolventské vystúpenie. Viest žiaka k láske k hudbe a prihliadať na jeho jedinečnosť prejavu.

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Pracovať na dokonaľovaní zvukovej predstavivosti čistého a zvučného	Žiak má dokonalejšiu zvukovú predstavivosť čistého a zvučného tónu,

flautového tónu. U žiaka prehĺbovať nádychovú fázu (práca na obsažnom a rýchlom nádychu) a predlžovať výdychovú fázu vzhľadom na hru náročnejších prednesov. Postupne rozširovať dynamickú škálu – hrou: p f p, f p f. Stabilizovať techniky hry jednoduchého staccata. Do hry zavádzať techniku nácviku dvojitého staccata. Neustále upevňovať hmatový ambit u žiaka v rozsahu od c1 po b3. Aplikovať hudobno-teoretické poznatky v praxi. Dbáť na hru stupníc dur a mol (harmonické a melodické), T5, D7, zm 7 - veľké rozklady a obraty po 4 v tenute, legáte, staccate v rýchlejších tempách, jednoduchým a postupne dvojitým jazykom. Spolu so žiakom aplikovať techniku hry oktáv a intervalových spojov v legate, s rôznou dynamickou plochou. Dbáť na tempové označenia, melodické ozdoby a ďalšie výrazové prostriedky. Zdokonaľovať a zlepšovať rytmické cítenie hrou náročnejších technických etúd a prednesových skladieb. Rozvíjať hráčsku techniku v súčinnosti s rozvojom muzikality.	Majú rýchlejšiu nádychovú fázu (pracujú na obsažnom a rýchlom nádychu) a predlžujú výdychovú fázu vzhľadom na hru náročnejších prednesov. Ich dynamická škála je presnejšia, vedia zahrať: p f p, f p f. Ovládajú techniku hry jednoduchého staccata. Sú oboznámený so základmi hry dvojitého staccata. Majú hmatový ambit v rozsahu od c1 po b3. Majú osvojenú hru stupníc z hľadiska tempa dur a mol (harmonické, melodické) do 4 predznamenaní. Ovládajú hru akordov T5- veľký rozklad T5,D7, zm7 v tenute, legáte, staccate a obraty po 4 cez 2 oktávy, C dur, c mol cez 3 oktávy. Ovládajú techniku hry oktáv a intervalových spojov v legáte, s rôznou dynamickou plochou. Poznajú tempové označenia, melodické ozdoby a ďalšie výrazové prostriedky. Dokážu nadobudnuté technické zručnosti hry aplikovať v hre technických cvičení a prednesových skladieb.
---	--

Odporúčaný notový materiál:

Školy:

E. TOWARNICKI: Škola hry na flautu II. diel

ČERNÝ – BOK: Škola hry na flautu (výber)

Etudy:

E. KÖHLER: op. 33/I. zošit

M. MOYSE: 25 etud pre stredný stupeň (dokončiť)

F. TOMASZEWSKI: Výber etud pre flautu – II. diel (pokračovanie)

BÁNTAI – KOVÁCS: Výber etud pre flautu – II. diel (pokračovanie)

W. POPP: op. 413/I. zošit

Prednesové skladby:

G. F. HÄNDEL: Sonáta g mol

G. F. HÄNDEL: Halské sonáty

G. FINGER: Sonáty F a G dur

J. K. VAŇHAL: Sonáta G dur

W. A. MOZART: Andante C dur

Sonáty starých majstrov (ed. Moskva)

M. VILEC: Na rozhladni

J. PAUER: Capricciá

H. R. SINISALO: 3 miniatúry

P. ŽÍDEK: Nokturno

G. KOSÍK: Suita v starom slohu

Z. FOLPRECHT: Suita v starom slohu

Albumy prednesových skladieb (ed. Budapešť)

Albumy prednesových skladieb (ed. Moskva)

E. TOWARNICKI: Škola hry na flautu – výber prednesov

3. ročník, druhej časti I. stupňa - základného štúdia

Ciele: Dotvárať výrazové prostriedky na štúdium rôznych štýlových období. Pokračovať v ensemblovej hre, v sólovej hre so sprievodom akordického nástroja. Zdokonaľovať kultúru tónu a čistotu hudobného prejavu. Zdokonaľovať technickú zručnosť hry, aplikovať v hre prednesových skladieb. Do ročníkového plánu zaradiť najmenej dvakrát v školskom roku účinkovanie na hudobných večierkoch a jedno verejné vystúpenie. Pestovať hudobný vkus a zameriavať sa na hudbu ku ktorej žiak inklinuje.

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Nadálej zdokonaľovať kvalitu tónu (zvuková predstavivosť čistého zvukového flautového tónu), kultivovaného prejavu a intonačnú čistotu hry. U žiaka prehĺbovať nádychovú fázu (práca na obsažnom a rýchlom nádychu) a predlžovať výdychovú	Žiaci na konci ročníka majú dokonalejšiu kvalitu tónu, kultivovaný prejav a intonačnú čistotu hry. Ovládajú základy dychovej techniky a vedie pracovať na dokonalejšej technike dýchania (obsažný a rýchly nádych, plynulý výdych). Ich dynamická škála je

fázu vzhľadom na hru náročnejších prednesov. Rozširovať dynamickú škálu vo všetkých registroch nástroja. Stabilizovať techniku hry tenuta, legáta, jednoduchého a dvojitého staccata, portamenta. Rozširovanie hmatového ambitu u žiaka v rozsahu od c1 - po d4. Neustále spájať hudobno-teoretické poznatkov z praxou. Do hry zapájať hru stupníc dur a mol (harmonické a melodické), T5, D7, zm7- veľké rozklady a obraty po 4 v tenute, legáte, staccate v rýchlejších tempách, jednoduchým aj dvojitým jazykom. Sústreďovať sa na ekonomický nácvik náročnejších miest (riešenie technických problémov v oblasti rytmu, intonácie, artikulácie). Do hry pridávať melodické a technické cvičenia podľa výberu pedagóga a individuálnych dispozícií žiaka. Prednesové skladby voliť podľa výberu pedagóga s prihliadnutím na záujmy žiaka. Hrať v širších dynamických plochách.	rozšírenejšia vo všetkých registroch nástroja. V rámci artikulácie ovládajú hru tenuto a legato, jednoduché aj dvojité staccato, portamento. Vedia aplikovať hmatový ambit v rozsahu od c1- po d4. Majú osvojenú hru stupníc dur a mol (harmonické a melodické), s T5, D7, zm7 veľké rozklady a obraty po 4 v tenute, legáte, staccate. Sú schopní zahrať prednesové skladby sólo, alebo so sprievodom klavíra. Vedia aplikovať melodické a technické cvičenia podľa výberu pedagóga a svojich individuálnych dispozícií. Dokážu sa zapojiť do komornej alebo súborovej hry.
--	---

Odporúčaný notový materiál:

Školy

E. TOWARNICKI: Škola hry na flautu II. diel

ČERNÝ – BOK: Škola hry na flautu (výber)

Etudy:

E. KÖHLER: op. 33/I. zošit

M. MOYSE: 25 etud pre stredný stupeň (dokončiť)

F. TOMASZEWSKI: Výber etud pre flautu – II. diel (pokračovanie)

BÁNTAI – KOVÁCS: Výber etud pre flautu – II. diel (pokračovanie)

W. POPP: op. 413/I. zošit

Prednesové skladby:

G. F. HÄNDEL: Sonáta g mol

G. F. HÄNDEL: Halské sonáty

G. FINGER: Sonáty F a G dur

J. K. VAŇHAL: Sonáta G dur

W. A. MOZART: Andante C dur

Sonáty starých majstrov (ed. Moskva)

M. VILEC: Na rozhľadni

J. PAUER: Capricciá

H. R. SINISALO: 3 miniatúry

P. ŽÍDEK: Nokturno

G. KOSÍK: Suita v starom slohu

Z. FOLPRECHT: Suita v starom slohu

Albumb prednesových skladieb (ed. Budapešť)

Albumb prednesových skladieb (ed. Moskva)

E. TOWARNICKI: Škola hry na flautu – výber prednesov

4. ročník, druhej časti I. stupňa - základného štúdia

Ciele: Na záver štúdia na I. stupni vyučovania ZUŠ je záverečná skúška. Jedným z cieľom môže byť absolvovanie prijímacieho konania na strednú školu umeleckého zamerania. Žiak má byť pripravený na absolventskú skúšku v predpísanom rozsahu, ktorá je obvykle totožná (čo do obsahu a rozsahu) so skúškou na prijímacom pokračovaní a na verejné absolventské vystúpenie. V záujme hladkého priebehu absolventských skúšok odporúčame aktivizovať žiaka k častému účinkovaniu na hudobných večierkoch a koncertoch školy. Žiak má byť schopný zvládnuť tieto podujatia ako po hudobnej tak i po psychickej stránke. Podľa individuálnych potrieb žiaka sa zameriava na riešenie problémov: rozvoj kvality tónu, dychovej a prstovej techniky, dynamickej škály, intonačných korekcií a výrazových prostriedkov. Sústreď sa na prácu s nátlakom, techniku jazyka, uvoľnenosť a ľahkosť hry.

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Neustále skvalitňovať tónovú stránku pomocou hrania dlhých tónov v celom rozsahu nástroja s rôznou dynamicou plochou. Do hry zapájať doladovanie formou hry oktavových spojov. Upevňovať hmatový ambit u žiaka v rozsahu od c1- po	Vedia neustále pracovať na dokonalejšej tónovej stránke hry dlhých tónov v celom rozsahu nástroja s rôznou dynamicou plochou. Vedia pracovať na doladovaní formou hry oktavových spojov. Aplikujú hmatový ambit v rozsahu od c1- po d.

d4. Spájať hudobno-teoretické poznatky s praxou. Hrať stupnice dur a mol (harmonické, melodické), T5,d7, zm7, veľký rozklad a obraty po 4 v rýchlejších tempách v tenute, legate, dvojito staccate. Hrať stupnice C dur, Cis dur - c mol, cis mol cez tri oktávy. Zdokonaľovať technickú zručnosť - aplikovanej pri hre v rámci stupníc, technických cvičení a prednesov. Flautový tónový ideál (čistota, plnosť a farebnosť tónu): M. Moyse –De la sonorite / cvičenia na tvorenie tónu /Philippe Bernold – La Technique d' Embouchure /218 exercices/. Rozvíjať u žiaka kladné postoje k interpretácii hudby hrou sólových aj komorných skladieb v súčinnosti s rozvojom technických a výrazových prostriedkov. Viesť žiaka k zhodnoteniu vlastného výkonu a výkonu iných. Pracovať so žiakom na rytmicky aj výrazovo náročnejších etudách a prednesoch. V rámci vyučovania sa venovať komornej a súborovej hre.	dokážu zahrať stupnice dur a mol (harmonické, melodické), T5,D7,zm7, veľký rozklad a obraty po 4 v rýchlejších tempách v tenute,legate, dvojito staccate. Vedia zahrať stupnice C dur, Cis dur - c mol, cis mol cez 3 oktávy. Majú vytvorení názor na flautový tónový ideál (čistota, plnosť a farebnosť tónu). Sú oboznámení so skladbami rôznych štýlov a charakteru. Vedia si voľiť skladby podľa vlastného vkusu alebo podľa odporúčenia učiteľa. Vedia kriticky zhodnotiť vlastný výkon a výkony iných. Sú schopní samostatne naštudovať rytmicky aj výrazovo náročnejšie etudy a prednesy. Dokážu sa zapojiť do komornej alebo súborovej hry. Záverečná skúška: - 2 etudy rôzneho charakteru, - 1 prednesová skladba
--	---

Odporúčaný notový materiál:

M. MOYSE: O tvorení tónu (De la sonorité)

M. MOYSE: 24 progresívnych etud

B. BERBIGUIER: 18 etud

E. KÖHLER: op. 31/II. zošit

W. POPP: op. 413 – II. zošit

BÁNTAI – KOVÁCS: Výber etud III. zošit

F. TOMASZEWSKI: Výber etud III. zošit

E. KÖHLER: op. 66 (Romantické etudy)

E. KÖHLER: op. 89/I. a II. zošit

Prednesové skladby:

G. F. HÄNDEL: Sonáta F dur
J. J. QUANTZ: Sonáty pre flautu
G. Th. TELEMANN: Sonáty pre flautu
G. Th. TELEMANN: Sonáty pre flautu
J. K. VAŇHAL: Sonáta G dur
W. A. MOZART: Andante C dur
M. VILEC: Na rozhľadni (Z cyklu Letné zápisky)
I. VALENTA: Variácie na pieseň M. Rovovej
I. BÁZLIK: 5 skladieb pre flautu a klavír
M. KOŘÍNEK: Sonatína pre flautu a klavír
M. NOVÁK: Sonatína pre flautu a klavír
V. ŠRÁMEK: Suita
H. R. SINISSALO: 3 miniatúry
J. PAUER: Capricciá
P. ŽÍDEK: Nokturná
E. TOWARNICKI: Škola hry na flautu – výber prednes
G. KOSÍK: Suita v starom slohu
Sonáty starých majstrov (Moskva 1978)
BÁNTAI – KOVÁCS: Album prednesových skladieb

Hudobný odbor - HRA NA GITARE

Charakteristika študijného zamerania

Gitara v súčasnosti patrí k najobľúbenejším a najrozšírenejším hudobným nástrojom. Spája v sebe prednosti nástroja melodického i akordického. Gitara je hudobný nástroj so všestranným využitím, uplatňujúcim sa vo všetkých hudobných žánroch. Táto skutočnosť vychádza z historických hráčskych nástrojárskych tradícií a bohatej literatúry, obsahujúcej všetky štýlové obdobia.

Predmet hra na gitare na základnej umeleckej škole má počas ôsmich rokov štúdia, žiaka zoznámiť s možnosťami tohto hudobného nástroja v najrôznejších hudobných žánroch, štýloch a dať mu tak pevné základy aj široký rozhľad na jeho ďalší umelecký vývoj. Vhodný vek na prijatie na základnú umeleckú školu je šesť rokov. Prijatie starších žiakov je tiež možné. Žiaci musia spĺňať základné podmienky: mať požadované hudobné nadanie, fyzické a psychomotorické predpoklady pre hru na nástroji. Anatomickým danostiam detí je nutné prispôbiť veľkosť gitary. V prvom roku štúdia hry na gitare je najdôležitejšie vstúpiť žiakovi správne technické návyky a v ďalších rokoch neustálym a trpezlivým opravovaním nesprávnych technických stereotypov viesť žiaka k zdokonaľovaniu techniky hry. Zároveň je však veľmi dôležité prispôbiť tieto cvičenia individuálnym záujmom žiaka tak, aby boli pre neho zaujímavé a motivujúce.

Ciele študijného zamerania

Naučiť žiaka hrať na gitare, dosiahnuť určité majstrovstvo, zvládnuť základy hry na gitare, rozvíjať techniku hry. Naučiť žiakov spoľahlivo sa orientovať v notácii podľa nôt i tabulatúr a hrať podľa akordických značiek. Naučiť žiakov zvládnuť hru a orientáciu v rôznych hudobných štýloch. Rozvíjať hudobné schopnosti žiakov so zreteľom na ich individuálne dispozície, ich vek, osobnostné danosti, mieru jeho talentu a technickú i umeleckú vyspelosť. Usmerňovať žiaka k uplatneniu získaných vedomostí, schopností, skúseností vo svojom umeleckom prejave v sólovej hre, v hre v komornom zoskupení alebo v súborovej hre. Naučiť žiaka využívať svoje interpretačné skúsenosti a získané hudobné vedomosti k samostatnému štúdiu nových skladieb podľa vlastného výberu. Orientovať žiaka, podľa jeho schopností, na vlastnú hudobnú prax alebo na ďalšie štúdium na vyššom type umeleckého vzdelávania. Hlavným cieľom je vzbudiť lásku k hudbe i nástroju a vytvoriť si k nim pozitívny a trvalý vzťah.

Profil absolventa 1. časti I. stupňa základného štúdia

Žiak má osvojené základné návyky a schopnosti, správne držanie tela a gitary pri hre, správne postavenie rúk. Používa základné technické prvky hry (apoyando, tirando, arpeggio, hra štvorzvukov, legato), podľa notového zápisu hrá v I. až V. polohe. Používa základné technické prvky hry. Interpretuje jednoduchšie skladbičky s použitím dynamiky a farebných registrov. Využíva základné harmonické funkcie pri sprievode piesní a vníma náladu skladby.

Profil absolventa 2. časti I. stupňa základného štúdia

Absolvent interpretuje technicky náročnejšie skladby rôznych štýlových období na vyššej hudobno-technickej úrovni. Ovláda základnú nástrojovú techniku na vyššej úrovni náročnosti, je schopný naladiť si nástroj. Vedome vníma kvalitu prevedenia tónu pri hre a samostatne pracuje so skladbou. Vie samostatne naštudovať primerané skladby s

rešpektovaním štýlu a charakteru skladby v sólovej, komornej, či súborovej hre. Objektívne zhodnotí vlastnú interpretáciu s ohľadom na svoje vedomosti, zručnosti a schopnosti.

Profil absolventa II. stupňa a absolventa štúdia pre dospelých (ŠPD)

Absolvent dokáže samostatne naštudovať primerane náročnú skladbu rôznych štýlových období a žánrov. Pri interpretácii využíva všetky získané hudobné vedomosti, zručnosti a návyky. Uplatňuje sluchovú sebakontrolu a využíva podľa stupňa svojej vyspelosti zvukové možnosti nástroja. Interpretuje primerane náročné skladby rôznych štýlov a žánrov po technickej, výrazovej i obsahovej stránke, využíva dynamiku, tempové rozlíšenie, vhodnú artikuláciu, frázovanie a agogiku. Zvláda hru primerane náročných skladieb z listu a uplatňuje sa pri hre v komorných alebo súborových zoskupeniach. Využíva svoje interpretačné skúsenosti a získané hudobné vedomosti k samostatnému štúdiu nových skladieb a vyhľadávaniu skladieb podľa vlastného výberu. Rozoznáva jednotlivé hudobné štýly a je schopný improvizovať a transponovať. Využíva svoje interpretačné skúsenosti a získané hudobné vedomosti k samostatnému štúdiu nových skladieb a vyhľadávaniu skladieb podľa vlastného výberu.

PRÍPRAVA KU HRE NA NÁSTROJI

Prípravné štúdium

Ciele pre prípravné štúdium

Cieľom je vzbudiť v deťoch záujem a lásku k hudbe, naučiť ich hudbu vnímať, počúvať, prežívať a tešiť sa z hry na gitare. Hravou formou zvládnuť základné prvky hry na gitare, rozvíjať sluchovú a rytmickú predstavivosť, hudobnú pamäť, cítenie a súhru. Posúdením hudobnosti a manuálnych schopností žiaka zvážiť vhodnosť zaradenia žiaka na vyučovanie nástrojovej hry v 1. ročníku I. stupňa základného štúdia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Spoznajú fyziologicky správne držanie nástroja, polohu tela a rúk pri hre. Zvládnu elementárne technické prvky hry na gitare, formou prípravných cvičení na prázdnych strunách. Orientujú sa v 1. polohe hmatníka.	Správne sedenie a poloha tela a rúk pri hre, držanie nástroja. Prípravné cvičenia hry palcom a prstami pravej ruky na prázdnych strunách.
Skoordinuujú hru oboch rúk, uvoľnenými pohybmi. Interpretujú jednoduchú jednohlasnú ľudovú pieseň. Aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete prípravná hudobná náuka. Poznajú základné hudobné pojmy.	Orientácia na hmatníku v 1. polohe na strunách e-h-g-d. Koordínácia hry oboch rúk.
Porozumejú rytmickej hodnote polová nota s bodkou.	Hra jednoduchých jednohlasných piesní a riekaniek. Základy hudobnej teórie podľa obsahu PHV. Rytmické hodnoty nôt celej, polovej, štvrtovej a osminovej. Pochopenie rytmickej hodnoty polovej noty s bodkou.

Hrajú so sprievodom učiteľa, v primeranom tempe. Aplikujú melodickú, rytmickú, harmonickú predstavivosť a hudobnú pamäť pri interpretácii hudobných hier. Rozpoznávajú v hre dynamiku piano a forte, čítajú jednoduchý notový zápis melódie. Absolvujú neformálne skúšky hrou formou, podľa svojich získaných schopností a vrozených možností.	Rytmizácia a melodizácia riekaniek v pomalšom tempe. Hudobné hry. Rozvoj metrického, rytmického, tempového cítenia žiaka, jeho predstavivosti a pamäte na základe jeho individuálneho záujmu. Piano a forte. Poznávanie a čítanie notového zápisu. Skúška do 1.ročníka - dve piesne alebo riekanky z pamäte.
--	---

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Záverečná skúška

2 piesne alebo riekanky.

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie pre prípravný ročník:

C.Süsser: Cvičení a skladby pro začátečníky

T.Stachak: Gitarová prvá trieda

Ciele pre 1. časť I. stupňa základného štúdia

Rozvíjať záujem žiaka o gitarovú hru a postupne ho viesť k systematickým pracovným návykom. Upevňovať a zdokonaľovať technické a výrazové prostriedky, postupne spájať notový zápis s orientáciou na hmatníku intonačne a rytmicky so správnym prstokladom pravej i ľavej ruky. Od začiatku pestovať hru naspamäť. Obohacovať hru postupne o nové technické prvky a výrazové prostriedky. Rozširovať hudobný obzor a umocnenie poznávania rôznych štýlových období a hudobných žánrov. Väčší dôraz klásť na skladby s použitím nových technických a výrazových prostriedkov. Hrať a obohacovať žiaka o nové akordické značky. Postupne cvičiť nové náročnejšie rytmické variácie.

1. ročník 1. časť I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

Žiaci na konci 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Ovládajú správne sedenie a elementárne technické prvky hry na gitare. Zahrajú tirando a apoyando prstami aj palcom. Spájajú notový zápis s orientáciou v 1. polohe hmatníka na všetkých strunách.	Fyziologicky správne držanie nástroja, tela a rúk pri hre. Hra tirando i apoyando prstami i palcom. Spájanie notového zápisu s orientáciou na hmatníku. Hra v 1. polohe hmatníka na všetkých strunách.

Zahrajú jednoduchý dvojhlas s použitím prázdnych strún. Interpretujú jednoduchú dvojhlasnú skladbu. Skoordinujú pri hre obidve ruky. Zahrajú jednooktávové stupnice. Aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Poznajú základné vlastnosti tónu.	Dvojhlas. Koordinácia oboch rúk. Hra jednooktávových durových stupníc v rozsahu jednej oktávy (minimum C dur, G dur). Elementárne rytmické hodnoty nôt a pomlčiek. Základné typy taktov (4/4, 3/4, 3/8), bodka pri note, ligatúra, posuvky. Zdokonalenie tvorby tónu, skvalitnenie čistoty, dynamickej a farebnej variability tónu. Rozpoznanie výšky, sily a dĺžky tónu.
--	---

2. ročník 1. časť I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

Žiaci na konci 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Zahrajú trojzvuk v súzvuku i arpeggiu. Hrajú uvoľneným svalovým tónusom a kĺbmi. Hrajú jednooktávové stupnice a kadencie. Spájajú notový zápis s orientáciou v 1. a 2. polohe. Hrajú s aplikovaním rôznej dynamiky. Vedia hrať z listu primeraný zápis. Zahrajú synkopu. Poznajú hudobný termín Da Capo al Fine. Predvedú zmysel pre výstavbu melódie a frázovanie. Rozpoznajú charakter skladby podľa nálady. Zahrajú rôzne variácie arpeggia v trojzvuku.	Hra trojhlasu v súzvuku i v arpeggiu s použitím dvoch prstov a palca pravej ruky. Uvoľňovanie svalového tonusu hracieho aparátu. Hra jednooktávových stupníc dur a mol do 4 # a 1 b s použitím základných akordov (bez barré). Orientácia v 1. a 2. polohe hmatníka. Základné dynamické stupne (p, mf, f), akcent. Zdokonaľovanie hry z listu. Rytmické zadelenie synkopy. Da Capo al Fine. Vnímanie melodických fráz v piesni. Rozlíšenie durového a molového tónorodu. Nácvik a zdokonaľovanie hry arpeggia.

3. ročník 1. časť I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

Žiaci na konci 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Spájajú notový zápis s orientáciou v 1., 2. a 3. polohe. Hrajú jednoduché legato. Používajú farebné registre pri hre. Zahrajú štvorzvuk hraný súčasne palcom a trojicou prstov pravej ruky. Použijú rôznu silu a farbu tónov pre obohatenie výrazu pri hre primeraných skladieb. Hrajú rozklady jednoduchých akordov všetkými prstami pravej ruky. Hrajú malé barré. Hrajú dvojoktávové stupnice. Vedia hrať z listu primeraný zápis. Hrajú v komornom, súborovom zoskupení. Aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Vnímajú charakter skladby. Hrajú so sprievodom učiteľa.	Orientácia v 1., 2., a 3. polohe hmatníka. Jednoduché legato s použitím prázdnej struny. Farebných registre (sull tastu, sull ponticello, loco). Štvorzvuk. Sila a farba tónov a ich využitie. Arpeggio so zapojením palca a trojice prstov pravej ruky. Nácvik malého barré. Dvojoktávové stupnice s kadenciou s použitím malého barré. Hra z listu. Komorná hra, alebo hra v súbore. Hra šestnástinových nôt a bodkovaného rytmu. Základné tempá skladieb (Andante, Moderato, Allegro, Allegretto). Vnímanie rôzneho tempa, dynamiky a nálady v skladbách. Hra z listu, rozvoj a rozvíjanie harmonického cítenia.

4. ročník 1. časť I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

Žiaci na konci 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Hrajú s uvoľneným hracím aparátom. Hrajú legato.	Vedomé uvoľňovanie svalového tonusu hracieho aparátu.

Spájajú notový zápis s orientáciou v 1. až v 5. polohe. Zvládajú spôsob hry malého barré. Ovládajú tlmenie a skracovanie tónov. Hrajú s kvalitným tónom. Hrajú s dynamikou. Ovládajú zložitejšie arpeggia. Zahrajú stupnice s typovými prstokladmi. Vedia hrať z listu primeraný zápis. Hrajú v komornom, súborovom zoskupení. Aktívne sa zapájajú do štúdia skladieb na základe vlastnej inšpirácie a motivácie. Aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Spoznajú základné typy rytmického sprievodu. Vnímajú melodickú frázu v skladbách. Rozlíšia melódiu od sprievodu. Osvoja si jednoduchý sprievod. Žiaci sa podľa svojich najlepších schopností prezentujú nacvičenými skladbami na skúškach žiakov. 4 roč. po 1.časti štúdia gitary.	Hra vzostupného a zostupného legata v rôznych kombináciách. Orientácia v 5. polohe hmatníka. Upevňovanie hry malého barré. Tlmenie prstami pravej ruky a staccato. Rozširovanie a zdokonaľovanie úderov hry prstami pravej ruky. Hra progresívnej dynamiky (p, mf, f, crescendo, decrescendo). Arpeggio prstami pravej ruky v rôznych variáciách. Durové a molové stupnice s kadenciou s použitím typových prstokladov ľavej ruky a rytmických variácii pravej ruky. Zdokonaľovanie hry z listu. Komorná hra, alebo hra v súbore. Zoznámenie sa s novšou gitarovou literatúrou, (vrátane pop., rock. a džezových najjednoduchších úprav pre klasickú gitaru.) Zložitejšie rytmické útvary (triola, zložitejší bodkovaný rytmus). Rytmický sprievod (valčík, polka). Melodická fráza. Melódia a sprievod. Jednoduchý sprievod - rozvíjanie harmo- nického cítenia. Záverečné skúšky žiakov 4. ročníka: - 1 dvojoktávová stupnica, - 1 etuda, - 1 prednesová skladba - 1 skladba z tanečnej alebo populárnej hudby (nepovinne)
---	--

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Záverečná skúška - podmienka je hra naspamäť

- 1 dvojoktávová stupnica,
- 1 etuda,
- 1 prednesová skladba
- 1 skladba z tanečnej alebo populárnej hudby (nepovinne)

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie pre všetky ročníky prvej časti I. stupňa základného štúdia:

C.Süsser: Cvičení a skladby pro začátečníky

T.Stachak: Gitarová škola

J.Jirmal: Škola hry na kytaru

Vojtech Tukač: Gitarová škola Carulli-Carcassi

Poznámka:

Komorná hra sa vyučuje s dotáciou 1 vyučovací hodina týždenne. Z dôvodu vysokého nárastu vyučovacích hodín sa táto vyučovací hodina využíva paušálne pre všetkých žiakov, ktorí majú podľa učebných plánov na túto vyučovaciu hodinu nárok.

Odklad alebo oslobodenie od vyučovacej hodiny komorná hra je žiakom povolená v prípade, ak o to písomne požiadal ich zákonný zástupca.

Ciele pre 2. časť I. stupňa základného štúdia

Nadalej obohacovať hru o nové technické prvky a výrazové prostriedky. Rozširovať hudobný obzor a umocnenie poznávania rôznych štýlových období a hudobných žánrov. Väčší dôraz klásť na skladby s použitím technických a výrazových prostriedkov. Pokračovať v hre z listu a nevyhýbať sa hre skladieb v tóninách s viacerými krížikmi alebo béčkami. Hrať a obohacovať žiaka o nové akordické značky. Cvičiť nové náročnejšie rytmické variácie.

1. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Ovládajú plynulú výmenu polohy ľavej ruky. Zahrajú veľké barré. Zahrajú legato a staccato. Ovládajú zložitejšie arpeggia aj v rýchlejších tempách. Zahrajú jednoduché melodické ozdoby. Hrajú stupnice a kadencie. Hrajú skladby a akordy s využitím veľkého barré. Vedia hrať z listu primeraný zápis. Hrajú v komornom, súborovom zoskupení. Poznajú zápis jednoduchých melodických ozdôb. Hrajú plynule preberané technické prvky	Výmena polohy ľavej ruky v rôznych polohách hmatníka. Hra a upevňovanie veľkého barré a jeho využitie v akordoch. Upevnenie hry legato, staccato. Hra arpeggií v rôznych prstokladových variáciách. Nácvik a aplikácia jednoduchých melodických ozdôb v etudách a skladbách (príraz, nátril, mordent). Hra dvojoktávových stupníc (dur, mol) v rôznych tempách a rytmických variantoch pravej ruky. Hra akordov s použitím veľkého barré.

a rytmické útvary v skladbách. Aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu.	Hra z listu, komorná hra, alebo hra v súbore. Zápis jednoduchých melodických ozdôb. Zložitejšie rytmické útvary (kvintoly, sextoly). Rytmický sprievod (polka, valčík, pochod, tango a pod.). Výstavba aj význam intervalov i kvintakordov a ich funkcia.
--	---

2. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Hrajú nechtami (individuálny prístup, podľa fyzických dispozícií žiaka). Demonštrujú v hre nové technicko-výrazové prostriedky. Hrajú kombinované legato na viacerých tónoch. Hrajú melodické ozdoby čoraz plynulejšie a pohotovejšie. Poznajú akordické značky. Hrajú stupnice a kadencie. Vedia hrať z listu primeraný zápis. Hrajú v komornom, alebo súborovom zoskupení. Ovládajú harmonickú funkciu akordov. Vedia zvýrazniť melódiu od harmonických, či doprovodných hlasov. Poznajú skladateľov gitarovej literatúry z obdobia klasicizmu a romantizmu. Poznajú zápis flažoletov. Vnímajú agogické a dynamické zmeny v hudbe. Sprevádzajú s využitím kadencií. Aktívne spolupracujú pri vyhľadávaní primeraných skladieb podľa svojho individuálneho záujmu a vkusu.	Úvod do hry s nechtami. Nácvik hry pizzicato. Hra prirodzených flažoletov. Vzostupné, zostupné a kombinované legato na viacerých tónoch. Upevňovanie hry jednoduchých melodických ozdôb. Zdokonaľovanie hry podľa akordických značiek. Durové a molové stupnice s použitím rôznych prstokladov pravej ruky. Hra z listu. Komorná hra, alebo hra v súbore. Uplatnenie kadencií v sprievode piesní. Využitie poznatkov o vedení hlasov a melódie v skladbe. Klasicizmus a romantizmus v gitarovej literatúre. Zápis a spôsob hry flažoletov. Vedomé vnímanie agogických a dynamických zmien v hudbe. Rozvíjanie harmonického cítenia. Zoznámenie s jednoduchými úpravami tanečnej a populárnej hudby pre klasickú gitaru.

3. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Ovládajú hru nechtami (individuálny prístup, podľa fyzických dispozícií žiaka). Demonštrujú v hre nové zložitejšie technicko-výrazové prostriedky. Aplikujú naučené prvky podľa zásad ich správneho použitia. Aplikujú zásady interpretácie hudby baroka. Skoordinujú hru oboch rúk. Zlepšia pohyblivosť a ohybnosť pri hre oboch rúk. Zahrajú dvojoktávové a trojoktávové stupnice s kadenciou. Vedia hrať z listu primeraný zápis, primeranou rýchlosťou. Hrajú v komornom, súborovom zoskupení. Aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Poznajú skladateľov gitarovej literatúry z obdobia baroka a renesancie. Vnímajú polyfóniu, vedia viesť jednotlivé hlasy v nenáročných viachlasých skladbách. Ovládajú hru zložitejšieho rytmického sprievodu podľa akordických značiek. Poznajú piesne, ktoré chcú interpretovať. Aktívne sa zapájajú do výberu a štúdia týchto skladieb.	Zdokonaľovanie hry nechtami. Nácvik zložitejších melodických ozdôb (skupinka, obal, trilok). Zdokonaľovanie hry prirodzených flažoletov a nácvik umelých flažoletov. Aplikácia melodických ozdôb a flažoletov v skladbách. Samostatné vedenie hlasov a echo dynamika v barokových skladbách. Zdokonaľovanie činnosti a koordinácie oboch rúk. Cvičenia na zväčšenie rozsahu ľavej ruky. Durové a molové stupnice dvojoktávové a trojoktávové s kadenciou. Hra z listu. Komorná hra, alebo hra v súbore. Využitie poznatkov z dejín hudby, čo sa týka dobovej interpretácie a štýlu pri hre vybraných prednesových skladieb. Skladby z obdobia baroka alebo renesancie a ich interpretácia na lutne alebo gitare. Baroková alebo renesančná skladba cyklického charakteru - suita, sonáta alebo jej časť. Rytmický akordický sprievod (bossa-nova, samba a pod.). Vnímanie jednotlivých hlasov v interpretovaných skladbách. Hra rock, pop, džez úprav pre klasickú gitaru aj s možnosťou PLAYALONG doprovodu s využitím IKT a audio prostriedkov.

4. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

Vedia samostatne pracovať so skladbou. Pomerne ľahko a nenútené vedia využiť osvojené poznatky a zručnosti v skladbách. Hrajú s uvoľneným hracím aparátom. Demonštrujú v hre nové zložitejšie technicko-výrazové prostriedky. Hrajú tremolo a rasguado v nenáročných skladbách a v primeraných tempách. Hrajú stupnice a kadencie v rozsahu celého hmatníka podľa individuálneho výberu. Vedia hrať z listu primeraný zápis. Hrajú v komornom, súborovom zoskupení. Vedia doprevádzať alebo improvizovať v skladbách podľa akordických značiek. Účinne aplikujú nové poznatky a postrehy z pozorovania a samostatného štúdia skladieb. Zanalyzujú skladbu z hľadiska formy a harmónie. Poznajú slovenskú gitarovú literatúru. Vedia objektívne zhodnotiť vlastnú interpretáciu. Interpretujú svoj naštudovaný program podľa svojich najlepších schopností a možností na skúške, prípadne na absolventskom koncerte.	Samostatná práca so skladbou z technickej a výrazovej stránky. Aplikovanie osvojených poznatkov do interpretácie skladieb. Vedomé uvoľňovanie svalového tonusu hracieho aparátu. Zdokonaľovanie hry melodických ozdôb, flažoletov, pizzicata, legata a arpeggia. Úvod do hry tremola. Nácvik a použitie rasguada. Durové a molové typové stupnice s kadenciou v rozsahu celého hmatníka. Používanie akordických sprievodov. Hra z listu v zoskupení. Komorná hra, alebo hra v súbore. Improvizácia v sólovej, komornej hre a pri hre v zoskupení podľa akordických značiek. Aplikovanie hudobno-teoretických poznatkov do hry skladieb. Analýza skladieb z hľadiska formy a harmónie. Súčasná hudba v gitarovej literatúre a slovenská gitarová literatúra. Sluchová kontrola vlastnej interpretácie a jej zhodnotenie. Absolventské skúšky: - 1 durová a 1 molová stupnica, - 1etuda primeraného technického charakteru a primeranej náročnosti, - 2 prednesové skladby rôzneho historického obdobia (1 skladba cyklického charakteru alebo jej časť), - 1 skladba z tanečnej a populárnej hudby (nepovinne)
---	---

Záverečná skúška - podmienka je hra naspamäť

- 1 durová a 1 molová stupnica,
- 1etuda primeraného technického charakteru a primeranej náročnosti,

- 2 prednesové skladby rôzneho historického obdobia (1 skladba cyklického charakteru, alebo jej časť),
- 1 skladba z tanečnej a populárnej hudby (nepovinne)

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie pre všetky ročníky druhej časti I. stupňa základného štúdia:

J.Jirmal: Škola hry na kytaru

Vojtech Tukač: Gitarová škola Carulli-Carcassi

Ctibor Süsser: Kytarová škola

Leo Brouwer: Estudios sencillos

Poznámka:

Komorná hra sa vyučuje s dotáciou 1 vyučovacia hodina týždenne. Z dôvodu vysokého nárastu vyučovacích hodín sa táto vyučovacia hodina využíva paušálne pre všetkých žiakov, ktorí majú podľa učebných plánov na túto vyučovaciu hodinu nárok. Odklad alebo oslobodenie od vyučovacej hodiny komorná hra je žiakom povolená v prípade, ak o to písomne požiadal ich zákonný zástupca.

Ciele pre II. stupeň základného štúdia a štúdia pre dospelých

Nadalej obohacovať hru o nové technické prvky a výrazové prostriedky. Rozširovať hudobný obzor a umocnenie poznávania rôznych štýlových období a hudobných žánrov. Väčší dôraz klásť na skladby s použitím technických a výrazových prostriedkov. Pokračovať v hre z listu a nevyhýbať sa hre skladieb v tóninách s viacerými krížikmi alebo béčkami. Hrať a obohacovať žiaka o nové akordické značky. Cvičiť nové náročnejšie rytmické variácie.

1. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

Žiaci na konci 1. ročníka II. stupňa základného štúdia a ŠPD základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Ovládajú nové zložitejšie technicko-výrazové prostriedky.	Zdokonaľovanie techniky hry arpeggio, rasguado, glissando.
Hrajú legato na akorde vo vybranom cvičení, neskôr vo vybranej skladbe.	Legato na niektorom z tónov akordu.
Hrajú trojoktávové stupnice s využitím typových prstokladov aj v oktávach a kadencie s využitím veľkého barré.	Jednohlasné stupnice (dur, mol) v rozsahu celého hmatníka vo všetkých tóninách s rôznymi variantmi prstokladov pravej ruky a kadencie v rôznych polohách.
Hrajú intervalové stupnice v rozsahu jednej oktávy.	Intervalové stupnice v rozsahu jednej oktávy.
Aplikujú v interpretácii skladieb techniku hry rasguado.	Rasguado. Rôzne typy rasguada.
Získajú základnú orientáciu v španielskej ľudovej hudbe.	Španielska ľudová hudba v gitarovej literatúre.

Hrajú jednotlivé španielske tance a skladby primerane svojmu temperamentu a povahovým možnostiam. Hrajú skladby v rôznych španielskych metrách a rytmoch. Aktívne sa zapájajú pri nácviku a hre skladieb.	Charakteristika typických tancov Španielska. Rytmus a metrum najtypickejších tancov Španielska (Habanera, Paso doble, Tango, Bolero, Flamenco, rôzne druhy tancov) Výber skladieb podľa individuálnej motivácie a ašpirácie.
---	--

2. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

Žiaci na konci 2. ročníka II. stupňa základného štúdia a ŠPD základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Používajú nové osvojené technické a výrazové prostriedky (melodické tremolo, glissando v melódii aj v akorde). Zdokonaľujú legato na jednom tóne akordu. Hrajú trojoktávové stupnice s využitím typových prstokladov aj v terciách a kadencie s využitím veľkého barré. Hrajú intervalové stupnice v rozsahu dvoch oktáv. Vedia hrať z listu primeraný zápis, v rýchlejšom tempe. Hrajú v komorných a súborových zoskupeniach. Orientujú sa v gitarovej literatúre latinsko-amerických skladateľov. Interpretujú tanečné formy, čo najvernejšie podľa vypočutých vzorov. Učia sa interpretovať rôzne rytmy v rôznych metroch podľa svojho temperamentu a povahových vlastností. Vnímajú a vedome kontrolujú metrum a rytmus latinsko-amerických foriem.	Nácvik tremola v rýchlejšom tempe. Nácvik glissanda na jednom tóne, dvojici tónov i akorde. Legato na niektorom tóne akordu Jednohlasné stupnice (dur,mol) v rozsahu nástroja v rýchlejších tempách a kadencie v rôznych polohách. Intervalové stupnice v terciách v rozsahu dvoch oktáv. Hra z listu. Komorná hra, alebo hra v súbore. Hudba latinsko-amerických skladateľov v gitarovej literatúre. Typické tanečné formy Latinskej Ameriky - Samba, Rumba, Salsa, Cha-cha, Mambo, Calypso, Trinidad, Regae, atď. Metrum a rytmus najznámejších latinsko-amerických foriem. Sebakontrola rytmického prevedenia interpretácie skladieb.

3. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

Žiaci na konci 3. ročníka II. stupňa základného štúdia a ŠPD základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Vedia používať vo svojej interpretácii nové výrazové prostriedky. Hrajú trojoktávové stupnice s využitím typových prstokladov aj v sextách a kadencie s využitím veľkého barré. Hrajú intervalové stupnice v sextách v rôznych variantoch. Vedia čítať a hrať z listu primeraný zápis. Hrajú v komornom, súborovom zoskupení. Získajú základnú orientáciu v súčasnej gitarovej hudbe. Získajú základnú orientáciu v populárnej gitarovej hudbe.	Nové výrazové prostriedky v hudbe 20. a 21. storočia (rôzne zvukové efekty, perku- sie, poklepy - golpe, tambora, bubienok atď.). Jednohlasné stupnice (dur, mol) v celom rozsahu nástroja v rýchlejších tempách a v zložitejších rytmických variáciách s kadenciou. Intervalové stupnice v sextách. Hra z listu. Komorná hra, alebo hra v súbore. Hudba 20. a 21. storočia v gitarovej literatúre, Jazz, rock, pop v klasickej gitarovej hudbe.

4. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

Žiaci na konci 4. ročníka II. stupňa základného štúdia a ŠPD základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Uplatňujú všetky doteraz získané znalosti a schopnosti k interpretácii skladieb rôznych štýlových období a žánrov. Hrajú uvoľneným pohybovým hracím aparátom. Využívajú svoje interpretačné skúsenosti a získané hudobné vedomosti k samostatnému štúdiu nových skladieb a vyhľadávaniu skladieb podľa vlastného výberu. Hrajú jednohlasné trojoktávové stupnice s využitím typových prstokladov a kadencie s využitím veľkého barré. Hrajú intervalové stupnice v rozsahu jednej oktávy. Vedia sprevádzať a improvizovať sprievody piesní.	Upevňovanie a zdokonaľovanie osvojených technických prvkov gitarovej hry. Koordinovaná a plynulá hra oboch rúk. Dôraz na kultúru tónu a štýlovosť interpretácie skladieb. Jednohlasné stupnice (dur,mol) v rýchlych tempách a rôznych variáciách prstokladov pravej a ľavej ruky v rozsahu celého hmatníka, hra kadencií v rôznych polohách hmatníka. Intervalové stupnice vo všetkých tóninách (tercie, sexty, oktávy, decimy). Sprievod piesní s využitím rôznych spôsobov hry.

Vedia rýchlo čítať a hrať z listu primeraný zápis. Využívajú svoje schopnosti pri komornej a súborovej hre. Hrajú v komornom, alebo súborovom zoskupení. Interpretujú skladby rôznych štýlových období. Získajú základnú orientáciu v slovenskej gitarovej hudbe. Získajú základnú orientáciu v súčasnej populárnej hudbe. Interpretujú svoj naštudovaný program podľa svojich najlepších schopností a možností na skúške, prípadne na absolventskom koncerte.	Hra z listu. Komorná hra, alebo hra v súbore. Skladby rôznych štýlových období. Slovenská gitarová literatúra. Populárna hudba. Absolventské skúšky: - 1 etuda primeraného technického charakteru a primeranej náročnosti, - 2 prednesové skladby rôznych štýlových období. (1 skladba cyklického charakteru alebo jej časť) - 1 skladba z tanečnej, populárnej alebo džezovej hudby (nepovinne)
---	---

Záverečná skúška - podmienka je hra naspamäť (len pre II. stupeň)

- 1 etuda primeraného technického charakteru a primeranej náročnosti,
- 2 prednesové skladby rôznych štýlových období (1 skladba cyklického charakteru, alebo jej časť),
- 1 skladba z tanečnej, populárnej alebo džezovej hudby (nepovinne)

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie pre všetky ročníky II. stupňa základného štúdia a štúdia pre dospelých základnej umeleckej školy:

Napoleon Coste: 25 etud, opus 38

Mauro Giuliani: 24 etud guitarra, opus 48

Luigi Legnani: Capriccia, opus 20

Julio Sagreras: Las cuartar lecciones guitarra

Hector Villa-Lobos: Etudy

Jiří Jirmal: Základy kytarové techniky

Emilio Pujol: Racionálna škola hry na gitaru založená na zásadách Tárregovej techniky

Julio Sagreras: Las terceras lecciones guitarra

Mauro Storti: Il dominio delle corde

Francisco Tárrega: Samtliche technische Studien (výber a úpravy)

Hudobný odbor - KOMORNÁ HRA

Predmet komorná hra má na základných umeleckých školách spomedzi skupinových foriem vyučovania najširšie uplatnenie predovšetkým z hľadiska využitia počtu hráčov (duo - noneto) a rôznych druhov hudobných nástrojov. Umožňuje zažiť radosť zo spoločného muzikovania, objavovať a prakticky precítiť krásu harmónie a zvukovú farbu hudobných nástrojov, rozširuje umelecké vnímanie. Upevňuje, zdokonaľuje a rozvíja kompetencie žiaka získané na hodinách individuálneho štúdia a hudobnej náuky. Poskytuje možnosti využitia väčšiny hudobných nástrojov, ktoré sa na základných umeleckých školách vyučujú.

Komorná hra je predmet priradený k štúdiu na všetkých hudobných nástrojoch vyučovaných na základných umeleckých školách. V rámci študijného zamerania hry na gitare, sa začína vyučovať v treťom ročníku prvej časti I. stupňa základného štúdia. Komorná hra pokračuje v priebehu ďalšieho štúdia na prvom a druhom stupni, a tiež je zaradená do učebných plánov štúdia pre dospelých.

Môže slúžiť ako príprava k súhre v amatérskych záujmových umeleckých skupinách a vo väčších súborových a orchestrálnych zoskupeniach. Býva súčasťou prierezových tém umeleckých odborov ZUŠ (divadelné predstavenia, tematická súvislosť hudby k vernisážam, spojenie tanečného stvárnenia s hudbou). Predpokladom zaradenia žiaka do komorných zoskupení je určitá technická a muzikálna vyspelosť.

CIELE

Cieľom vyučovania komornej hry je:

- príprava samostatného, technicky a interpretačne zrelého a pohotového amatéra hudby,
- schopnosť štýlovo zvládnuť primerane náročné interpretované diela komorného charakteru,
- vyvolať väčší záujem o hudbu
- motivácia pre žiakov, ktorí sa neuplatnia v sólovej hre
- hlboký sociálny a etický význam

3. a 4. ročník 1. časť I. stupeň

Žiaci po absolvovaní prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Aplikujú doposiaľ získané teoretické individuálne a interpretačné schopnosti v komornej hre.	Spoločný zvukový a umelecký prejav.

Flexibilne reagujú na gestá určeného hráča, rozumejú nástupnému gestu, ako aj gestu ukončenia skladby alebo frázy. Dokážu sledovať svoj part a nastúpiť na určenom mieste v priebehu skladby. Aplikujú hudobno-výrazové prostriedky (tempové, rytmické, dynamické, artikulačné, agogické) podľa notového zápisu. Reprodukujú účelové cvičenia zamerané na súčasné vnímanie melodickej línie, spoločné frázovanie, tempo, zreteľnú artikuláciu rytmických hodnôt, dynamiku a artikuláciu, reprodukujú krátke melodické a rytmické úseky po predhraní učiteľom. Aplikujú v hre znamienka repetícia, prima volta, sekunda volta. Rozoznávajú základné znaky hudobných foriem, vedia určiť tempo, metrum a charakter študovaných skladieb. Prispôsobujú sa intonačne a farebne spoluhráčom v priebehu skladby. Rozumejú stavbe a frázovaniu interpretovanej skladby. Uplatňujú v súhre logické frázovanie, určia hlavnú myšlienku, predohru, dohru, spomalenie, vrchol skladby v konkrétnych vybraných skladbách. Dynamicky sa prispôsobujú v dominantných a sprievodných úsekoch jednotlivých hlasov, uvedomujú si zodpovednosť za spoločnú interpretáciu hudobnej skladby. Vedia zaujať svoje miesto v zoskupení na pódiu. Demonštrujú zásady kultúrneho správania na koncertných podujatiach. Interpretujú štýlovo a žánrovo rôznorodý repertoár. Vyjadrujú verbálne emocionálne zážitky vyvolané interpretáciou.	Interpretácia podľa gest určeného hráča. Flexibilná orientácia v notovom zápise. Jednohlasné, kánonické piesne a cvičenia. Spoločná artikulácia využitých hudobných prostriedkov. Spoločné rytmické a výrazové cítenie. Individuálne, neskôr v súhre precvičovanie technicky náročnejších miest v skladbe. Repetícia, prima volta, sekunda volta. Analýza študovaných hudobných skladieb. Rozvoj intonačnej predstavy a jednotnej intonácie. Rozvíjanie schopnosti vyrovnávania zvukových možností rôznych hudobných nástrojov. Hudobná téma – rozoznávajú hlavnej myšlienky v interpretovanej skladbe. Elementárne chápanie hudobnej logiky v hudobných skladbách. Hudobná komunikácia (rozlišovanie sólových a sprievodných častí). Pravidelná, presná účasť na vyučovaní a smerovanie k vzájomnej úcte a tolerancii. Skupinové rozostavenie na pódiu. Kultúra správania sa na koncertných podujatiach, formovanie estetického vkusu. Hudobná literatúra pre komornú hru. Nácvik repertoáru k rôznym významným príležitostiam (vianočný repertoár, veľkonočný, ...).
--	---

Aplikujú kreatívne metódy počas spoločnej interpretácie. Reprodukovujú krátke melodické alebo rytmické úseky.	Striedanie sa hráčov jednotlivých hlasov v priebehu skladby za účelom plynulého čítania a orientácie v notovom zápise. Hra na ozvenu.
---	---

1., 2., 3. a 4. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci po absolvovaní druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Vedome regulujú pohybové činnosti hracieho aparátu počas interpretácie. Udržia rytmus a melodickú líniu vlastného partu počas súhry s inými hráčmi. Artikulujú spoločne melodické ozdoby interpretovaných skladieb. Súčasne reagujú na rytmické, dynamické a tempové zmeny počas skladby, pohotovo reagujú na nástupy a ukončenia na odlišných miestach v jednotlivých hlasoch. Poznajú noty, prstoklady, hmaty vlastného partu. Aplikujú v hre všetky tempové, rytmické, dynamické, artikulácie, agogické označenia zaznačené v notovom materiáli (decrescendo, ritardando, accelerando, con moto, animato, piu, ...). Poznajú základné znaky a spôsob interpretácie sonátovej formy, suitového cyklu, viacčastových hudobných skladieb. Vnímajú interpretáciu v harmónii. Demonštrujú spoločne v rámci súhry rovnaké chápanie frázovania, použitia dynamiky, výrazových, artikulčných prostriedkov a agogiky. Vnímajú interpretáciu ako celok, dokážu sa so spoluhráčmi navzájom počúvať.	Hrací aparát. Melodický a rytmický kontrast. Melodické ozdoby. Hra podľa gest určeného hráča. Štúdium jednotlivých partov po hlasoch, neskôr kombinovaním. Samostatná analýza notového materiálu svojho partu. Hudobno-výrazové prostriedky. Zdokonaľovanie spoločnej artikulácie využitých hudobných prostriedkov. Sonátová forma, suitový cyklus, viacčastové hudobné skladby. Rozvoj melodickéj, rytmickej a harmonickej predstavivosti. Interpretácia v súhre. Rozvíjanie schopnosti plynule a zároveň s počúvaním ďalších hlasov viesť vlastnú

Regulujú počas súhry intonačnú čistotu, farbu a kvalitu tónu. Dokážu počas interpretácie sledovať notový zápis. Aplikujú pri samostatnom nácviku zásady efektívneho cvičenia. Majú prehľad o známych komorných skladbách. Využívajú hudobnú terminológiu v diskusiách o hudobnej skladbe, dokážu porovnať a ohodnotiť vlastný interpretačný výkon i iných hráčov. Demonštrujú cvičenia na pohotovú reakciu pri zmene tempa, dynamiky podľa gesta určeného hráča.	melodickú líniu v dialógu so spoluhráčmi. Pohotové reagovanie nielen na notový zápis, ale aj na výrazové označenia v skladbe. Samostatné štúdium hudobného materiálu komornej hry. Delené skúšky. Hudobná literatúra pre komornú hru. Analýza hudobnej skladby. Počúvanie a poznávanie komorných skladieb rôznych hudobných žánrov a štýlov. Vyjadrovanie vlastných názorov o hudobnej skladbe, porovnávanie a hodnotenie vlastných interpretačných výkonov i iných. Nácvik reakcií na gestá určeného hráča pri precvičovaní tvorby spoločnej dynamiky na určenom melodickom úseku skladby. Precvičovanie reakcií spoluhráčov na tempové gestá určeného hráča skupiny počas jednoduchej skladby. Osvojovanie gestikulácie aj inými hráčmi komornej hry.
--	--

1., 2., 3. a 4. ročník II. stupeň základného štúdia

Žiaci po absolvovaní II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Demonštrujú v rámci spoločnej interpretácie osvojenú technickú vyspelosť, tónovú kultúru, výrazovú stránku skladby. Reprodukovujú hudobný materiál adekvátny interpretačnej vyspelosti všetkých hráčov komornej hry. Regulujú čistotu intonácie a kvalitu tónu. Prispôbujú farbu tónu celkovému zneniu, precízne artikulujú používané technické spôsoby hry, spoločné frázovanie, stvárňovanie dynamických odtieňov,	Technická flexibilita, intonačná čistota a tónová kultúra počas interpretácie v komornej hre. Tvorba tónu. Hudobno-výrazové prostriedky.

agogických prvkov a iných výrazových prostriedkov v rámci komornej hry. Demonštrujú skladby s náročnejšími rytmickými a melodickými kontrastmi v jednotlivých hlasoch. Uplatňujú v rámci spoločnej súhry osobité interpretačné prvky charakteristické pre rôzne hudobné štýly a žánre. Majú prehľad o komornej tvorbe slovenských a zahraničných hudobných skladateľov. Aplikujú zásady účelového a efektívneho pri samostatnom nácviku. Analyzujú z notového zápisu partu tóninu, metrum, tempo, formálnu štruktúru, harmonickú sadzbu i využité výrazové prostriedky interpretovanej skladby. Analyzujú samostatne notový zápis a hudobno-výrazové prostriedky nôt svojho partu. Preukážu hudobnú gramotnosť a znalosť hudobnej terminológie v rámci komornej hry a v dialógoch o hudbe. Dokážu v rámci sebareflexie porovnať, zdôvodniť a ohodnotiť interpretovanú komornú skladbu. Uplatňujú v hre znamienka Da Capo al Fine, Prima volta, Alternativo I., tacet, a pod. Vyjadria vlastné predstavy na základe porozumenia interpretovanej skladbe. Plynule interpretujú skladby na nižšom stupni náročnosti z listu. Flexibilne reagujú na gestá vedúceho hráča určujúce tempo, dynamiku, výraz, nástupy a ukončenia aj v priebehu hudobnej skladby. Podriaďujú vlastný technický prejav, interpretované výrazové prostriedky, agogiku, dynamiku celkovému zneniu. Podriadia sa interpretačne v technickom prejave, intonácii, rytme, agogike, dynamike a celkovému prednesu v rámci komornej hry. Dokážu plynule a zároveň s počúvaním ďalších hlasov viesť vlastnú melodickú líniu v dialógu so spoluhráčmi.	Melodické a rytmické a kontrasty. Interpretačné špecifiká. Komorné skladby slovenských autorov a hudby 20. storočia. Individuálna príprava jednotlivých partov. Delené skúšky. Analýza hudobnej skladby. Analýza interpretácie. Interpretačné znamienka. Vlastné predstavy. Hra z listu. Hra podľa gest určeného hráča. Skupinová interpretácia. Hudobná komunikácia.
--	---

Interpretujú plynule a jednoliato v rámci hudobnej konverzácie hudobnú skladbu. Aktívne ako interpreti alebo ako percipienti hudby sa zúčastňujú na koncertných vystúpeniach, majú prehľad o komorných dielach domácich i svetových hudobných skladateľov. Preukážu hudobné kompetencie stať sa aktívnymi členmi amatérskych komorných zoskupení, súborov a orchestrov.	Kultúrne a interpretačné návyky pri prezentovaní sa na pódiu. Slovenská a svetová hudobná literatúra pre komornú hru. Orientácia v kultúrnom, a hlavne hudobnom živote.
---	--

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie pre všetky ročníky I. a II. stupňa základného štúdia a štúdia pre dospelých základnej umeleckej školy:

Výber skladieb podľa technickej vyspelosti a individuálnych výrazových prostriedkov jednotlivých žiakov.

Hudobný odbor - HRA NA BASOVEJ GITARE

Charakteristika študijného zamerania

Vyučovanie v predmete hra na basovej gitare je charakteristické individuálnym prístupom a používaním adekvátnych postupov a foriem práce nielen v súvislosti s vekom žiaka, ale aj z hľadiska jeho celkového nadania, úrovne talentu a vlastnej štýlovej profilácie. Ciele a prostriedky na ich dosiahnutie uvedené vo vzdelávacom programe zabezpečujú uplatnenie absolventov v amatérskych i profesionálnych kapelách aj v iných hudobných telesách a otvárajú ďalšie možnosti pre štúdium. Predmet hra na basovej gitare učí žiakov zvládnuť technické a výrazové prostriedky tohto nástroja tak, aby sa stal prostriedkom k reprodukcii primeraných skladieb, k vyjadreniu vlastných hudobných myšlienok a neskôr vedie aj k jednoduchej improvizácii.

Basová gitara prešla napriek svojej krátkej histórii prudkým vývojom. Vo svojich počiatkoch vychádzala technika hry na tento nástroj z kontrabasovej praxe, čoskoro sa však vyvinula do veľmi svojskej podoby, kladúcej značné nároky na technickú vyspelosť hráča. Vzhľadom na konštrukciu nástroja je výhodnejšie prijímať žiakov starších, s dostatočnými fyzickými dispozíciami, pričom je vhodné, ak už predtým mali skúsenosť s iným hudobným nástrojom. Študijné zameranie hra na basovej gitare je štvorročné a odporúčané pre žiakov staršieho školského veku. Na prijatie na ZUŠ musia deti spĺňať základné podmienky: mať požadované hudobné nadanie a fyzické i psychomotorické predpoklady pre hru na nástroji.

Ciele študijného zamerania

Naučiť žiaka hrať na basovej gitare, dosiahnuť určité majstrovstvo, zvládnuť základy hry na basovej gitare a rozvíjať techniku hry. Naučiť žiakov spoľahlivo sa orientovať v notácii podľa nôt i tabulatúr a hrať podľa akordických značiek. Naučiť žiakov zvládnuť hru a orientáciu v rôznych hudobných štýloch. Rozvíjať hudobné schopnosti žiakov so zreteľom na ich individuálne dispozície, ich vek, osobnostné danosti, mieru jeho talentu a technickú i umeleckú vyspelosť. Usmerňovať žiaka k uplatneniu získaných vedomostí, schopností, skúseností vo svojom umeleckom prejave v sólovej hre, v hre v komornom zoskupení alebo v súborovej hre. Naučiť žiaka využívať svoje interpretačné skúsenosti a získané hudobné vedomosti k samostatnému štúdiu nových skladieb podľa vlastného výberu. Orientovať žiaka, podľa jeho schopností, na vlastnú hudobnú prax alebo na ďalšie štúdium na vyššom type umeleckého vzdelávania. Hlavným cieľom je vzbudiť lásku k hudbe i nástroju a vytvoriť si k nim pozitívny a trvalý vzťah.

Profil absolventa I., II. stupňa základného štúdia i absolventa štúdia pre dospelých

Absolvent študijného zamerania hra na basovej gitare využíva získané vedomosti a zručnosti (správny uvoľnený základný postoj, základné technické prvky hry - techniku pravej a ľavej ruky). Orientuje sa v jednoduchých hudobných útvaroch, hrá z notového zápisu, číta a hrá basovú linku podľa akordických značiek, rozoznáva jednotlivých hudobných štýlov a je schopný improvizovať a transponovať. Profiluje sa podľa svojho záujmu a preferencií. Využíva svoje interpretačné skúsenosti a získané hudobné vedomosti k samostatnému štúdiu nových skladieb a vyhľadávaniu skladieb podľa vlastného výberu. Je pripravený účinkovať v amatérskom inštrumentálnom zoskupení, či už v skupine tanečnej, ľudovej, džezovej, alebo iného rôzneho zamerania.

Ciele pre 2. časť I. stupňa základného štúdia

Vzbudiť u žiaka záujem o rôzne štýly hudby, v ktorých sa ako basgitarista môže realizovať a viesť ho ku hre rešpektujúcej jednak primárnu funkciu nástroja a zároveň využívajúcu jej technické

možnosti. Je potrebné žiaka od začiatku viesť k uvoľnenému postoju za nástrojom a venovať sa odstraňovaniu kŕčovitosti rúk. Zamerať sa hlavne na rozvíjanie tempového a metrického cítenia žiaka, ako aj na rozvíjanie hudobnej pamäte, čítania nôt, tempového a metrického cítenia, jasnej artikulácie, rešpektovania dynamických rozdielov skladby. Postupné rozvíjanie schopností v oblasti rytmu, harmonického myslenia a melodickej invencie pri stavbe sprievodných basových liniek, prípadne jednoduchších improvizovaných sól, aby bol schopný využiť získané poznatky pri tvorbe vlastných sprievodných či sólových basových liniek. Viesť žiaka k tvorbe vlastných analýz basových liniek vybraných basgitaristov.

1. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak pozná základný postoj pri hre. Pozná elementárne technické prvky hry na basovej gitare. Vie si naladiť nástroj, zapojiť a nastaviť basgitarovú aparatúru. Žiak hrá prstami i, m na strunách G D A E v 4/4 a 3/4 takte. Spája notový zápis v basovom kľúči s orientáciou v I. a II. polohe hmatníka. Ovláda tlmenie strún prstami pravej ruky. Využíva základný harmonický sprievod T S D T. Žiak zahrá stupnice E dur, F dur, B dur a tonický rozložený kvintakord.	Základný hráčsky postoj. Správne držanie nástroja pri hre a správne postavenie rúk pri hre. Basová gitara – zosilňovač. Prstové cvičenia na prázdnych strunách. Hra v I. a II. polohe hmatníka na všetkých strunách. Tlmenie strún. Harmonická kadencia. Hra stupníc.

2. ročník 2. časť I. stupeň

Žiaci na konci 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak spája notový zápis s orientáciou v I. až V. polohe hmatníka. Orientuje sa v hudobných štýloch a vie hrať z listu primeraný zápis. Hrá v 2/4, 3/4, 4/8 a 6/8 takte. Žiak ovláda stupnice do štyroch krížikov a štyroch béčok. Zahrá podľa akordických značiek. Žiak rozlišuje základný basový sprievod. Tvorí samostatne jednoduchú basovú linku. Rozvíja si metrické a tempové cítenie. Žiak je schopný hrať s metronómom.	Hra v I. až V. polohe hmatníka na všetkých strunách. Hra z listu. Základné metrum. Durové a molové stupnice. Čítanie a hra basovej linky podľa akordických značiek. Základné tanečné rytmy polka, valčík, tango, samba, rumba. Basová linka. Tempo a metrum. Hra s metronómom.

3. ročník 2. část I. stupeň

Žiaci na konci 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak tvorivo a uvedomele vyberá a používa všetky naučené technické možnosti na realizáciu hraných skladieb. Žiak vie používať všetky zložky svojho pohybového aparátu a plynule uplatňuje v hre na basovej gitare naučené technické prvky hry. Žiak interpretuje naučené skladby podľa svojich najlepších možností a schopností. Využíva v hre nové zložitejšie technicko-výrazové prostriedky, Žiak zahrá melodické ozdoby: príraz, odraz, nátril, obal, trilok, . . . Spája notový zápis s orientáciou v I. až X. polohe hmatníka. Žiak zahrá z listu primeraný zápis. Hrá v komornom, súborovom zoskupení, poprípade kapele. Žiak pozná zápis melodických ozdôb. Aplikuje hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Žiak zahrá podľa akordických značiek. Žiak aplikuje pri hre dynamiku.	Opakovanie a zdokonaľovanie doposiaľ preberaných technických a výrazových prostriedkov basgitarovej hry podľa individuálnych potrieb a možností žiaka. Rozvoj samostatnosti a tvorivosti žiaka pri využívaní jeho hracích schopností a možností, pri opakovaní a zdokonaľovaní naštudovaných skladieb alebo preberaní nových skladieb. Vedenie žiaka k smelej a sebavedomej interpretácii naučeného programu. Hra legáto, tenuto, portamento. Hra glissanda od určitého tónu nahor alebo nadol bez ohraničenia. Hra glissanda s ľubovoľným začiatkom k určenému tónu. Melodické ozdoby. Hra v I. až X. polohe hmatníka na všetkých strunách. Hra z listu. Komorná hra, alebo hra v súbore, kapele. Zápis jednoduchých melodických ozdôb. Zložitejšie rytmické útvary (triola, zložitejší bodkovaný rytmus, kvintoly, sextoly). Basový sprievod hraný pomocou akordických značiek v rôznych štýloch. Základné dynamické stupne (p, mf, f), crescendo, decrescendo, akcent.

4. ročník 2. část I. stupeň

Žiaci na konci 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie samostatne pracovať so skladbou na úrovni absolventa. Dokáže využiť osvojené poznatky a zručnosti v skladbách. Žiak využíva v hre nové zložitejšie technicko-	Samostatná práca so skladbou z technickej a výrazovej stránky. Aplikovanie osvojených poznatkov do interpretácie skladieb. Zdokonaľovanie hry melodických ozdôb,

výrazové prostriedky. Vie hrať z listu primeraný zápis. Žiak hrá v komornom, súborovom zoskupení, alebo v kapele. Vie doprevádzať alebo improvizovať v skladbách podľa akordických značiek a tvoriť basovú linku. Účinne aplikuje nové poznatky a postrehy z pozorovania a samostatného štúdia skladieb. Žiak zanalyzuje skladbu z hľadiska formy a harmónie. Vie objektívne zhodnotiť vlastnú interpretáciu. Žiak sa orientuje v celom rozsahu hmatníka. Využíva v hre nové zložitejšie technicko-výrazové prostriedky, ovláda hru dvojhlasu a trojhlasu. Žiak zahrá trojzvuky a štvorzvuky v I. až III. polohe. Ovláda všetky durové, molové harmonické a melodické stupnice, zahrá tonický kvintakord, jeho obraty v durových tóninách a dominantný septakord. Žiak preukáže schopnosť transponovať a improvizovať.	flažoletov, pizzicato, legato, arpeggia. Hra z listu v zoskupení. Komorná hra, hra v súbore, alebo v kapele. Improvizácia v sólovej, komornej hre a pri hre v zoskupení podľa akordických značiek. Aplikovanie hudobno - teoretických poznatkov do hry skladieb. Analýza skladieb z hľadiska formy a harmónie. Sluchová kontrola vlastnej interpretácie a jej zhodnotenie. Orientácia v I. až XVII. polohe hmatníka. Hra prirodzených a umelých flažoletov. Dvojhlas s použitím prstov p i, p m, p a. Trojhlas s použitím prstov p i m, p i a, i m a. Trojzvuky, štvorzvuky. Stupnice, kvintakordy a dominantný septakord. Základy improvizácie.
--	--

Záverečná skúška

- 2 skladby rozličného charakteru,
- 1 improvizácia.

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie pre všetky ročníky druhej časti I. stupňa základného štúdia:

T. Buhé - V. Hora: Basová kytara
J. Poplawski: Szkola na gitare basowa
Ch. Sher: The Improvisor's Bass Method
J. Snidero: Basslines
A. Mayerl: Bass Unlimited

Ciele pre II. stupeň základného štúdia a štúdia pre dospelých

Vzbudiť u žiaka záujem o rôzne štýly hudby, v ktorých sa ako basgitarista môže realizovať a viesť ho ku hre rešpektujúcej jednak primárnu funkciu nástroja a zároveň využívajúcu jej technické možnosti. Je potrebné žiaka od začiatku viesť k uvoľnenému postoju za nástrojom a venovať sa odstraňovaniu krčovitosti rúk. Zamerať sa hlavne na rozvíjanie tempového a metrického cítenia žiaka, ako aj na rozvíjanie hudobnej pamäte, čítania nôt, tempového a metrického cítenia, jasnej artikulácie, rešpektovania dynamických rozdielov skladby. Postupné rozvíjanie schopností v oblasti

rytmu, harmonického myslenia a melodickej invencie pri stavbe sprievodných basových liniek, prípadne jednoduchších improvizovaných sól, aby bol schopný využiť získané poznatky pri tvorbe vlastných sprievodných či sólových basových liniek. Viesť žiaka k tvorbe vlastných analýz basových liniek vybraných basgitaristov.

1. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

Žiaci na konci 1. ročníka II. stupňa základného štúdia a ŠPD základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak pozná základný postoj pri hre. Pozná elementárne technické prvky hry na basovej gitare. Vie si naladiť nástroj, zapojiť a nastaviť basgitarovú aparatúru. Žiak hrá prstami i, m na strunách G D A E v 4/4 a 3/4 takte. Spája notový zápis v basovom kľúči s orientáciou v I. a II. polohe hmatníka. Ovláda tlmenie strún prstami pravej ruky. Využíva základný harmonický sprievod T S D T. Žiak zahrá stupnice E dur, F dur, B dur a tonický rozložený kvintakord.	Základný hráčsky postoj. Správne držanie nástroja pri hre a správne postavenie rúk pri hre. Basová gitara – zosilňovač. Prstové cvičenia na prázdnych strunách. Hra v I. a II. polohe hmatníka na všetkých strunách. Tlmenie strún. Harmonická kadencia. Hra stupníc.

2. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

Žiaci na konci 2. ročníka II. stupňa základného štúdia a ŠPD základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak spája notový zápis s orientáciou v I. až V. polohe hmatníka. Orientuje sa v hudobných štýloch a vie hrať z listu primeraný zápis. Hrá v 2/4, 3/4, 4/8 a 6/8 takte. Žiak ovláda stupnice do štyroch krížikov a štyroch béčok. Zahrá podľa akordických značiek. Žiak rozlišuje základný basový sprievod. Tvorí samostatne jednoduchú basovú linku. Rozvíja si metrické a tempové cítenie. Žiak je schopný hrať s metronómom.	Hra v I. až V. polohe hmatníka na všetkých strunách. Hra z listu. Základné metrum. Durové a molové stupnice. Čítanie a hra basovej linky podľa akordických značiek. Základné tanečné rytmy polka, valčík, tango, samba, rumba. Basová linka. Tempo a metrum.

	Hra s metronómom.
--	-------------------

3. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

Žiaci na konci 3. ročníka II. stupňa základného štúdia a ŠPD základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak tvorivo a uvedomele vyberá a používa všetky naučené technické možnosti na realizáciu hraných skladieb. Žiak vie používať všetky zložky svojho pohybového aparátu a plynule uplatňuje v hre na basovej gitare naučené technické prvky hry. Žiak interpretuje naučené skladby podľa svojich najlepších možností a schopností. Využíva v hre nové zložitejšie technicko-výrazové prostriedky, Žiak zahrá melodické ozdoby: príraz, odraz, nátril, obal, trilok, . . . Spája notový zápis s orientáciou v I. až X. polohe hmatníka. Žiak zahrá z listu primeraný zápis. Hrá v komornom, súborovom zoskupení, poprípade kapele. Žiak pozná zápis melodických ozdôb. Aplikuje hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Žiak zahrá podľa akordických značiek. Žiak aplikuje pri hre dynamiku.	Opakovanie a zdokonaľovanie doposiaľ preberaných technických a výrazových prostriedkov basgitarovej hry podľa individuálnych potrieb a možností žiaka. Rozvoj samostatnosti a tvorivosti žiaka pri využívaní jeho hracích schopností a možností, pri opakovaní a zdokonaľovaní naštudovaných skladieb alebo preberaní nových skladieb. Vedenie žiaka k smelej a sebavedomej interpretácii naučeného programu. Hra legáto, tenuto, portamento. Hra glissanda od určitého tónu nahor alebo nadol bez ohraničenia. Hra glissanda s ľubovoľným začiatkom k určenému tónu. Melodické ozdoby. Hra v I. až X. polohe hmatníka na všetkých strunách. Hra z listu. Komorná hra, alebo hra v súbore, kapele. Zápis jednoduchých melodických ozdôb. Zložitejšie rytmické útvary (triola, zložitejší bodkovaný rytmus, kvintoly, sextoly). Basový sprievod hraný pomocou akordických značiek v rôznych štýloch. Základné dynamické stupne (p, mf, f), crescendo, decrescendo, akcent.

4. ročník II. stupeň a štúdium pre dospelých

Žiaci na konci 4. ročníka II. stupňa základného štúdia a ŠPD základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

Žiak vie samostatne pracovať so skladbou na úrovni absolventa. Dokáže využiť osvojené poznatky a zručnosti v skladbách. Žiak využíva v hre nové zložitejšie technicko-výrazové prostriedky. Vie hrať z listu primeraný zápis. Žiak hrá v komornom, súborovom zoskupení, alebo v kapele. Vie doprevádzať alebo improvizovať v skladbách podľa akordických značiek a tvoriť basovú linku. Účinne aplikuje nové poznatky a postrehy z pozorovania a samostatného štúdia skladieb. Žiak zanalyzuje skladbu z hľadiska formy a harmónie. Vie objektívne zhodnotiť vlastnú interpretáciu. Žiak sa orientuje v celom rozsahu hmatníka. Využíva v hre nové zložitejšie technicko-výrazové prostriedky, ovláda hru dvojhlasu a trojhlasu. Žiak zahrá trojzvuky a štvorzvuky v I. až III. polohe. Ovláda všetky durové, molové harmonické a melodické stupnice, zahrá tonický kvintakord, jeho obraty v durových tóninách a dominantný septakord. Žiak preukáže schopnosť transponovať a improvizovať.	Samostatná práca so skladbou z technickej a výrazovej stránky. Aplikovanie osvojených poznatkov do interpretácie skladieb. Zdokonaľovanie hry melodických ozdôb, flažoletov, pizzicato, legato, arpeggia. Hra z listu v zoskupení. Komorná hra, hra v súbore, alebo v kapele. Improvizácia v sólovej, komornej hre a pri hre v zoskupení podľa akordických značiek. Aplikovanie hudobno - teoretických poznatkov do hry skladieb. Analýza skladieb z hľadiska formy a harmónie. Sluchová kontrola vlastnej interpretácie a jej zhodnotenie. Orientácia v I. až XVII. polohe hmatníka. Hra prirodzených a umelých flažoletov. Dvojhlas s použitím prstov p i, p m, p a. Trojhlas s použitím prstov p i m, p i a, i m a. Trojzvuky, štvorzvuky. Stupnice, kvintakordy a dominantný septakord. Základy improvizácie.
--	---

Záverečná skúška

- 2 skladby rozličného charakteru,
- 1 improvizácia.

Odporúčaný hudobný materiál a publikácie pre všetky ročníky II. stupňa základného štúdia a štúdia pre dospelých základnej umeleckej školy:

T. Buhé - V. Hora: Basová kytara

J. Poplawski: Szkola na gitare basowa

Ch. Sher: The Improvisor's Bass Method

J. Snidero: Basslines

A. Mayerl: Bass Unlimited

Hudobný odbor - SPEV

Spev Profil absolventa

Absolvent **prvej časti I. stupňa základného štúdia** - primárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 1 B):

- ovláda základné spevácke návyky a výrazové prostriedky a dokáže ich vedome využívať pri interpretácii piesní,
- pri spievaní preukazuje schopnosť zvukovo vyrovnávať vokály v celom svojom hlasovom rozsahu,
- chápe textový obsah prednesených skladieb,
- samostatne pracuje s notovým materiálom,
- orientuje sa v notovom zápise a zvláda samostatnú prípravu.

Absolvent **druhej časti I. stupňa základného štúdia** - nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2 B)

- ovláda bránicové dýchanie, ako aj zásady správnej speváckej artikulácie a tvorenia tónu,
- spevácke návyky vedome využíva pri interpretácii piesní rôznych hudobných štýlov a žánrov primeraných svojmu veku,
- dosahuje umeleckú úroveň samostatného a tvorivého speváka amatéra, ktorý je schopný umelecky cítiť a tvorivo rozvíjať svoje schopnosti,
- dosahuje dostatočnú technickú vyspelosť a vedomosti, ktoré mu umožňujú plynule nadviazať na ďalšie štúdium.

Absolvent II. stupňa základného štúdia a štúdia pre dospelých:

- dosahuje umeleckú úroveň samostatného a tvorivého speváka, ktorý je schopný umelecky i technicky vyspelého prejavu,
- dosiahnutá technická úroveň mu umožňuje dokonale a vkusne zvládať a interpretovať piesne a skladby rôznych štýlov a žánrov,
- esteticky vníma a tvorivo rozvíja svoje schopnosti,
- spôsobilosti a zručnosti, nadobudnuté počas štúdia, dokáže plnohodnotne uplatňovať v oblasti kultúry a umenia,
- vie prezentovať svoj umelecký výkon aj názor na umenie.

Prípravná hlasová výchova

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: prípravné štúdium 1a, alebo 1b. (počet hodín je podmienený zaradením žiaka, či už na jedno – alebo dvojročné prípravné štúdium).

Vzdelávací štandard

Žiaci po ukončení prípravného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard:

- interpretujú spamäti so sprievodom klavíra minimálne 4 piesne
- na úrovni hry zvládnu dychové, spevácke a uvoľňovacie pohybové cvičenia
- ovládajú základy správnej výslovnosti
- osvoja si pracovné návyky
- schopnosť sledovať notový zápis na jednoduchej úrovni

Obsahový štandard:

- Jednoduché ľudové a detské umelé piesne v strednej hlasovej polohe v rozsahu 5 – 6 tónov.
- Správne a prirodzené držanie tela pri speve
- Správne ovládanie artikulačného aparátu
- Schopnosť zapamätať si jednoduché frázy

NOTOVÝ MATERIÁL:

L. Lackner: Cvičebnica pre prípravnú hudobnú výchovu na základných hudobných školách. Spievajte s nami.

V. Tátoš: Piaty výber najobľúbenejších slovenských ľudových piesní. A teraz túto,...

K. Šimorová: ZOologické pesničky 2

Mária Podhradská, Richard Čanaky: Malí muzikanti

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

- spev spamäti
- 1 ľudová pieseň
- 1 detská pieseň

Získané vedomosti interpretujú na triednom koncerte.

učebné osnovy a plány prispôsobené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania

žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

**1 . ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy,
ISCED 1 B**

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU: spev je určený pre deti, ktoré majú väčšie predpoklady zvládnuť ťažšie učivo a hudobný materiál, ako deti rovnakého vekového stupňa, avšak na nižšom stupni zdatnosti a sú zaradení na predmet hlasový výchova. Ako aj u detí s hlasovou výchovou, aj pre žiakov navštevujúcich spev pedagóg učí deti vnímať rytmus, intonáciu, prostredníctvom technických cvičení.

Pedagóg musí pôsobiť na kultivované držanie tela a učiť ich základom hlasovej hygieny. Postupne sa rozvíjajú základné spevácke návyky v oblasti speváckeho postoja, správneho nádychu, ako aj rozširovania hlasového rozsahu.

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne),

0,5 - obligátny nástroj

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 8 1b

CIELE: pestovať u žiakov záujem o hudbu, prehĺbovať ich nadanie, učiť ich vnímať hudbu, ako prostriedok vyjadrovania. V neposlednom rade učíme deti rozvíjať svoju muzikalitu, aby sme im položili základy k ďalšiemu nosnému pilieru v rozvoji hudobného vnímania. Pokračujeme v pestovaní zmyslu pre metrrytmiku, postupne zlepšujeme intonačné návyky.

OBSAH: predpokladom pre zaradenie do tejto študijnej skupiny je rýchlejšie muzikálne napredovanie ako ich rovesníkov s hlasovou výchovou. V prvom ročníku sa pedagóg musí sústrediť na utvrdenie a zlepšenie intonačných návykov, zlepšenie počúvania jednotlivých hlasov v súzvuku, čo je predpokladom pre lepšie počúvanie a orientáciu v harmónii. Samozrejme treba žiaka viesť k zlepšeniu dychovej možnosti, keďže tieto deti sú ešte vo vývojovom štádiu a dychová kapacita pľúc je vo vývoji. Mäkké a opreté nasadzovanie tónu, snažiť sa o kompaktnosť vokálov, ich jednotnosť.

NOTOVÝ MATERIÁL:

O. Demo: Z klenotnice slovenských ľudových piesní
A. Moyzes: 12 ľudových piesní zo Šariša
I. Dibák: Ej háje, háje
V. Novák: 25 slovenských ľudových piesní
P. Cón: Slovenské ľudové piesne I.
I. Ruhi: Teaching children's classes. 1. ročník. Zborník 3.
D. Bohuš: Siedmy výber najobľúbenejších slovenských ľudových piesní. A teraz túto,... II. séria.
B. Brožová: Album detských piesní
P. Eben: V trávě
V. Neumann: Tri šnúrky pesniček
A. Trokanová: Detský rok
K. Šimorová: ZOologické pesničky 2
Mária Podhradská, Richard Čanaky: Malí muzikanti

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
Žiak je schopný detské, ľudové ale aj prednesové skladby spievať intonačne čisto, technicky na dostatočnej dychovej opore. Technické cvičenia – brumendo, precvičovať všetky vokály - a, e, i, o, u. Legato, mäkké spájanie tónov. Vedieť čisto a so správnym výrazom primeraným piesni zaspievať minimálne 8 detských a ľudových piesní. Pokojne zvládnuť interpretovať piesne v rozsahu 6-8 tónov. Interpretovať jednoduché ukážkové vzory.	Verejné vystúpenie 1x v polroku – jedna pieseň. Žiak bez PŠ vystúpi až v II. polroku

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: v 1. ročníku v predmete spev kladieme dôraz na správne držanie tela, postoj pri speve, vnímanie spojenia dychu s tónom, utvrdzovanie dychovej návykov, čo je nevyhnutným predpokladom správneho tvorenia tónu.

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

0,5 - obligátny nástroj

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 8 1b

CIELE: postupne rozširovať hlasový rozsah, rozvoj muzikality, zdokonaľovať a rozvíjať hudobnú pamäť, zlepšovať intonačné návyky u týchto mimoriadne nadaných detí, prehĺbovať ich nadanie a muzikalitu, ako aj sústrediť sa na ich individualitu.

OBSAH: predpokladom pre zaradenie do tejto skupiny je samozrejmosť, že tieto deti budú napredovať rýchlejšie. Správne držanie tela pri speve, pokojné a hlboké dýchanie na bránici, mäkké a opreté nasadzovanie tónu, uvoľňovanie sánky a dbanie na voľnosti tónu v syntéze s dychovou oporou, zdokonaľovanie kantilény. Zlepšiť intonačnú, rytmickú a harmonickú predstavivosť.

NOTOVÝ MATERIÁL:

K. Lapšanská: Do, re, mi, fa

O. Demo: Z klenotnice slovenských ľudových piesní.

H. Repassyová: Spievajže si, spievaj

M. Smutná-Vlková: Metodika spevu I. – II.

Ľ. Pavlovičová – Baková: Spievaj si vtáčatko

A. Moyzes: 12 ľudových piesní zo Šariša

V. Novák: 25 slovenských ľudových piesní.

P. Cón: Slovenské ľudové piesne I.

Zbierka Slávik Slovenska - zbierka slovenských ľudových piesní

Vianočné koledy v klavírnej úprave Milana Nováka

I. Ruhi: Teaching children's classes. 1. ročník. Zborník 3.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
Žiak je schopný zaspievať vybrané detské piesne, ako aj ľudové piesne intonačne čisto, rytmicky správne, ako aj začať výrazovo členiť daný hudobný materiál. Lepšie sa orientovať v ľudových piesňach, ich interpretácii, rytmickej a intonačnej zložke. Tomu cielene pripravovať a vyberať technické cvičenia. Staccato, legato. Vedieť čisto a so správnym výrazom primeraným piesni zaspievať 8 ľudových piesní, alebo detských piesní v rozsahu oktávy. Aktívne sa zapájať do koncertného diania.	Verejné vystúpenie 1x v polroku – jedna pieseň kontrastného charakteru.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: predmet spev úzko súvisí a nadväzuje na 1. ročník a PHV. Naďalej pestuje v deťoch vzťah k hudbe, ľudovej hudbe, ako aj rozvíja celkové hudobné cítenie mladých ľudí. Kladieme dôraz na utvrdzovanie dychových návykov a postoja pri speve.

**3 . ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy,
ISCED 1 B**

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

1 ,0 komorný spev alebo 2,0 zborový spev (skupinové vyučovanie, 1x týždenne), 0,5 - obligátny nástroj

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 8 1b

CIELE: pestovať v týchto žiakoch záujem o hudbu, intenzívne zveľaďovať a podporovať ich talent, pracovať na rozšírení dynamickej a agogickej škály prednesu, viesť kantilénu.

OBSAH: pripravovať reberno–bránicové dýchanie, stále dbať na kompaktné a hlboké nadýchnutie do bránice a tým viesť žiaka k úplnému využitiu bránice ako dychového aparátu potrebného na dobré a intonačne čisté spievanie. Uvedomene rozvíjať a zdokonaľovať pamäťové schopnosti.

NOTOVÝ MATERIÁL:

O. Demo: Z klenotnice ľudových piesní
Ľ. Pavlovičová – Baková: Spievaj si, vtáčatko.
A. Moyzes: Dvanásť ľudových piesní zo Šariša
I. Dibák: Ej, háje, háje
P. Cón: Slovenské ľudové piesne I.
L. Daniel: Píšťalôčka moja
K. Lapšanská: Do, re, mi, fa
H. Repassyová – M. Šimko: Spievajže, si spievaj
Vianočné koledy v klavírnej úprave Milana Nováka
A. A. Guseva. E. E. Kunicyna: 8 vokalizov pre začiatčníkov

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
Žiak je schopný detské, ľudové ale aj prednesové skladby spievať intonačne čisto, technicky na dostatočnej dychovej opore. Technické cvičenia – brumendo, precvičovať všetky vokály - a, e, i, o, u. Legato, mäkké spájanie tónov. Vedieť čisto a so správnym výrazom primeraným piesni zaspievať minimálne 8 - 10 detských ľudových piesní. Pokojne zvládnuť interpretovať piesne v rozsahu c1 – d ² .	Verejné vystúpenie 1x v polroku – jedna pieseň.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: v 3. ročníku v predmete spev kladieme dôraz na vytvorenie a upevnenie vzťahu k hudbe ako aj celkovému muzikálnemu cíteniu.

**4 . ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy,
ISCED 1 B**

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie, 2x týždenne)

1 ,0 komorný spev alebo 2,0 zborový spev (skupinové vyučovanie, 1x týždenne),
0,5 - obligátny nástroj

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 8 1b

CIELE: nadviazať na získané vedomosti z predchádzajúcich ročníkov, aktívnejšie vnímanie dychového aparátu, postupné zapájanie ťažších technických prvkov – rozdiel staccato a legato.

OBSAH: spájanie hlavovej a hrudnej rezonancie do kompaktného prvku vokálnej techniky, pokračovať vo vyrovnávaní jednotnosti vokálov – a, e, i, o, u. Zapájanie dynamiky nielen do vokálnych cvičení, ale aj do prednesových skladieb. Práca s agogikou, rozdiel medzi accelerandom a ritardandom.

NOTOVÝ MATERIÁL:

M. Smutná – Vlková : Metodika spevu I.-II.
O. Demo: Z klenotnice ľudových piesní
I. Dibák: Ej háje, háje
O. Francisci: Zbierka ľudových piesní
K. Lapšanská: Do, re, mi, fa
V. Novák: 25 slovenských ľudových piesní
L. Janáček: Moravské písně
V. F. Bystrý: Slovenské ľudové piesne op.28
P. Cón: Koledy
M. Schneider-Trnavský: Slovenské ľudové piesne 1.
F. Abt: Vokalizy
G. Concone: Vokalizy

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
Žiak je schopný detské, ľudové ale aj prednesové skladby spievať technicky na dostatočnej dychovej opore. Vedieť čisto a so správnym výrazom primeraným piesni zaspievať minimálne 8 - 10 detských ľudových piesní. Technické cvičenia –brumendo, precvičovať všetky vokály - a, e, i, o, u. Legato, mäkké spájanie tónov. Postupne zapájať ťažšie formy staccata a portamenta, ako aj ľahká forma glissanda	Verejné vystúpenie 1x v polroku – dve piesne kontrastného charakteru. Vystúpenie 1x v polroku v rámci KS alebo ZS Záverečná skúška – obsah: 2 piesne rôzneho charakteru (1 ľudová, 1 umelá). 1 solmizačné cvičenie

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: v 4. ročníku v predmete spev kladieme dôraz na vytvorenie a upevnenie vzťahu k hudbe, ako aj celkovému muzikálnemu cíteniu, prostredníctvom vhodného repertoáru, ale aj návštevou vybraných divadelných a koncertných pódíí a ich ponúkaných programov vhodných pre túto vekovú kategóriu.

ŠKVP Spev – 2. časť I. stupňa

1. Identifikačné a koncepčné východiská

Vzdelávací program je určený pre 1. až 4. ročník druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy, študijné zameranie spev. Ide o nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie. Učebné osnovy rozvíjajú hlasové, interpretačné a umelecké kompetencie žiakov a rešpektujú individuálny hlasový vývin vrátane mutácie.

2. Charakteristika a ciele predmetu

Predmet Spev podporuje prirodzené, zdravé a kultivované používanie hlasu, rozvoj hudobného sluchu, rytmu, pamäti, hudobnej predstavivosti, samostatného štúdia a umeleckej komunikácie. Prepája klasickú vokálnu pedagogiku s piesňovou tvorbou slovenských skladateľov, muzikálovou piesňou, vianočnými koledami a regionálnym folklórom Horehronia.

- upevňovať správne držanie tela, koordináciu dychu, fonácie a rezonancie bez hlasového tlaku
- rozvíjať intonáciu, artikuláciu, legato, frázovanie, dynamiku a výraz
- poznávať skladby rozličných období a štýlov, primerané hlasovému typu a veku
- interpretovať slovenské ľudové piesne vrátane horehronského repertoáru s rešpektom k miestnej tradícii
- rozvíjať javiskový prejav, spoluprácu s korepetítorom a reflexiu vlastného výkonu
- dodržiavať hlasovú hygienu, pri mutácii upraviť záťaž a rozsah

3. Organizácia a hodnotenie

Predmet Spev sa vyučuje individuálne. V každom z 1. až 4. ročníka druhej časti I. stupňa je školou stanovená časová dotácia 70 minút týždenne, organizovaná v dvoch samostatných individuálnych vyučovacích jednotkách: dlhá hodina 45 minút a krátka hodina 25 minút. Metódy: názorná ukážka, sluchová analýza, dychové a hlasové cvičenia, práca s textom, individuálna interpretácia a reflexia výkonu. Rozdelenie obsahu medzi dlhú a krátku hodinu je flexibilné podľa potrieb žiaka; dlhšia jednotka spravidla umožňuje komplexnú technickú a interpretačnú prácu, kratšia upevnenie návykov a prácu na vybraných úsekoch repertoáru.

4. Prehľad repertoárového smerovania

Ročník	Kľúčová literatúra	Doplňkový repertoár
1.	F. Abt – Vokalizy (výber)	Jednoduché slovenské a horehronské piesne; koledy (zdroj: SĽUK – Horehronie a Gemer-Malohont, 2025; Bartók – Slovenské ľudové piesne; Demo – Vianočné ľudové koledy, vinše a hry, 2014)
2.	G. Concone – Vokalizy (výber)	Horehronské piesne,

		slovenské koledy, jednoduchá umelecká pieseň (zdroj: SĽUK – Horehronie a Gemer-Malohont, 2025; Bartók – Slovenské ľudové piesne; Demo – Vianočné ľudové koledy, vinše a hry, 2014)
3.	Disney Princess: The Ultimate Song Collection (výber)	Regionálna pieseň, koledy, klasická vokaliza (zdroj: SĽUK – Horehronie a Gemer-Malohont, 2025; Bartók – Slovenské ľudové piesne; Demo – Vianočné ľudové koledy, vinše a hry, 2014)
4.	M. Schneider-Trnavský – piesňová tvorba (výber)	Horehronský folklór, náročnejšie koledy, absolventský repertoár (zdroj: SĽUK – Horehronie a Gemer-Malohont, 2025; Bartók – Slovenské ľudové piesne; Demo – Vianočné ľudové koledy, vinše a hry, 2014)

Poznámka: F. Abt a G. Concione sa môžu používať aj vo vyšších ročníkoch. Výber konkrétnych čísel vokaliz a piesní závisí od dostupného vydania, hlasového odboru a individuálnej úrovne žiaka.

1. ročník (1/2/1) – Stabilizácia základnej hlasovej techniky

Hlavný cieľ: Stabilizácia základnej hlasovej techniky. Výber skladieb a rozsah učiva sa prispôsobujú aktuálnej hlasovej dispozícii, veku a prípadnej mutácii.

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Hlasová technika	Prirodzený postoj, pokojný nádych, plynulý výdych, mäkké nasadenie tónu, rezonancia bez tlaku, legato v pohodlnej polohe.	Žiak predvedie krátke dychové a hlasové cvičenie, spieva v primeranom rozsahu bez tlačenia.
Intonácia a rytmus	Jednoduché intervalové postupy, stupnicové motívy, pravidelný pulz, presný začiatok a koniec frázy.	Žiak zaspieva primeraný melodický úsek intonačne a rytmicky spoľahlivo.
Dikcia a výraz	Slovenské samohlásky, zrozumiteľné spoluhlásky, prirodzený slovný prízvuk, práca s obsahom piesne.	Žiak zrozumiteľne interpretuje text a rozlišuje základný charakter piesne.
Repertoár	F. Abt: vybrané ľahšie vokalizy; 2–3 ľudové piesne, z toho aspoň jedna z Horehronia; 1–2 jednoduché koledy. (zdroj: SĽUK – Horehronie a Gemer-Malohont, 2025; Bartók –	Žiak predvedie krátku vokalizu a dve kontrastné piesne, podľa možností pamäti.

Slovenské ľudové piesne;
Demo – Vianočné ľudové
koledy, vinše a hry, 2014)

Odporúčaný ročníkový výstup: interné prehrávky alebo koncertné vystúpenie; učiteľ vyhodnotí technický a interpretačný posun a stanoví individuálne ciele ďalšieho štúdia.

2. ročník (2/2/1) – Prehlbovanie legata a frázovania

Hlavný cieľ: Prehlbovanie legata a frázovania. Výber skladieb a rozsah učiva sa prispôsobujú aktuálnej hlasovej dispozícii, veku a prípadnej mutácii.

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Hlasová technika	Koordinácia dychu s dlhšou frázou, vyrovnávanie registrov bez násilia, pružnosť hlasu, artikulačná pohyblivosť.	Žiak udrží vyrovnaný tón v dlhšej fráze a hospodári s dychom.
Intonácia a rytmus	Rozšírené intervaly, bodkovaný rytmus, synkopy primeranej náročnosti, dynamické kontrasty.	Žiak zachová intonáciu aj pri výrazovej a dynamickej zmene.
Interpretácia	Rozlíšenie ľudového a umeleckého spevu, textové frázovanie, práca s korepetítorom. (zdroj: SĽUK – Horehronie a Gemer-Malohont, 2025; Bartók – Slovenské ľudové piesne; Demo – Vianočné ľudové koledy, vinše a hry, 2014)	Žiak reaguje na klavírny sprievod a vie slovne charakterizovať skladbu.
Repertoár	G. Concone: vybrané ľahšie vokality; 2 horehronské piesne; 1 slovenská umelecká pieseň; 1–2 koledy. (zdroj: SĽUK – Horehronie a Gemer-Malohont, 2025; Bartók – Slovenské ľudové piesne; Demo – Vianočné ľudové koledy, vinše a hry, 2014)	Žiak interpretuje vokality a najmenej dve piesne odlišného charakteru.

Odporúčaný ročníkový výstup: interné prehrávky alebo koncertné vystúpenie; učiteľ vyhodnotí technický a interpretačný posun a stanoví individuálne ciele ďalšieho štúdia.

3. ročník (3/2/1) – Štýlová pestrosť a javiskový prejav

Hlavný cieľ: Štýlová pestrosť a javiskový prejav. Výber skladieb a rozsah učiva sa prispôsobujú aktuálnej hlasovej dispozícii, veku a prípadnej mutácii.

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Hlasová technika	Plynulé prechody medzi dynamickými odtieňmi, vedenie dlhšej frázy, flexibilita	Žiak udrží technickú kvalitu v rozličných výrazových polohách.

	a vyrovnaná rezonancia.	
Anglická dikcia	Výslovnosť a význam textu, prirodzená artikulácia pri speve v angličtine, rytmická presnosť.	Žiak interpretuje vybranú anglickú pieseň zrozumiteľne a štýlovo primerane.
Javiskový prejav	Komunikácia s publikom, charakter postavy, primeraná gestika, práca s mikrofónom podľa možností školy.	Žiak predvedie presvedčivú interpretáciu bez nadmernej hlasovej záťaže.
Repertoár	Disney Princess: The Ultimate Song Collection – vybraná pieseň v primeranej tónine; vokaliza na udržanie techniky; horehronská pieseň; vianočná koleda. (zdroj: SĽUK – Horehronie a Gemer-Malohont, 2025; Bartók – Slovenské ľudové piesne; Demo – Vianočné ľudové koledy, vinše a hry, 2014)	Žiak zaspieva skladbu v cudzom jazyku, regionálnu pieseň a kontrastný doplnkový repertoár.

Odporúčaný ročníkový výstup: interné prehrávky alebo koncertné vystúpenie; učiteľ vyhodnotí technický a interpretačný posun a stanoví individuálne ciele ďalšieho štúdia.

4. ročník (4/2/1) – Samostatná interpretácia a absolventský výstup

Hlavný cieľ: Samostatná interpretácia a absolventský výstup. Výber skladieb a rozsah učiva sa prispôsobujú aktuálnej hlasovej dispozícii, veku a prípadnej mutácii.

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Hlasová technika	Stabilizácia dychovej opory, legato, farebnosť hlasu, dynamická škála, uvedomelé využívanie hlasových možností.	Žiak technicky a výrazovo zvládne primerane náročnú viacdielnu frázu.
Slovenská umelecká pieseň	M. Schneider-Trnavský: výber z piesňovej tvorby, textová a hudobná analýza, štýlová interpretácia.	Žiak interpretuje vybranú slovenskú umeleckú pieseň s dôrazom na dikciu a hudobný výraz.
Folklór a koledy (zdroj: SĽUK – Horehronie a Gemer-Malohont, 2025; Bartók – Slovenské ľudové piesne; Demo – Vianočné ľudové koledy, vinše a hry, 2014)	Samostatné spracovanie horehronskej piesne, uvedomenie si pôvodu a miestnej variantnosti; koleda v koncertnej úprave. (zdroj: SĽUK – Horehronie a Gemer-Malohont, 2025; Bartók – Slovenské ľudové piesne; Demo – Vianočné ľudové koledy, vinše a hry, 2014)	Žiak vysvetlí regionálny kontext vybranej piesne a predvedie jej citlivú interpretáciu.
Absolventský výstup	Príprava kontrastného programu: vokálna technika, umelecká pieseň, ľudová	Žiak samostatne pripraví a verejne predvedie primeraný záverečný program.

pieseň, prípadne muzikálová
pieseň alebo koleda. (zdroj:
SĽUK – Horehronie a Gemer-
Malohont, 2025; Bartók –
Slovenské ľudové piesne;
Demo – Vianočné ľudové
koledy, vinše a hry, 2014)

Odporúčaný ročníkový výstup: interné prehrávky alebo koncertné vystúpenie; učiteľ vyhodnotí technický a interpretačný posun a stanoví individuálne ciele ďalšieho štúdia.

5. Regionálna a vianočná repertoárová zložka

Horehronský folklór sa zaraďuje v každom ročníku. Vhodné je vychádzať z autentických nahrávok a notových zápisov miestnych interpretov a folklórnych kolektívov z obcí Šumiac, Telgárt, Pohorelá, Heľpa a ďalších obcí Horehronia. Pri každej piesni učiteľ overí lokálny variant, pôvod textu a spôsob interpretácie. Nezamieňať všeobecne slovenské ľudové piesne za preukázateľne horehronské. Pri výbere skladieb sa odporúča prednostne využiť notové zápisy zo zbierky Ľudové piesne regiónov Slovenska – Horehronie a Gemer-Malohont (SĽUK, 2025), ktorá zachytáva aj miestne nárečové texty.

Konkrétne repertoárové zdroje: Ambrózová, J., Lukáčová, A., Salajová, T.: Ľudové piesne regiónov Slovenska – Horehronie a Gemer-Malohont (Národné osvetové centrum, Bratislava, 2009); Bartók, B.: Slovenské ľudové piesne I.–IV. (Hudobné centrum, súborné vydanie 2022); Galko, L. (ed.): Slovenské spevy (Hudobné centrum, 2026). Doplnkové zdroje:

6. Odporúčaná literatúra a metodické zdroje

Ďalšie metodické tituly (Abt, Concone, Vaccai, Panofka, Smutná-Vlková, Tomášková, Disney Princess) sú ponechané ako odporúčané diela; bez identifikácie konkrétneho vydania nie je možné spoľahlivo doplniť rok, vydavateľa a ISBN.

SCHNEIDER-TRNAVSKÝ, Mikuláš. Zbierka slovenských národných piesní, 2.–5. zošit, op. 28–31. Historické vydania: Musica / Matica slovenská / Opus; konkrétne vydanie podľa notového exemplára.

DEMO, Ondrej. Vianočné ľudové koledy, vinše a hry. Martin: Vydavateľstvo Matice slovenskej, 2014. ISBN 978-80-8128-107-5.

BARTÓK, Béla. Slovenské ľudové piesne I.–IV. Bratislava: Hudobné centrum, súborné vydanie 2022. ISBN 978-80-89427-44-4.

AMBRÓZOVÁ, Jana; LUKÁČOVÁ, Alžbeta; SALAJOVÁ, Tatiana. Ľudové piesne regiónov Slovenska – Horehronie a Gemer-Malohont. Bratislava: Národné osvetové centrum, 2009. ISBN 978-80-7121-319-2.

BURLASOVÁ, Soňa. Ľudové balady na Horehroní. Bratislava: VEDA, 1969. 264 s.

BURLASOVÁ, Soňa. Ľudová pieseň na Horehroní. Bratislava: Opus, 1987. 176 s.

Abt, Franz: Vokalizy / vokálne cvičenia. Výber podľa hlasového rozsahu a dostupného vydania.

Concone, Giuseppe: Vokalizy (napr. výber z päťdesiatich lekcí pre spev). Konkrétne vydanie a číslovanie doplniť.

Disney Princess: The Ultimate Song Collection. Spevník piesní z disneyovských filmov; presného vydavateľa, autora/aranžéra a ISBN doplniť podľa exemplára školy.

Schneider-Trnavský, Mikuláš: Piesňová tvorba. Výber podľa dostupného notového vydania a hlasovej dispozície.

Demo, Ondrej (zost.): Vianočné ľudové koledy, vinše a hry. Matica slovenská, 2014, ISBN 978-80-8128-107-5; Vianočné koledy: spevník s notami, ISBN 978-80-7267-154-0. Výber a tóniny podľa hlasových dispozícií.

Ambrózová, Jana – Lukáčová, Alžbeta – Salajová, Tatiana: Ľudové piesne regiónov Slovenska – Horehronie a Gemer-Malohont. Národné osvetové centrum, Bratislava, 2009, ISBN 978-80-7121-319-2.; Bartók, Béla: Slovenské ľudové piesne I.–IV. Hudobné centrum, 2022, ISBN 978-80-89427-44-4; Spevník ľudových piesní. Perfekt, 2013, ISBN 978-80-8046-614-5.

Slovenská národná knižnica: bibliografický katalóg spevníkov; výber autentických regionálnych zápisov a nahrávok ako metodická pomôcka.

J. Tomášková (meno uvedené v štátnych osnovách; presné vydanie neoverené): 30 ľahkých vokaliz – jednoduchšie technické cvičenia, vhodné najmä v 1. a 2. ročníku podľa dispozícií žiaka.

N. Vaccai: Vokalizy (Metodo pratico di canto italiano) – postupné precvičovanie legata, intervalov, rytmu a artikulácie, predovšetkým v 2. až 4. ročníku.

H. Panofka: Metodika spevu / vokálne cvičenia – doplnkové technické štúdie pre individuálne vyspelých žiakov.

M. Smutná-Vlková: Metodika spevu I.–II. – metodická pomôcka učiteľa pri práci s hlasovou technikou.

M. Schneider-Trnavský: Slovenské národné piesne I.–V. (vydania a jednotlivé zošity sa líšia) – rozširujúca literatúra pre slovenské ľudové piesne vo všetkých ročníkoch.

O. Demo: Z klenotnice slovenských ľudových piesní – výber slovenských ľudových piesní, vhodný na porovnávanie regionálnych štýlov a výslovnosti.

W. Lutosławski: 20 kolied – doplnkový vianočný repertoár podľa náročnosti a dostupného notového vydania.

Zbierky Slávik Slovenska (jednotlivé ročníky) – doplnkový repertoár slovenských ľudových piesní.

Ročníkové využitie: 1. ročník – Abt, Tomášová, ľudové piesne a koledy; 2. ročník – Concone, Vaccai, Demo; 3. ročník – Disney Princess, Concone/Vaccai podľa potreby, Schneider-Trnavský a horehronské piesne; 4. ročník – Schneider-Trnavský, výber z vokaliz, regionálne piesne a absolventský repertoár. Všetky diela sa vyberajú s ohľadom na hlasový rozsah a mutáciu.

1 . ročník štúdia pre dospelých

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie)

0,5 – hra na nástroji

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 22

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
2 vokalizy a 8 piesní rôzneho charakteru a štýlu. Dychové cvičenia na upevnenie dychovej opory, rozširovanie a zdokonaľovanie stavby hlasu. Vyrovnávanie hlasu v celej hlasovej polohe (voix mix, messa di voce). Neustále zdokonaľovanie speváckej artikulácie so zreteľom na uvoľňovanie rečových orgánov (spodná čeľusť). Oboznamovanie sa so základnými pojmami preukážu schopnosť správneho aplikovania fyziológie hlasu.	zvládnu so správnym výrazom a so sprievodom klavíra alebo CD interpretáciu 2 vokaliz a 8 piesní, aplikujú do interpretácie piesní správne používanie funkcie hlasového a dychového ústrojenstva a rezonancie, preukážu širšie technické možnosti svojho hlasového prejavu, speváckej techniky v prednese piesní, dodržiavajú zásady hlasovej hygieny pri prípadnej mutácii a hlasovom šeleste, preukážu orientáciu v kultúrnom a najmä hudobnom živote so zreteľom na spev.

učebné osnovy a plány prispôsobené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania

žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

Hudobný odbor – HLASOVÁ VÝCHOVA

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU: hlasová výchova je pre deti, ktoré učíme zásadám hlasovej hygieny, správne držaniu tela pri speve, ako aj vnímaniu rytmu a intonácie, prostredníctvom ľahkých technických cvičení. Ide o žiakov, ktorí absolvovali dva roky prípravného štúdia, kde už začali s pedagógom vnímať hudbu, ako prostriedok na vyjadrovanie prostredníctvom tónov.

1 . ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (skupinové vyučovanie – 2 žiaci, 2x týždenne, ak to umožňujú počty žiakov, musia byť párne), 0,5 – obligátny nástroj

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 8 1a

CIELE: pestovať v žiakoch záujem o hudbu, vnímanie hudby ako prostriedok k rozvoju muzikality a položeniu základov k ďalšiemu nosnému pilieru v rozvoji hudobného vnímania. Po štúdiu v PŠ pokračovať v pestovaní zmyslu pre metrorytmiku, postupne zlepšovať intonačné návyky.

OBSAH: dbať na správne držanie tela pri speve, uvoľňovanie brady pri speve, pokojné nadychovanie sa do hĺbky celých pľúc, ako aj vydychovanie pri speve, prostredníctvom tvorenia tónu. Postupné zmršťovanie brušných svalov ako prostriedok na podporu tónu, jeho pevnosti a intonačnej stability. Mäkké a opreté nasadzovanie tónu. Snažiť sa o kompaktnosť v tvorení vokálov, teda ich jednotnosť - a, e, i, o, u. Prispôbiť technické cvičenia týmto vokálom, farebná jednotnosť.

NOTOVÝ MATERIÁL:

L. Daniel: Píšťalôčka moja

K. Lapšanská: Do, re, mi, fa

Š. Kantor: Piesne pre najmenších

H. Repassyová: Spievajže si, spievaj

A. Moyzes: Detské pesničky

O. Ferenczy: Spievaná abeceda

M. Novák: Dobré je nám

T. Frešo: Stupnica piesní

I. Ruhi. Teaching children's classes. 1. ročník. Zborník 3.

2. D. Bohuš. Siedmy výber najobľúbenejších slovenských ľudových piesní. A teraz túto,... II. séria.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
Detské a ľudové piesne spievať intonačne čisto, ale aj rytmicky správne interpretovať. Poznať a správne interpretovať jednoduché technické hlasové cvičenia. Vedieť čisto a so správnym výrazom primeraným piesni zaspievať minimálne 10 detských ľudových piesní. V rámci zborového spevu poznať 2 - 4 komorné zborové piesne. Vedieť zopakovať a	1 verejné vystúpenie v priebehu polroka – dve piesne kontrastného charakteru.

rytmicky interpretovať jednoduché ukážkové vzory. Pokojne sa orientovať v skladbách v rozsahu c1 - a1.	
--	--

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: predmet hlasová výchova úzko nadväzuje na PHV. Nesporné treba od samých začiatkov pestovať v deťoch hlasovú kultúru prostredníctvom skladieb pre výchovu mladých spevákov. Prostredníctvom dychových cvičení vytvoriť správne dychové danosti adekvátne veku a stupňu vyspelosti žiaka.

učebné osnovy a plány prispôsobené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania

žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

2 . ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (skupinové vyučovanie – 2 žiaci, 2x týždenne, ak to umožňujú počty žiakov, musia byť párne), 0,5 – obligátny nástroj

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 8 1a

CIELE:

postupne rozširovať hlasový rozsah, rozvoj muzikality, zdokonaľovať a rozvíjať hudobnú pamäť, sústavne zlepšovať intonačné návyky.

OBSAH:

správne držanie tela pri speve, pokojné a hlboké dýchanie na bránici, mäkké a opreté nasadzovanie tónu, uvoľňovanie sánky a dbanie na voľnosti tónu v syntéze s dychovou oporou, zdokonaľovanie kantilény. Zlepšiť intonačnú, rytmickú a harmonickú predstavivosť.

NOTOVÝ MATERIÁL:

K. Lapšanská: Do, re, mi, fa

O. Demo: Z klenotnice slovenských ľudových piesní

Š. Kantor: Piesne pre najmenších

H. Repassyová: Spievajte si, spievajte

A. Moyzes: 12 ľudových piesní zo Šariša
 V. Novák: 25 slovenských ľudových piesní
 Vianočné koledy v klavírnej úprave Milana Nováka

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
Lepšie sa orientovať v ľudových piesňach, ich interpretácii, rytmickej zložke, intonačnej zložke. Tomu cielene pripravovať a vyberať technické cvičenia. Vedieť čisto a so správnym výrazom primeraným piesni zaspievať 10 - 12 detských ľudových piesní. V rámci zborového spevu poznať 3 - 5 komorných piesní. Pokojne sa orientovať v skladbách v rozsahu h až h1.	1 verejné vystúpenie v priebehu polroka – dve piesne kontrastného charakteru.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: predmet hlasová výchova úzko súvisí a nadväzuje na 1. ročník a PHV. Naďalej pestuje v deťoch vzťah k hudbe, ľudovej hudbe, ako aj rozvíja celkové hudobné cítenie mladých ľudí.

učebné osnovy a plány prispôsobené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania

žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

3.ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (skupinové vyučovanie – 2 žiaci, 2x týždenne, ak to umožňujú počty žiakov, musia byť párne), 0,5 – obligátny nástroj

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 8 1a

CIELE: postupne rozširovať hlasový rozsah, rozvoj muzikality, zdokonaľovať a rozvíjať hudobnú pamäť, sústavne zlepšovať intonačné návyky.

OBSAH: správne držanie tela pri speve, pokojné a hlboké dýchanie na bránici, mäkké a opreté nasadzovanie tónu, uvoľňovanie sánky a dbanie na voľnosti tónu v syntéze s dychovou oporou, zdokonaľovanie kantilény. Zlepšiť intonačnú, rytmickú a harmonickú predstavivosť.

NOTOVÝ MATERIÁL:

K. Lapšanská: Do, re, mi, fa
 O. Demo: Z klenotnice slovenských ľudových piesní
 Š. Kantor: Piesne pre najmenších
 H. Repassyová: Spievajže si, spievaj
 A. Moyzes: 12 ľudových piesní zo Šariša
 V. Novák: 25 slovenských ľudových piesní
 A. A. Guseva. E. E. Kunicyna. 8 vokalizov pre začiatníkov.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
Lepšie sa orientovať v ľudových piesňach, ich interpretácii, rytmickej zložke, intonačnej zložke. Tomu cielene pripravovať a vyberať technické cvičenia. Vedieť čisto a so správnym výrazom primeraným piesni zaspievať 10 - 12 detských ľudových piesní. V rámci zborového spevu poznať 3 - 5 komorných piesní. Pokojne sa orientovať v skladbách v rozsahu h až h1.	1 verejné vystúpenie v priebehu polroka – dve piesne kontrastného charakteru.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: predmet hlasová výchova úzko súvisí a nadväzuje na 1. ročník a PHV. Naďalej pestuje v deťoch vzťah k hudbe, ľudovej hudbe, ako aj rozvíja celkové hudobné cítenie mladých ľudí.

Podľa UP č. 8 od 4. ročníka sa žiaci z predmetu Hlasová výchova preradujú na SPEV.

Obligátny nástroj (klávesové alebo iné harmonické nástroje)

CHARAKTERISTIKA PREDMETU:

Tento predmet je určený pre žiakov, ktorý sa venujú spevu, alebo hlasovej výchove na I. stupni ZUŠ. Cieľom je, aby sa žiak vedel pohybovať v harmonickej orientácii hudby a mal predstavu harmonickú alebo melodickú. Vo väčšine prípadov si žiaci vyberajú ako obligátny nástroj klavír, ale možnosti sú rôzne: keyboard, gitara, dychové nástroje, sláčikové či harfa.

Hodinová dotácia: 0,5 hodiny týždenne

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Po ukončení 1. časti I. stupňa:

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
-----------------------------------	------------------------------

Koordinácia a technická zručnosť pri hre na nástroji Legato v tempe: vyrovnanie. Rozvíjanie a zdokonaľovanie vedomostí a zručností nadobudnutých v predchádzajúcom štúdiu. Rozvíjanie umeleckej a technickej zložky interpretácie študovaných skladieb. Durové a molové stupnice v primeranom tempe, počet: podľa individuálnych predpokladov žiaka. Vedomosti a zručnosti nadobudnuté v predchádzajúcom štúdiu: rozvíjanie a zdokonaľovanie. Hudobná forma skladby, jej štruktúra, analýza jednotlivých častí. Samostatná a efektívna práca na daných skladbách	zvládnu hru legato a staccato v tempe, využívajú návyky akordickej techniky hry v interpretácii rozumejú umeleckej a technickej zložke interpretácie študovaných skladieb, dokážu efektívne pracovať s hudobnou a sluchovou predstavou, ovládajú hru durových a molových stupníc (harmonických a melodických), interpretujú skladby rôznych štýlových období. rozpoznávajú hudobnú formu skladby, jej štruktúru, jednotlivé časti, zvládnu interpretáciu skladieb, dokážu sami naštudovať jednoduché skladby,
--	---

Po ukončení 2. časti I. stupňa:

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:
Vedomosti a zručnosti nadobudnuté v predchádzajúcom štúdiu: rozvíjanie a zdokonaľovanie. Presná artikulácia skladieb z hľadiska umeleckého a technického. Hudobná forma skladby, jej štruktúra, analýza jednotlivých častí. Interpretácia skladieb z hľadiska štýlových období. Harmonické čítanie - základné harmonické funkcie, analýza, hra jednoduchších vokálnych melódií s použitím T, S, D.	dokážu uvedomele a samostatne pracovať s melodickou líniou v pravej a ľavej ruke, zvládnu hru legato a staccato v tempe, zvládnu techniku jednoduchých skokov, vyžívajú návyky akordickej techniky hry v interpretácii rozumejú umeleckej a technickej zložke interpretácie študovaných skladieb, dokážu efektívne pracovať s hudobnou a sluchovou predstavou, pracujú správne s hudobnou frázou skladby, rozpoznávajú hudobnú formu skladby, jej štruktúru, jednotlivé časti.

Literárno-dramatický odbor

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU: literárno-dramatický odbor je syntetizujúcim odborom, ktorý obsahuje dramatické, pohybové, rečové, prednesové a slovesné tvorivé činnosti, prostredníctvom ktorých pôsobí na celkový rozvoj myslenia, cítenia a konania žiakov. Harmonicky rozvíja osobnosť, aktívny tvorivý prístup k základným postojom a premenlivej skutočnosti, pomáha vyrovnávať sa vždy s novými situáciami, ktoré prináša hra, škola, život, práca. Učí ich vytvoriť si vlastný názor, rozvíja schopnosť myslieť empaticky a tiež prostredníctvom hry posilňuje schopnosť dieťaťa čeliť rôznym životným situáciám a správne jednať. Žiaci nadobúdajú schopnosť osobitého a kultivovaného rečového a pohybového prejavu v divadelnej, prednesovej a slovesnej oblasti. Dôležitou úlohou odboru je tiež včasné spozorovanie, podchytenie a rozvíjanie talentu u žiaka, ktoré vedie postupne až k príprave na strednú, či vysokú školu umeleckého alebo humanitného smeru.

Prípravná dramatická výchova

Do prípravného štúdia v dramatickom odbore sa prijímajú žiaci od 4 rokov veku.

Obsahom prípravného štúdia v dramatickom odbore je úspešné ukončenie prípravného štúdia 1 (PŠ1) a prípravného štúdia 2 (PŠ2) záverečnou skúškou pre postup do základného štúdia.

Žiaci v prípravnej dramatickej výchove získavajú:

prehĺbený záujem o dramatickú hru, uplatnia pri hre overené schopnosti ich ďalšieho pohybového a rytmického vývoja, použijú schopnosť aktívne a pasívne sa uvoľniť, sústrediť sa a pohotovo reagovať, improvizujú pohyb k riekanke a piesni podľa ich obsahu, uplatnia detskú tvorivosť, použijú správnu výslovnosť v rečovom prejave, zvládnu techniku hry na Orffových hudobných nástrojoch, kráčajú pri pohybových hrách podľa rytmu piesne, ľahkou chôdzou (tanečnou, kultivovanou), sprevádzajú rozmanité riekanky a básne hrou na tele, zdramatizujú pohybovo krátku báseň, prezentujú výstup vlastnej a skupinovej tvorby pred spolužiakmi.

Obsah prípravnej dramatickej výchovy sa zameriava na:

- Dramatická hra. Povinné hudobno-dramatické činnosti a hry.
- Uvoľňovacie a koordinačné pohybové cvičenia zamerané na uvoľnenie tela.
- Pohyb, gesto, mimika.
- Text – prirodzená detská hra. Melodizácia a rytmizácia slov, detských riekaniek a vyčítaniek.
- Názvy Orffových nástrojov: paličky, tamburína, rámový/ručný bubon, triangel, zvonček, chrastidlá (rumba guľa) a melodických hudobných nástrojov metalofón, zvonkohra.
- Chôdza a rytmus.
- Ľudová slovesnosť a detské básne.
- Dramatizácia krátkeho textu. Rečový a pohybový prejav.
-

Záverečná skúška:

na overenie na overenie spôsobilosti žiakov postúpiť do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia

Žiaci sa aktívne zúčastňujú spoločnej hry, v hrách s pravidlom zvládajú základné prvky pohyblivosti, pružnosti, obratnosti, v cvičeniach a v hrách s pravidlom zvládajú základné

priestorové cítenie, rešpektujú ostatných členov kolektívu, v cvičeniach a hrách s pravidlom zvládajú jednoduchý rytmus a dynamiku pohybom, zvukom - hrou na jednoduchých nástrojoch, hrou na telo, slovným a hlasovým prejavom, predviesť na primeranej úrovni pohybové, rytmické, rečové a výtvarné schopnosti, aktívne sa zapojiť do kolektívnej tvorivej činnosti.

1 . ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCD 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 2,0 Dramatická príprava (skupinové vyučovanie), 1,0 prednes

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 42

CIELE: vytvoriť neformálnu sociálnu skupinu. Rozvíjať samostatné slovné vyjadrovanie, obohatiť slovnú zásobu, zvládnuť správne dýchanie, držanie tela, reč tela, artikuláciu, zvládnuť jednoduchý rytmus a dynamiku, zvládnuť jednoduchý dialóg s partnerom.

OBSAH:

- artikuláčn é scvičenia,
- pohybové skupinové cvičenia v priestore,
- jednoduchý dramatický text

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
Zvládnuť jednoduchú dramatickú hru so zástupnou rekvizitou; zvládnuť jednoduchú partnerskú hru so zástupným textom; zvládnuť správne držanie tela; zvládnuť základov temporytmického pohybu; základné smery pohybu v priestore a orientácia; v jednoduchých artikuláčnych cvičeniach a riekankách uvedomiť si rytmus a melódiu reči a zvládnuť vyslovovanie všetkých hlások; uplatnenie rečových schopností v individuálnom alebo kolektívnom prednese; spoznanie a pochopenie vhodných literárnych diel prostredníctvom aktívnej hry.	1 pohybová etuda, prednes krátkeho textu ukážka rôznych nálad a emócií (zlosť, smiech, smútok, hanblivosť,...) 1 verejné vystúpenie polročne

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: skupinové hry, cvičenia na zlepšenie artikulácie a pohyblivosti, či uvedomovania si vlastného tela v priestore pomocou hry; pomocou dramatického textu naučiť žiaka vnímať text a pochopiť ho. Naučiť žiaka uzatvárať študijné prvky do širších celkov. Schopnosť žiaka uzatvárať študijné prvky do širších celkov. Špecifikovať nápaditosť a improvizáciu v rôznych žánroch a typoch hudobnej formy a dôrazom na štýlovosť.

MATERIÁL:

- výber textov z literatúry pre deti (M. R. Martáková, M. Ďuríčková, D. Hevier, Ľ. Feldek, J. Mokoš, - ľahkoovládateľné nástroje, jednoduché rekvizity,
- zásobník dramatických hier a iná dostupná literatúra.

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 2,0 Dramatická príprava (skupinové vyučovanie) 1,0 Prednes

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 42

CIELE: pokračovať v rozvoji dieťaťa a nadviazať na prácu z prvého ročníka. Práca je rozdelená do tematických celkov:

- 1 . dramatická hra,
1. pohyb,
- 2 . reč,
- 3 . slovesnosť.

OBSAH:

- prehľbovať sociálne vzťahy v skupine upevňovať vzťahy jednotlivcov ku kolektívu pri plnom vzájomnom rešpektovaní sa, dbať o kultúru správania sa),
- voliť témy podnecujúce tvorivú dramatickú činnosť, vychádzať zo záujmu detí, podnecovať fantáziu, vnímavosť, predstavivosť v objavovaní sveta,
- rozvíjať zmysel pre krásu, spravodlivosť, vzťah k zemi,
- pestovať kladný vzťah ku knihe a detskej literatúre.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
dramatická hra zvládnutie jednoduchej charakterizácie jednoduchého dramatického príbehu v etude, yb - zvládnutie základov správneho držanie tela, svalového napätia a uvoľnenia, cvičení prízemnej obratnosti, jednoduchých koordinačných dynamicko-temporytmických cvičení, základných priestorových tvarov v jednoduchých pohybových hrách, uplatnenie zvládnutých pohybových schopností v malej dramatickej akcii, eč - hlasové a artikulačné cvičenia, zvládnutie zreteľnej výslovnosti a znelosti rečového prejavu v rôznych výrazových variantoch uplatnenie zvládnutých rečových schopností v individuálnom a skupinovom prednese, 4 . slovesnosť - zvládnuť samostatné jednoduché slovné vyjadrenie, aktívne si osvojovať vhodné literárne diela dramatickou hrou a i zoznámiť sa s autormi.	a) 1 - 2 pohybové etudy rôzneho charakteru, b) ukážka základných nálad a emócií (smiech, hnev, smútok, hanblivosť, radosť,...) a ich zmena (z hnevu do smiechu,...), c) prednes krátkeho textu, d) kolektívna ukážka (zvládnutie základných pravidiel dramatickej hry) 1 x verejné vystúpenie polročne.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: pohybové cvičenia v priestore, artikulačné cvičenia, dramatické improvizácie na rozvoj spontánnosti a schopnosti komunikácie s partnerom. Práca s dramatickým textom a kultivovanie slovného prejavu. Schopnosť syntetizovať študijné prvky a využívať ich aj v normálnom živote. Rozvíjať schopnosť empaticky myslieť a venovať pozornosť ušľachtilým činnostiam (napr. ekologická, humánna angažovanosť...), schopnosť posúdiť správne a nesprávne konanie v živote (výchovný charakter odboru). Rozvíjať predstavivosť a fantáziu, nápaditosť a v neposlednom rade aj talent žiaka.

MATERIÁL:

- ľahkoovládateľné nástroje a jednoduché rekvizity,
- výber z textov detskej literatúry (D. Hevier, Ľ. Feldek, J. Mokoš, M. R .Martáková, M. Ďuríčková, M. Rúfus,...),
- zásobník dramatických hier.

3 . ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCD 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 4,5 hodiny (skupinové vyučovanie, 2x týždenne)
(1,5 Dramatika a slovesnosť; 1,0 Pohyb; 1,0 Práca v súbore; 1,0 Prednes)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 42

CIELE: pokračovať v rozvoji dieťaťa a nadviazať na prácu z prvého ročníka.

Práca je rozdelená do 4 tematických celkov:

- 1 . dramatická hra,
- 2 . pohyb,
- 3 . reč,
- 4 . slovesnosť

OBSAH:

- nadviazať na prácu z druhého ročníka,
- rozvíjať cit pre krásu a vzťah k literatúre,
- rozvíjať u detí správnu výslovnosť, schopnosť sebareflexie, schopnosť fungovať v kolektíve,
- zlepšiť prejav reči celkovo,
- zdokonaľiť dieťa vo verbálnej, aj neverbálnej komunikácii,
- rozvíjať schopnosti fungovať v hre improvizácii, či vymýšľaní hier,
- viesť dieťa ku lepšiemu slovnému vyjadreniu myšlienok ústne aj písomne.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
1 . Zvládnuť jednoduchú danú etudu, alebo improvizáciu a vedieť zachovať jej formu aj pri zámene postáv, 2 . zvládnuť krátke pointované zážitku (hovorené aj písané), 3. vo výrazových prostriedkoch zvládnuť správnu výslovnosť a rezonanciu bránice, 4. zvládnuť cvičenia na centrálny a periférny pohyb (zbalenie a rozbalenie), uvoľnenie chrčtice a priestorového cítenia ako jednotliviec, vo dvojiciach aj skupinovo, 5 . vedieť zaujať prednesom, vyjadriť osobný vzťah k téme a literárnej predlohe, 6 . zvládnuť koordináciu tela, 7 . v súbore rozvíjať schopnosť improvizácie a spolupracovať ako kolektív.	a)prednes krátkeho textu, próza a poézia b) predvedenie dialógov, pohybu na javisku a emócií v postave jednoduchej divadelnej hry pre deti (ukážka rečových, pohybových daností a práce v kolektíve 1 verejné vystúpenie polročne.

MATERIÁL:

- rekvizity primerané veku, skôr náznakové, aby tak rozvíjali detskú fantáziu časti kostýmov (klobúk, šatka,...), z ktorých si dieťa môže vytvoriť postavu podľa vlastnej fantázie,
- výber z textov detskej literatúry (D. Hevier, P. Uličiansky, K. Bendová, Ľ. Feldek, A. Jedlička,...),
- zásobník dramatických hier.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: pomocou hier viesť žiaka k uvedomeniu si vlastných i kolektívnych tvorivých impulzov. Prijímať podnety pre fantáziu z vonkajšieho sveta a vyjadriť k nim svoje stanovisko v hre. Pomocou krátkej dramatickej hry si vyskúšať rôzne roly

(úloha rodiča, dieťaťa, učiteľa, starého človeka) a charaktery (dobrý spravodlivý človek, človek preffkaný, človek hanblivý,...) Deti sa formou krátkych scénok na danú tému s určením charakteru postáv „hrajú“ na rôzne životné úlohy, čo rozširuje nie len ich fantáziu, ale i pochopenie druhého človeka. V scénke sa rozprávajú fiktívne postavičky s rôznym charakterom, čo u detí posilňuje schopnosť komunikácie a flexibility v komunikácii v reálnom živote. Využívajú sa rôzne formy dialógu (slovného, pohybového, zvukového). Deti sa učia zvládnuť jednoduchú dramatickú hru, kde sa písané slovo prenesie s pomocou pedagóga na javisko a napokon aj pred diváka. Učia sa vytvoriť jednoduchú, ale charakteristickú postavu, ktorá postupne počas práce na div. hre oživa.

4 . ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCD 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 4,5 hodiny (skupinové vyučovanie, 2x týždenne)
(1,5 Dramatika a slovesnosť; 1,0 Pohyb; 1,0 Práca v súbore; 1,0 Prednes)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 42

CIELE: nadviazať na prácu z predošlých ročníkov. Pokračovať v rozvoji dieťaťa aj po emocionálnej a charakterovej stránke.

Práca je rozdelená do 4 tematických celkov:

Dramatika a slovesnosť

Pohyb

Práca v súbore

Umelecký prednes

OBSAH:

- prehliť prácu a kompetencie z predošlých ročníkov,
- pracovať ľahkou formou, pomocou hier, alebo cvičení na charaktere dieťaťa,
- práca s emóciami, schopnosť vcítiť sa do jednoduchých postáv a charakterov a pomocou vytvárania fiktívnych situácií oboznamovanie sa s rôznymi životnými situáciami, následne schopnosť zaujať vlastné stanovisko,
- prehlbovanie kolektívu a práce v skupinke,
- schopnosť sebareflexie a schopnosť suverénnejšie a sebavedomejšie vystupovať.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
- zvládnuť krátke dramatické celky - zvládnuť jednoduché improvizácie - schopnosť podrobnejšej práce s charakterom postavy - zvládnuť nielen dobrú výslovnosť, ale aj správne modulovať hlas tak, aby prejav pôsobil reálnejšie, úprimnejšie - práca s jednotlivými emóciami (smiech, plač, radosť, hnev, smútok, pokoj,...) - práca s jednoduchými charaktermi (veselý, zlostný, pokojný, dobrosrdečný, suverénny)	a) prednes krátkeho textu, próza a poézia b) predvedenie dialógov, pohybu na javisku a emócií v postave jednoduchej divadelnej hry pre deti (ukážka rečových, pohybových daností a práce v kolektíve) 1 verejné vystúpenie polročne. Záverečná skúška: a) DaS – celková úroveň prejavu a artikulácia v rámci umeleckého prednesu a divadelnej hry, či dialógu b) Pohyb – pohybový prejav v rámci divadelnej hry, krátka pohybová scénka c) PvS – divadelná hra, kde žiaci kolektívne hrajú a zároveň spolupracovali pri tvorbe

	d) PR – krátka próza, alebo báseň
--	-----------------------------------

MATERIÁL: - rekvizity primerané veku, skôr náznakové, aby tak rozvíjali detskú fantáziu časti kostýmov (klobúk, šatka,...), z ktorých si dieťa môže vytvoriť postavu podľa vlastnej fantázie,
- výber z textov detskej literatúry (D. Hevier, P. Uličiansky, K. Bendová, Ľ. Feldek, A. Jedlička,...),
- zásobník dramatických hier a rôzna odborná literatúra, ktorá posluží pri spôsobe prístupu.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: deti sa dostávajú do búrlivejšieho obdobia svojho života, prichádzajú do puberty, preto je potrebné citlivejšie narábať s ich emóciami. Postupne formou hier treba rozvíjať ich charakter, aby si viac a viac uvedomovali samých seba a bohatosť svojich možností a charakteru a tiež rešpektovali odlišnosť iných charakterov a ich životných situácií. Treba tiež pracovať na ich sebavedomí a to pomocou kolektívu, kde si deti navzájom hrajú a vystupujú jeden pred druhým tak, že si navzájom dôverujú a spolupracujú, čo im postupne pomáha uvoľniť sa a suverénnejšie vystupovať na verejnosti. Pracovať na celkovom prejave fyzickom, ale aj výslovnosti. Prehlbovať schopnosť vnímať estetickosť a krásu. Vedieť zaujať vlastný postoj a nebáť sa vyjadriť vlastné názory, ale aj učiť sa rozlišovať medzi tým, čo je správne a naopak. A tiež rozvíjať schopnosť improvizácie a ponechať dostatočný priestor na detskú fantáziu.

1 . ročník, 2. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCD 2 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 4,5 hodiny (skupinové vyučovanie, 2x týždenne)
(1,5 Dramatika a slovesnosť; 1,0 Pohyb; 1,0 Práca v súbore; 1,0 Prednes)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 42

CIELE: prehlbovať prácu z predošlých ročníkov. Učiť žiaka väčšej samostatnosti a sebavedomiu.

Práca je rozdelená do 4 tematických celkov:

Dramatika a slovesnosť

Pohyb

Práca v súbore

Umelecký prednes

OBSAH:

- prehliť prácu a kompetencie z predošlých ročníkov,
- učiť deti vlastnému názoru pomocou jednoduchých cvičení na zamyslenie
- pomáhať formovať ich charakter
- práca s emóciami, schopnosť vcítiť sa do jednoduchých postáv a charakterov a pomocou vytvárania
- fiktívnych situácií oboznamovanie sa s rôznymi životnými situáciami, následne schopnosť zaujať vlastné stanovisko,
- prehlbovanie kolektívu a práce v skupinke,
- schopnosť sebareflexie a schopnosť suverénnejšie a sebavedomejšie vystupovať.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
- zvládnuť jednoduché monológy a dialógy - zvládnuť jednotlivé improvizácie tak, aby im postupne dokázali vtlačiť svoj vlastný rukopis, aby si čoraz viac uvedomovali svoj vlastný potenciál a vedeli ťažiť zo svojej originality	a) prednes krátkeho textu, próza a poézia b) predvedenie dialógov, pohybu na javisku a emócií v postave jednoduchej divadelnej hry pre deti

- schopnosť podrobnejšej práce s charakterom postavy - naďalej rozvíjať dobrú výslovnosť, ale aj správne - modulovať hlas tak, aby prejav pôsobil reálnejšie, úprimnejšie - práca s jednotlivými emóciami (smiech, plač, radosť, hnev, smútok, pokoj,...) - schopnosť postupne myslieť v postave - práca s jednoduchými charaktermi (veselý, zlostný, pokojný, dobrosrdečný, suverénny)	(ukážka rečových, pohybových daností a práce v kolektíve) 1 verejné vystúpenie polročne.
--	---

MATERIÁL: - rekvizity primerané veku, skôr náznakové, aby tak rozvíjali detskú fantáziu časti kostýmov (klobúk, šatka,...), z ktorých si dieťa môže vytvoriť postavu podľa vlastnej fantázie, - výber z textov detskej literatúry (D. Hevier, P. Uličiansky, K. Bendová, Ľ. Feldek, A. Jedlička,...), zásobník dramatických hier a rôzna odborná literatúra, ktorá poslúži pri spôsobe prístupu.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: treba pracovať pomocou vhodných kolektívnych cvičení na tom, aby sa deti postupne uvoľnili na javisku, sebavedomejšie vystupovali, nebáli sa prejavovať verejne všeobecne. Aby dokázali artikulovať, rozprávať primerane nahlas a zrozumiteľne. Postupne na hodinách treba prerhlbovať fungovanie kolektívu. Učiť ich spolupráce a že odlišnosť môže byť veľkým plusom. Vedieť zaujať vlastný postoj a nebať sa vyjadriť vlastné názory, ale aj učiť sa rozlišovať medzi tým, čo je správne a naopak. A tiež rozvíjať schopnosť improvizácie a ponechať dostatočný priestor na detskú fantáziu. Prehlbovať schopnosť vnímať estetickosť a krásu.

2 . ročník, 2. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCD 2 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 4,5 hodiny (skupinové vyučovanie, 2x týždenne)
(1,5 Dramatika a slovesnosť; 1,0 Pohyb; 1,0 Práca v súbore; 1,0 Prednes)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 42

CIELE: učiť deti väčšej samostatnosti, sebavedomiu a práci v kolektíve. Pripravovať deti k väčšej zodpovednosti.

Práca je rozdelená do 4 tematických celkov:

Dramatika a slovesnosť

Pohyb

Práca v súbore

Umelecký prednes

OBSAH:

- prehlbovanie kolektívu a práce v skupinke,
- schopnosť sebareflexie a schopnosť suverénnejšie a sebavedomejšie vystupovať.
- prehlbovať schopnosť vytvárať si svoj vlastný názor, správne cítenie k medziľudským vzťahom, ekológii, pomáhať dieťaťu formovať jeho charakter
- práca na prejave žiaka, celková kultivovanosť v artikulácii a vystupovaní
- povzbudzovať k suverenite
- viesť k samostatnej príprave a zodpovednosti

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY
- zvládnuť trochu náročnejšie monológy a	a) prednes dlhšieho textu, próza a poézia

dialógy schopnosť pracovať v kolektíve, ale aj individuálne tak, aby dokázali rozvinúť aj vlastnú fantáziu a samostatnosť - schopnosť podrobnejšej práce s charakterom postavy - naďalej rozvíjať dobrú výslovnosť, ale aj správne modulovať hlas tak, aby prejav pôsobil reálnejšie, úprimnejšie - práca s jednotlivými emóciami (smiech, plač, radosť, hnev, smútok, pokoj,...) - schopnosť postupne myslieť v postave - práca s trošku náročnejšími charaktermi ako v predošlom ročníku (skromný, prefíkaný, premúdrelý, dobrosrdečný, nervózny, sebavedomý)	b) predvedenie dialógov, pohybu na javisku a emócií v postave divadelnej hry pre deti a mládež (ukážka rečových, pohybových daností a práce v kolektíve) 1 verejné vystúpenie polročne.
--	---

MATERIÁL: - rekvizity primerané veku, skôr náznakové, aby tak rozvíjali fantáziu časti kostýmov (klobúk, šatka,...), z ktorých si dieťa môže vytvoriť postavu podľa vlastnej fantázie, -výber z textov detskej literatúry (D. Hevier, P. Uličiansky, K. Bendová, Ľ. Feldek, A. Jedlička,...), -zásobník dramatických hier a rôzna odborná literatúra, ktorá posluží pri spôsobe prístupu.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: treba pracovať pomocou vhodných kolektívnych cvičení na tom, aby si žiak čoraz viac uvedomoval svoje kvality, rozvíjal svoju fantáziu a nebál sa ju prejaviť verejne. Aby dokázal artikulovať, rozprávať primerane nahlas a zrozumiteľne a hlavne celkovo kultivovane. Postupne na hodinách treba prehĺbovať fungovanie kolektívu. Tolerovať ostatných, ich jedinečnosť a učiť sa vzájomnej spolupráci. Vedieť zaujať vlastný postoj a nebáť sa vyjadriť vlastné názory, ale aj učiť sa rozlišovať medzi tým, čo je správne a naopak. Prehĺbovať schopnosť vnímať estetickosť a krásu tým, že sa žiaci budú zaoberať aj inými odvetvami umenia, hudba, výtvarné umenie,...Návšteva divadiel a následná diskusia.

3 . ročník, 2. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCD 2 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 4,5 hodiny (skupinové vyučovanie, 2x týždenne)
(1,5 Dramatika a slovesnosť; 1,0 Pohyb; 1,0 Práca v súbore; 1,0 Prednes)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 42

CIELE: prehĺbovať prácu z predošlých ročníkov, rozvíjať u detí pocit sebavedomia, samostatnosti a spolupráce v kolektíve. Pripravovať deti k väčšej zodpovednosti.

Práca je rozdelená do 4 tematických celkov:

Dramatika a slovesnosť

Pohyb

Práca v súbore

Umelecký prednes

OBSAH:

- pomáhať dieťaťu formovať jeho charakter a viesť ho k spolunažívaniu a spolupráci v skupine
- prehĺbovanie kolektívu a práce v skupine
- rozvoj vzájomného rešpektu a pomoci pri práci
- schopnosť sebareflexie z podaného výkonu a reflexie z prežitého umeleckého zážitku
- väčšia suverenita na javisku a posilňovanie sebavedomia
- prehĺbovať schopnosť vyjadrovania svojho vlastného názoru a schopnosti viesť debatu

- povzbudzovať v cítení k medziľudským vzťahom, ekológii
- celková kultivovanosť v artikulácii a vystupovaní, rozvoj umeleckého cítenia pri prednese
- rozvoj metaforického cítenia pomocou symbolov
- viesť k samostatnej príprave na zadanej úlohe a na príprave pri spoločnom projekte

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
- zvládnuť trochu náročnejšie monológy a dialógy - schopnosť pracovať v kolektíve, ale aj individuálne tak, aby dokázali rozvinúť vlastnú fantáziu a samostatnosť - schopnosť podrobnejšej práce s charakterom postavy a práca s náročnejšími charaktermi - rozvíjať dobrú výslovnosť, moduláciu hlasu v technike reči aby prejav pôsobil prirodzene a uveriteľne - práca s jednotlivými emóciami pri študovaní divadelnej postavy a pri výstavbe dramatického diela - schopnosť postupne myslieť v postave - zoznámenie sa s dramatickým oblúkom a dodržiavanie dramatického oblúku postavy a diela	a) prednes dlhšieho textu, próza a poézia (zúčastnenie sa interných a verejných koncertov organizovaných školou,) b) predvedenie dialógov, pohybu na javisku a emócií v postave v divadelnej hre pre deti a mládež (ukážka rečových, pohybových daností a práce v kolektíve) Zúčastnenie sa súťaže a prehliadky detskej dramatickej tvorivosti, predvedením divadelnej hry spoločne ako súbor, ak je príležitosť 1 verejné vystúpenie polročne.

MATERIÁL: - rekvizity primerané veku, náznakové pre rozvoj fantázie a predstavivosti, časti kostýmov (klobúk, kufor...), z ktorých si dieťa môže vytvoriť postavu podľa vlastnej fantázie,

- výber z textov literatúry pre mládež (P. Uličiansky, J. Bodnárová, K. Bendová, J. Šebesta, D. Dušek, M. Rúfus,...), zahraničná literatúra (H. Ch. Andersen, R. Dahl, A. Lindgrenová, A. de Saint-Exupéry,...),

- zásobník dramatických hier a rôzna odborná literatúra, ktorá poslúži pri spôsobe prístupu.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: treba pracovať pomocou vhodných kolektívnych cvičení na tom, aby si žiak čoraz viac uvedomoval svoje kvality, rozvíjal svoju fantáziu a nebál sa ju prejavovať verejne. Aby dokázal artikulovať, rozprávať primerane nahlas a zrozumiteľne a hlavne celkovo kultivovane. Postupne na hodinách treba prehľbovať fungovanie kolektívu. Tolerovať ostatných, ich jedinečnosť a učiť sa vzájomnej spolupráce. Vedieť zaujať vlastný postoj a nebáť sa vyjadriť vlastné názory, ale aj učiť sa rozlišovať medzi tým, čo je správne a naopak. Prehľbovať schopnosť vnímať estetickosť a krásu tým, že sa žiaci budú zaoberať aj inými odvetvami umenia, hudba, výtvarné umenie,...Návšteva divadiel a následná diskusia.

4 . ročník, 2. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCD 2 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 4,5 hodiny (skupinové vyučovanie, 2x týždenne)
(1,5 Dramatika a slovesnosť; 1,0 Pohyb; 1,0 Práca v súbore; 1,0 Prednes)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 42

CIELE: prehľbovať prácu z predošlých ročníkov, rozvíjať u detí pocit sebavedomia, samostatnosti a spolupráce v kolektíve. Pripravovať deti k väčšej zodpovednosti.

Práca je rozdelená do 4 tematických celkov:

Dramatika a slovesnosť

Pohyb

Práca v súbore

Umelecký prednes

OBSAH:

- pomáhať dieťaťu formovať jeho charakter a viesť ho k spolunažívaniu a spolupráci v skupine
- väčšia spolupráca a komunikácia v skupine, prehlbovanie kolektívu, väčšia zodpovednosť v daných úlohách
- rozvoj vzájomného rešpektu a pomoci pri práci
- rozvoj priestorového cítenia a pohotovej reakcie v danej situácii
- rozvoj metaforického cítenia pomocou symbolov, poetika
- schopnosť sebareflexie z podaného výkonu a reflexie z prežitého umeleckého zážitku
- väčšia suverenita na javisku a posilňovanie sebavedomia
- prehľbovať schopnosť vyjadrovania svojho vlastného názoru a schopnosti viesť debatu
- povzbudzovať v cítení k medziľudským vzťahom, ekológii
- celková kultivovanosť v artikulácii a vystupovaní, rozvoj umeleckého cítenia pri prednese
- viesť k samostatnej príprave na zadanej úlohe a na príprave pri spoločnom projekte

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
- zvládnuť trochu náročnejšie monológy a dialógy, základy pantomímy, hra s bábkou - schopnosť pracovať v kolektíve a individuálne, aby dokázali rozvinúť vlastnú samostatnosť - schopnosť podrobnejšej práce s charakterom postavy a práca s náročnejšími charaktermi - rozvíjať dobrú výslovnosť, moduláciu hlasu v technike reči aby prejav pôsobil výrazne, prirodzene a uveriteľne - práca s jednotlivými emóciami pri študovaní divadelnej postavy a pri výstavbe dramatického diela - schopnosť postupne myslieť v postave - zoznámenie sa s dramatickým oblúkom a dodržiavanie dramatického oblúku postavy a diela	a) prednes dlhšieho textu, próza a poézia (zúčastnenie sa interných a verejných koncertov organizovaných školou,) b) prezentácia dialógov, monológov na javisku a predvedenie emócií postáv v divadelnej hre pre deti a mládež ukážka rečových, pohybových daností a práce v kolektíve) Zúčastnenie sa súťaže a prehliadky detskej dramatickej tvorivosti, predvedením divadelnej hry spoločne ako súbor, ak je príležitosť 1 verejné vystúpenie polročne. Záverečná skúška: - absolventské divadelné predstavenie, - etuda podľa vylosovanej témy, - umelecký prednes podľa samostatného výberu, - seminárna práca z dejín dramatickej tvorby, - 2 samostatné autorské literárne práce, - pohyb v súlade s absolventským predstavením.

MATERIÁL: - rekvizity primerané veku, náznakové pre rozvoj fantázie a predstavivosti, časti kostýmov (klobúk, kufor...), z ktorých si dieťa môže vytvoriť postavu podľa vlastnej fantázie,

- výber z textov literatúry pre mládež (P. Uličiansky, J. Bodnárová, K. Bendová, J. Šebesta, D. Dušek, Ľ. Feldek, M. Rúfus,...), zahraničná literatúra (H. Ch. Andersen, R. Dahl, W. Shakespeare, A. Lindgrenová, A. de Saint-Exupéry,...),
- zásobník dramatických hier a rôzna odborná literatúra, ktorá poslúži pri spôsobe prístupu.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: treba pracovať pomocou vhodných kolektívnych cvičení na tom, aby si žiak čoraz viac uvedomoval svoje kvality, rozvíjal svoju fantáziu a nebál sa ju prejavíť verejne. Aby dokázal artikulovať, rozprávať primerane nahlas a zrozumiteľne a celkovo kultivovane. Postupne na hodinách treba prehľbovať fungovanie kolektívu. Tolerovať ostatných, ich jedinečnosť a učiť sa vzájomnej spolupráce. Vedieť zaujať vlastný postoj a nebáť sa vyjadriť vlastné názory, ale aj učiť sa rozlišovať medzi tým, čo je správne a naopak. Prehľbovať schopnosť vnímať estetickosť a krásu tým, že sa žiaci budú zaoberať aj inými odvetvami umenia, hudba, výtvarné umenie,...Návšteva divadiel a následná diskusia.

Profil absolventa:

- má osvojené základy komplexného pestovania citu pre rytmus, reč a pohyb,
- osvojil si základné prvky odborných zručností a zároveň si overuje ich predpoklady pre ďalšie
- štúdium a odborné zameranie v ďalších ročníkoch.
- Dramatická hra
- v hre zvláda jednoduchú charakterizáciu,
- v etude zvláda jednoduchý dramatický príbeh.
- Pohyb
- zvláda základy správneho držania tela, svalového napätia a uvoľnenia,
- v jednoduchých pohybových hrách je schopný zvládnuť základné priestorové tvary,
- vie uplatniť zvládnuté pohybové schopnosti v jednoduchej dramatickej akcii.
- Reč
- v náročnejších artikulčných cvičeniach zvláda temporytmus reči a zreteľne vyslovovanie všetkých hlások,
- v prednese cvičných textov zvláda zreteľnú výslovnosť a mäkký hlasový začiatok,
- zvládnuté rečové schopnosti vie uplatniť v individuálnom alebo kolektívnom prednese.
- Slovesnosť
- zvláda samostatné jednoduché slovné vyjadrenie,
- podmienkou postupu do vyššieho ročníka je zvládnutie základného pravidla dramatickej hry v jednoduchej kolektívnej ukážke.

POZNÁMKA:

Možnosť spájania dvoch ročníkov v predmete Práca v súbore.

VÝTVARNÝ ODBOR

Na štúdium vo výtvarnom odbore je možné prijať žiakov (v súlade s § 52 školského zákona), ktorí na prijímacích skúškach výtvarným prejavom (vlastná kresba, maľba) preukážu určitú mieru nadania a talentu (súboru schopností, ktoré umožňujú osobitné, nadpriemerné výkony z hľadiska tvorivosti v niektorej z oblastí výtvarného vyjadrovania sa). Žiak je zaradený do ročníka s ohľadom na jeho vek a schopnosti (dôležité je prihliadať na to, že výtvarná vyspelosť – myslenie žiaka je úmerné jeho veku; chýbajúce technické zručnosti je možné získať/doplniť si aj vo vyšších ročníkoch).

Štúdium zahŕňa disciplíny plošné (kreslenie, maľovanie, grafika, fotografia, 2D dizajn ...), priestorové (modelovanie, skulptúra, objekt, 3D dizajn, architektúra ...), intermediálne (kombinácia médií, inštalácia ...), akčné (performancia, happening, sociálna plastika ...) aj multimediálne (video, elektronické médiá, zvukové umenie ...). Primerane veku (prevažne formou výtvarnej interpretácie, galerijnej animácie a neskôr aj štúdiá odborných časopisov, literatúry a elektronických zdrojov) je žiakom sprístupňované historické i novodobé umenie. Tieto disciplíny a činnosti sa môžu v rámci jedného vyučovania prelínať alebo dopĺňať. Žiakovi má byť umožnené spoznať v priebehu štúdia celú šírku výtvarných disciplín a postupne sa profilovať podľa svojho nadania a záujmu.

Jednotlivé vyučovacie predmety vychádzajúce z výtvarných činností podliehajú hodnoteniu a klasifikácii, ktorá sa uvádza na konci I. a na konci II. polroka na tlačivách schválených MŠVVaŠ SR (napr. katalógový list žiaka a vysvedčenie). Pre potreby vykazovania a hodnotenia sú jednotlivé výtvarné činnosti považované za vyučovacie predmety. Učiteľ má možnosť do voľných políček školských tlačív dopísať aj činnosti (vyučovacie predmety), ktoré sa podľa ŠkVP na škole vyučujú, ale v tlačivách absentujú.

Jednotlivé výtvarné činnosti prípravného štúdia vytvárajú súbor hlavných predmetov: kresba, maľba, grafika, dekoratívne činnosti, modelovanie a vytvárajú súborný predmet výtvarná príprava. V prvej časti a v druhej časti I. stupňa základného štúdia jednotlivé výtvarné činnosti: kreslenie, maľovanie, grafika, fotografia, dizajn, priestorové vytváranie, modelovanie, intermediálna a multimediálna tvorba. Spolu vytvárajú súbor hlavných predmetov: kresba, maľba, grafika, dekoratívne činnosti, modelovanie a práca s materiálom, a voliteľné predmety: fotografia a film, vybrané state z teórie umenia a predmety ponúkané ako vyučovacie predmety. Výtvarné činnosti – plošné, priestorové, intermediálne, akčné aj multimediálne disciplíny v sebe zahŕňajú vyučovacie predmety výtvarného odboru pre ZUŠ. Predmety spoločne vytvárajú súborný predmet výtvarná tvorba.

Hlavný predmet alebo skupinu hlavných predmetov si v tomto zmysle na II. stupni základného štúdia a v štúdiu pre dospelých určí a uvedie škola v príslušnom ŠkVP. Predmety spoločne vytvárajú súborný predmet výtvarná tvorba II.

Prípravné štúdium

Prípravné štúdium výtvarného odboru ZUŠ je určené pre nadané deti v predškolskom veku alebo pre žiakov prvého ročníka základnej školy. Zahŕňa plošné i priestorové výtvarné činnosti s dôrazom na spontánny detský výtvarný prejav.

Štúdium trvá 1 – 2 roky.

Základné štúdium I. stupeň

Prvá časť I. stupňa základného štúdia výtvarného odboru ZUŠ zodpovedá veku 7 až 10 rokov. Žiaci sú prijímaní na štúdium na základe absolvovania prípravného štúdia alebo na základe prijímacej skúšky. Osvojujú si základné procesy, prostriedky a techniky výtvarných disciplín. Štúdium zahŕňa kreslenie, maľovanie, grafiku, modelovanie, priestorové a akčné vytváranie i zoznamovanie s multimédiami; primerane veku (prevažne formou výtvarnej interpretácie) je žiakom sprístupňované historické i novodobé umenie.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Druhá časť I. stupňa základného štúdia výtvarného odboru ZUŠ zodpovedá veku 11 až 15 rokov. Žiaci sú prijímaní na štúdium na základe absolvovania prvej časti I. stupňa základného štúdia alebo na základe prijímacej skúšky. Štúdium obsahuje kreslenie, maľovanie, grafiku, modelovanie, fotografiu, dizajn, elektronické médiá, priestorové vytváranie, akčné vytváranie, základy z architektonicko-priestorového vytvárania, video a animáciu – proporionalitu jednotlivých zložiek volí učiteľ na základe podmienok školy a profilácie žiakov v súlade so ŠkVP. Žiaci sa oboznamujú s dejinami umenia, s novodobými i súčasnými tendenciami.

Rozšírené štúdium I.

Je štúdium, ktoré obsahovo zodpovedá druhej časti I. stupňa základného štúdia, ale má väčšiu časovú dotáciu. Je určené najmä žiakom, ktorí sa pripravujú na talentové skúšky na strednú umeleckú školu. Väčší dôraz je aj na znalosti z dejín umenia a súčasných tendencií umenia.

Základné štúdium II. stupeň

Štúdium zodpovedá stredoškolskému veku, t. j. 16 až 19 rokov. Žiaci sú prijímaní na štúdium na základe absolvovania I. stupňa základného alebo rozšíreného štúdia alebo na základe prijímacej skúšky. Štúdium sa špecializuje na médiá alebo disciplíny podľa zamerania žiaka (dôraz je kladený na koncepčné myslenie, tvorivosť, zručnosti, informovanosť o aktuálnych tendenciách umenia a na kritickú sebareflexiu žiaka).

Rozšírené štúdium II.

Zodpovedá obsahu základného štúdia II., ale má väčšiu časovú dotáciu s možnosťou dôkladnejšieho venovania sa zvolenému médiu alebo disciplíne. Je určené najmä žiakom, ktorí sa pripravujú na talentové skúšky na vysokú školu v študijných odboroch výtvarné umenie, dizajn, reštaurovanie alebo architektúra. Súčasťou štúdia sú znalosti z dejín zvoleného odboru, znalosti súčasného umenia a rozvíjanie kritického myslenia a sebareflexie.

Štúdium pre dospelých

Individuálny študijný program v rámci skupinového vyučovania, zameraný na prehĺbené štúdium (s možnosťou špecializácie) alebo na prípravu na ďalšie štúdium výtvarnej profesie. Program štúdia môže byť zameraný aj na ľudové umelecké remeslá a techniky s cieľom samostatnej tvorby v tejto oblasti alebo ako príprava na kvalitnú amatérsku tvorbu.

Dĺžka štúdia je uvedená v jednotlivých učebných plánoch.

Počty žiakov v skupine sú uvedené v jednotlivých učebných plánoch.

Z dôvodu úbytku žiakov v skupine na konci prvého alebo druhého polroka školského roku pod spodnú hranicu uvedenú v príslušnom učebnom pláne možno v 2. časti I. stupňa základného štúdia, v II. stupni základného štúdia a v ŠPD zaradiť do skupiny aj žiaka z iného bezprostredne po sebe nasledujúceho ročníka.

PRÍPRAVNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán číslo	52
Stupeň štúdia	Prípravné štúdium – variant A
Študijné zameranie	Prípravná výtvarná výchova
Vek	deti predškolského veku alebo 1. ročníka ZŠ
Dĺžka štúdia	1 rok
Počet žiakov v skupine	5 - 8
Počet hodín týždenne	2 x 45 min. (1 x týždenne)
Spolu	2
Stupeň štúdia	Prípravné štúdium – variant B
Študijné zameranie	Prípravná výtvarná výchova
Vek	absolventi PŠ A alebo žiaci 1. ročníka ZŠ
Dĺžka štúdia	1. rok
Počet žiakov v skupine	5 - 8
Počet hodín	2 - 3* x 45 min. (1 x týždenne)
Spolu	2 - 3*

* Poznámka: V druhom roku štúdia (žiaci prvého ročníka ZŠ) je možné zvýšiť hodinovú dotáciu z dvoch na tri vyučovacie hodiny

I. STUPEŇ – ZÁKLADNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán číslo	53			
Stupeň štúdia	Prvá časť I. stupňa základného štúdia			
Študijné zameranie	výtvarná tvorba			
Odporúčaný vek	7 až 10 rokov			
Dĺžka štúdia	najviac 4 roky			
Počet žiakov v	6 - 10			
Stupeň vzdelávania	primárne umelecké vzdelávanie			
Ročník:	1.	2.	3.	4.
Počet hodín	3 x 45 minút (1x týždenne) *			
Spolu vyučovacích	3*	3	3	3
Spolu vyučovacích	99 (66)*	99	99	99
Charakteristika vyučovania:	Vyučovanie prostredníctvom výtvarných činností žiaka je orientované na experimentovanie (materiálno-technické, s vyjadrovacími prostriedkami), uplatnenie jeho fantázie a predstavivosti, na prekonávanie schém zobrazovania a myslenia a na podporu vlastných žiakových riešení na úrovni obsahu i formy. Vo vyučovaní je zastúpené plošné a priestorové vytváranie a jednotlivé disciplíny (kresba, maľba, grafika, modelovanie, priestorové a akčné vytváranie). Primerane veku, prevažne formou výtvarnej interpretácie a rozhovorov o umení je žiakom sprístupňované historické i súčasné umenie.			
Absolvovanie štúdia	Prvá časť I. stupňa základného štúdia sa ukončuje vystavenou záverečnou prácou.			

* Poznámka: V prvom ročníku je možné znížiť hodinovú dotáciu z troch na dve vyučovacie hodiny.

Učebný plán číslo	54				
Stupeň štúdia	Druhá časť I. stupňa základného štúdia				
Študijné zameranie	výtvarná tvorba				
Odporúčaný vek	11 až 15 rokov				
Dĺžka štúdia	najviac 5 rokov				
Počet žiakov v	6 - 10				
Stupeň vzdelávania	nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie				
Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodín	3 x 45 minút (1x týždenne)				
Spolu vyučovacích	3	3	3	3	3
Spolu vyučovacích	99	99	99	99	99
Charakteristika vyučovania:	Vyučovanie prostredníctvom činností žiaka. Je orientované na experimentovanie s technikami, materiálmi, vyjadrovacími prostriedkami i témami, formou vecných, aspektových a analyticko-syntetických štúdií, ktoré vyúsťujú do samostatnej operatívnej tvorby žiaka (jeho vlastných tvorivých				

	riešení). Vo vyučovaní je zastúpené plošné a priestorové vytváranie a jednotlivé disciplíny (kresba, maľba, grafika, dekoratívne činnosti, modelovanie, fotografia, dizajn, elektronické médiá, priestorové vytváranie, akčné vytváranie, video a animácia) – proporcionality jednotlivých disciplín a činností volí učiteľ na základe podmienok školy a profilácie žiakov. Žiakom sú priebežne sprostredkované poznatky o súčasnom výtvarnom umení, dizajne a architektúre.
Absolvovanie štúdia	Druhá časť I. stupňa základného štúdia výtvarného odboru ZUŠ sa ukončuje

I. STUPEŇ – ROZŠÍRENÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán	55				
Stupeň štúdia	Druhá časť I. stupňa základného štúdia				
Študijné	výtvarná tvorba				
Odporúčaný	11 až 15 rokov				
Dĺžka štúdia	najviac 5 rokov				
Počet žiakov v	3 - 5				
Stupeň	nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie				
Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodín	6 x 45 minút (s možnosťou deliť na 2x týždenne)				
Spolu vyučovacích	6	6	6	6	6
Špoľu vyučovacích	198	198	198	198	198
Charakteristika vyučovania:	Vyučovanie prostredníctvom činností žiaka, s vyššou časovou dotáciou a s prehĺbeným štúdiom zvolených ťažiskových disciplín; je orientované na experimentovanie s technikami, materiálmi, vyjadrovacími prostriedkami, témami v nižších ročníkoch cez štúdie (vecné, aspektové, analyticko-syntetické) k samostatnej operatívnej tvorby žiaka. Vo vyučovaní je zastúpené plošné aj priestorové vytváranie a jednotlivé disciplíny (kresba, maľba, grafika, dekoratívne činnosti, modelovanie, fotografia, dizajn, elektronické				

	médiá, priestorové vytváranie, akčné vytváranie, video a animácia) – proporcionalitu jednotlivých zložiek volí učiteľ na základe podmienok školy a profilácie žiakov; žiakom sú priebežne sprostredkované poznatky o súčasnom výtvarnom umení, dizajne a architektúre. Časť vyučovacích hodín je možné vymedziť na špecializovaný kurz venovaný niektorému médiu alebo technike; Viac času je venovaného na spoznávanie moderného a súčasného umenia prostredníctvom štúdia literatúry, časopisov, elektronických zdrojov, diskusií a podľa možností školy návštev galérií.
Absolvovanie štúdia	Rozšírené štúdium I. výtvarného odboru ZUŠ sa ukončuje vystavenou záverečnou prácou alebo kolekciou prác.

II. STUPEŇ – ZÁKLADNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán	56			
Stupeň štúdia	II. stupeň základného štúdia			
Študijné	výtvarná tvorba zameraná na samostatnú tvorbu			
Odporúčaný vek	16 až 19 rokov			
Dĺžka štúdia	najviac 4 roky			
Počet žiakov v	4 - 6			
Ročník:	1.	2.	3.	4.
Počet hodín	3 x 45 minút (1x týždenne)			
Spolu	3	3	3	3
vyučovacích				
Spolu	99	99	99	99
vyučovacích				
Charakteristika vyučovania:	Vyučovanie prostredníctvom výtvarných činností žiaka. Štúdium je zamerané na výtvarnú profiláciu žiaka na určitú oblasť vizuálnych umení, na médium alebo disciplínu. Dôraz je kladený na tvorbu vlastných konceptov a ich realizáciu. Súbežne žiaci spoznávajú aktuálne tendencie umenia a jeho teoretickú a kritickú reflexiu prostredníctvom štúdia literatúry, časopisov, elektronických zdrojov, diskusií a (podľa možností školy) návštev galérií.			
Absolvovanie štúdia	Druhý stupeň základného štúdia je ukončený absolventskou prácou (alebo kolekciou prác) a stručným písomným zdôvodnením vlastnej koncepcie, ktorú spolu s prácou žiak vystaví na absolventskej výstave.			

II. STUPEŇ – ROZŠÍRENÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán	57			
Stupeň štúdia	II. stupeň rozšírené štúdium			
Študijné	Výtvarná tvorba zameraná na samostatnú tvorbu a prípravu na ďalšie štúdium			
Odporúčaný vek	16 až 19 rokov			
Dĺžka štúdia	najviac 4 roky			
Počet žiakov v	3 - 5			
Ročník:	1.	2.	3.	4.
Počet hodín	6 x 45 minút (s možnosťou deliť na 2x týždenne)			

Spolu vyučovacích	6	6	6	6
Spolu vyučovacích	198	198	198	198
Charakteristika vyučovania:	Vyučovanie prostredníctvom výtvarných činností žiaka. Rozšírené vyučovanie umožňuje žiakom pracovať na vyučovacích obsahoch druhého stupňa s väčšou časovou dotáciou, v rozšírenej a v prehĺbenej forme. Žiaci sa môžu podľa vlastnej profilácie špecializovať na určitú oblasť vizuálnych umení, na zvolené médium alebo disciplínu. Súčasťou sú štúdie (vecné, aspektové, analyticko-syntetické) v danom médiu. Dôraz je popri tom kladený na tvorbu vlastných konceptov a ich			

	realizáciu. Zvláštna pozornosť je venovaná individuálnej príprave na ďalšie štúdium – po výtvarnej i teoretickej stránke. Súbežne žiaci spoznávajú aktuálne tendencie výtvarného umenia, dizajnu, architektúry a ich teoretickú a kritickú reflexiu prostredníctvom štúdia literatúry, časopisov, elektronických zdrojov, diskusií a (podľa možností školy) návštev galérií.
Absolvovanie štúdia	Rozšírené štúdium druhého stupňa základného štúdia je ukončené absolventskou prácou (alebo kolekciou prác) a stručným písomným zdôvodnením vlastnej koncepcie, ktorú spolu s prácou žiak vystaví na absolventskej výstave.

ŠTÚDIUM PRE DOSPELÝCH

Učebný plán	58			
Stupeň štúdia	Štúdium pre dospelých			
Študijné zameranie	Výtvarná tvorba zameraná na samostatnú tvorbu a záujmovú činnosť alebo na ľudovo-umeleckú činnosť			
Odporúčaný vek	od 19 rokov (resp. žiak po ukončení SŠ)			
Dĺžka štúdia	najviac 4 roky			
Počet žiakov v	3 - 5			
Ročník:	1.	2.	3.	4.
Počet hodín	3 x 45 minút (s možnosťou deliť na 2x týždenne)			
Spolu vyučovacích	3	3	3	3
Spolu vyučovacích	99	99	99	99
Charakteristika vyučovania:	Vyučovanie prostredníctvom výtvarných činností. Vyučovanie umožňuje rozvíjať umelecké zámery, zdokonaľovať sa v technikách a vo výtvarnom vyjadrení; predpokladá sa špecializovaný záujem o vybrané médium, výtvarnú alebo remeselnú disciplínu. Zvláštna pozornosť je venovaná spoločným diskusiám a reflexii diania na aktuálnej výtvarnej scéne, spoznávaniu aktuálnych tendencií výtvarného umenia, dizajnu, architektúry prostredníctvom štúdia literatúry, časopisov, elektronických zdrojov a (podľa možností			

	školy) návštev galérií.
Absolvovanie štúdia	Štúdium pre dospelých sa ukončuje absolventskou prácou, alebo kolekciou prác na absolventskej výstave.

Prípravné štúdium

Prípravné štúdium je určené pre deti predškolského veku alebo 1. ročníka ZŠ.

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 2,0 (skupinové vyučovanie)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 52

ODPORÚČANÁ LITERATÚRA: Prípravné štúdium

PRETTE, M. C. – CAPALDO, A.: *Tvorivosť, tvar, farba*. 1982.

CUMMING, R.: *Slávne obrazy*. 2008.

CIELE: V prípravnom štúdiu žiak prostredníctvom rôznorodých výtvarných aktivít objavuje možnosti umeleckého vyjadrenia. Dôraz sa kladie na rozvíjanie fantázie, spontánnosti a tvorivého myslenia, pričom je vedený k postupnému opúšťaniu zaužívaných schém a stereotypných spôsobov zobrazovania.

OBSAH: Náplň predmetu tvorí súbor tvorivých a hravou formou realizovaných výtvarných aktivít, prostredníctvom ktorých žiak spoznáva rozmanité možnosti výtvarného vyjadrenia, osvojí si základné technické postupy a objavuje vlastnosti i možnosti využitia rôznych materiálov. Súčasťou procesu je zároveň podpora prirodzeného, spontánneho a individuálneho sebavyjadrenia.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
Žiak sa prostredníctvom rozmanitých tvorivých aktivít oboznamuje s novými výtvarnými postupmi, materiálmi a technikami. Maľovanie hravou formou nadväzuje na jednotlivé tematické námety a zadania. Súčasťou vyučovania sú aj experimentálne a tvorivé činnosti zamerané na objavovanie možností línie, farby, rôznych materiálov a ďalších výtvarných prvkov.	Vyjadrovanie vlastných predstáv a zážitkov prostredníctvom kresby, maľby, koláže a modelovania. Rozvíjanie spontánneho a tvorivého prístupu k práci s farbou, líniou a mäkkými modelovacími materiálmi. Pomenovanie a jednoduchá interpretácia vlastných výtvarných prác spojená s ich slovným opisom. Výtvarné spracovanie príbehov a námetov, ktoré žiak počuje, prežíva alebo vytvára na základe vlastnej predstavivosti. Žiaci po absolvovaní prípravného štúdia: • vyjadrujú svoje predstavy, zážitky a fantazijné podnety prostredníctvom kresby, maľby, koláže a modelovania, • spontánne a tvorivo experimentujú s farbou, líniou a mäkkými modelovacími materiálmi, • pomenujú a jednoducho slovne interpretujú svoje výtvarné práce, • opíšu základné výrazové vlastnosti vlastnej tvorby a vybraných umeleckých diel. • výtvarne reagujú na vypočutý text a vyjadrujú jeho obsah, atmosféru alebo vlastné predstavy prostredníctvom kresby a maľby, • výtvarne spracujú vlastné príbehy a

	námety, dotvárajú náhodne vzniknuté a chaotické textúry do významových zobrazení podľa vlastnej fantázie a tvarovej predstavivosti, • dotvárajú neúplné obrazové predlohy, fotografie alebo reprodukcie na základe čiastočne zachovaných tvarov a vlastnej predstavivosti, • vytvárajú nové obrazové riešenia kombinovaním a transformáciou základných tvarov, geometrických prvkov, písmen a ďalších znakov, • obkreslené alebo náhodne vzniknuté tvary rozvíjajú a dotvárajú podľa vlastnej fantázie, • vytvárajú jednoduché masky s využitím základných výrazových prostriedkov na vyjadrenie emócií, napríklad radosti, smútku či prekvapenia, • využívajú grafické a materiálové stopy vznikajúce pri spontánnom pohybe a geste ako súčasť výtvarného vyjadrenia, • uplatňujú prírodné materiály a prírodniny ako súčasť výtvarnej kompozície, • osvoja si základný postup jednoduchej frotáže, • osvoja si základný postup monotypie, • primerane svojim možnostiam spracúvajú papier a mäkkší kartón – strihaním, tvarovaním, skladaním, perforovaním a spájaním.
--	---

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: Jednotlivé aspekty a rozvíjané kompetencie sa v tvorivom vyučovanom procese vzájomne prepájajú. Pedagóg volí a kombinuje metódy práce podľa veku, individuálnych schopností, potrieb a úrovne výtvarného rozvoja žiaka. Dôležitým východiskom je vytváranie priestoru pre aktívnu tvorbu, slobodné výtvarné vyjadrenie, experimentovanie a rozvoj vlastného tvorivého myslenia. Metodické postupy zostávajú otvorené a flexibilné, umožňujú ich obmieňanie, inovovanie a hľadanie nových výtvarných riešení.

Učebné osnovy a plány prispôsobené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka.

Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla: žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania, žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

1 . ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 3,0 (skupinové vyučovanie)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 53

ODPORÚČANÁ LITERATÚRA: 1. ročník, 1. časť, 1. stupeň

PRETTE, M. C. – CAPALDO, A.: *Tvorivosť, tvar, farba*. 1982.

HODGE, S.: *Krátky príbeh umenia*. 2021.

CIELE: V 1. ročníku žiak získava osobné skúsenosti a zážitky z vlastnej tvorivej činnosti. Vyučovanie prirodzene nadväzuje na spontánny detský výtvarný prejav a postupne rozvíja schopnosť reagovať na rôzne podnety a tvorivo využívať výtvarné prostriedky.

OBSAH: Obsah tvorí otvorený priestor pre experimentovanie, výtvarné hry, pozorovanie, porovnávanie a vlastnú tvorbu.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
Žiak rozpoznáva a využíva základné prvky výtvarného jazyka a uplatňuje ich pri riešení tematických zadanií. Osvojuje si základné výtvarné operácie a postupy a experimentuje s ich využitím vo vlastnej tvorbe. Spoznáva rôzne možnosti zobrazovania vizuálnej reality a nachádza inšpiráciu v tvaroch a princípoch prírody. Prostredníctvom výtvarných prostriedkov dokáže vyjadriť vlastný vnem, zážitok, predstavu alebo myšlienku.	Porozumenie základným prvkom a aspektom výtvarného jazyka a ich uplatnenie v tematických okruhoch: línia, bod, plocha, škvrna, tvar, farba, svetlo a tieň. Na základe priameho pozorovania, ako aj prostredníctvom cvičení rozvíjajúcich vizuálnu pamäť žiak výtvarne spracúva figúru, portrét, prírodné motívy, zátišie a krajinu.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: Jednotlivé aspekty a rozvíjané kompetencie sa v tvorivom vyučovacom procese vzájomne prepájajú. Pedagóg volí a kombinuje metódy a formy práce s ohľadom na vek, individuálne schopnosti a úroveň výtvarného rozvoja žiaka. Dôraz sa kladie na aktívnu tvorbu, slobodné výtvarné vyjadrenie, experimentovanie a rozvoj tvorivého myslenia. Metodické postupy sú otvorené a flexibilné, umožňujú ich obmieňanie, inovovanie a hľadanie nových výtvarných riešení.

Učebné osnovy a plány prispôbosené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť

kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla: žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania, žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

2 . ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 3,0 (skupinové vyučovanie)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 53

ODPORÚČANÁ LITERATÚRA: 2. ročník, 1. časť, 1. stupeň

PASTOUREAU, M.: *Modrá – Dejiny jednej farby*. 2013.

PIJOAN, J.: *Dejiny umenia 1*. 1999.

CIELE: Súčasná koncepcia výtvarnej výchovy vychádza z esteticko-výchovného zamerania a orientuje sa na rozvoj estetického vnímania, cítenia a hodnotového vzťahu žiaka k okolitému svetu. Výtvarná odbor umožňuje poznávať a osvojovať si realitu prostredníctvom výtvarného vyjadrenia, ktoré sa odlišuje od poznávania sveta založeného na pojmoch. Východiskom pre tvorbu obsahu a didaktických postupov je výtvarné umenie, jeho princípy, výrazové prostriedky a rôznorodé formy tvorby. Pri realizácii výučby sa zároveň prihliada na individuálne výtvarné schopnosti, potreby a možnosti žiakov, s dôrazom na primeranosť úloh a individuálny prístup v procese učenia a tvorby.

OBSAH: Obsahom predmetu je osvojovanie a rozvíjanie tvorivých postupov prostredníctvom rôznych foriem práce, metód, didaktických prostriedkov a podmienok. Dôraz sa kladie na tvorivý rozvoj žiaka, jeho predstavivosti, fantázie a schopnosti vnímať, interpretovať a transformovať skutočnosť. Súčasťou vzdelávania je využívanie rozmanitých námetov, výtvarných techník, materiálov a postupov, ktoré žiakovi umožňujú experimentovať, hľadať vlastné výtvarné riešenia a rozvíjať individuálny spôsob výtvarného vyjadrenia.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
Žiak na veku primeranej úrovni rozumie základným prvkom výtvarného jazyka a uplatňuje ich v tematických okruhoch zameraných na výtvarné a technické osvojovanie skutočnosti, experimentovanie a tvorivú prácu s výtvarnými prostriedkami. Motivácia je prirodzenou súčasťou výtvarného procesu a podporuje individuálny prístup žiaka k riešeniu výtvarných úloh. Žiak je vedený k samostatnosti, experimentovaniu a hľadaniu vlastných, osobitých spôsobov výtvarného vyjadrenia.	Samostatná, individuálna a tvorivá výtvarná realizácia v tematických okruhoch nadväzujúcich na 1. ročník, rozšírená o nové a experimentálne formálne postupy, napríklad koláž a asambláž.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: Jednotlivé aspekty a rozvíjané kompetencie sa v tvorivom vyučovanom procese vzájomne prepájajú. Pedagóg volí a kombinuje metódy a formy práce s ohľadom na vek, individuálne schopnosti a výtvarnú úroveň žiaka. Dôraz sa kladie na tvorivosť, samostatnosť a slobodné výtvarné vyjadrenie žiaka. Metodické postupy sú flexibilné a umožňujú experimentovanie, variovanie výtvarných postupov a hľadanie individuálnych riešení.

Učebné osnovy a plány prispôbované špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla: žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania, žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

3 . ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 3,0 (skupinové vyučovanie)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 53

ODPORÚČANÁ LITERATÚRA: 3. ročník, 1. časť, 1. stupeň

COLE, A.: *Perspektíva*. 1995.

PIJOAN, J.: *Dejiny umenia* 2. 1999.

CIELE: Cieľom Výtvarného odboru je z pedagogického hľadiska rozvíjať zrakové vnímanie, vizuálnu predstavivosť a schopnosť vnímať svet prostredníctvom výtvarného jazyka. Dôraz sa kladie na rozvoj estetického cítenia a citlivosti, schopnosť vnímať a hodnotiť estetické kvality prírody, predmetov vytvorených človekom a umeleckých diel, ako aj na rozvoj vlastnej tvorivej činnosti žiaka. Východiskom vzdelávania je súčasné výtvarné umenie, jeho rôznorodé formy, princípy a výrazové prostriedky, spolu s aktuálnymi prístupmi k estetickému vnímaniu a výtvarnej tvorbe. Individualita žiaka má vplyv na realizáciu úloh vo výchovno-vzdelávacom procese.

OBSAH: Obsah vzdelávania sa realizuje prostredníctvom konkrétnych tvorivých úloh a výtvarných aktivít, pri ktorých si žiak osvojuje rôzne formy práce, metódy, výtvarné postupy a materiály. Dôraz sa kladie na rozvoj predstavivosti, fantázie a tvorivého myslenia. Žiak získava schopnosť výtvarne zachytiť pozorovanú skutočnosť, zároveň ju podľa vlastných predstáv interpretovať a transformovať. Pri tvorbe využíva rôzne námety, výtvarné techniky, materiály a postupy a postupne si vytvára vlastný spôsob výtvarného vyjadrenia.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
Hravé výtvarné činnosti sa postupne rozvíjajú smerom k uvedomelejšej tvorivej práci, pri ktorej žiak spresňuje a kultivuje svoj spontánny a expresívny výtvarný prejav. Žiak vytvára tematické kompozície a štylizované formy s prihliadnutím na jeho vek a psychický vývin. Postupne rozvíja svoje vyjadrovacie možnosti pri práci s farbou a líniou, v modelovaní, pri riešení priestorových úloh a pri tvorbe dekoratívnych kompozícií.	Na základe osvojenia základných princípov výtvarnej tvorby viesť žiakov k uvedomelejšej a zámernej výtvarnej práci. K prvkom výtvarného jazyka osvojeným v 1. a 2. ročníku pribúda experimentovanie s rôznymi výtvarnými materiálmi a skúmanie výrazových možností farby, línie, plochy a priestoru. Žiak spoznáva vzťah medzi tvarom, materiálom a funkciou predmetu, a to v dekoratívnej aj úžitkovej podobe. Prostredníctvom práce s rôznorodými materiálmi rozvíja tvorivosť, estetické cítenie a citlivý vzťah k životnému prostrediu – papier, textil, prírodné materiály, kamene, aplikácia, frotáž.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: V 3. ročníku je dôležitou súčasťou výtvarného vzdelávania rozvoj estetického vnímania, citlivosti, výtvarného myslenia a schopnosti vnímať a interpretovať skutočnosť a umelecké diela. Obsah sa realizuje prostredníctvom konkrétnych tvorivých úloh, pri ktorých pedagóg flexibilne volí metódy, materiály a výtvarné techniky podľa charakteru zadania, individuálnych potrieb žiakov a podmienok vyučovania. Dôraz sa kladie na samostatné a osobitné výtvarné riešenia, experimentovanie a tvorivú sebarealizáciu. Využívajú sa slovné, názorné a praktické metódy, doplnené o pozorovanie, porovnávanie, analýzu, syntézu, hľadanie súvislostí a tvorivé experimentovanie. Výber postupov vychádza z konkrétneho tematického celku, námetu, techniky a cieľov výtvarnej úlohy. Uprednostňujú sa postupy, ktoré podporujú vlastnú iniciatívu žiaka a jeho individuálny spôsob výtvarného vyjadrenia.

Učebné osnovy a plány prispôbené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobností ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla: žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania, žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia.

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 3,0 (skupinové vyučovanie)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 53

ODPORÚČANÁ LITERATÚRA: 4. ročník, 1. časť, 1. stupeň

FLINT, T.: *Anatómia pre výtvarníkov*. 2008.

PIJOAN, J.: *Dejiny umenia 3*. 1999.

CIELE: Výtvarný odbor prepája citovú, rozumovú a tvorivú zložku osobnosti žiaka a umožňuje komplexné vnímanie a poznávanie sveta prostredníctvom výtvarného vyjadrenia. Do tvorivého procesu sa prirodzene zapájajú vnímanie, senzibilita, predstavivosť, intuícia, intelekt, fantázia a osobné skúsenosti žiaka. Vzdelávanie vo Výtvarnom odbore podporuje rozvoj tvorivého a kritického myslenia, individuálneho výtvarného prejavu a schopnosti reagovať na podnety zo súčasného kultúrneho a umeleckého prostredia. Žiak si prostredníctvom umeleckej tvorby vytvára vzťah ku kultúrnym hodnotám a zároveň rozvíja tvorivé schopnosti využiteľné aj v ďalších oblastiach života.

OBSAH: Obsah výtvarného vzdelávania vytvára priestor pre prirodzenú inováciu, variovanie a objavovanie nových možností, kombinácií a vzťahov medzi jednotlivými výtvarnými prostriedkami a postupmi. Je založený na vyváženom zastúpení jednotlivých oblastí výtvarnej tvorby a primeranom prepájaní technických disciplín – kresby, maľby, grafiky, plastickej a priestorovej tvorby, ako aj kombinovaných výtvarných techník.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
Hravé výtvarné činnosti sa primerane veku postupne rozvíjajú smerom k uvedomelejšej a zámernej tvorivej práci. Žiak využíva spontánny a expresívny prejav na vyjadrenie vlastných predstáv a zážitkov. Pracuje s tematickými kompozíciami, prírodnými a umelými formami a rozvíja svoje výtvarné vyjadrenie prostredníctvom farby, línie, modelovania, priestorovej a dekoratívnej tvorby. Žiaci sa postupne zaoberajú anatómiou pre výtvarníkov.	Pedagóg volí spôsob realizácie jednotlivých výtvarných úloh s ohľadom na svoje odborné možnosti, podmienky školy, vek a individuálne schopnosti žiakov. Dbá pritom na vyvážené zastúpenie jednotlivých výtvarných oblastí a technických disciplín. Súčasťou tvorby je práca s prvkami výtvarného jazyka, ako sú škvrna, bod, línia, symetria a asymetria, ako aj ich vzájomné kombinovanie. Žiak získava inšpiráciu z dejín umenia, ľudového umenia a remesiel a experimentuje s rôznymi výtvarnými postupmi podľa možností školy. Záverečná skúška: Na základe výberu žiackych prác pedagóg posúdi zvládnutie zadaní, primeranosť výtvarných riešení a osvojenie základných techník, postupov a zručností.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: V 4. ročníku sa dôraz kladie na rozvoj estetického vnímania, výtvarného myslenia, tvorivosti a schopnosti žiaka samostatne reagovať na výtvarné podnety. Pedagóg volí a prispôsobuje metódy, výtvarné techniky a didaktické prostriedky charakteru úlohy, veku, individuálnym schopnostiam žiaka a podmienkam školy. Využívajú sa slovné, názorné a praktické metódy, ktoré sú dopĺňané pozorovaním, analýzou, porovnávaním,

hľadaním súvislostí a experimentovaním. Dôraz sa kladie na individuálne výtvarné riešenie, sebarealizáciu a postupné osvojovanie si uvedomelejšieho spôsobu tvorby.

Učebné osnovy a plány prispôsobené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla: žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania, žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

1 . ročník, 2. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 3,0 (skupinové vyučovanie)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 54

ODPORÚČANÁ LITERATÚRA: 1. ročník, 2. časť, 1. stupeň

WELTON, J.: *Impresionizmus*. 1996.

PIJOAN, J.: *Dejiny umenia 4*. 1999.

CIELE: Esteticko-výchovné zameranie predmetu sa prepája s etickou výchovou a ďalšími zložkami osobnostného rozvoja žiaka. Cieľom výtvarného vzdelávania je kultivovať estetické cítenie, tvorivú fantáziu a schopnosť žiaka vnímať, prežívať, hodnotiť a výtvarne vyjadrovať svoje skúsenosti, predstavy a podnety z okolitého sveta.

OBSAH: Tak ako v predchádzajúcich ročníkoch, obsah tvorí otvorený systém, ktorý umožňuje pedagógovi tvorivo ho koncipovať s ohľadom na jeho odborné zameranie, osobnostné preferencie a technické možnosti školy. Pri plánovaní obsahu sa dbá na primerané a vyvážené zastúpenie jednotlivých výtvarných disciplín ako napríklad kresby, maľby, grafiky a priestorovej tvorby, s prihliadnutím na vek a individuálne schopnosti žiaka.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
Ročník zodpovedá úrovni 5. ročníka základnej školy. Ťažisko vyučovania spočíva v prepájaní racionálneho a intuitívneho poznávania s tvorivým procesom a vlastným výtvarným vyjadrením žiaka. Rôznorodosti záujmov a individuálnych potrieb žiakov zodpovedá aj využívanie interdisciplinárnych presahov, ktoré umožňujú prepájať výtvarnú tvorbu s poznatkami a podnetmi z ďalších oblastí.	Obsah sa realizuje najmä v plošnej tvorbe, ktorá tvorí približne 75 % vyučovania a zahŕňa kresbu, maľbu a grafickú tvorbu. Približne 25 % je venovaných priestorovej tvorbe, najmä modelovaniu a sochárstvu s využitím mäkkých, tvrdých, tradičných aj nových materiálov. Možnosti zobrazovania a interpretácie vizuálnej skutočnosti žiak rozvíja prostredníctvom vecných a dvoj- i trojrozmerných štúdií predmetov, zátišia, prírodnín, krajiny, figúry a portrétu.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: Napriek skupinovej forme vyučovania sa uplatňuje individuálny prístup pedagóga k jednotlivým žiakom s ohľadom na ich schopnosti, potreby a úroveň výtvarného rozvoja. Vyučovanie vychádza zo spoločného zadania, pričom žiakom je ponechaný dostatočný priestor na jeho samostatné a tvorivé spracovanie. Žiak si podľa charakteru úlohy volí vhodné výtvarné a výrazové prostriedky, pričom môže hľadať a rozpracovať viacero variantov riešenia alebo sa sústrediť na dôsledné a kvalitné spracovanie jedného výtvarného riešenia.

Učebné osnovy a plány prispôbené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup

vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla: žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania, žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia.

2 . ročník, 2. časť, 1. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 3,0 (skupinové vyučovanie)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 54

ODPORÚČANÁ LITERATÚRA: 2. ročník, 2. časť, 1. stupeň

ARNHEIM, R.: *Umění a vizuální vnímání*.

PARRAMÓN, J. M.: *Teorie barev*.

CIELE: Esteticko-výchovné zameranie predmetu sa prepája s etickou výchovou a ďalšími zložkami osobnostného rozvoja žiaka. Cieľom výtvarného vzdelávania je kultivovať estetické cítenie, tvorivú fantáziu a schopnosť žiaka vnímať a pozorovať vizuálnu skutočnosť, chápať základné proporčné vzťahy a primerane ich výtvarne vyjadriť a zobrazit.

OBSAH: Tak ako v predchádzajúcich ročníkoch, obsah tvorí otvorený systém, ktorý umožňuje pedagógovi tvorivo ho koncipovať s ohľadom na jeho odborné zameranie, osobnostné preferencie a technické možnosti školy. Pri plánovaní obsahu sa dbá na vyvážené zastúpenie jednotlivých výtvarných disciplín ako napríklad kresby, maľby, grafiky a priestorovej tvorby. Súčasťou vzdelávania je aj primerané využívanie súčasných digitálnych médií, filmu a videa a spoznávanie rôznych foriem tradičnej, historickej i súčasnej vizuálnej kultúry.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
Ročník zodpovedá úrovni 6. ročníka základnej školy. Ťažisko vyučovania spočíva v rozvíjaní schopnosti žiaka vnímať a chápať proporčné vzťahy vo vizuálnej skutočnosti a následne ich tvorivo uplatňovať vo vlastnej výtvarnej tvorbe na základe osobnej skúsenosti. Rôznorodosti záujmov a individuálnych potrieb žiakov zodpovedá aj využívanie interdisciplinárnych presahov, ktoré umožňujú prepájať výtvarnú tvorbu s podnetmi a poznatkami z ďalších oblastí.	Obsah sa realizuje najmä v plošnej tvorbe, ktorá tvorí približne 75 % vyučovania a zahŕňa kresbu, maľbu a grafickú tvorbu. Približne 25 % je venovaných priestorovej tvorbe, najmä modelovaniu a sochárstvu s využitím mäkkých, tvrdých, tradičných aj nových materiálov. Možnosti vizuálnej skutočnosti žiak spoznáva a rozvíja prostredníctvom rôznorodých výtvarných činností a osvojovania si výrazových prostriedkov vizuálneho umenia. Tvorivý proces vychádza od prvotného nápadu a myšlienky a smeruje k ich samostatnému výtvarnému spracovaniu a celkovej realizácii

	prostredníctvom vhodne zvolených výtvarných techník.
--	--

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: Napriek skupinovej forme vyučovania sa uplatňuje individuálny prístup pedagóga k jednotlivým žiakom s ohľadom na ich schopnosti, potreby a úroveň výtvarného rozvoja. Vyučovanie vychádza zo spoločného zadania, pričom žiakom je ponechaný priestor na jeho samostatné a tvorivé spracovanie. Žiak si volí vhodné výtvarné a výrazové prostriedky, môže rozpracovať viacero variantov riešenia alebo sa sústrediť na dôsledné a kvalitné dokončenie jedného výtvarného riešenia.

Učebné osnovy a plány prispôsobené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla: žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania, žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia.

3 . ročník, 2. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 3,0 (skupinové vyučovanie)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 54

ODPORÚČANÁ LITERATÚRA: 3. ročník, 2. časť, 1. stupeň

STOREY, S.: *Olej a mramor*. 2017.

PIJOAN, J.: *Dejiny umenia* 5. 1998..

CIELE: Esteticko-výchovné zameranie predmetu sa realizuje prostredníctvom špecifického obsahu, ktorý podporuje rozvoj osobnosti žiaka a úzko súvisí s estetickou funkciou výtvarného vzdelávania. Žiak si prostredníctvom rozmanitých výtvarných činností rozvíja estetické cítenie, výtvarné myslenie a individuálny spôsob výtvarného vyjadrenia. Súčasťou vzdelávania je aj poznávanie, vnímanie a osvojovanie si základných hodnôt výtvarného umenia.

OBSAH: Obsah tvorí otvorený systém, v ktorom si žiaci prostredníctvom rôznych námetov a motívov, výtvarných techník, postupov a individuálnych výtvarných riešení osvojujú tvorivé úlohy v jednotlivých výtvarných disciplínach. Obsah možno charakterizovať týmito aspektmi: poznávanie výtvarného jazyka, jeho prvkov a ich vzájomných vzťahov, výtvarné operácie a

možnosti zobrazovania a interpretácie vizuálnej skutočnosti. Jednotlivé aspekty sa vo vyučovacom procese prirodzene prelínajú, kombinujú a vzájomne dopĺňajú.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
Ročník zodpovedá úrovni 7. ročníka základnej školy. Jednotlivé aspekty výtvarného vzdelávania sa v tvorivom procese prirodzene prelínajú, kombinujú a vzájomne dopĺňajú. Pri ich uplatňovaní je potrebné zohľadňovať náročnosť a postupnú gradáciu úloh primeranú veku, schopnostiam a úrovni výtvarného rozvoja žiaka. Dôležitou súčasťou tvorivého procesu je slobodné výtvarné vyjadrenie, ktoré umožňuje žiakovi prežívať samotný proces tvorby a nachádzať vlastné, individuálne riešenia.	Súčasťou tvorivého procesu je aj možnosť využitia PC a kombinovania rôznych výtvarných postupov a techník. Obsah sa podľa možností školy a individuálneho záujmu žiakov rozširuje o ďalšie výtvarné disciplíny, ako sú keramika, tvorba šperku, textilná tvorba, dizajn, inštalácia v priestore, telová tvorba (body art), krajinná tvorba, tvorba prostredia a tvorba objektu. Pri výbere a náročnosti jednotlivých úloh sa uplatňuje primeraná gradácia zodpovedajúca veku, schopnostiam a úrovni výtvarného rozvoja žiaka.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: Ťažiskom výchovno-vzdelávacieho procesu je vlastná výtvarná činnosť žiaka. Učebné osnovy slúžia ako orientačný a inšpiratívny rámec, ktorý pedagóg tvorivo prispôsobuje cieľom výtvarného vzdelávania, individuálnym potrebám žiakov a podmienkam školy. Vyučovanie je založené na individuálnom prístupe s dôrazom na samostatnosť, tvorivosť a individuálne výtvarné riešenia. Zadania majú poskytovať priestor na vlastnú interpretáciu a nesmú pôsobiť ako pevne stanovený diktát výslednej podoby práce. Dôležitou súčasťou procesu je motivácia a podpora vlastnej iniciatívy žiaka. Pri hodnotení sa prihliada predovšetkým na tvorivý proces, mieru samostatnosti, osobitosť výtvarného riešenia a schopnosť žiaka prekročiť rámec zadania vlastným tvorivým prístupom.

Učebné osnovy a plány prispôbované špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla: žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania, žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia.

4 . ročník, 2. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 3,0 (skupinové vyučovanie)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 54

ODPORÚČANÁ LITERATÚRA: 4. ročník, 2. časť, 1. stupeň

LUKÁČOVÁ, E. a kol.: *Sakrálna architektúra na Slovensku*. 1996.

PIJOAN, J.: *Dejiny umenia* 7. 1999.

CIELE: Esteticko-výchovné zameranie predmetu sa realizuje prostredníctvom špecifického obsahu, ktorý podporuje osobnostný rozvoj žiaka a úzko súvisí s estetickou funkciou výtvarného vzdelávania. Cieľom je kultivovať estetické cítenie, výtvarné myslenie a individuálny výtvarný prejav žiaka prostredníctvom rozmanitých výtvarných činností. Súčasťou vzdelávania je poznávanie, vnímanie a osvojovanie si hodnôt výtvarného umenia a ich tvorivé uplatňovanie vo vlastnej tvorbe.

OBSAH: V 4. ročníku 2. časti žiak ukončuje I. stupeň základného štúdia. Obsah, rovnako ako v predchádzajúcich ročníkoch, tvorí otvorený systém, ktorý umožňuje postupnú gradáciu náročnosti vo výbere výtvarných techník, materiálov a postupov. V rámci možností školy sa obsah rozširuje o špecializované výtvarné disciplíny, ako sú počítačová grafika, animácia, keramika a ďalšie formy súčasnej výtvarnej tvorby. Dôraz sa kladie na samostatnú a tvorivú výtvarnú prácu žiaka a rozvoj jeho individuálneho výtvarného prejavu. Tvorba je orientovaná na plošné a priestorové vytváranie a na rozširujúce výtvarné disciplíny.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
V tomto ročníku sa postupne rozvíjajú vedomosti, zručnosti a výtvarné skúsenosti žiakov v jednotlivých výtvarných disciplínach. Žiaci získavajú väčšiu samostatnosť pri práci, zároveň sa učia spolupracovať v tímovej tvorbe a hľadať vlastné riešenia výtvarných úloh. Rozvíjajú schopnosť samostatne sa rozhodovať vo výtvarnom procese a postupne si formujú vlastný výtvarný názor a spôsob vyjadrenia.	Náročnosť výtvarných disciplín sa postupne zvyšuje a žiak získava väčšiu samostatnosť pri voľbe a kombinovaní výtvarných techník, postupov a výrazových prostriedkov. Rozvíja si vlastný výtvarný názor a individuálny spôsob vyjadrenia. Podľa možností školy sa využívajú aj rozširujúce disciplíny, ako keramika, tvorba šperku a odevu, dizajn, inštalácia, environmentálna tvorba, tvorba objektu a priestoru či multimediálna tvorba. Súčasťou vzdelávania je aj primerané poznávanie dejín umenia.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: Ťažiskom výchovno-vzdelávacieho procesu je vlastná výtvarná činnosť žiaka. Učebné osnovy slúžia ako orientačný a inšpiratívny rámec, ktorý pedagóg prispôbuje cieľom výtvarného vzdelávania, individuálnym potrebám žiakov a podmienkam školy. Proces je založený na individuálnom prístupe, samostatnosti a vlastnom výtvarnom riešení. Zadania poskytujú priestor na slobodnú interpretáciu a tvorivú iniciatívu žiaka. Pri hodnotení sa prihliada najmä na tvorivý proces, samostatnosť, osobitosť riešenia a schopnosť žiaka rozvíjať zadanie vlastným výtvarným prístupom.

Učebné osnovy a plány prispôsobené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla: žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania, žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia.

5 . ročník, 2. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 3,0 (skupinové vyučovanie)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 55

ODPORÚČANÁ LITERATÚRA: 5. ročník, 2. časť, 1. stupeň

HODGE, S.: *Krátky príbeh umenia*. 2021.

PIJOAN, J.: *Dejiny umenia 8*. 2000.

CIELE: Esteticko-výchovné zameranie predmetu sa realizuje prostredníctvom špecifického obsahu, ktorý podporuje osobnostný rozvoj žiaka a úzko súvisí s estetickou funkciou výtvarného vzdelávania. Cieľom je kultivovať estetické cítenie, výtvarné myslenie a individuálny výtvarný prejav prostredníctvom rozmanitých výtvarných činností. Súčasťou vzdelávania je poznávanie, vnímanie a osvojovanie si hodnôt výtvarného umenia a ich uplatňovanie vo vlastnej tvorbe.

OBSAH: Obsah tvorí otvorený systém, ktorý umožňuje pedagógovi jeho tvorivé koncipovanie podľa odborného zamerania, možností školy a individuálnych potrieb žiakov. Náročnosť postupne graduje vo výbere výtvarných techník, materiálov a postupov a smeruje k samostatnej výtvarnej tvorbe. V rámci možností školy sa obsah rozširuje o špecializované disciplíny, ako sú počítačová grafika, animácia, keramika a ďalšie formy súčasnej výtvarnej tvorby. Tvorba je orientovaná na plošné a priestorové vytváranie a rozširujúce výtvarné disciplíny.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
V tomto ročníku sa ďalej zvyšuje úroveň vedomostí, zručností a výtvarných skúseností žiakov v jednotlivých výtvarných disciplínach. Žiaci dokážu cieľavedome spolupracovať v tímovej tvorbe, ale zároveň samostatne	Náročnosť výtvarných disciplín postupne graduje smerom k samostatnému rozhodovaniu žiaka pri voľbe, kombinovaní a prepájaní výtvarných techník, postupov a výrazových prostriedkov. Dôraz sa kladie na

pracovať a rozhodovať sa vo vlastnom tvorivom procese.	samostatný výtvarný názor a individuálny tvorivý prístup.
Preberajú zodpovednosť za svoj výtvarný názor, postoj a individuálne riešenia vo vlastnej tvorbe.	Využívajú sa rozširujúce disciplíny, ako keramika, tvorba šperku a odevu, dizajn, inštalácia v priestore, environmentálna tvorba, tvorba objektu a priestoru či multimediálna tvorba. Súčasťou vzdelávania sú aj poznatky z dejín umenia.
	Absolventská skúška: Štúdium sa uzatvára samostatnou výtvarnou prácou s vlastnou témou, spracovanou vo viacerých výtvarných technikách, doplnenou adjustáciou, prezentáciou a obhajobou.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: Ťažiskom vyučovania je vlastná výtvarná činnosť žiaka, jeho samostatnosť, tvorivosť a rozvoj individuálneho výtvarného prejavu. Pedagóg žiaka odborne vedie a zároveň vytvára priestor na vlastnú voľbu témy, techník, materiálov a spôsobu spracovania. Úlohy podporujú experimentovanie, hľadanie vlastných riešení a formovanie osobitého výtvarného názoru. Dôležitou súčasťou procesu je motivácia, konzultácia a reflexia vlastnej tvorby. Štúdium je ukončené absolventskou skúškou. Pri hodnotení sa prihliada na tvorivý proces, samostatnosť, zvládnutie výtvarných techník, osobitosť riešenia a schopnosť žiaka svoju tvorbu prezentovať a reflektovať.

Učebné osnovy a plány prispôsobené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla: žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania, žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

II. stupeň základného štúdia

Štúdium druhého stupňa základného štúdia je určené pre absolventov prvého stupňa VO ZUŠ alebo pre žiakov ktorí sú absolventmi ZŠ a preukážu požadovanú mieru talentu na prijímacej skúške. Žiaka možno na základe talentových kritérií a veku zaradiť aj priamo do vyššieho ročníka štúdia.

Cieľom vyučovania na tomto stupni je poskytnúť žiakom rozvinuté výtvarné vzdelanie primerané stredoškolskému veku, umožniť im profiláciu k zvolenému médiu a zároveň kultivovať ich vzťah k výtvarnému umeniu a vizuálnej kultúre. Štúdium poskytuje možnosť prípravy na talentové skúšky na vysokoškolské študijné programy výtvarného, dizajnerskeho a architektonického zamerania.

1. ročník II. stupňa

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 3,0 (skupinové vyučovanie)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 56

ODPORÚČANÁ LITERATÚRA: 1., 2. ročník, II. stupeň

DEMPSEY, A.: *Umělecké styly, školy a hnutí.*

STURKEN, M. – CARTWRIGHT, L.: *Studia vizuální kultury.*

MIRZOEFF, N.: *Ako vidieť svet.*

PIJOAN, J.: *Dejiny umenia 10.* 2000.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY – KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
- Vyučovanie poskytuje priestor na špecializáciu a individuálne zameranie žiaka – výber média, techniky a spôsobu výtvarného vyjadrenia podľa jeho záujmu a tvorivého smerovania. - sumarizačné cvičenia zamerané na možnosti zvoleného média, jeho výrazové prostriedky a kompozičné princípy, - kresba, maľba a modelovanie podľa skutočnosti a vlastného pozorovania, - posuny, transformácie a interpretácie zobrazovanej skutočnosti, - štylizačné a variabilné riešenia výtvarného motívu, - kombinovanie a experimentovanie s rôznymi technikami a médiami, - tvorivé operácie s motívom a námetom, - vyjadrovanie vlastných myšlienok a konceptov prostredníctvom rôznych médií, - porovnávanie a konfrontácia vlastného výtvarného riešenia v rôznych médiách, - individuálne tvorivé úlohy podporujúce samostatné a autorské riešenia, - poznávanie dejín umenia v	- Žiaci po absolvovaní II. stupňa základného štúdia: - samostatne vytvárajú výtvarné práce a umelecké diela v zvolených médiách a technikách, - dokážu výtvarne interpretovať vizuálnu realitu a vyjadriť vlastné myšlienky, predstavy a tvorivé koncepty, - samostatne volia vhodné výtvarné prostriedky, materiály, techniky a technologické postupy, - dokážu prezentovať výsledky svojej tvorby a primerane ich slovné interpretovať, - dokážu vysvetliť a zdôvodniť koncepciu, postup a realizáciu vlastnej výtvarnej práce, - získavajú prehľad o možnostiach technologického spracovania v rámci zvoleného média, - dokážu samostatne rozvíjať svoje výtvarné schopnosti a tvorivý potenciál, - aktívne vnímajú a reflektujú diela výtvarného umenia a prejavy vizuálnej kultúry, - dokážu formulovať a zdôvodniť vlastné estetické názory a postoje,

chronologických súvislostiach, spracovanie vybranej témy formou referátu alebo prezentácie, • diskusie o umení, výtvarnej tvorbe a súčasných umeleckých prejavoch.	• dokážu diskutovať o výtvarnom umení, jeho rôznych podobách a prejavoch súčasného umenia.
--	--

Učebné osnovy a plány prispôbené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla: žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania, žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia.

2. ročník II. stupňa

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 3,0 (skupinové vyučovanie)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 57

ODPORÚČANÁ LITERATÚRA: 2. ročník, II. stupeň

DEMPSEY, A.: *Umelecké styly, školy a hnutí*.

STURKEN, M. – CARTWRIGHT, L.: *Studia vizuální kultury*.

MIRZOEFF, N.: *Ako vidieť svet*.

PIJOAN, J.: *Dejiny umenia 10*. 2000.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY – KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
- rozvíjanie a prehĺbovanie možností zvoleného média, jeho výrazových prostriedkov a kompozičných princípov, - kresba, maľba a modelovanie podľa skutočnosti, pozorovania a vlastnej vizuálnej skúsenosti,	- Žiaci po absolvovaní II. stupňa základného štúdia: - samostatne vytvárajú výtvarné práce a umelecké diela v zvolených médiách a technikách, - dokážu výtvarne interpretovať vizuálnu realitu a vyjadriť vlastné myšlienky, predstavy a tvorivé koncepty, - samostatne volia vhodné výtvarné prostriedky, materiály, techniky a

• transformácia, interpretácia a tvorivé spracovanie zobrazovanej skutočnosti, • štylizácia, abstrahovanie a variabilné riešenia výtvarného motívu, • kombinovanie výtvarných techník, materiálov a médií a experimentovanie s ich vzájomnými možnosťami, • tvorivé rozvíjanie a transformácia námetu, motívu a výtvarného konceptu, • vizuálne vyjadrovanie vlastných myšlienok, predstáv, skúseností a postojov prostredníctvom rôznych médií, • hľadanie a porovnávanie individuálnych výtvarných riešení a možností ich spracovania v rôznych médiách, • samostatná tvorba a riešenie individuálnych výtvarných úloh s dôrazom na originalitu a autorský prístup, • rozvíjanie schopnosti formulovať, zdôvodniť a prezentovať vlastný výtvarný zámer a tvorivý proces, • poznávanie dejín umenia v chronologických a tematických súvislostiach, prepájanie historických poznatkov so súčasným umením, • samostatné spracovanie vybranej umeleckej alebo výtvarnej témy formou referátu, prezentácie alebo vlastného projektu, • diskusia a reflexia výtvarnej tvorby, umeleckých diel, súčasných umeleckých prejavov a aktuálnych otázok vizuálnej kultúry.	technologické postupy, • dokážu prezentovať výsledky svojej tvorby a primerane ich slovne interpretovať, • dokážu vysvetliť a zdôvodniť koncepciu, postup a realizáciu vlastnej výtvarnej práce, • získavajú prehľad o možnostiach technologického spracovania v rámci zvoleného média, • dokážu samostatne rozvíjať svoje výtvarné schopnosti a tvorivý potenciál, • aktívne vnímajú a reflektujú diela výtvarného umenia a prejavy vizuálnej kultúry, • dokážu formulovať a zdôvodniť vlastné estetické názory a postoje, • dokážu diskutovať o výtvarnom umení, jeho rôznych podobách a prejavoch súčasného umenia.
---	---

Učebné osnovy a plány prispôsobené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu

podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla: žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania, žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Štúdium pre dospelých

Je štvorročné štúdium, ktoré poskytuje možnosti ďalšieho výtvarného vzdelávania a konfrontácie svojho myslenia a tvorby v diskurze študijnej skupiny. Je určené pre záujemcov, ktorí ukončili druhý stupeň štúdia VO ZUŠ. Na štúdium možno prijať aj záujemcov v zodpovedajúcom veku na základe talentových kritérií.

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 3,0 (skupinové vyučovanie)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 58

ODPORÚČANÁ LITERATÚRA: Štúdium pre dospelých

BERGER, J.: *Způsoby vidění.*

FOSTER, H. – KRAUSS, R. – BOIS, Y.-A. – BUCHLOH, B. H. D. – JOSELIT, D.: *Umění po roce 1900.*

MIRZOEFF, N.: *Ako vidieť svet.*

DUCHAMP, M. – CABANNE, P.: *Rozmluvy s Pierrom Cabannem.* 2017.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
• Obsah vzdelávania je prispôsobovaný individuálnemu výtvarnému zameraniu, skúsenostiam a tvorivým potrebám dospelého žiaka. • individuálne výtvarné úlohy rozvíjajúce žiaka podľa jeho výtvarného zamerania a preferovaného média, • úlohy zamerané na rozvoj štylizácie, výtvarného rukopisu a osobitého autorského štýlu v rámci zvoleného média, • úlohy porovnávajúce rôzne podoby štylizácie a autorských rukopisov podľa zvoleného média, • úlohy zamerané na zdokonaľovanie	• Žiaci po absolvovaní štúdia pre dospelých: • samostatne vytvárajú výtvarné práce a umelecké diela v rámci zvoleného média a výtvarného zamerania, • získajú prehľad o možnostiach technologického spracovania a realizácie v rámci zvoleného média, • dokážu samostatne rozvíjať svoje výtvarné schopnosti, tvorivý potenciál a autorský rukopis, • aktívne sa zapájajú do kultúrneho diania a podľa svojich možností prezentujú svoju tvorbu,

výtvarnej techniky a technologických postupov, • samostatná realizácia vlastných výtvarných konceptov a autorských riešení, • štúdium odbornej literatúry a časopisov, reflexia a diskusia o výtvarnom umení a súčasnej umeleckej tvorbe.	• aktívne vnímajú a reflektujú diela výtvarného umenia a prejavy vizuálnej kultúry, • dokážu formulovať a zdôvodniť svoje estetické názory a postoje, • dokážu diskutovať o výtvarnom umení a prejavoch súčasného umenia.
---	---

Učebné osnovy a plány prispôbosené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla: žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania, žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia.

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU: výtvarná výchova integruje zložky citovej a rozumovej výchovy žiaka. Predstavuje komplexný spôsob poznávania sveta všetkými zložkami osobnosti – senzibilita, racionalita, intelekt, fantázia, znamená rozvoj jedinečnosti osobnosti dieťaťa.

Je to smerovanie k vytváraniu a k vyslovovaniu svojho názoru a predstavy. Z hľadiska špecifík výtvarnej výchovy je výchova ku kreativite. Výtvarná výchova plní aktuálne kultúrne poslanie na úrovni súčasného myslenia.

Profil absolventa

Absolvent **prvej časti I. stupňa základného štúdia** - primárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 1 B):

- výtvarne vyjadruje svoje predstavy v kresbe, maľbe, koláži, modelovaní, jednoduchej grafickej technike, v tvorbe objektu,
- pracuje s líniou, farbou, tvarom,

- pomenuje farby a farebné tóny, základné farebné kontrasty (tepelný, svetlostný, sýtosťový),
- slovne charakterizujú línie a tvary podľa proporcií a výrazu,
- ozlišuje organické a geometrické tvary, pomenuje kvalitu povrchov podľa opticko-haptického
- výrazu, stručne charakterizuje vytvorený artefakt,
- zvládne techniku kresby ceruzou rôznej tvrdosti, fixkou rôznej hrúbky, tušom a pierkom (resp. iným nástrojom), štetcom a farbou,
- zvládne techniku maľovania temperovými farbami, suchými, voskovými (resp. olejovými) pastelmi, fixkami, tušmi a kombináciami vybraných techník,
- zvládne techniku modelovania z mäkkého modelovacieho materiálu,
- zvládne jednoduchú grafickú techniku (napr. monotypiu, kartónorez, linorez ...), vytvorí novotvar z neartikulovanej (náhodnej) štruktúry alebo z nájdených predmetov,
- iniciatívne vyhľadáva rozmanité technicko-materiálové riešenia, výtvarne, podľa fantázie vyjadria vlastné témy a obsahy, výtvarne podľa fantázie reaguje na podnety vizuálnej reality,
- výtvarne, podľa fantázie reaguje na vybrané podnety z oblasti výtvarného umenia z hľadiska foriem, tém a námetov, slovne opíše videné výtvarné dielo, jeho druh,
- výtvarne, podľa fantázie reaguje na podnety z oblasti vybraných druhov umenia – hudby, literatúry, filmu, divadla, tanca,
- výtvarne, podľa fantázie reaguje na podnety z vybraných oblastí poznávania (napr. prírodovedy, vlastivedy, náboženskej a etickej výchovy, matematiky a geometrie ...),
- výtvarne, podľa fantázie reaguje na kultúrne a sociálne témy (zvyky, sviatky, udalosti...).

Absolvent **druhej časti I. stupňa základného štúdia** - nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2B):

- cieľavedome vyjadruje svoje predstavy prostredníctvom rôznych médií: kresby, maľby, koláže, modelovania, vybranej grafickej techniky, tvorby objektu, inštalácie, fotografie, videa a elektronických médií,
- cieľavedome pracuje s vyjadrovacími prostriedkami,
- cieľavedome pracuje so zvoleným médiom, materiálom, nástrojom a technikou,
- tvorivo spracúva vlastné koncepty zvoleným spôsobom,
- dokáže výtvarne reagovať na zadanú tému,
- ovláda princípy kompozície (rozvrh plochy alebo priestorového útvaru),
- ovláda princípy radenia, kombinovania, miešania a kontrastov farieb,
- proporčne správne nakreslí videný predmet, proporčne správne vymodeluje videný predmet,
- pozná hlavné znaky historických slohov umenia a architektúry, tendencie moderného umenia a architektúry,
- zvláda realizáciu v zvolenom štýle moderného umenia,
- dokáže svojsky spracovať (interpretovať) tematický alebo formálny podnet zvoleného výtvarného diela,

- dokáže výtvarne reagovať na podnety z oblasti hudby (zvuku), literatúry (textu), filmu (audiovizie), divadla (performancie), tanca (pohybu),
- orientuje sa v hlavných tendenciách súčasného diania vo výtvarnom umení,
- pozná základnú dostupnú literatúru, časopisy (príp. internetové stránky) z oblasti súčasného výtvarného umenia,
- slovné vyjadrí svoj výtvarný zámer, opíše videné výtvarné dielo (druh, médium, technika, výraz),
- dokáže vyjadriť svoj názor na videné výtvarné dielo, je schopný rámcovo zaradiť výtvarné dielo do obdobia (smeru),
- dokáže preniesť skúsenosti z výtvarnej výchovy do svojich spontánnych (voľnočasových) výtvarných aktivít.

Absolvent II. stupňa základného štúdia:

- je schopný samostatne tvoriť umelecké diela v okruhu zvoleného média,
- dokáže výtvarne vyjadriť vizuálnu realitu a svoje myšlienkové koncepty,
- dokáže verejne prezentovať výstupy svojej tvorby,
- vie verbálne zdôvodniť koncepciu i realizáciu svojho diela,
- dokáže získať si informácie o možnosti technologických riešení v okruhu zvoleného média, ďalej rozvíjať svoje schopnosti,
- má aktívny divácky vzťah a uvedomelý postoj k dielam výtvarného umenia a k vizuálnej kultúre,
- dokáže zdôvodniť svoje estetické názory,
- dokáže diskutovať o súčasnom umení.

Prípravné štúdium.

Prípravné štúdium je určené pre deti predškolského veku alebo 1. ročníka ZŠ.

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 2,0 (skupinové vyučovanie)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 52

CIELE: V prípravnom štúdiu sa dieťa oboznamuje s vyjadrovacími prostriedkami, odpútavame žiaka od schém a stereotypov v zobrazovaní a podporujeme hravú kreativitu.

OBSAH: obsahom predmetu sú hravé výtvarné činnosti, ktoré sprostredkujú poznávanie jednotlivých výrazových prostriedkov, technických postupov, možnosti využitia materiálov v spojení so spontánnym sebavyjadrovaním.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
Žiak spoznáva nové výtvarné činnosti, materiály a techniky. Hravé maľovanie je prepojené s tematickými zadaniami. Hravé činnosti s linkou, farbou,	Vyjadrenie svojich predstáv v kresbe, maľbe, koláži a modelovaní, spontánna práca s farbou, líniou a mäkkým modelovacím materiálom. Pomenovanie svojich prác spojené s opisom, výtvarné vyjadrenie príbehov, ktoré počujú alebo

materiálom a pod.	vymyslia... Žiaci po absolvovaní prípravného štúdia: -vyjadria svoje predstavy v kresbe, maľbe, koláži a modelovaní, -spontánne pracujú s farbou, líniou a mäkkým modelovacím materiálom, -pomenujú svoje práce, -opíšu výraz svojich prác, výraz umeleckých diel, vyjadria svoje predstavy o vypočutom texte v kresbe a/alebo v maľbe, - výtvarne vyjadria príbehy, ktoré si vymyslia, dotvoria chaotické textúry do zmysluplných zobrazení podľa svojej fantázie a tvarovej predstavivosti, - dotvoria neúplné obrazy (fotografie, reprodukcie ..) v náväznosti na čiastočné tvary a s použitím fantázie, -nakomponujú novotvary narábaním s primárnymi tvarmi (geometrické tv., písmená ...), - obkreslia tvary a dotvoria ich podľa fantázie, vytvoria jednoduché masky s výrazom základných emócií (smútok, radosť ...), - využijú grafické a materiálové stopy svojich gest, -využijú prírodniny ako súčasť kompozície, -zvládnu techniku jednoduchej frotáže, -zvládnu techniku monotypie, -dokážu spracovať (nastrihať, sformovať, spojiť) papier a mäkký kartón.
-------------------	--

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: uvedené aspekty (kompetencie) sa v tvorivom vyučovacom procese prelínajú. Pedagóg má tvorivo koncipovať vlastnú predstavu a spôsob realizácie týchto aspektov. Sú súčasťou voľby metodického aparátu, s ktorým učiteľ narába. Metódy podľa potreby zlučuje, kombinuje v rôznej miere náročnosti, úmernej veku a vyspelosti žiaka. Základom pre výber použitých metód je, aby proces tvorby žiaka bol tvorivý a v konečnom dôsledku slobodný. Výber metód predstavuje otvorený systém, ktorý predpokladá prirodzenú inováciu, variovanie a objavovanie nových kombinácií a vzťahov.

1 . ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 3,0 (skupinové vyučovanie)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 53

CIELE: v 1. ročníku ide o získanie osobných skúseností, zážitkov z autentickej tvorby. Plynule nadväzuje na spontánny detský výtvarný prejav. Postupne formovanie schopnosti reagovať na podnety, tvorivo operovať s prostriedkami.

OBSAH: predstavuje otvorenú škálu laborovania, hier, porovnávaní, vytvárania.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
Žiak chápe základné jazykové prvky – výtvarný jazyk. Je schopný realizácie jazykových prvkov v tematických okruhoch. Dokáže vykonávať výtvarné operácie a formálne objavené postupy. Pozná možnosti zobrazovania vizuálnej skutočnosti. Dokáže transponovať živé princípy prírody. Vie vyjadriť vnem, zážitok, myšlienku.	Porozumenie prvkom – aspektom výtvarného jazyka, ktorý sa realizuje v tematických okruhoch: . línia, bod, plocha, škvrna, tvar, farba, svetlo, tieň. Podľa priameho pozorovania, ale aj pamäťového cvičenia realizuje figúru, portrét, prírodniny, zátišie, krajinu.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: uvedené aspekty (kompetencie) sa v tvorivom vyučovacom procese prelínajú. Pedagóg má tvorivo koncipovať vlastnú predstavu a spôsob realizácie týchto aspektov. Sú súčasťou voľby metodického aparátu, s ktorým učiteľ narába. Metódy podľa potreby zlučuje, kombinuje v rôznej miere náročnosti, úmernej veku a vyspelosti žiaka. Základom pre výber použitých metód je, aby proces tvorby žiaka bol tvorivý a v konečnom dôsledku slobodný. Výber metód predstavuje otvorený systém, ktorý predpokladá prirodzenú inováciu, variovanie a objavovanie nových kombinácií a vzťahov.

učebné osnovy a plány prispôsobené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania

žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

2 . ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 3,0 (skupinové vyučovanie)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 53

CIELE: súčasná koncepcia predmetu výtvarnej výchovy je esteticko-výchovná, lebo svoje ciele orientuje do zložky estetickej výchovy. Výtvarná výchova je cieľovo zameraná do hodnotovej oblasti estetického osvojovania skutočnosti, ktorá je rozdielna od pojmového poznávania sveta. Východiskom pre tvorbu obsahu a jeho didaktického systému sa stáva výtvarné umenie, jeho princípy a výrazové prostriedky. Pri tvorbe obsahu výtvarnej výchovy sa rovnako prihliada aj k žiakom s ich rôznymi výtvarnými schopnosťami, ako je napr. primeranosť, individuálny prístup v procese osvojovania.

OBSAH: obsahom predmetu je osvojovanie si procesu formou práce a metód, didaktických prostriedkov a podmienok. Ide o tvorivé rozvíjanie žiaka, jeho predstavivosti, fantázie, schopnosti pretvárania skutočnosti s využitím rôznych foriem metód, námetov, výtvarných techník, materiálov ako aj výtvarných postupov.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
Žiak na vyššej vekovo primeranej úrovni chápe základné prvky výtvarného jazyka, ktorý realizuje v v tematických okruhoch – výtvarnom a technickom osvojovaní skutočnosti, v experimentovni a prácou s s výtvarnými prostriedkami. Motivácia je základom celého výtvarného procesu, ktorá podporuje individuálne a samostatne výtvarné riešenia žiaka, jeho osobité riešenia od danej úlohy.	Samostatná, individuálna a tvorivá realizácia v tematických okruhoch ako 1. ročníku, rozširovaním o nové objavné formálne postupy ako koláž asambláž.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: uvedené aspekty (kompetencie) sa v tvorivom vyučovanom procese prelínajú. Pedagóg má tvorivo koncipovať vlastnú predstavu a spôsob realizácie týchto aspektov. Sú súčasťou voľby metodického aparátu, s ktorým učiteľ narába. Metódy podľa potreby zlučuje, kombinuje v rôznej miere náročnosti, úmernej veku a vyspelosti žiaka. Základom pre výber použitých metód je, aby proces tvorby žiaka bol tvorivý a v konečnom dôsledku slobodný. Výber metód predstavuje otvorený systém, ktorý predpokladá prirodzenú inováciu, variovanie a objavovanie nových kombinácií a vzťahov.

3 . ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 3,0 (skupinové vyučovanie)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 53

CIELE: cieľom výtvarnej výchovy je z pedagogického hľadiska rozvoj zrakového vnímania, lebo v súčasnosti väčšinu informácií získavame práve zrakom. Je potrebné sa zamerať na rozvoj estetickej citlivosti, vedieť vnímať a hodnotiť krásu prírody, krásu predmetov vytvorených človekom a na vlastnú tvorivú činnosť žiakov. Východiskom predmetu je súčasné výtvarné umenie a estetika, súčasný umelecký a estetický vkus.

Individualita žiaka má vplyv na realizáciu úloh vo výchovno-vzdelávacom procese.

OBSAH: obsah sa realizuje prostredníctvom konkrétnych úloh, osvojovaním si formu práce, za pomoci určitých metód a didaktických prostriedkov a podmienok. Ide o tvorivé rozvíjanie žiaka jeho predstavivosti, fantázie. Schopnosť zachytiť realitu, ale i jej prípadne pretváranie s využitím rôznych foriem metód, námetov, výtvarných techník ako aj výtvarných postupov a materiálov.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
Formu hravých činností postupne nahrádzať uvedomelejšou prácou, založenou na spresňovaní expresívneho, spontánneho detského prejavu. Zobrazovať tematické kompozície, a umelé formy v súvislosti s psychologickým rozvojom. Podobne sa prejavujú zmeny aj pri práci s farbou či líniou, v modelovaní, v riešení priestorových úloh a dekoratívnych prácach.	Na základe poznania niektorých princípov výtvarnej tvorby, viesť žiakov k uvedomelejšej, zámernej práci, tvorbe. K osvojovaniu výtvarného jazyka z 1.a 2. ročníka pribúda experimentovanie s výtvarným materiálom, výrazovými vlastnosťami farby, línie, plochy a priestoru. Pochopiť vzťah tvaru a materiálu k funkcii predmetu napr. dekoratívnej alebo v úžitkovej podobe. V práci s materiálom rozvíjať vkus a vzťah k životnému prostrediu - papier, textil, kamene, aplikácia, asambláž.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: aj v 3. ročníku je podstatou esteticko- výchovný rozvoj žiaka, rozvoj jeho estetického vnímania a chápania skutočnosti, umenia, ale aj vkusu. Obsah sa realizuje prostredníctvom konkrétnych úloh, pri ktorých voľba didaktických prostriedkov je od prípadu k prípadu, variabilná a závisí často od miestnych podmienok. Medzi didaktické prostriedky zaraďujeme individuálne výtvarné riešenia v rôznych výtvarných námetoch, technikách a konkrétnych umeleckých dielach.

Esteticko-výchovné zameranie predmetu vyžaduje iný výber metód než pri náukových predmetoch. Voľba metód by mala umožniť žiakom sebarealizáciu a tvorivosť, preto vylučuje používanie netvorivých metód a postupov (napr. kopírovanie, predkresľovanie a pod.).

Vo výtvarnej výchove použijeme síce základné a už používané metódy - slovne, názorové, praktické, ale dopĺňované logickými myšlienkovými operáciami (analýzou, syntézou, analógiou, abstrahovaním a pod.). Výber závisí od tematického celku, konkrétnej úlohy, námetu a techniky.

učebné osnovy a plány prispôsobené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania

žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

4 . ročník, 1. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 3,0 (skupinové vyučovanie)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 53

CIELE: výtvarná výchova integruje zložky citovej a rozumovej výchovy. Predstavuje komplexný spôsob poznávania sveta, na ktorom sa podieľajú všetky zložky osobnosti: senzibilita, racionalita, intuícia, intelekt, fantázia, temperament, vedomé i nevedomé duševné aktivity. Výtvarná výchova plní svoje aktuálne kultúrne poslanie. Otvára žiakovi možnosti zaradiť sa do kultúrnej tradície na úrovni súčasného myslenia. Hlavným cieľom je výchova ku kreativite. Výchova umeleckým tvorením má priamy význam pre formovanie tvorivosti aj v iných oblastiach ľudskej činnosti.

OBSAH: realizácia aspektov obsahu výtvarnej výchovy predstavuje prirodzenú inováciu, variovanie a objavovanie nových možných kombinácií a vzťahov. Tento systém vychádza z proporčnosti, zastúpenia jednotlivých aspektov obsahu, proporčnosti zastúpenia technických disciplín- kresba, maľba, grafika, plastické a priestorové vytvárania, kombinovanie techník.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
Hravé činnosti sú postupne primerane veku nahradzované uvedomejšou prácou z expresívneho, spontánneho prejavu. Naďalej sa zobrazujú tématické kompozície, prírodné a umelé formy v súvislosti s psychologickým rozvojom. Podobne sa prejavujú zmeny aj pri práci s farbou, líniou, v modelovaní, riešení priestorových a dekoratívnych prácach.	Keďže pedagóg si môže koncipovať vlastnú predstavu a spôsob realizácie týchto aspektov, sa ktorý vychádza z jeho osobnostných založení a technických možností školy. Nesmie to byť obmedzujúcim faktorom, avšak je nutné zohľadňovať proporčnosť zastúpenia jednotlivých aspektov obsahu a technických disciplín ako aj vek žiaka. Škvŕna, bod symetria, asymetria, inšpirácia dejinami umenia, línia. Operácie s výtvarným jazykom, práce vychádzajúce z ľudových remesiel a možností školy. Záverečná skúška: na základe vybraných prác pedagóg usúdi či žiak dostatočne zvládol zadania a náročnosť jednotlivých tém, techník a zručností.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: v 4. ročníku je podstatou esteticko- výchovný rozvoj žiaka, rozvoj jeho estetického vnímania a chápania skutočnosti, umenia, ale aj vkusu.

Obsah sa realizuje prostredníctvom konkrétnych úloh, pri ktorých voľba didaktických prostriedkov je od prípadu k prípadu, variabilná a závisí často od miestnych podmienok. Medzi didaktické prostriedky zaraďujeme individuálne výtvarné riešenia v rôznych výtvarných námetoch, technikách a konkrétnych umeleckých dielach. Esteticko-výchovné zameranie predmetu vyžaduje iný výber metód než pri náukových predmetoch. Voľba metód by mala umožniť žiakovi seberealizáciu, tvorivosť, vylučuje používanie netvorivých metód a postupov (napr. kopírovanie, predkresľovanie a pod.), primerane usmerňovaním k uvedomelejšej práci. Vo výtvarnej výchove použijeme síce základné a už používané metódy - slovne, názorové, praktické, ale dopĺňované logickými myšlienkovými operáciami (analýzou, syntézou, analógiou, abstrahovaním a pod.). Výber závisí od tematického celku, konkrétnej úlohy, námetu a techniky.

učebné osnovy a plány prispôsobené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania

žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

1 . ročník, 2. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 3,0 (skupinové vyučovanie)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 54

CIELE: Esteticko-výchovná kompetencia predmetu sa svojím cieľom orientuje na estetickú výchovu vo vzťahu s etickou výchovou ako aj s ďalšími zložkami výchovy.

Cieľom Vv je kultivovať estetické cítenie a tvorivú fantáziu, schopnosti vnímať, prožívať, hodnotiť a výtvarne sa vyjadrovať.

Obsah: Tak ako v predchádzajúcich ročníkoch, tvorí otvorený systém, ktorý si môže každý pedagóg tvorivo koncipovať z osobnostného zamerania i z technických možností školy. V obsahu zohľadňujeme proporčnosť zastúpenia jednotlivých technických disciplín - kresba, maľba, grafika a priestorové vytváranie, ako aj vek dieťaťa

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
Ročník zodpovedá 5.ročníku Základnej školy. Ťažisko metódy vyučovania je v zapojení poznávacieho procesu v zmysle racionálnom i mimoracionálnom do vzťahu tvorením. Rôznorodosti záujmov žiakov musí zodpovedať interdisciplinárnym presahom predmetu.	Obsah realizujeme v plošnom vytváraní-75% obsahu v kreslení , maľovaní a v grafickej tvorbe v priestorovom vytváraní, približne 25% obsahu vyučovania- modelovanie, sochárstvo, z mäkkých i tvrdých materiálov, tradičných nových materiálov. Možnosti vizuálnej skutočnosti realizujeme prostredníctvom vecných, dvoj a trojrozmerných štúdií predmetu, zátišia, prírodnín, krajiny, figúry, portréty.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: Napriek skupinovému vyučovaniu sa predpokladá vyhranená individuálna práca učiteľa s jednotlivými žiakmi v skupine. Vyučovanie hromadným zadaním úlohy, ďalej už ponechávame väčší priestor na jej realizáciu s možnosťou voľby výtvarných alebo výrazových prostriedkov, taktiež pri prepracovaní väčšieho počtu variantov riešenia úloh alebo pri dôslednom dokončení jednej kvalitatívnej špičkovej práce.

učebné osnovy a plány prispôsobené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania

žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

2 . ročník, 2. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 3,0 (skupinové vyučovanie)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 54

CIELE: Esteticko-výchovná kompetencia predmetu sa svojím cieľom orientuje na estetickú

výchovu vo vzťahu s etickou výchovou ako aj s ďalšími zložkami výchovy. Cieľom Vv je kultivovať estetické cítenie a tvorivú fantáziu, schopnosť vnímať videnú skutočnosť a v správnej mierke proporčných vzťahov ju výtvarne vyjadriť a zobraziť.

OBSAH: Tak ako v predchádzajúcich ročníkoch, tvorí otvorený systém, ktorý si môže každý pedagóg tvorivo koncipovať z osobnostného zamerania i z technických možností školy. V obsahu zohľadňujeme proporčnosť zastúpenia jednotlivých technických disciplín – kresba, maľba, grafika, priestorové vytváranie, zapojením súčasných elektronických médií, filmu a videa a zameraním sa na spoznávanie rôznych foriem minulej či súčasnej vizuálnej i tradičnej kultúry.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
Ročník zodpovedá 6.ročníku Základnej školy. Ťažisko vyučovania je v zapojení procesu poznávania proporčných vzťahov v zmysle racionálnom, videnej skutočnosti, s posunom do vzťahu s tvorením na základe vlastnej skúsenosti. Rôznorodosti záujmov žiakov musí zodpovedať interdisciplinárnym presahom predmetu.	Obsah realizujeme v plošnom vytváraní- 75% obsahu maľovaní a v grafickej tvorbe v priestorovom vytváraní, približne 25% obsahu vyučovania- modelovanie, sochárstvo, z mäkkých i tvrdých materiálov, tradičných nových materiálov. Možnosti vizuálnej skutočnosti realizujeme prostredníctvom výtvarných činností, spoznávaním vyjadrovacích prostriedkov vizuálneho umenia. Tvorba žiakov zahŕňa nápad – myšlienku až po celkovú realizáciu prostredníctvom výtvarných techník.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: Napriek skupinovému vyučovaniu sa predpokladá vyhranená individuálna práca učiteľa s jednotlivými žiakmi v skupine. Vyučovanie hromadným zadaním úlohy, ďalej už ponechávame väčší priestor na jej realizáciu s možnosťou voľby výtvarných alebo výrazových prostriedkov, taktiež pri prepracovaní väčšieho počtu variantov riešenia úloh alebo pri dôslednom dokončení jednej kvalitatívnej špičkovej práce.

učebné osnovy a plány prispôsobené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania

žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

3 . ročník, 2. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 3,0 (skupinové vyučovanie)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 54

CIELE: Esteticko-výchovná orientácia predmetu je realizovaná špecifickým obsahom, ktorý chápeme z jeho formatívneho hľadiska v úzkom vzťahu s kompetenciou predmetu-s estetickou funkciou predmetu. Žiaka kultivuje rôzny výber výtvarných činností, poznávanie a osvojovanie si výtvarného umenia.

OBSAH: Obsah tvorí otvorený systém v ktorom si žiaci prostredníctvom rôznych námetov a motívov činností, výtvarných techník, postupov a individuálnych výtvarných riešení osvojujú konkrétne úlohy v jednotlivých výtvarných disciplínach. Obsah možno charakterizovať aspektami- poznávanie výtvarného jazyka, prvky vo vzájomných vzťahoch, výtvarné operácie, zobrazovanie vizuálnej skutočnosti. Tieto aspekty sa vo vyučovacom procese môžu vzájomne prelínať, kombinovať, zlučovať.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
Ročník zodpovedá 7.ročníku Základnej školy. Aspekty výtvarnej výchovy v tvorivom procese sa môžu vzájomne prelínať, kombinovať, zlučovať. Vždy však treba mať na zreteli náročnosť a gradáciu úmernú veku a vyspelosti žiaka. Vždy by malo ísť o to, aby prežitie procesu a žiakova tvorba boli v konečnom dôsledku slobodné.	PC, kombinácia postupov. Možnosť využitia gradáciu úmernú veku a vyspelosti žiaka. Vždy by rozširujúcich disciplín ako keramika, tvorba šperku, textilná tvorba, design, inštalácia priestore, telová tvorba (body art) krajinná tvorba, tvorba prostredia, tvorba objektu.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: Ťažiskom výchovno-vzdelávacieho procesu je vlastná výtvarná činnosť žiaka. Učebné osnovy plnia úlohu navigačného a inšpiračného materiálu, ktorým učiteľ prakticky aplikuje ciele výtvarnej výchovy. Proces je založený na individuálnom prístupe ku každému žiakovi s dôrazom na samostatnosť a individuálne riešenia žiaka. Úlohy nesmú mať charakter diktátu. Dôležitým momentom procesu je motivácia. Hodnotenie tvorivého procesu žiaka berie ohľad nie na splnenie vytýčenej úlohy, ale na jej prekročenie v zmysle tvorivého, samostatného riešenia.

učebné osnovy a plány prispôsobené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť

kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania

žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

4 . ročník, 2. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 3,0 (skupinové vyučovanie)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 54

CIELE: Esteticko-výchovná orientácia predmetu je realizovaná špecifickým obsahom, ktorý chápeme z jeho formatívneho hľadiska v úzkom vzťahu s kompetenciou predmetu-s estetickou funkciou predmetu. Žiaka kultivuje rôzny výber výtvarných činností, poznávanie a osvojovanie si výtvarného umenia.

Obsah: V ôsmom ročníku končí I. stupeň základného štúdia. Obsah tvorí, tak ako v predchádzajúcich ročníkoch, otvorený systém. Systém graduje postupnou náročnosťou vo výbere techník, špecializovaným vyučovaním (počítačová grafika, animácia, keramika a pod.), samostatnou operatívnu výtvarnou tvorbou. Tvorba je orientovaná na disciplíny v plošnom vytváraní, priestorovom vytváraní a rozširujúcich disciplínach.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
V tomto ročníku stúpa gradácia vedomostí, zručností, výtvarných skúseností v jednotlivých výtvarných disciplínach. Žiaci sú cieľavedomo schopní spolupracovať v tímovej práci a samozrejme aj samostatne . Sú zodpovední za samostatný názor a postoj vo svojej výtvarnej tvorbe.	Nároky v gradácii výtvarných disciplín by mali gradovať v samostatnom rozhodovaní pri voľbe, prelínaní, kombinovaní a zlučovaní výtvarných . Využívame keramiku, tvorbu šperku, odevu, designu, inštalácie techník, názorov, postupov vo výtvarnej tvorbe. rozširujúce disciplíny ako v priestore, enviromentu, tvorbu objektu a priestoru, multimediálna realizácia, poznatky z dejín umenia. Štúdium v základnom vzdelávaní končí samostatnou výtvarnou prácou s vlastným výberom témy a spracovaním vo viacerých výtvarných technikách, adjustážou samotných prác a ich obhajobou. K celkovému hodnoteniu

	záverečnej skúšky patrí aj test z dejín umenia.
--	---

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE: Ťažiskom výchovno-vzdelávacieho procesu je vlastná výtvarná činnosť žiaka. Učebné osnovy plnia úlohu navigačného a inšpiračného materiálu, ktorým učiteľ prakticky aplikuje ciele výtvarnej výchovy. Proces je založený na individuálnom prístupe ku každému žiakovi s dôrazom na samostatnosť a individuálne riešenia žiaka. Úlohy nesmú mať charakter diktátu. Dôležitým momentom procesu je motivácia. Hodnotenie tvorivého procesu žiaka berie ohľad nie na splnenie vytýčenej úlohy, ale na jej prekročenie v zmysle tvorivého, samostatného riešenia.

učebné osnovy a plány prispôsobené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania

žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

5 . ročník, 2. časť, I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 2B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 3,0 (skupinové vyučovanie)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 54

CIELE: Esteticko-výchovná orientácia predmetu je realizovaná špecifickým obsahom, ktorý chápeme z jeho formatívneho hľadiska v úzkom vzťahu s kompetenciou predmetu-s estetickou funkciou predmetu. Žiaka kultivuje rôzny výber výtvarných činností, poznávanie a osvojovanie si výtvarného umenia.

OBSAH: V ôsmom ročníku končí I. stupeň základného štúdia. Obsah tvorí, tak ako v predchádzajúcich ročníkoch, otvorený systém. Systém graduje postupnou náročnosťou vo výbere techník, špecializovaným vyučovaním (počítačová grafika, animácia, keramika a pod.), samostatnou operatívnu výtvarnou tvorbou. Tvorba je orientovaná na

disciplíny v plošnom vytváraní, priestorovom vytváraní a rozširujúcich disciplínach.

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
V tomto ročníku stúpa gradácia vedomostí, zručností, výtvarných skúseností v jednotlivých výtvarných disciplínach. Žiaci sú cieľavedomo schopní spolupracovať v tímovej práci samozrejme aj samostatne. Sú zodpovední za samostatný názor a postoj vo svojej výtvarnej tvorbe.	Nároky v gradácii výtvarných disciplín by mali gradovať v samostatnom rozhodovaní pri voľbe, prelínaní, kombinovaní a zlučovaní výtvarných techník, názorov, postupov vo výtvarnej tvorbe. Využívame rozširujúce disciplíny ako keramiky, tvorbu šperku, odevu, designu, inštalácie v priestore, enviromentu, tvorbu objektu a priestoru, multimediálna realizácia, poznatky z dejín umenia. Štúdium v základnom vzdelávaní končí samostatnou výtvarnou prácou s vlastným výberom témy a spracovaním vo viacerých výtvarných technikách, adjustážou samotných prác a ich obhajobou. K celkovému hodnoteniu záverečnej skúšky patrí aj test z dejín umenia.

učebné osnovy a plány prispôsobené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania

žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

II. stupeň základného štúdia.

Štúdium druhého stupňa základného štúdia je určené pre absolventov prvého stupňa VO ZUŠ alebo pre žiakov ktorí sú absolventmi ZŠ a preukážu požadovanú mieru talentu na prijímacej skúške. Žiaka možno na základe talentových kritérií a veku zaradiť aj priamo do vyššieho ročníka štúdia.

Cieľom vyučovania na tomto stupni je poskytnúť žiakom rozvinuté výtvarné vzdelanie primerané stredoškolskému veku, umožniť im profiláciu k zvolenému médiu a zároveň kultivovať ich vzťah k výtvarnému umeniu a vizuálnej kultúre. Štúdium poskytuje možnosť prípravy na talentové skúšky na vysokoškolské študijné programy výtvarného, dizajnerského a architektonického zamerania.

1 . ročník II. stupňa

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 3,0 (skupinové vyučovanie)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 56

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
<i>Pozn.: Vyučovanie poskytuje možnosť špecializácie – výberu média a techniky podľa zamerania (záujmu) žiaka</i> sumarizujúce cvičenia zamerané na vyjadrovacie zvoleného média, prostriedky a kompozičné princípy, - kreslenie, maľovanie a modelovanie podľa videnej skutočnosti, - posuny a transformácie zobrazenia skutočnosti, - štylizračné variácie, - kombinácie techník, - operácie s motívom (námetom), - vyjadrovanie vlastných konceptov v rôznych médiách - konfrontácia artefaktu vytvoreného v rôznych médiách, - individuálne tvorivé úlohy, - štúdium literatúry z oblasti chronológie dejín umenia (referát) - diskusie o umení	Žiaci po absolvovaní štúdia druhého stupňa základného štúdia: - samostatne tvoria umelecké diela v okruhu - dokážu výtvarne vyjadriť vizuálnu realitu a svoje myšlienkové koncepty, - dokážu verejne prezentovať výstupy svojej tvorby - verbálne zdôvodnia koncepciu i realizáciu svojho diela, - získajú si informácie o možnosti technologických riešení v okruhu zvoleného média - sú schopní ďalej rozvíjať svoje schopnosti, - majú aktívny divácky vzťah a uvedomelý postoj k dielam výtvarného umenia a k vizuálnej kultúre, - dokážu zdôvodniť svoje estetické názory, - dokážu diskutovať o súčasnom umení

učebné osnovy a plány prispôsobené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť

kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania

žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

Štúdium pre dospelých

Je štvorročné štúdium, ktoré poskytuje možnosti ďalšieho výtvarného vzdelávania a konfrontácie svojho myslenia a tvorby v diskurze študijnej skupiny. Je určené pre záujemcov, ktorí ukončili druhý stupeň štúdia VO ZUŠ. Na štúdium možno prijať aj záujemcov vzodpovedajúcom veku na základe talentových kritérií.

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 3,0 (skupinové vyučovanie)

UČEBNÝ PLÁN ČÍSLO: 58

1 . ročník ŠPD

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
individuálne úlohy rozvíjajúce žiaka podľa jeho výtvarnej orientácie na médium, úlohy zamerané na rozvoj štylizácie, rukopisu, osobného štýlu (podľa zvoleného média), - úlohy konfrontujúce rôzne polohy štylizácií a autorských rukopisov (podľa zvoleného média), - úlohy zamerané na zdokonaľovanie techniky, - realizácia vlastných výtvarných konceptov, - štúdium literatúry/časopisov a diskusie o súčasnom umení.	Žiaci po absolvovaní štúdia pre dospelých: - samostatne tvoria umelecké diela v okruhu - získajú si informácie o možnosti technologických riešení v okruhu zvoleného média - sú schopní ďalej rozvíjať svoje schopnosti, - zúčastňujú sa na kultúrnom dianí ako amatérski výtvarníci, - majú aktívny divácky vzťah a uvedomelý postoj k dielam výtvarného umenia a k vizuálnej kultúre, - dokážu zdôvodniť svoje estetické názory, - dokážu diskutovať o súčasnom umení.

učebné osnovy a plány prispôsobené špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám žiakov zo sociálne slabšieho prostredia

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na čiastočnú úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania

žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

Tanečný odbor –TANEC

ÚVOD

Školský vzdelávací program Tanečného odboru SZUŠ Polomka konkretizuje vzdelávacie zámery školy v oblasti tanečného umenia. Vychádza z platných rámcových učebných plánov Štátneho vzdelávacieho programu pre základné umelecké školy a z učebných osnov tanečného odboru, ktoré škola využíva pri plánovaní a evidencii vyučovania.

Rámcové učebné plány určujú povinné vyučovacie predmety a ich týždennú hodinovú dotáciu, pričom umožňujú škole využívať voliteľné vyučovacie predmety podľa vlastnej profilácie, kvalifikácie pedagogických zamestnancov, záujmu žiakov a regionálnych podmienok. Vyučovacia hodina trvá 45 minút; vyučovanie je možné organizačne spájať alebo deliť podľa pravidiel rámcových učebných plánov.

Tanečný odbor je koncipovaný tak, aby žiak postupne získaval základné pohybové, rytmické, technické, výrazové a tvorivé kompetencie. V nižších ročníkoch je dôraz kladený na všestrannú tanečnú prípravu, správne držanie tela, koordináciu, priestorovú orientáciu, hudobno-pohybové cítenie a tvorivosť. V ďalších ročníkoch sa vzdelávanie diferencuje do jednotlivých tanečných techník a smeruje k samostatnej interpretácii, tvorbe a verejnej prezentácii.

Východiskové dokumenty

Rámcové učebné plány Štátneho vzdelávacieho programu základnej umeleckej školy – Tanečný odbo

Učebné osnovy tanečného odboru základnej umeleckej školy, schválené Ministerstvom školstva SR dňa 14. 8. 1995 pod číslom 729/95-15.

Existujúci Školský vzdelávací program SZUŠ Polomka a jeho odborová časť Tanečný odbor.

Metodické materiály a učebné osnovy používané školou pri plánovaní vyučovania a vyplňaní triednej dokumentácie.

CHARAKTERISTIKA TANEČNÉHO ODBORU

Poslaním Tanečného odboru je všestranná základná tanečná výchova žiakov. Tanečné vzdelávanie podporuje harmonický telesný rozvoj, správne držanie tela, pohyblivosť a koordináciu, priestorovú orientáciu, rytmické a hudobné cítenie, tanečnosť, výraz, fantáziu a tvorivosť.

Výučba rešpektuje vekové a individuálne dispozície žiakov. Pedagóg volí primeranú náročnosť, postupnosť a tempo osvojovania učiva. Dôležitou súčasťou vzdelávania je zdravý vývin žiaka, bezpečné vykonávanie pohybových činností, kultivácia pohybového prejavu a vytváranie pozitívneho vzťahu k tancu, hudbe a umeniu.

Etapy tanečného vzdelávania

Etapa	Štúdium	Charakteristika
Prípravná	PŠ	Hravá pohybová a rytmická príprava, prvé návyky držania tela, orientácia v priestore.
I. etapa	1. časť I. stupňa	Tanečná príprava, základné technické a tvorivé predpoklady, tanečná prax.
II. etapa	2. časť I. stupňa	Prehĺbenie techník klasického, ľudového a džezového tanca, tanečná prax, prípadne historický tanec.
III. etapa	II. stupeň / ŠPD	Profilácia podľa záujmu a zamerania, vyššia technická a výrazová úroveň, tvorivosť a verejná prezentácia.

Charakteristické princípy práce

postupnosť a primeranosť učiva veku a individuálnym dispozíciám žiaka

prepojenie techniky, hudby, priestoru, výrazu a tvorivosti

pravidelné opakovanie a fixovanie pohybových návykov

rozvoj pohybovej pamäti, koordinácie a schopnosti reagovať na hudobný impulz

využívanie improvizácie a tvorivých úloh primerane stupňu štúdia

príprava a účasť na verejných vystúpeniach ako prirodzená súčasť tanečnej praxe

bezpečnosť, zdravý pohybový vývin a rešpektovanie individuálnych možností.

CIELE TANEČNÉHO ODBORU

Všeobecné ciele

rozvíjať prirodzené pohybové danosti, koordináciu, flexibilitu, silu a pohybovú kultúru

vypestovať návyk správneho držania tela a bezpečného vykonávania pohybových činností

rozvíjať hudobné a rytmické cítenie, vnímanie tempa, dynamiky, frázovania a akcentu

rozvíjať orientáciu v priestore a schopnosť pracovať v skupine, dvojici i samostatne

rozvíjať tanečnosť, výraz, fantáziu, improvizáčne a tvorivé schopnosti

oboznámiť žiaka so základmi rôznych tanečných techník a ich charakteristickými princípmi

viesť žiaka k samostatnosti, zodpovednosti, disciplíne a schopnosti prijímať spätnú väzbu

budovať pozitívny vzťah k tanečnému umeniu, kultúrnym tradíciám a aktívnej účasti na kultúrnom živote.

Ciele podľa stupňov

Stupeň	Hlavné smerovanie
PŠ	Zážitková a hravá pohybová príprava, rytmus, jednoduchý pohyb v priestore, základné návyky držania tela a reakcia na hudbu.
I. stupeň – 1. časť	Základy tanečnej techniky, priestorová orientácia, hudobno-pohybové cítenie, tvorivosť a prvá javisková skúsenosť.
I. stupeň – 2. časť	Prehĺbenie klasického, ľudového a džezového tanca, technická a výrazová pripravenosť, tanečná pamäť a samostatnejšia interpretácia.
II. stupeň / ŠPD	Profilácia, vyššia technická a výrazová úroveň, individuálny prejav, tvorivosť, improvizácia, orientácia v tanečnom umení a príprava na ďalšie umelecké vzdelávanie alebo aktívnu záujmovú činnosť.

ORGANIZÁCIA VYUČOVANIA

Vyučovanie tanečného odboru sa uskutočňuje skupinovou formou podľa príslušných učebných plánov.

V prípravnom štúdiu a v prvej časti I. stupňa sa skupiny štandardne vytvárajú v rozsahu 5 – 15 žiakov; pri vhodných priestorových podmienkach môže byť skupina početnejšia.

V druhej časti I. stupňa sa vyučuje v skupinách 5 – 15 žiakov.

Na II. stupni základného štúdia sa vyučuje spravidla v skupine 5 – 10 žiakov; pri vhodných priestorových podmienkach môže byť skupina početnejšia.

Voliteľné vyučovacie predmety a tanečný súbor možno organizovať v širších skupinách podľa rámcových učebných plánov.

Vyučovanie na I. a II. stupni je možné organizačne deliť do viacerých dní; prípravné štúdium sa organizuje minimálne jedenkrát týždenne.

Predmet Tanečná prax môže byť rozdelený medzi jednotlivé tanečné techniky alebo sa môže vyučovať samostatne; podľa potreby je možné organizovať ho aj blokovo.

Korepetícia sa využíva podľa potrieb školy a príslušného učebného plánu, najmä pri tanečnej príprave, klasickom a ľudovom tanci a hudobno-pohybovej výchove.

RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY – TANEČNÝ ODBOR

Nasledujúce tabuľky preberajú hodinové dotácie z rámcových učebných plánov pre Tanečný odbor a zároveň ich zapisujú do podoby použiteľnej v školskom vzdelávacom programe školy.

Prípravné štúdium – UP č. 36

Variant / predmet	Vek	Dĺžka	Hodiny týždenne
PŠ – Hudobno-pohybová výchova	predškolský vek alebo 1. ročník ZŠ	1 rok	2
PŠ – Tanečná príprava	absolventi PŠ1 alebo žiaci 1. ročníka ZŠ	1 rok	2

K dvojhodinovej týždennej dotácii v prípravnom štúdiu možno podľa rámcového učebného plánu pridať 2/3 vyučovacej hodiny (30 minút) na prípravu choreografií.

Prvá časť I. stupňa – UP č. 37

Predmet	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.
Tanečná príprava	2	2	–	–
Klasický tanec	–	–	1	1
Ľudový tanec	–	–	1	1
Kreatívny tanec	–	–	1	1
Tanečná prax	1	1	1	1,5
Voliteľné vyučovacie predmety	2	2	2	2
Spolu	3–5	3–5	4–6	4,5–6,5

Druhá časť I. stupňa – UP č. 38

Predmet	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.
Klasický tanec	1	1	1	1
Ľudový tanec	1	1	1	1
Džezový tanec	1	1	1	1
Historický tanec*	1	–	–	–
Tanečná prax	1,5	1,5	1,5	1,5
Voliteľné vyučovacie predmety	2	2	2	2
Spolu	4,5–6,5	4,5–6,5	4,5–6,5	5,5–7,5

* Historický tanec možno podľa rámcového učebného plánu v prípade absencie kvalifikovaného pedagóga presunúť do iného vyučovacieho predmetu.

II. stupeň a štúdium pre dospelých – UP č. 39, variant A

Predmet	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.
Klasický tanec	1	1	1	1

Tanečná disciplína podľa zamerania	2,5	2,5	2,5	2,5
Tanečná prax	1,5	1,5	1,5	1,5
Voliteľné vyučovacie predmety	2	2	2	2
Spolu	5–7	5–7	5–7	5–7

5.5 II. stupeň a štúdium pre dospelých – UP č. 40, variant B

Predmet	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.
Klasický tanec	1	1	1	1
Tanečná disciplína podľa zamerania	3	3	3	3
Tanečná prax	2	2	2	2
Spolu	6	6	6	6

VOLITEĽNÉ VYUČOVACIE PREDMETY A PROFILÁCIA ŠKOLY

Rámcové učebné plány umožňujú škole využívať voliteľné vyučovacie predmety a zároveň prispôbiť obsah vyučovania podľa kvalifikácie a špecializácie pedagogických zamestnancov, záujmu žiakov, regionálnych podmienok a potrieb školy. Profilácia SZUŠ Polomka bude vychádzať najmä z tanečnej tradície regiónu Horehronia, zo slovenského ľudového tanca a z rómskeho folklóru.

Profilácia SZUŠ Polomka – ľudový tanec a rómsky folklór

V rámci predmetu Ľudový tanec bude škola popri základnom učive podľa učebných osnov rozvíjať aj regionálne a kultúrne presahy. Profilizačným prvkom školy bude systematické oboznamovanie žiakov s rómskym folklórom a tanečnými prejavmi rómskej kultúry, primerane veku, technickým možnostiam a odbornosti pedagóga. Obsah bude zahŕňať najmä rytmické a pohybové princípy, charakteristické tanečné motívy, prácu s hudbou, výraz, improvizáciu a kultúrny kontext. Rómsky folklór bude prezentovaný ako súčasť kultúrnej rozmanitosti Slovenska, s dôrazom na rešpekt, autenticitu a vyhýbanie sa stereotypizácii.

Spôsob realizácie profilácie

Profilácia môže byť realizovaná v rámci obsahového rozšírenia predmetu Ľudový tanec, v rámci voliteľných vyučovacích predmetov a v tanečnej praxi pri tvorbe choreografií. Pri úprave učebného plánu v rozsahu 20 % sa postupuje podľa pravidiel rámcových učebných plánov: úprava sa týka povoleného rozsahu povinných vyučovacích predmetov a nesmie viesť k narušeniu povinného obsahového jadra ani k obmedzeniu hlavného predmetu. Rómsky folklór sa preto v ŠkVP uvádza ako profilizačné obsahové rozšírenie, nie ako náhrada základného učiva ľudového tanca.

Profilizačné tematické okruhy: slovenské regionálne tance, horehronské tanečné tradície, rómsky folklór na Slovensku, tanečné motívy a rytmické štruktúry rómskeho folklóru, tradičné piesne a hudobný sprievod, charakteristické pohybové princípy a tanečné motívy, tvorivé spracovanie folklórneho materiálu, medzikultúrne presahy a scénické spracovanie folklórneho materiálu.

VZDELÁVACIE ŠTANDARDY A PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent prvej časti I. stupňa

má osvojené základy tanečnej techniky v klasickom, ľudovom a kreatívnom tanci
ovláda základné princípy správneho držania tela, koordinácie a priestorovej orientácie
dokáže reagovať pohybom na hudbu, rytmus, tempo a dynamické zmeny
využíva základné tanečné prvky v jednoduchej choreografii
dokáže pracovať v skupine a rešpektovať pravidlá spoločnej práce
dokáže primerane veku tvorivo reagovať na pohybový a hudobný podnet.

Absolvent druhej časti I. stupňa

ovláda základy klasického, ľudového a džezového tanca
dokáže aplikovať základné technické princípy v tanečnej kombinácii a choreografii
pozná základnú odbornú terminológiu a dokáže ju používať pri výučbe
dokáže primerane veku interpretovať choreografiu s technickou a výrazovou presnosťou
rozvíja vlastný tanečný prejav, tvorivosť a schopnosť improvizácie
dokáže sa správať kultivovane na javisku a v kolektíve a aktívne sa zúčastňuje tanečnej praxe.

Absolvent II. stupňa / ŠPD

ovláda základné princípy viacerých tanečných techník a dokáže ich aplikovať v interpretácii
má rozvinutú koordináciu, prirodzené pohybové danosti, tanečnosť a výraz
dokáže pracovať samostatne na pohybovom materiáli a tvorivom zadaní
má rozvinuté improvizčné cítenie a dokáže ho využiť vo vlastných tanečných projektoch
orientuje sa v základnej odbornej terminológii a v základných súvislostiach tanečného umenia
dokáže kultivovane vnímať a hodnotiť tanečné umelecké dielo
je pripravený na ďalšie umelecké vzdelávanie alebo aktívne amatérske pôsobenie.

UČEBNÉ OSNOVY A DIDAKTICKÉ POSTUPY

Obsah tejto časti nadväzuje na učebné osnovy Tanečného odboru ZUŠ, ktoré škola používala pri plánovaní vyučovania a vyplňaní triednej dokumentácie. Pri aktualizácii ŠKVP sa zachováva odborná terminológia a logika postupnosti učiva, pričom hodinové dotácie a organizácia štúdia sa riadia aktuálnymi rámcovými učebnými plánmi.

Prípravné štúdium – hudobno-pohybová výchova / tanečná príprava

Cieľom je vytvoriť prvé návyky správneho držania tela, rozvíjať rytmické cítenie, obratnosť, orientáciu v priestore a schopnosť reagovať pohybom na zmenu tempa, dynamiky a charakteru hudby. Obsah sa realizuje hravou formou.

Tematický okruh	Obsah
Pohybová príprava	Základné polohy na zemi, jednoduché cvičenia jednotlivých častí tela, napätie a uvoľnenie.
Pohyb v priestore	Chôdza, beh, cval, poskok, jednoduché skoky; kruh, rad, zástup, diagonála, dvojice a voľné skupiny.
Pohybové hry	Hry so spevom, jednoduché pohybové príbehy a motivované pohybové úlohy.
Rytmické cvičenia	Rytmizovanie, vyčítanky, riekanky, tempo pomaly/stredne rýchlo/rýchlo, vysoký/stredný/nízky zvuk.

Prvá časť I. stupňa – tanečná príprava a tanečná prax

V 1. a 2. ročníku tvorí základ pohybová príprava, pohyb v priestore, tanečné motívy, hry so spevom a rozvoj hudobného cítenia. Postupne sa rozvíjajú základné pohybové návyky, orientácia v priestore, rytmus, tempo, takt, dynamika a výraz.

V 3. a 4. ročníku sa výučba diferencuje na klasický, ľudový a kreatívny tanec a tanečnú prax. Klasický tanec vytvára technický základ, ľudový tanec rozvíja tanečnosť a vzťah k tradíciám a kreatívny tanec podporuje fantáziu, improvizáciu a vlastný pohybový prejav.

Druhá časť I. stupňa – klasický, ľudový a džezový tanec

Klasický tanec rozvíja koordináciu, silu, pružnosť, správne držanie tela, technickú presnosť a tanečnosť. Ľudový tanec rozvíja charakteristické držanie tela, rytmus, koordináciu a vzťah k slovenskému folklóru. Džezový tanec rozvíja rytmickú a polyrytmickú koordináciu, izolovaný pohyb, prácu s akcentom, dynamikou, priestorom a individuálnym výrazom.

V 4. ročníku druhej časti I. stupňa môže byť podľa personálnych možností školy zaradený historický tanec. Ak škola nemá pedagogického zamestnanca spôsobilého tento predmet vyučovať, hodinová dotácia sa podľa rámcového plánu prideli inému vyučovaciemu predmetu.

Tanečná prax

Tanečná prax je súhrnom získaných technických, výrazových a tvorivých zručností. Jej cieľom je príprava žiaka na verejné vystúpenie, získavanie javiskových skúseností, zodpovednosti, schopnosti spolupracovať a kultivovanie tanečného a hudobného vkusu.

nácvik a fixovanie choreografického materiálu

práca s priestorom, formáciami a javiskovou orientáciou

prepojenie techniky s výrazom a hudobným charakterom

Etapa / ročníky	Ciele	Obsahové štandardy – kompetencie	Výkonové štandardy – výstupy	
PŠ	Vytvoriť základné pohybové, rytmické a sociálne návyky.	držanie tela, rytmus, tempo, orientácia v priestore, reakcia na hudbu, jednoduchý pohybový prejav	žiak zvládne jednoduché pohybové úlohy, reaguje na hudobný podnet, orientuje sa v priestore a spolupracuje v skupine	
I. stupeň – 1. časť, 1.–2. roč.	Rozvíjať všestrannú tanečnú prípravu a pohybovú pamäť.	základné pohybové prvky, chôdza, beh, poskoky, skoky, rytmizácia, jednoduché tanečné motívy, tvorivé hry	žiak zopakuje jednoduchú pohybovú väzbu, dodrží základné držanie tela, tempo a priestorovú organizáciu	
I. stupeň – 1. časť, 3.–4. roč.	Pripraviť žiaka na systematické štúdium tanečných techník.	základy klasického, ľudového a kreatívneho tanca, jednoduché choreografické celky, javisková orientácia	žiak zvládne základné prvky jednotlivých techník, zapamätá si kratšiu väzbu a primerane ju interpretuje	
I. stupeň – 2. časť, 1.–4. roč.	Rozvíjať technickú presnosť, tanečnosť, výraz a samostatnosť.	klasický tanec, ľudový tanec, džezový tanec, podľa možností historický tanec, tanečná prax, regionálna a kultúrna profilácia	žiak samostatne interpretuje technické a choreografické väzby, pracuje v skupine, uplatní výraz a javiskové návyky	
II. stupeň / ŠPD	Prehĺbiť technické, interpretačné, tvorivé a teoretické kompetencie podľa zamerania.	zvolená tanečná disciplína, tvorba, improvizácia, tanečná prax, profilácia školy, dejiny a kontext tanca podľa zamerania	žiak dokáže samostatne interpretovať, tvorivo pracovať, analyzovať svoj výkon a verejne prezentovať tanečnú tvorbu	
Predmet	Ciele	Obsahové štandardy – kompetencie	Výkonové štandardy – výstupy	Didaktické postupy a metódy
Tanečná príprava	všestranný pohybový rozvoj, koordinácia a hudobnosť	základné polohy a pohyby, priestor, rytmus, tempo, dynamika, jednoduché tanečné motívy	žiak správne reaguje na hudbu, zvládne základnú pohybovú väzbu a orientuje sa v priestore	názorná ukážka, napodobňovanie, rytmické hry, opakovanie, individuálna korekcia, tvorivé úlohy
Klasický tanec	vytvoriť technický základ	držanie tela, pozície DK a HK,	žiak realizuje cvičenia s	metodický postup od jednoduchého

	a správne pohybové návyky	základné cvičenia pri tyči a v priestore, skoky primerané ročníku	primeranou technickou presnosťou a kontrolou tela	k zložitému, názorná ukážka, opakovanie, korekcia, individuálne prispôsobenie
Ľudový tanec	rozvíjať tanečnosť, rytmus, charakter a vzťah ku kultúrnym tradíciám	slovenské tanečné oblasti, základné motívy, držania, párová práca, rytmické a výrazové princípy, regionálne presahy a rómsky folklór	žiak rozlíši a interpretuje základné charakteristické motívy, dodrží rytmus a držanie, spolupracuje v páre/skupine	názorná ukážka, práca s hudobným materiálom, opakovanie motívov, skupinová a párová práca, kultúrny kontext, tvorivá improvizácia
Kreatívny tanec	rozvíjať fantáziu, improvizáciu a vlastný pohybový prejav	improvizačné úlohy, práca s priestorom, dynamikou, kvalitou pohybu, témou a hudbou	žiak vytvorí jednoduchú pohybovú etudu a dokáže primerane reagovať na podnet	riadená improvizácia, pohybové experimenty, práca v dvojiciach a skupinách, reflexia
Džezový tanec	rozvíjať rytmické, polyrytmické, koordinačné a výrazové schopnosti	izolácie, akcent, rytmus, polyrytmus, koordinácia, práca s priestorom a dynamikou, základná terminológia	žiak zvládne základné technické princípy džezového tanca a využije ich v kombinácii	názorná ukážka, izolované precvičovanie, postupné spájanie, opakovanie, práca s hudbou a individuálny výraz
Tanečná prax	prepájať nadobudnutú techniku s javiskovou interpretáciou	choreografický materiál, formácie, priestor, synchronizácia, výraz, javisková komunikácia, vystúpenie	žiak zvládne choreografiu, reaguje na zmeny, spolupracuje a dokáže prezentovať výkon na verejnosti	nácvik po častiach, celkové opakovanie, práca s videom, javiskové skúšky, spätná väzba a sebareflexia

ROČNÍKOVÉ UČEBNÉ OSNOVY

Poznámka: V súlade so Štátnym vzdelávacím programom sa tanečné vzdelávanie člení na prípravné štúdium, prvú časť I. stupňa – ISCED 1B, druhú časť I. stupňa – ISCED 2B a II. stupeň základného štúdia. ISCED 1B sa vzťahuje na štyri ročníky prvej časti I. stupňa; druhá časť I. stupňa je ISCED 2B a II. stupeň tvorí samostatnú štvorročnú etapu.

Prípravné štúdium (PŠ) – hudobno-pohybová výchova / tanečná príprava

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 2,0

CIELE: vytvárať základné pohybové a rytmické návyky
rozvíjať prirodzenú obratnosť, koordináciu a orientáciu v priestore
viesť žiaka k správne držaniu tela a bezpečnému pohybu
rozvíjať schopnosť reagovať na hudbu, tempo, dynamiku a charakter

OBSAH:

základné polohy tela a jednoduché pohybové cvičenia
chôdza, beh, cval, poskoky a jednoduché skoky
pohybové hry, hry so spevom, výčitanky a rytmizácia
pohyb v kruhu, rade, zástupe, dvojiciach a voľnom priestore
jednoduché tanečné motívy a pohybové príbehy

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY - KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
žiak rozlišuje základné pohybové polohy a smery reaguje na jednoduchý rytmický a hudobný podnet orientuje sa v základných priestorových formáciách spolupracuje v skupine a rešpektuje pravidlá	vykoná jednoduchú pohybovú alebo tanečnú úlohu podľa pokynu zvládne jednoduchú rytmickú zostavu dokáže primerane veku vyjadriť charakter hudby pohybom

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

názorná ukážka, imitácia, slovná inštrukcia
pohybové hry a motivované úlohy
opakovaná fixácia základných návykov
individuálna korekcia a pozitívna spätná väzba

1. ročník I. stupňa – ISCED 1B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 3,0 (2,0 Tanečná príprava; 1,0 Tanečná prax)

CIELE: rozvíjať základnú pohybovú koordináciu a správne držanie tela , rozvíjať rytmické cítenie, orientáciu v priestore a reakciu na hudbu, vytvárať prvé tanečné návyky a schopnosť pracovať v skupine

OBSAH: základné polohy a pohyby tela
chôdza, beh, cval, poskok, jednoduché skoky
práca v kruhu, rade, zástupe, dvojiciach a diagonále
rytmizácia, takt, tempo a dynamika
jednoduché tanečné motívy a krátke choreografické väzby

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY – KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
zvládnutie základných pohybových prvkov a priestorových vzťahov rozpoznanie pomalého, stredného a rýchleho tempa spolupráca v skupine	predvedie jednoduchú kombináciu v rytme orientuje sa v základných formáciách dokáže zopakovať krátky tanečný motív a primerane ho interpretovať

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

imitácia, názorná ukážka
postup od jednoduchého k zložitejšiemu
rytmické hry, opakovanie a fixácia
skupinová a individuálna korekcia

2. ročník I. stupňa – ISCED 1B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 3,0 (2,0 Tanečná príprava; 1,0 Tanečná prax)

CIELE: prehĺbiť koordináciu a pohybovú pamäť, rozvíjať dolné končatiny, silu, pružnosť a správne držanie tela, rozšíriť prácu horných končatín a priestorovú orientáciu

OBSAH: základné cvičenia dolných a horných končatín , príprava na jednoduché skokové prvky
tanečné motívy, rytmické a priestorové kombinácie, jednoduché ľudové tanečné motívy
práca s hudobným charakterom, tempom a dynamikou

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY – KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
žiak lepšie koordinuje pohyb dolných a horných končatín rozlišuje základné kvality pohybu dokáže zapamätať a zopakovať dlhšiu	vykoná jednoduché technické cvičenie s primeranou presnosťou zvládne krátku choreografickú väzbu reaguje na zmenu tempa a dynamiky

pohybovú väzbu	
----------------	--

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

analyticko-syntetická metóda

postupné zvyšovanie náročnosti

práca pred zrkadlom podľa možností

individuálna korekcia

2. ročník I. stupňa – ISCED 1B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 4,0 (1,0 Klasický tanec; 1,0 Ľudový tanec; 1,0 Kreatívny tanec; 1,0 Tanečná prax)

CIELE: získať základné technické návyky klasického, ľudového a kreatívneho tanca
rozvíjať tanečnosť, rytmus, koordináciu a výraz, rozvíjať fantáziu a schopnosť tvorivo reagovať na hudbu a pohyb

OBSAH:

klasický tanec – základné polohy, držanie tela, jednoduché cvičenia pri tyči a v priestore

ľudový tanec – základné kroky a motívy slovenského folklóru vrátane regionálnych prvkov Horehronia

kreatívny tanec – improvizácia, práca s priestorom, úrovňou, dynamikou a obrazom

tanečná prax – jednoduché choreografie a javisková orientácia

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY – KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
žiak chápe rozdiely medzi základnými tanečnými technikami používa základné princípy držania tela, rytmu a priestoru rozvíja vlastný pohybový prejav	predvedie základné cvičenia a jednoduché tanečné väzby dokáže interpretovať jednoduchý ľudový motív vytvorí jednoduchú pohybovú improvizáciu

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

názorná ukážka a imitácia

analyticko-syntetický postup

improvizačné a tvorivé zadania

práca v skupine, dvojici a individuálne

3. ročník I. stupňa – ISCED 1B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 4,5 (1,0 Klasický tanec; 1,0 Ľudový tanec; 1,0 Kreatívny tanec; 1,5 Tanečná prax)

CIELE: upevniť technické základy a pohybovú kultúru, prehĺbiť tanečnosť, hudobnosť a výraz rozvíjať samostatnejšiu interpretáciu a tvorivosť, pripraviť žiaka na prechod do druhej časti I. stupňa

OBSAH:

klasický tanec – základná technická väzba, držanie tela, koordinácia a jednoduché skoky

ľudový tanec – slovenské regionálne tance, prvky Horehronia a rómskeho folklóru v primeranom pedagogickom rozsahu

kreatívny tanec – improvizácia, kompozícia, práca s dynamikou a priestorom

tanečná prax – choreografický materiál, synchronizácia, javisková orientácia

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY – KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
žiak spája technické, rytmické a výrazové zložky pohybu chápe základné charakteristické prvky slovenského a regionálneho folklóru dokáže samostatnejšie pracovať s pohybovým zadaním	predvedie technickú a choreografickú väzbu primeranú veku dokáže vystúpiť v skupinovej choreografii vytvorí a predvedie krátke tvorivé riešenie

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

opakovaná fixácia

individuálna korekcia

tvorivé zadania a improvizácia

nácvik javiskovej prezentácie a sebareflexia

1. ročník II. etapy I. stupňa – ISCED 2B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 4,5–6,5

CIELE: prehĺbiť technické základy klasického, ľudového a džezového tanca, rozvíjať koordináciu, rytmus, pohybovú pamäť a tanečný výraz

OBSAH:

klasický tanec – základná technická metodika

ľudový tanec – slovenské a regionálne prvky, Horehronie, rómsky folklór

džezový tanec – izolácie, základné jazzové postavenia, rytmika, akcent a koordinácia

historický tanec podľa personálnych možností školy
tanečná prax a voliteľné predmety

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY – KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
technická pripravenosť, rytmická presnosť, kultivovaný pohyb a základná odborná terminológia	zvládne základné kombinácie všetkých povinných techník a primerane ich interpretuje

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

názorná ukážka, analyticko-syntetická metóda, opakovanie, práca s hudbou a individuálna korekcia

2. ročník II. etapy I. stupňa – ISCED 2B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 4,5–6,5

CIELE: prehĺbiť technickú presnosť a výraz, rozvíjať samostatnejšiu tanečnú pamäť a schopnosť interpretácie

OBSAH:

klasická technika a väzby

ľudový tanec – charakter, rytmus, regionálne a rómske motívy

džezový tanec – izolácie, kontrakcia a uvoľnenie, práca s akcentom a dynamikou

tanečná prax – choreografie, formácie a javisková orientácia

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY – KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
žiak prepája techniku s hudbou, priestorom a výrazom chápe charakter jednotlivých tanečných techník	predvedie technicky presnejšiu kombináciu dokáže zapamätať a interpretovať choreografiu

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

postupné zvyšovanie náročnosti, korekcia, opakovanie, tvorivé úlohy

3. ročník II. etapy I. stupňa – ISCED 2B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 4,5–6,5

CIELE: rozvíjať technickú vyspelosť, tanečnosť a výraz, rozvíjať schopnosť samostatnejšej práce s pohybovým materiálom

OBSAH: klasický, ľudový a džezový tanec vo väzbách a kombináciách

ľudový tanec – regionálny charakter a kultúrny kontext

džezový tanec – rytmická koordinácia, izolácie, práca s dynamikou a priestorom

tanečná prax – interpretácia a tvorivé spracovanie

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY – KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
žiak samostatnejšie uplatňuje odbornú terminológiu a technické princípy	dokáže interpretovať choreografiu s primeranou technickou a výrazovou presnosťou dokáže tvorivo reagovať na zadanie

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

analýza pohybu, individuálna korekcia, improvizácia, projektové úlohy

4. ročník II. etapy I. stupňa – ISCED 2B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 5,5–7,5

CIELE: zvládnuť základy klasického, ľudového a džezového tanca na úrovni ukončenia I. stupňa pripraviť žiaka na verejnú prezentáciu a prípadný prechod na II. Stupeň

OBSAH: technické kombinácie a väzby

slovenský a regionálny ľudový tanec vrátane primeraného spracovania rómskeho folklóru

džezový tanec – izolácie, rytmika, dynamika, akcent, individuálny prejav

tanečná prax – záverečný repertoár, javisková prezentácia a verejné vystúpenie

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY – KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
žiak spája technické, hudobné a výrazové zložky orientuje sa v základnej terminológii a charaktere techník	úspešne interpretuje choreografiu na verejnom vystúpení dokáže samostatnejšie pracovať s pohybovým materiálom je pripravený na II. stupeň alebo záujmovú umeleckú činnosť

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

komplexné opakovanie, individuálna korekcia, nácvik verejnej prezentácie, sebareflexi

1. ročník II. Stupňa

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 5–7 / variant B 6

CIELE: prehĺbiť technickú úroveň podľa zamerania, rozvíjať individuálny tanečný prejav a tvorivosť

OBSAH:

klasický tanec

tanečná disciplína podľa zamerania

tanečná prax a repertoár

voliteľný predmet podľa profilácie školy

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY – KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
žiak rozumie technickým princípom a dokáže ich aplikovať v interpretácii	zvládne náročnejšie kombinácie primerané zameraniu aktívne sa podieľa na tvorbe a interpretácii

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

individuálna korekcia, analytická práca, tvorivé zadania, projektová práca

2. ročník II. Stupňa

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 5–7 / variant B 6

CIELE: zvyšovať technickú a výrazovú kvalitu, rozvíjať samostatnosť a improvizračné schopnosti

OBSAH:

technika podľa zamerania

repertoár a choreografická tvorba

improvizácia, kompozícia, práca s hudbou a priestorom

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY – KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
samostatnejšia práca s pohybovým materiálom a schopnosť jeho kultivovaného	predvedie technicky a výrazovo presvedčivú choreografiu

interpretovania	dokáže vytvoriť krátke tvorivé riešenie
-----------------	---

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

individuálna práca, spätná väzba, improvizácia, projektové vyučovanie

3. ročník II. stupňa

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 5–7 / variant B 6

CIELE: rozvíjať osobitý tanečný prejav, prehĺbiť schopnosť samostatnej tvorby a interpretácie

OBSAH:

technická príprava

tanečná disciplína podľa zamerania

samostatná tvorba, repertoár, javisková prax

reflexia a hodnotenie tanečného diela

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY – KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
žiak prepája techniku, hudbu, výraz, priestor a tvorivý zámer	samostatne pracuje na choreografickom alebo interpretačnom zadaní dokáže reflektovať vlastný výkon

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

projektová práca, individuálne konzultácie, sebareflexia, rovesnícka spätná väzba

3. ročník II. Stupňa

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 5–7 / variant B 6

CIELE: završiť tanečné vzdelávanie a pripraviť žiaka na ďalšie umelecké pôsobenie, podporovať samostatnosť, tvorivosť a kultivovaný javiskový prejav

OBSAH:

technická príprava podľa zamerania

tanečná disciplína a vlastná tvorba

tanečná prax, záverečný repertoár a verejná prezentácia

hodnotenie a reflexia umeleckého výkonu

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY – KOMPETENCIE:	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY - VÝSTUPY:
samostatná interpretácia, tvorivosť, odborná terminológia, orientácia v tanečnom umení	dokáže samostatne pripraviť a prezentovať tanečné číslo alebo choreografické riešenie je pripravený na ďalšie umelecké vzdelávanie alebo aktívnu záujmovú umeleckú činnosť

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

individuálne vedenie, konzultácie, projektová práca, verejná prezentácia, sebareflexia

Tanečná prax – spoločné princípy

Tanečná prax prepája technické, rytmické, výrazové a tvorivé zručnosti získané v jednotlivých predmetoch.

Obsahuje nácvik choreografií, prácu s formáciami, javiskovú orientáciu, synchronizáciu, partnerskú spoluprácu a verejnú prezentáciu.

Podľa možností školy sa žiaci zapájajú do školských akadémií, kultúrnych podujatí, súťaží, prehliadok a projektov.

DIDAKTICKÉ METÓDY A FORMY PRÁCE

- názorná ukážka a imitácia pohybu
- slovná inštrukcia a odborné pomenovanie
- analyticko-syntetická metóda – rozklad pohybu a jeho následné spojenie do celku
- opakovaná a postupná fixácia pohybového materiálu
- práca s rytmom, hudobným motívom a zmenou dynamiky
- improvizácia a tvorivé pohybové zadania
- individuálna korekcia v rámci skupinového vyučovania
- partnerská a skupinová práca
- projektové vyučovanie a príprava verejných prezentácií
- sebareflexia, rovesnícka spätná väzba a hodnotiaci rozhovor.

Metodické špecifiká profilácie rómskym folklórom

Pri práci s rómskym folklórom sa uplatňuje vekovo primeraný a kultúrne citlivý prístup. Pedagóg vychádza z overených hudobných a tanečných materiálov a vedie žiakov k rešpektovaniu kultúrneho kontextu. Rómsky folklór sa využíva ako živý kultúrny materiál, nie ako stereotypizujúca alebo karikatúrna pohybová forma.

Obsah sa môže realizovať v rámci predmetu Ľudový tanec, tanečnej praxe, projektového vyučovania a verejných prezentácií podľa personálnych, organizačných a materiálnych podmienok školy. Pri výbere materiálu sa prihliada na jeho vekovú primeranosť, autenticitu a primeranú mieru umeleckej štylizácie.

Metodické zásady práce s rómskym folklórom

Rómsky folklór je v Tanečnom odbore SZUŠ Polomka realizovaný ako obsahové rozšírenie predmetu Ľudový tanec. Jeho cieľom je spoznávanie tanečných a hudobných prejavov, rytmických princípov a kultúrneho kontextu rómskych tradícií primerane veku žiakov. uprednostňovať konkrétne, kultúrne ukotvené pohybové materiály a vysvetľovať ich kontext vyhýbať sa stereotypizácii a zovšeobecňovaniu rómskej kultúry rozvíjať rytmické cítenie, prácu s akcentom, dynamikou a charakterom pohybu prepájať tanečný materiál s hudbou, piesňou, rytmom a príbehom viesť žiakov k rešpektu ku kultúrnej rozmanitosti a k zodpovednej javiskovej prezentácii pri choreografickom spracovaní zachovávať primeranú mieru autenticity a zároveň podporovať tvorivosť žiakov

MATERIÁLNO-TECHNICKÉ PODMIENKY

Tanečný odbor vyžaduje bezpečný a primerane veľký priestor na pohybovú činnosť. Základom je vhodná podlahová plocha, zrkadlá podľa možností školy, ozvučenie, hudobné nosiče alebo digitálne zdroje, prípadne klavírny sprievod. Žiaci používajú primeraný tanečný odev a obuv podľa charakteru predmetu.

tanečná sála / učebňa s vhodnou podlahou

ozvučovací technika a reprodukováaná hudba

klavír alebo iný sprievod podľa možností školy

zrkadlová stena a tyč pre výučbu klasického tanca podľa priestorových možností

základné pomôcky na rytmické a tvorivé cvičenia

kostýmy a rekvizity podľa potrieb tanečnej praxe a školských projektov.

Súlad ŠkVP s rámcovými učebnými plánmi

Učebné osnovy a organizácia Tanečného odboru rešpektujú členenie tanečného vzdelávania na prípravné štúdium, prvú časť I. stupňa – ISCED 1B, druhú časť I. stupňa – ISCED 2B a II. stupeň.

Hodinové dotácie a povinné predmety sú zosúladené s príslušnými učebnými plánmi.

Poznámka: ISCED 1B označuje iba prvú časť I. stupňa základného štúdia, ktorá trvá štyri roky.

Druhá časť I. stupňa je označená ako ISCED 2B a trvá štyri roky; II. stupeň základného štúdia trvá tiež štyri roky.

BEZPEČNOSŤ A ZDRAVÝ POHYBOVÝ VÝVIN

Pri výučbe sa dôsledne prihliada na vek, zdravotný stav a individuálne pohybové dispozície žiaka. Pedagóg zabezpečuje primeranú rozcvičku, postupnú záťaž, správnu techniku a bezpečné

podmienky na vykonávanie pohybových a akrobatických prvkov. Náročnosť techniky sa nezvyšuje na úkor bezpečnosti a anatomických možností žiaka.

nevyžadovať rozsah alebo technický prvok nad rámec individuálnych dispozícií

venovať pozornosť správne postaveniu chrbtice, panvy, kolien a chodidiel

zabezpečiť dostatočný priestor medzi žiakmi pri pohybe v priestore

pri skokoch a akrobatických prvkoch používať primerané bezpečnostné postupy

pri bolesti alebo známkach preťaženia činnosť upraviť alebo prerušiť

rešpektovať odporúčania zákonného zástupcu a odborných pracovníkov, ak sú škole relevantne oznámené.

INDIVIDUALIZÁCIA A PODPORA ŽIAKOV

Tanečné vzdelávanie je skupinové, avšak pedagogický proces je individualizovaný. Učiteľ sleduje individuálne tempo osvojovania, technické predpoklady, pohybové možnosti, psychickú zrelosť a tvorivé prejavy každého žiaka.

- úprava náročnosti pohybového prvku
- viacnásobné opakovanie alebo pomalšie tempo pri osvojovaní nového učiva
- vizuálna, slovná a kinestetická podpora
- alternatívna úloha pri dočasnom obmedzení pohybu
- individuálne zadania pre talentovaných a pokročilých žiakov
- podpora žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami podľa jeho potrieb a možností školy.

HODNOTENIE ŽIAKOV

Hodnotenie zohľadňuje nielen výslednú technickú úroveň, ale aj proces učenia, individuálny pokrok, pravidelnosť, aktivitu, disciplínu, schopnosť spolupracovať, tvorivosť a schopnosť aplikovať získané poznatky v tanečnej praxi.

Oblasť	Sledované ukazovatele
Technika	správnosť, koordinácia, držanie tela, kvalita pohybu, primeraná náročnosť
Hudobnosť	rytmus, tempo, frázovanie, akcent, reakcia na hudbu
Tanečnosť a výraz	charakter pohybu, dynamika, výrazová presvedčivosť
Tvorivosť	improvizácia, vlastné riešenia, práca s pohybovým materiálom

Javisková prax	orientácia, pamäť, synchronizácia, zodpovednosť a prezentácia
Osobnostný rozvoj	disciplína, spolupráca, vytrvalosť, schopnosť prijať korekciu

TANEČNÁ PRAX, VYSTÚPENIA A PROJEKTY

Verejná prezentácia je prirodzenou súčasťou tanečného vzdelávania. Podľa možností školy sa žiaci zapájajú do školských akadémií, kultúrnych podujatí, súťaží, prehliadok, projektov a vystúpení pre rodičov a verejnosť.

príprava choreografií primeraných veku a technickej úrovni

Súlad ŠkVP s rámcovými učebnými plánmi

Tento dokument je odborovou časťou ŠkVP SZUŠ Polomka. Rámcové učebné plány určujú povinné predmety a ich hodinové dotácie; škola prostredníctvom ŠkVP konkretizuje obsah, metódy, profiláciu a organizáciu vyučovania. Voliteľné vyučovacie predmety a prípadné úpravy v povolenom rozsahu sa zavádzajú rozhodnutím školy v súlade s rámcovými učebnými plánmi. Profilácia rómskym folklórom je vedená ako obsahové rozšírenie ľudového tanca a tanečnej praxe, nie ako zrušenie alebo nahradenie povinného učiva.

- pravidelná práca na javiskovej orientácii
- medziodborová spolupráca podľa možností školy
- spolupráca s obcou, kultúrnymi centrami a miestnymi organizáciami
- prezentácia tanečného umenia školy a podpora kultúrneho života regiónu.

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Tento Školský vzdelávací program je záväzným pedagogickým dokumentom Tanečného odboru SZUŠ Polomka v rozsahu, v akom je v súlade s platnými právnymi predpismi, Štátnym vzdelávacím programom a rámcovými učebnými plánmi pre základné umelecké školy.

Učiteľ môže obsah učiva primerane rozvíjať a aktualizovať podľa dispozícií žiakov, personálnych a materiálnych podmienok školy a aktuálnych umeleckých trendov, pričom musí zachovať ciele, povinné predmety a hodinové dotácie určené platnými rámcovými učebnými plánmi.

Pri vypĺňaní triednej knihy sa postupuje podľa učebných osnov príslušného predmetu a ročníka. Obsah jednotlivých hodín sa zapisuje konkrétne, vecne a tak, aby bolo zrejmé, aké učivo bolo preberané a aký cieľ hodiny bol sledovaný.

ZDROJE A PODKLADY PRE SPRACOVANIE

Dokument	Použitie v ŠkVP
Rámcové učebné plány Štátneho vzdelávacieho programu ZUŠ – Tanečný odbor	Hodinové dotácie, učebné plány č. 36 – 40, organizácia a možnosti voliteľných predmetov.
Učebné osnovy Tanečného odboru ZUŠ, MŠ SR, 1995, č. 729/95-15	Obsahové a metodické východiská predmetov a ročníkov, odborná terminológia a postupnosť učiva.
ŠkVP SZUŠ Polomka – odbor Tanečný odbor	Nadviazanie na doterajšiu školskú profiláciu, formulácie cieľov, výstupov, metód a organizácie.

Odborné východisko: Rámcové učebné plány Štátneho vzdelávacieho programu základnej umeleckej školy, Tanečný odbor; učebné osnovy Tanečného odboru ZUŠ; ŠkVP SZUŠ Polomka.